

॥ नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ॥

खुद्दकनिकाये

जातकपाळि

(पठमो भागो)

१. एककनिपातो

१. अपण्णकवग्गो

१. अपण्णकजातकं

१. अपण्णकं ठानमेके, दुतियं आहु तक्किका ।
एतदञ्जाय मेधावी, तं गण्हे यदपण्णकन्ति [तं गण्हेय्य अपण्णकं (क०)] ॥

अपण्णकजातकं पठमं ।

२. वण्णुपथजातकं

२. अकिलासुनो वण्णुपथे [वण्णुपथे (क०)] खणन्ता, उदङ्गणे तत्थ पपं अविन्दुं ।
एवं मुनी वीरिय [मुनि विरिय (पी०), मुनि वीरिय (स्या० क०)] बलूपपन्नो, अकिलासु विन्दे हृदयस्स
सन्तिन्ति ॥

वण्णुपथजातकं दुतियं ।

३. सेरिववाणिजजातकं

३. इध चे नं [इध चे हि नं (सी० पी०)] विराधेसि, सद्धम्मस्स नियामतं [नियामकं (स्या० क०)] ।
चिरं त्वं अनुतप्पेसि [अनुतप्पेस्ससि (सी० पी०), अनुतप्पिस्ससि (?)], सेरिवायं ववाणिजोति ॥

सेरिववाणिजजातकं ततियं ।

४. चूळसेट्ठिजातकं

४. अप्पकेनपि मेधावी, पाभतेन विचक्खणो ।
समुट्ठापेति अत्तानं, अणुं अग्गिं व सन्धमन्ति ॥

चूळ [चुल्ल (सी०), चुल्लक (स्या० पी०)] सेट्टिजातकं चतुत्थं ।

५. तण्डुलनाळिजातकं

५. [किमग्घती तण्डुलनाळिका च, बाराणसी अन्तरबाहिरानि । अस्सपञ्चसते तानि, एका तण्डुलनाळिकाति । (स्या०)] किमग्घति तण्डुलनाळिकाय, अस्सान मूलाय वदेहि राज [नाळिका च (सी०), नाळिकाय (क० सी० अट्ठ०)] ।
 बाराणसिं सन्तरबाहिरतो [बाहिरन्तं (सी०)], अयमग्घति तण्डुलनाळिकाति [किमग्घती तण्डुलनाळिका च, बाराणसी अन्तरबाहिरानि । अस्सपञ्चसते तानि, एका तण्डुलनाळिकाति । (स्या०)] ॥

तण्डुलनाळिजातकं पञ्चमं ।

६. देवधम्मजातकं

६. हिरिओत्तप्पसम्पन्ना, सुक्कधम्मसमाहिता ।
 सन्तो सप्पुरिसा लोके, देवधम्माति वुच्चरेति ॥

देवधम्मजातकं छट्ठं ।

७. कट्टहारिजातकं

७. पुत्तो त्याहं महाराज, त्वं मं पोस जनाधिप ।
 अज्जेपि देवो पोसेति, किञ्च [किञ्चि (क०)] देवो सकं पजन्ति ॥

कट्टहारि [कट्टवाहन (क०)] जातकं सत्तमं ।

८. गामणिजातकं

८. अपि अत्तरमानानं, फलासाव समिज्झति ।
 विपक्कब्रह्मचरियोस्मि, एवं जानाहि गामणीति ॥

गामणिजातकं अट्ठमं ।

९. मघदेवजातकं

९. उत्तमङ्गरुहा मय्हं, इमे जाता वयोहरा ।
 पातुभूता देवदूता, पब्बज्जासमयो ममाति ॥

मघदेव [मखादेव (सी० पी०), देवदूत (क०)] जातकं नवमं ।

१०. सुखविहारिजातकं

१०. यज्ज अज्जे न रक्खन्ति, यो च अज्जे न रक्खति ।
स वे राज सुखं सेति, कामेसु अनपेक्खवाति ॥

सुखविहारिजातकं दसमं ।

अपण्णकवग्गो पठमो ।

तस्सुद्धानं —

वरापण्णक वण्णुपथ सेरिवरो, सुविचक्खण तण्डुलनाळिकस्सा ।
हिरि पुत्तवरुत्तगामणिना, यो च न रक्खति तेन दसाति ॥

२. सीलवग्गो

११. लक्खणमिगजातकं

११. होति सीलवतं अत्थो, पटिसन्धार [पटिसन्धार (क०)] वुत्तिनं ।
लक्खणं पस्स आयन्तं, जातिसङ्घपुरक्खतं [पुरक्खितं (स्या०), पुरेक्खितं (क०)] ।
अथ पस्ससिमं काळं, सुविहीनं व जातिभीति ॥

लक्खणमिगजातकं पठमं ।

१२. निग्रोधमिगजातकं

१२. निग्रोधमेव सेवेय्य, न साखमुपसंवसे ।
निग्रोधस्मिं मतं सेय्यो, यज्जे साखस्मि [साखस्मिं (सी० पी०)] जीवितन्ति ॥

निग्रोधमिगजातकं दुतियं ।

१३. कण्डिजातकं

१३. धिरत्थु कण्डिनं सल्लं, पुरिसं गाळहवेधिनं ।
धिरत्थु तं जनपदं, यत्थित्थी परिणायिका ।
ते चापि धिक्किता [धिक्किता (?)] सत्ता, ये इत्थीनं वसंगताति ॥

कण्डिजातकं ततियं ।

१४. वातमिगजातकं

१४. न किरत्थि रसेहि पापियो, आवासेहि व [वा (सब्बत्थ)] सन्थवेहि वा ।
वातमिगं गहननिस्सितं [गेहनिस्सितं (सी० पी०)], वसमानेसि रसेहि सज्जयोति ॥

वातमिगजातकं चतुत्थं ।

१५. खरादियजातकं

१५. अट्ठक्खुरं खरादिये, मिगं वड्ढातिवड्ढिनं ।
सत्तहि कालातिक्कन्तं [सत्तहि कलाहंतिक्कन्तं (सी०), सत्तकालेहंतिक्कन्तं (स्या०), सत्तहि
कालाहंतिक्कन्तं (पी०)], न नं ओवदितुस्सहेति ॥

खरादियजातकं पञ्चमं ।

१६. तिपल्लत्थमिगजातकं

१६. मिगं तिपल्लत्थ [तिपल्लत्त (क०)] मनेकमायं, अट्ठक्खुरं अट्ठुरत्तावपायिं [अट्ठुरत्तावपायिं (सी० पी०)] ।
एकेन सोतेन छमास्ससन्तो, छहि कलाहतिभोति [कलाहतिभोति (सी० स्या० पी०)] भागिनेय्योति ॥

तिपल्लत्थमिगजातकं छट्ठं ।

१७. मालुतजातकं

१७. काळे वा यदि वा जुण्हे, यदा वायति मालुतो ।
वातजानि हि सीतानि, उभोत्थमपराजिताति ॥

मालुतजातकं सत्तमं ।

१८. मतकभत्तजातकं

१८. एवं चे सत्ता जानेय्युं, दुक्खायं जातिसम्भवो ।
न पाणो पाणिनं हज्जे, पाणघाती हि सोचतीति ॥

मतकभत्तजातकं अट्ठमं ।

१९. आयाचितभत्तजातकं

१९. सचे मुच्चे [मुज्जे (सी० स्या० पी०)] पेच्च मुच्चे [मुज्जे (सी० स्या० पी०)], मुच्चमानो हि बज्झति ।
न हेवं धीरा मुच्चन्ति, मुत्ति बालस्स बन्धनन्ति ॥

आयाचितभत्तजातकं नवमं ।

२०. नळपानजातकं

२०. दिस्वा पदमनुत्तिणं, दिस्वानोतरितं पदं ।

नळेन वारिं पिस्साम [पिस्साम (सी० स्या० पी०)], नेव [न च (क०)] मं त्वं वधिस्ससीति ॥

नळपानजातकं दसमं ।

सीलवग्गो दुतियो ।

तस्सुद्धानं —

अथ लक्खण साख धिरत्थु पुन, न किरत्थि रसेहि खरादिया ।

अतिभोति वर [रस (सब्बत्थ)] मालुत पाण, मुच्चेन नळअव्हयनेन भवन्ति दसाति ॥

३. कुरुङ्गवग्गो

२१. कुरुङ्गमिगजातकं

२१. जातमेतं कुरुङ्गस्स, यं त्वं सेपणि सिय्यसि [सेय्यसि (सी० स्या० पी०)] ।

अज्जं सेपणि गच्छामि, न मे ते रुच्चते फलन्ति ॥

कुरुङ्गमिगजातकं पठमं ।

२२. कुक्कुरजातकं

२२. ये कुक्कुरा राजकुलम्हि वद्धा, कोलेय्यका वण्णबलूपपन्ना ।

तेमे न वज्झा मयमस्म वज्झा, नायं सघच्चा दुब्बलघातिकायन्ति ॥

कुक्कुरजातकं दुतियं ।

२३. गोजानीयजातकं

२३. अपि पस्सेन सेमानो, सल्लेभि सल्ललीकतो ।

सेय्योव वळवा गोजो [भोज्जो (सी०), भोज्जो (स्या० पी०)], युज्ज मज्जेव सारथीति ॥

गोजानीय [भोजाजानीय (सी० स्या० पी०)] जातकं ततियं ।

२४. आजज्जजातकं

२४. यदा यदा यत्थ यदा, यत्थ यत्थ यदा यदा ।

आज्जो कुरुते वेगं, हायन्ति तत्थ वाळवाति ॥

आज्जजातकं चतुत्थं ।

२५. तित्थजातकं

२५. अज्जमज्जेहि तित्थेहि, अस्सं पायेहि सारथि ।
अच्चासनस्स पुरिसो, पायासस्सपि तप्पतीति ॥

तित्थजातकं पञ्चमं ।

२६. महिळामुखजातकं

२६. पुराणचोरान वचो निसम्म, महिळामुखो पोथयमन्वचारी ।
सुसज्जतानज्जि वचो निसम्म, गजुत्तमो सब्बगुणेषु अट्ठाति ॥

महिळामुखजातकं छट्ठं ।

२७. अभिण्हजातकं

२७. नालं कबळं पदातवे, न च पिण्डं न कुसे न घंसितुं ।
मज्जामि अभिण्हदस्सना, नागो स्नेहमकासि [सिनेहमकासि (सी० स्या० पी०)] कुक्कुरेति ॥

अभिण्हजातकं सत्तमं ।

२८. नन्दिविसालजातकं

२८. मनुज्जमेव भासेय्य, नामनुज्जं कुदाचनं ।
मनुज्जं भासमानस्स, गरुं भारं उदद्धरि ।
धनज्ज नं अलाभेसि, तेन चत्तमनो अहूति ॥

नन्दिविसालजातकं अट्ठमं ।

२९. कण्हजातकं

२९. यतो यतो गरु धुरं, यतो गम्भीरवत्तनी ।
तदास्सु कण्हं युज्जन्ति, स्वास्सु तं वहते धुरन्ति ॥

कण्हजातकं नवमं ।

३०. मुनिकजातकं

३०. मा मुनिकस्स पिहयि, आतुरन्नानि भुञ्जति ।
अप्पोस्सुक्को भुसं खाद, एतं दीघायुलक्खणन्ति ॥

मुनिकजातकं दसमं ।

कुरुङ्गवग्गो ततियो ।

तस्सुद्धानं —

कुरुङ्गस्स कुक्कुरगोजवरो, पुन वाळवस्ससिरिक्खयनो [सिरिवयनो (सब्बत्थ)] ।
महिळामुखनामनुञ्जवरो, वहते धुर मुनिकेन दसाति ॥

४. कुलावकवग्गो

३१. कुलावकजातकं

३१. कुलावका मातलि सिम्बलिस्मिं, ईसामुखेन परिवज्जयस्सु ।
कामं चजाम असुरेसु पाणं, मा मे दिजा विक्कुलवा [मायिमे दिजा विक्कुलावा (सी० स्या० पी०)] अहेसुन्ति ॥

कुलावकजातकं पठमं ।

३२. नच्चजातकं

३२. रुदं मनुज्जं रुचिरा च पिट्ठि, वेळुरियवण्णूपनिभा [वण्णूपटिभा (स्या०), वण्णसन्निभा (क०)] च गीवा ।
ब्याममत्तानि च पेखुणानि, नच्चेन ते धीतरं नो ददामीति ॥

नच्चजातकं दुतियं ।

३३. सम्मोदमानजातकं

३३. सम्मोदमाना गच्छन्ति, जालमादाय पक्खिनो ।
यदा ते विवदिस्सन्ति, तदा एहिन्ति मे वसन्ति ॥

सम्मोदमानजातकं ततियं ।

३४. मच्छजातकं

३४. न मं सीतं न मं उण्हं, न मं जालस्मि बाधनं ।

यञ्च मं मञ्जते मच्छी, अञ्जं सो रतिया गतोति ॥

मच्छजातकं चतुर्थं ।

३५. वट्टकजातकं

३५. सन्ति पक्खा अपतना, सन्ति पादा अवञ्चना ।
मातापिता च निक्खन्ता, जातवेद पटिक्कमाति ॥

वट्टकजातकं पञ्चमं ।

३६. सकुणजातकं

३६. यं निस्सिता जगतिरुहं विहङ्गमा, स्वायं अग्निं पमुञ्चति ।
दिसा भजथ वक्कङ्गा [वङ्कङ्गा (स्या०)], जातं सरणतो भयन्ति ॥

सकुणजातकं छट्ठं ।

३७. तित्तिरजातकं

३७. ये वुट्ठ [वुट्ठ (सी० पी०)] मपचायन्ति, नरा धम्मस्स कोविदा ।
दिट्ठेव धम्मे पासंसा, सम्पराये च सुगतीति ॥

तित्तिरजातकं सत्तमं ।

३८. बकजातकं

३८. नाच्चन्तं निकतिप्पञ्जो, निकत्या सुखमेधति ।
आराधेति निकतिप्पञ्जो [आराधे निकतिप्पञ्जो (पी०)], बको कक्कटकामिवाति ॥

बकजातकं अट्ठमं ।

३९. नन्दजातकं

३९. मञ्जे सोवण्णयो रासि, सोण्णमाला च नन्दको ।
यत्थ दासो आमजातो, ठितो थुल्लानि [थूलानि (क०)] गज्जतीति ॥

नन्दजातकं नवमं ।

४०. खदिरङ्गारजातकं

४०. कामं पतामि निरयं, उद्धंपादो अवंसिरो ।
नानरियं करिस्सामि, हन्द पिण्डं पटिग्गहाति ॥

खदिरङ्गारजातकं दसमं ।

कुलावकवग्गो चतुत्थो ।

तस्सुद्धानं —

सिरिमातलि धीतर पक्खिवरो, रतियागतो मातापिता च पुन ।
जगतीरुह वुड्ड सुकक्कटको, तथा नन्दकपिण्डवरेन दसाति ॥

५. अत्थकामवग्गो

४१. लोसकजातकं

४१. यो अत्थकामस्स हितानुकम्पिनो, ओवज्जमानो न करोति सासनं ।
अजिया पादमोलम्ब [पादमोलुम्ब (सी० स्या० पी०)], मित्तको विय सोचतीति ॥

लोसकजातकं पठमं ।

४२. कपोतजातकं

४२. यो अत्थकामस्स हितानुकम्पिनो, ओवज्जमानो न करोति सासनं ।
कपोतकस्स वचनं अकत्वा, अमित्तहत्थत्थगतोव सेतीति ॥

कपोतजातकं दुतियं ।

४३. वेळुकजातकं

४३. यो अत्थकामस्स हितानुकम्पिनो, ओवज्जमानो न करोति सासनं ।
एवं सो निहतो सेति, वेळुकस्स यथा पिताति ॥

वेळुकजातकं ततियं ।

४४. मकसजातकं

४४. सेय्यो अमित्तो मतिया उपेतो, न त्वेव मित्तो मतिविप्पहीनो ।
मकसं वधिस्सन्ति हि एळमूगो, पुत्तो पितु अब्भिदा उत्तमङ्गन्ति ॥

मकसजातकं चतुत्थं ।

४५. रोहिणिजातकं

४५. सेय्यो अमित्तो मेधावी, यज्जे बालानुकम्पको ।
पस्स रोहिणिकं जम्मिं, मातरं हन्त्वान सोचतीति ॥

रोहिणिजातकं पञ्चमं ।

४६. आरामदूसकजातकं

४६. न वे अनत्थकुसलेन, अत्थचरिया सुखावहा ।
हापेति अत्थं दुम्मेधो, कपि आरामिको यथाति ॥

आरामदूसकजातकं छट्ठं ।

४७. वारुणिदूसकजातकं

४७. न वे अनत्थकुसलेन, अत्थचरिया सुखावहा ।
हापेति अत्थं दुम्मेधो, कोण्डज्जो वारुणिं यथाति ॥

वारुणिदूसकजातकं सत्तमं ।

४८. वेदब्बजातकं

४८. अनुपायेन यो अत्थं, इच्छति सो विहज्जति ।
चेता हनिंसु वेदब्बं [वेदब्बं (सी० पी०)], सब्बे ते ब्यसनमज्झगूति ॥

वेदब्ब [वेदब्ब (सी० पी०)] जातकं अट्ठमं ।

४९. नक्खत्तजातकं

४९. नक्खत्तं पटिमानेन्तं, अत्थो बालं उपच्चगा ।
अत्थो अत्थस्स नक्खत्तं, किं करिस्सन्ति तारकाति ॥

नक्खत्तजातकं नवमं ।

५०. दुम्मेधजातकं

५०. दुम्मेधानं सहस्सेन, यज्जो मे उपयाचितो ।
इदानि खोहं यजिस्सामि, बहु [बहु (सी० पी०), बहुं (क०)] अधम्मिको जनोति ॥

दुग्धजातकं दसमं ।

अथकामवग्गो पञ्चमो ।

तस्सुद्धानं —

अथ मित्तक मातु कपोतवरो, तथा वेळूक एळमूगो रोहिणी ।
कपि वारुणि चेतचरा च पुन, तथा तारक यज्जवरेन दसाति ॥

पठमो पण्णासको ।

६. आसीसवग्गो

५१. महासीलवजातकं

५१. आसीसेथेव [आसिंसेथेव (सी० स्या० पी०)] पुरिसो, न निब्बिन्देय्य पण्डितो ।
पस्सामि वोहं अत्तानं, यथा इच्छिं तथा अहूति ॥

महासीलवजातकं पठमं ।

५२. चूळजनकजातकं

५२. वायमेथेव पुरिसो, न निब्बिन्देय्य पण्डितो ।
पस्सामि वोहं अत्तानं, उदका थलमुम्भतन्ति ॥

चूळजनकजातकं दुतियं ।

५३. पुण्णपातिजातकं

५३. तथेव पुण्णा पातियो, अज्जायं वत्तते कथा ।
आकारणेन [आकारकेन (सी० स्या० पी०)] जानामि, न चायं भद्दिका सुराति ॥

पुण्णपातिजातकं ततियं ।

५४. किंफलजातकं

५४. नायं रुक्खो दुरारुहो, नपि गामतो आरका ।
आकारणेन जानामि, नायं सादुफलो दुमोति ॥

किंफलजातकं चतुत्थं ।

५५. पञ्चावुधजातकं

५५. यो अलीनेन चित्तेन, अलीनमनसो नरो ।
भावेति कुसलं धम्मं, योगक्खेमस्स पत्तिया ।
पापुणे अनुपुब्बेन, सब्बसंयोजनक्खयन्ति ॥

पञ्चावुधजातकं पञ्चमं ।

५६. कञ्चनक्खन्धजातकं

५६. यो पहट्ठेन चित्तेन, पहट्ठमनसो नरो ।
भावेति कुसलं धम्मं, योगक्खेमस्स पत्तिया ।
पापुणे अनुपुब्बेन, सब्बसंयोजनक्खयन्ति ॥

कञ्चनक्खन्धजातकं छट्ठं ।

५७. वानरिन्दजातकं

५७. यस्सेते चतुरो धम्मा, वानरिन्द यथा तव ।
सच्चं धम्मो धिति [\[धिती \(सी० पी०\)\]](#) चागो, दिट्ठं सो अतिवत्ततीति ॥

वानरिन्दजातकं सत्तमं ।

५८. तयोधम्मजातकं

५८. यस्सेते च [\[यस्स एते \(सी० पी०\)\]](#) तयो धम्मा, वानरिन्द यथा तव ।
दक्खियं सूरियं पज्जा, दिट्ठं सो अतिवत्ततीति ॥

तयोधम्मजातकं अट्ठमं ।

५९. भेरिवादकजातकं

५९. धमे धमे नातिधमे, अतिधन्तज्झि पापकं ।
धन्तेन हि सतं लद्धं, अतिधन्तेन नासितन्ति ॥

भेरिवादकजातकं नवमं ।

६०. सङ्खधमजातकं

६०. धमे धमे नातिधमे, अतिधन्तज्झि पापकं ।

धन्तेनाधिगता भोगा, ते तातो विधमी धमन्ति ॥

सङ्खधमजातकं दसमं ।

आसीसवगो छट्ठो ।

तस्सुद्धानं —

यथा इच्छिं तथाहुदका थला, सुर सादुफलो च अलीनमनो ।
सम्पहट्टमनो चतुरो च तयो, सतलद्धक भोगधनेन दसाति ॥

७. इत्थिवग्गो

६१. असातमन्तजातकं

६१. असा लोकित्थियो नाम, वेला तासं न विज्जति ।
सारत्ता च पगब्भा च, सिखी सब्बघसो यथा ।
ता हित्वा पब्बजिस्सामि, विवेकमनुब्रूहयन्ति ॥

असातमन्तजातकं पठमं ।

६२. अण्डभूतजातकं

६२. यं ब्राह्मणो अवादेसि, वीणं समुखवेठितो ।
अण्डभूता भता भरिया, तासु को जातु विस्ससेति ॥

अण्डभूतजातकं दुतियं ।

६३. तक्कपण्डितजातकं

६३. कोधना अकतज्जू च, पिसुणा मित्तभेदिका [पिसुणा च विभेदिका (सी० स्या० पी०)] ।
ब्रह्मचरियं चर भिक्खु, सो सुखं न विहाहसीति [पिहाहसीति (सी० स्या० पी०), विहायसि (क०)] ॥

तक्कपण्डितजातकं [तक्कजातकं (सी० स्या० पी० अट्ठ०)] ततियं ।

६४. दुराजानजातकं

६४. मा सु नन्दि इच्छति मं, मा सु सोचि न मिच्छति [न इच्छति (सी० स्या० पी०)] ।
थीनं भावो दुराजानो, मच्छस्सेवोदके गतन्ति ॥

दुराजानजातकं चतुर्थं ।

६५. अनभिरतिजातकं

६५. यथा नदी च पन्थो च, पानागारं सभा पपा ।
एवं लोकित्थियो नाम, नासं कुञ्जन्ति पण्डिताति ॥

अनभिरतिजातकं पञ्चमं ।

६६. मुदुलक्खणजातकं

६६. एका इच्छा पुरे आसि, अलद्धा मुदुलक्खणं ।
यतो लद्धा अळारक्खी, इच्छा इच्छं विजायथाति ॥

मुदुलक्खणजातकं छट्ठं ।

६७. उच्छङ्गजातकं

६७. उच्छङ्गे देव मे पुत्तो, पथे धावन्तिया पति ।
तज्ज देसं न पस्सामि, यतो सोदरियमानयेति [सोदरियं नये (क०)] ॥

उच्छङ्गजातकं सत्तमं ।

६८. साकेतजातकं

६८. यस्मिं मनो निविसति, चित्तज्चापि [चित्तं वापि (कत्थचि)] पसीदति ।
अदिट्ठपुब्बके पोसे, कामं तस्मिम्पि विस्ससेति ॥

साकेतजातकं अट्ठमं ।

६९. विसवन्तजातकं

६९. धिरत्थु तं विसं वन्तं, यमहं जीवितकारणा ।
वन्तं पच्चावमिस्सामि [पच्चाहरिस्सामि (क०)], मतं मे जीविता वरन्ति ॥

विसवन्तजातकं नवमं ।

७०. कुद्दालजातकं

७०. न तं जितं साधु जितं, यं जितं अवजीयति ।

तं खो जितं साधु जितं, यं जितं नावजीयतीति ॥

कुद्दालजातकं दसमं ।

इत्थिवग्गो सत्तमो ।

तस्सुद्धानं —

सिखीसब्बघसोपि च वीणवरो, पिसुणा मित्तभेदिका नन्दी नदी ।
मुदुलक्खण सोदरिया च मनो, विस साधुजितेन भवन्ति दसाति ॥

८. वरुणवग्गो

७१. वरुणजातकं

७१. यो पुब्बे करणीयानि, पच्छा सो कातुमिच्छति ।
वरुणकट्टु [वरणकट्टु (सी० पी०)] भञ्जोव, स पच्छा मनुतप्पतीति ॥

वरुणजातकं पठमं ।

७२. सीलवहत्थिजातकं

७२. अकतञ्जुस्स पोसस्स, निच्चं विवरदस्सिनो ।
सब्बं चे पथविं [पठविं (सी० स्या० पी०)] दज्जा, नेव नं अभिराधयेति ॥

सीलवहत्थिजातकं दुतियं ।

७३. सच्चंकिरजातकं

७३. सच्चं किरेवमाहंसु, नरा एकच्चिया इध ।
कट्ठं निप्लवितं [विप्लावितं (सी० पी०)] सेय्यो, न त्वेवेकच्चियो नरोति ॥

सच्चंकिरजातकं ततियं ।

७४. रुक्खधम्मजातकं

७४. साधू सम्बहुला जाती, अपि रुक्खा अरञ्जजा ।
वातो वहति एकट्ठं, ब्रह्मन्तम्मि वनप्पतिन्ति ॥

रुक्खधम्मजातकं चतुत्थं ।

७५. मच्छजातकं

७५. अभित्थनय पज्जुन्न, निधिं काकस्स नासय ।
काकं सोकाय रन्धेहि, मञ्च सोका पमोचयाति ॥

मच्छजातकं पञ्चमं ।

७६. असङ्खियजातकं

७६. असङ्खियोमिह गाममिह, अरञ्जे नत्थि मे भयं ।
उजुं मगं समारूढो, मेत्ताय करुणाय चाति ॥

असङ्खियजातकं छट्ठं ।

७७. महासुपिनजातकं

७७. उसभा रुक्खा गावियो गवा च, अस्सो कंसो सिङ्गाली [सिगासी (सी० स्या० पी०)] च कुम्भो ।
पोक्खरणी च अपाकचन्दनं, लाबूनि सीदन्ति सिला प्लवन्ति ॥

मण्डूकियो कण्हसप्पे गिलन्ति, काकं सुपण्णा परिवारयन्ति ।
तसा वका एळकानं भयाहि, विपरियासो [विपरियायो (स्या० क०)] वत्तति नयिध मत्थीति ॥

महासुपिनजातकं सत्तमं ।

७८. इल्लिसजातकं

७८. उभो खज्जा उभो कुणी, उभो विसमचक्खुका [चक्खुला (सी० पी०)] ।
उभिन्नं पिळका [पीळका (स्या०)] जाता, नाहं पस्सामि इल्लिसन्ति ॥

इल्लिसजातकं अट्ठमं ।

७९. खरस्सरजातकं

७९. यतो विलुत्ता च हता च गावो, दड्ढानि गेहानि जनो च नीतो ।
अथागमा पुत्तहताय पुत्तो, खरस्सरं डिण्डिमं [देण्डिमं (सी० स्या० पी०), डिन्दिमं (क०)] वादयन्तोति ॥

खरस्सरजातकं नवमं ।

८०. भीमसेनजातकं

८०. यं ते पविकत्थितं पुरे, अथ ते पूतिसरा सजन्ति पच्छा ।
उभयं न समेति भीमसेन, युद्धकथा च इदञ्च ते विहज्जन्ति ॥

भीमसेनजातकं दसमं ।

वरुणवग्गो [वरुणवग्गो (सी० पी०)] अट्टमो ।

तस्सुद्धानं —

वरुणा अकतञ्जूवरे तु सच्चवरं, सवनप्पतिना च अभित्थनय ।
करुणाय सिलाप्लव इल्लिसतो, पुन डिण्डिमपूतिसरेन दसाति ॥

९. अपायिम्हवग्गो

८१. सुरापानजातकं

८१. अपायिम्ह अनच्चिम्ह, अगायिम्ह रुदिम्ह च ।
विसज्जिकरणिं पित्वा [पीत्वा (सी० स्या० पी०)], दिट्ठा नाहुम्ह वानराति ॥

सुरापानजातकं पठमं ।

८२. मित्तविन्दकजातकं

८२. अतिक्कम्म रमणकं, सदामत्तञ्च दूभकं ।
स्वासि पासाणमासीनो, यस्मा जीवं न मोक्खसीति ॥

मित्तविन्दकजातकं दुतियं ।

८३. कालकण्णिजातकं

८३. मित्तो हवे सत्तपदेन होति, सहायो पन द्वादसकेन होति ।
मासड्डमासेन च जाति होति, तत्तुत्तरिं अत्तसमोपि होति ।
सोहं कथं अत्तसुखस्स हेतु, चिरसन्धुतं [चिरसन्धवं (क०), चिरसन्धुतं (पी०)] काळकणिं जहेय्यन्ति ॥

कालकण्णिजातकं ततियं ।

८४. अत्थस्सद्वारजातकं

८४. आरोग्यमिच्छे परमञ्च लाभं, सीलञ्च वुद्धानुमतं सुतञ्च ।
धम्मनुवत्ती च अलीनता च, अत्थस्स द्वारा पमुखा छळेतेति ॥

अथस्सद्वारजातकं चतुत्थं ।

८५. किंपक्कजातकं

८५. आयतिं दोसं नाज्जाय, यो कामे पटिसेवति ।
विपाकन्ते हनन्ति नं, किंपक्कमिव भक्खितन्ति ॥

किंपक्कजातकं पञ्चमं ।

८६. सीलवीमंसकजातकं

८६. सीलं किरेव कल्याणं, सीलं लोके अनुत्तरं ।
पस्स घोरविसो नागो, सीलवाति न हज्जतीति ॥

सीलवीमंसकजातकं छट्ठं ।

८७. मङ्गलजातकं

८७. यस्स मङ्गला समूहतासे [समूहता (सी० स्या० पी० सु० नि० ३६२), उप्पाता [उप्पादा (पी०)] सुपिना च
लक्खणा च ।
सो [स (सी० पी० क०)] मङ्गलदोसवीतित्तो, युगयोगाधिगतो न जातुमेतीति ॥

मङ्गलजातकं सत्तमं ।

८८. सारम्भजातकं

८८. कल्याणिमेव मुञ्चेय्य, न हि मुञ्चेय्य पापिकं ।
मोक्खो कल्याणिया साधु, मुत्वा तप्पति पापिकन्ति ॥

सारम्भजातकं अट्ठमं ।

८९. कुहकजातकं

८९. वाचाव किर ते आसि, सण्हा सखिलभाणिनो ।
तिणमत्ते असज्जित्थो, नो च निक्खसतं हरन्ति ॥

कुहकजातकं नवमं ।

९०. अकतञ्जुजातकं

१०. यो पुब्बे कतकल्याणो, कतत्थो नावबुज्झति ।
पच्छा किच्चे समुप्पन्ने, कत्तारं नाधिगच्छतीति ॥

अकतज्जुजातकं दसमं ।

अपायिम्हवग्गो नवमो ।

तस्सुद्धानं —

अपायिम्ह च दूभकं सत्तपदं, छळद्वर च आयतिना च पुन ।
अहिशीलव मङ्गलि पापिकस्सा, सतंनिक्ख कतत्थवरेन दसाति ॥

१०. लित्तवग्गो

११. लित्तजातकं

११. लित्तं परमेन तेजसा, गिलमक्खं पुरिसो न बुज्झति ।
गिल रे गिल पापधुत्तक, पच्छा ते कटुकं भविस्सतीति ॥

लित्तजातकं पठमं ।

१२. महासारजातकं

१२. उक्कट्टे सूरमिच्छन्ति, मन्तीसु अकुतूहलं ।
पियञ्च अन्नपानमिह, अत्थे जाते च पण्डितन्ति ॥

महासारजातकं दुतियं ।

१३. विसासभोजनजातकं

१३. न विस्ससे अविस्सत्थे, विस्सत्थेपि न विस्ससे ।
विस्सासा भयमन्वेति, सीहंव मिगमातुकाति [मिगमातुया (क०)] ॥

विसासभोजनजातकं ततियं ।

१४. लोमहंसजातकं

१४. सोतत्तो सोसिन्दो [सोसीतो (सी० स्या० पी०), सोसिनो (क०)] चेव, एको भिंसनके वने ।
नग्गो न चग्गिमासीनो, एसनापसुतो मुनीति ॥

लोमहंसजातकं चतुर्थं ।

९५. महासुदस्सनजातकं

९५. अनिच्चा वत सङ्खारा, उप्पादवयधम्मिनो ।
उप्पज्जित्वा निरुज्झन्ति, तेसं वूपसमो सुखोति ॥

महासुदस्सनजातकं पञ्चमं ।

९६. तेलपत्तजातकं

९६. समतित्तिकं अनवसेकं, तेलपत्तं यथा परिहरेय्य ।
एवं सचित्तमनुरक्खे, पत्थयानो दिसं अगतपुब्बन्ति ॥

तेलपत्तजातकं छट्ठं ।

९७. नामसिद्धिजातकं

९७. जीवकञ्च मतं दिस्वा, धनपालिञ्च दुग्गतं ।
पन्थकञ्च वने मूळ्हं, पापको पुनरागतोति ॥

नामसिद्धिजातकं सत्तमं ।

९८. कूटवाणिजजातकं

९८. साधु खो पण्डितो नाम, न त्वेव अतिपण्डितो ।
अतिपण्डितेन पुत्तेन, मनम्हि उपकूळितोति [उपकूलितोति (सी०), उपकुट्टितोति (स्या०), उपकुटितो (क०)] ॥

कूटवाणिजजातकं अट्ठमं ।

९९. परोसहस्सजातकं

९९. परोसहस्सम्पि समागतानं, कन्देय्युं ते वस्ससतं अपज्जा ।
एकोव सेय्यो पुरिसो सपज्जो, यो भासितस्स विजानाति अत्थन्ति ॥

परोसहस्सजातकं नवमं ।

१००. असातरूपजातकं

१००. असातं सातरूपेन, पियरूपेन अप्पियं ।

दुक्खं सुखस्स रूपेण, पमत्तमतिवत्ततीति ॥

असातरूपजातकं दसमं ।

लित्तवग्गो दसमो ।

तस्सुद्धानं —

गिलमक्खकुतूहल मातुकस्सा, मुनिना च अनिच्चत पत्तवरं ।
धनपालिवरो अतिपण्डितको, सपरोसहस्सअसातदसाति ॥

मज्झिमो पण्णासको ।

११. परोसतवग्गो

१०१. परोसतजातकं

१०१. परोसतं चेपि समागतानं, ज्ञायेय्युं ते वस्ससतं अपज्जा ।
एकोव सेय्यो पुरिसो सपज्जो, यो भासितस्स विजानाति अत्थन्ति ॥

परोसतजातकं पठमं ।

१०२. पण्णिकजातकं

१०२. यो दुक्खफुट्ठाय भवेय्य ताणं, सो मे पिता दुब्धि [दूभि (सी० पी०)] वने करोति ।
सा कस्स कन्दामि वनस्स मज्झे, यो तायिता सो सहसं [सहसा (सी० स्या० पी०)] करोतीति ॥

पण्णिकजातकं दुतियं ।

१०३. वेरिजातकं

१०३. यत्थ वेरी निविसति [निवसति (सी० क०)], न वसे तत्थ पण्डितो ।
एकरत्तं दिरत्तं वा, दुक्खं वसति वेरिसूति ॥

वेरिजातकं ततियं ।

१०४. मित्तविन्दकजातकं

१०४. चतुब्धि अट्ठज्झगमा, अट्ठाहिपि च सोळस ।
सोळसाहि च बात्तिस [बत्तिस (सी० स्या० पी०)], अत्रिच्छं चक्कमासदो ।

इच्छाहतस्स पोसस्स, चक्कं भमति मत्थकेति ॥

मित्तविन्दकजातकं चतुत्थं ।

१०५. दुब्बलकट्टजातकं

१०५. बहुम्पेतं वने कट्टं, वातो भज्जति दुब्बलं ।
तस्स चे भायसी नाग, किसो नून भविस्ससीति ॥

दुब्बलकट्टजातकं पञ्चमं ।

१०६. उदञ्चनीजातकं

१०६. सुखं वत मं जीवन्तं [सुखकं वत जीवं (क०)], पचमाना उदञ्चनी ।
चोरी जायप्पवादेन, तेलं लोणञ्च याचतीति ॥

उदञ्चनीजातकं छट्ठं ।

१०७. सालित्तकजातकं

१०७. साधु खो सिप्पकं नाम, अपि यादिस कीदिसं ।
पस्स खज्जप्पहारेन, लद्धा गामा चतुद्दिसाति ॥

सालित्तकजातकं सत्तमं ।

१०८. बाहियजातकं

१०८. सिक्खेय्य सिक्खितब्बानि, सन्ति तच्छन्दिनो [सच्छन्दिनो (सी० पी०)] जना ।
बाहिया हि [पि (सी० स्या० पी०)] सुहन्नेन, राजानमभिराधयीति ॥

बाहियजातकं अट्ठमं ।

१०९. कुण्डपूवजातकं

१०९. यथन्नो पुरिसो होति, तथन्ना तस्स देवता ।
आहरेतं कुण्डपूवं [कणं पूवं (सी० पी०)], मा मे भागं विनासयाति ॥

कुण्डपूवजातकं नवमं ।

११०. सब्बसंहारकपञ्चजातकं

११०. सब्बसंहारको [सब्बसाहारको (क०)] नत्थि, सुद्धं कङ्कु पवायति ।
अलिकं भायतियं धुत्ती, सच्चमाह महल्लिकाति ॥

सब्बसंहारकपञ्चजातकं दसमं ।

परोसतवग्गो एकादसमो ।

तस्सुद्धानं —

सपरोसत तायित वेरी पुन, भमचक्कथ नागसिरिक्कयनो ।
सुखकञ्च वत सिप्पक बाहिया, कुण्डपूव महल्लिकका च दसाति ॥

१२. हंचिवग्गो

१११. गद्रभपञ्चजातकं

१११. हंचि [हंसि (सी० स्या०), हञ्चि (?)] तुवं एवमञ्जसि सेय्यो, पुत्तेन पिताति राजसेट्ठ ।
हन्दस्सतरस्स ते अयं, अस्सतरस्स हि गद्रभो पिताति ॥

गद्रभपञ्चजातकं पठमं ।

११२. अमरादेवीपञ्चजातकं

११२. येन सत्तुबिलङ्गा च, दिगुणपलासो च पुप्फितो ।
येन ददामि [येनादामि (सी० स्या०)] तेन वदामि, येन न ददामि [येन नादामि (सी० स्या०)] न तेन वदामि ।
एस मग्गो यवमज्झकस्स, एतं छन्नपथं विजानाहीति ॥

अमरादेवीपञ्चजातकं दुतियं ।

११३. सिङ्गालजातकं

११३. सद्धहासि सिङ्गालस्स [सिङ्गालस्स (सी० स्या० पी०)], सुरापीतस्स ब्राह्मण ।
सिप्पिकानं सतं नत्थि, कुतो कंससता दुवेति ॥

सिङ्गालजातकं ततियं ।

११४. मितचिन्तिजातकं

११४. बहुचिन्ती अप्पचिन्ती, उभो जाले अबज्झरे ।
मितचिन्ती पमोचेसी, उभो तत्थ समागताति ॥

मितचिन्तिजातकं चतुर्थं ।

११५. अनुसासिकजातकं

११५.यायज्ज [यायज्जे (क०)] मनुसासति, सयं लोलुप्पचारिणी ।
सायं विपक्खिका सेति, हता चक्केन सासिकाति [सालिकाति (सी० स्या० पी०)] ॥

अनुसासिकजातकं पञ्चमं ।

११६. दुब्बचजातकं

११६. अतिकरमकराचरिय, मय्हम्पेतं न रुच्चति ।
चतुत्थे लङ्घयित्वान, पञ्चमायसि आवुतोति ॥

दुब्बचजातकं छट्ठं ।

११७. तित्तिरजातकं

११७. अच्चुग्गतातिलपता [अतिबलता (सी० स्या० पी०), अतिलपका (कत्थचि)], अतिवेलं पभासिता ।
वाचा हनति दुम्मेधं, तित्तिरंवातिवस्सितन्ति ॥

तित्तिरजातकं सत्तमं ।

११८. वट्टकजातकं

११८. नाचिन्तयन्तो पुरिसो, विसेसमधिगच्छति ।
चिन्तितस्स फलं पस्स, मुत्तोस्मि वधबन्धनाति ॥

वट्टकजातकं अट्ठमं ।

११९. अकालराविजातकं

११९. अमातापितरसंवद्धो [पितरि (सी० पी०), पितु (स्या०)], अनाचेरकुले वसं ।
नायं कालं अकालं वा, अभिजानाति कुक्कुटोति ॥

अकालराविजातकं नवमं ।

१२०. बन्धनमोक्खजातकं

१२०. अबद्धा तत्थ बज्झन्ति, यत्थ बाला पभासरे ।

बद्धापि तत्थ मुच्चन्ति, यत्थ धीरा पभासरेति ॥

बन्धनमोक्खजातकं दसमं ।

हंचिवग्गो [हंसिवग्गो (सी० स्या०)] द्वादसमो ।

तस्सुद्धानं —

अथ गद्रभ सत्तुव कंससतं, बहुचिन्ति सासिकायातिकर ।
अतिवेल विसेसमनाचरियोव, धीरापभासरतेन दसाति ॥

१३. कुसनाळिवग्गो

१२१. कुसनाळिजातकं

१२१. करे सरिक्खो अथ वापि सेट्ठो, निहीनको वापि करेय्य एको ।
करेय्युमेते [करेय्युं ते (सी० पी०)] ब्यसने उत्तमत्थं, यथा अहं कुसनाळि रुचायन्ति ॥

कुसनाळिजातकं पठमं ।

१२२. दुम्मेधजातकं

१२२. यसं लब्धान दुम्मेधो, अनत्थं चरति अत्तनो ।
अत्तनो च परेसञ्च, हिंसाय पटिपज्जतीति ॥

दुम्मेधजातकं दुतियं ।

१२३. नङ्गलीसजातकं

१२३. असब्बत्थगामिं वाचं, बालो सब्बत्थ भासति ।
नायं दधिं वेदि न [न वेदि (क०)] नङ्गलीसं, दधिप्पयं [दधिम्मयं (सी० पी०)] मज्जति नङ्गलीसन्ति ॥

नङ्गलीसजातकं ततियं ।

१२४. अम्बजातकं

१२४. वायमेथेव पुरिसो, न निब्बिन्देय्य पण्डितो ।
वायामस्स फलं पस्स, भुत्ता अम्बा अनीतिहन्ति ॥

अम्बजातकं चतुत्थं ।

१२५. कटाहकजातकं

१२५. बहुम्पि सो विकत्थेय्य, अज्जं जनपदं गतो ।
अन्वागन्त्वान दूसेय्य, भुज्ज भोगे कटाहकाति ॥

कटाहकजातकं पञ्चमं ।

१२६. असिलक्खणजातकं

१२६. तदेवेकस्स [तथेवेकस्स (सी० स्या० पी० अट्ठ० मूलपाठो)] कल्याणं, तदेवेकस्स पापकं ।
तस्मा सब्बं न कल्याणं, सब्बं वापि न पापकन्ति ॥

असिलक्खणजातकं छट्ठं ।

१२७. कलण्डुकजातकं

१२७. ते देसा तानि वत्थूनि, अहज्ज वनगोचरो ।
अनुविच्च खो तं गण्हेय्युं, पिव [पिप (सी० पी०)] खीरं कलण्डुकाति ॥

कलण्डुकजातकं सत्तमं ।

१२८. बिळारवतजातकं

१२८. यो वे धम्मं धजं [धम्मधजं (स्या० पी० क०)] कत्वा, निगूळ्हो पापमाचरे ।
विस्सासयित्वा भूतानि, बिळारं नाम तं वतन्ति ॥

बिळारवतजातकं अट्ठमं ।

१२९. अग्निकभारद्वाजजातकं

१२९. नायं सिखा पुज्जहेतु, घासहेतु अयं सिखा ।
नाङ्गुट्ठगणनं याति, अलं ते होतु अग्निकाति ॥

अग्निकभारद्वाजजातकं नवमं ।

१३०. कोसियजातकं

१३०. यथा वाचा च भुज्जस्सु, यथा भुत्तज्ज ब्याहर ।
उभयं ते न समेति, वाचा भुत्तज्ज कोसियेति ॥

कोसियजातकं दसमं ।

कुसनाळिवग्गो [सरिखवग्गो (क०)] तेरसमो ।

तस्सुद्धानं —

कुसनाळिसिरिहयनो च यसं, दधि मम्ब कटाहकपञ्चमको ।
अथ पापक खीर बिळारवतं, सिखि कोसियसहयनेन दसाति ॥

१४. असम्पदानवग्गो

१३१. असम्पदानजातकं

१३१. असम्पदानेनितरीतरस्स, बालस्स मित्तानि कली भवन्ति ।
तस्मा हरामि भुसं अड्डमानं, मा मे मित्ति जीयित्थ सस्सतायन्ति ॥

असम्पदानजातकं पठमं ।

१३२. भीरुकजातकं

१३२. कुसलूपदेसे धितिया दळ्हाय च, अनिवत्तितत्ताभयभीरुताय [अवत्थितत्ताभयभीरुताय (सी० स्या० पी०)] च ।
न रक्खसीनं वसमागमिहसे, स सोत्थिभावो महता भयेन मेति ॥

भीरुक [पञ्चगरुक (सी० पी०), पञ्चभीरुक (स्या०), अभयभीरुतऽ(?)] जातकं दुतियं ।

१३३. घतासनजातकं

१३३. खेमं यहिं तत्थ अरी उदीरितो [अरि उद्धरितो (क०)], दकस्स मज्झे जलते घतासनो ।
न अज्ज वासो महिया महीरुहे, दिसा भजव्हो सरणाज्ज नो भयन्ति ॥

घतासनजातकं ततियं ।

१३४. ज्ञानसोधनजातकं

१३४. ये सज्जिनो तेपि दुग्गता, येपि असज्जिनो तेपि दुग्गता ।
एतं उभयं विवज्जय, तं समापत्तिसुखं अनङ्गणन्ति ॥

ज्ञानसोधनजातकं चतुत्थं ।

१३५. चन्दाभजातकं

१३५.चन्दाभं सूरियाभञ्च, योध पञ्जाय गाधति ॥
अवितक्केन झानेन, होति आभस्सरूपगोति ॥

चन्दाभजातकं पञ्चमं ।

१३६. सुवण्णहंसजातकं

१३६.यं लद्धं तेन तुट्ठब्बं, अतिलोभो हि पापको ।
हंसराजं गहेत्वान, सुवण्णा परिहायथाति ॥

सुवण्णहंसजातकं छट्ठं ।

१३७. बब्बुजातकं

१३७.यत्थेको लभते बब्बु, दुतियो तत्थ जायति ।
ततियो च चतुत्थो च, इदं ते बब्बुका बिलन्ति ॥

बब्बुजातकं सत्तमं ।

१३८. गोधजातकं

१३८.किं ते जटाहि दुम्मेध, किं ते अजिनसाटिया ।
अब्भन्तरं ते गहनं, बाहिरं परिमज्जसीति ॥

गोधजातकं अट्ठमं ।

१३९. उभतोभट्टजातकं

१३९.अक्खी भिन्ना पटो नट्ठो, सखिगेहे च भण्डनं ।
उभतो पटुट्ठा कम्मन्ता [पटुट्ठकम्मन्तो (सी०), पटुट्ठो कम्मन्तो (पी०)], उदकम्हि थलम्हि चाति ॥

उभतोभट्टजातकं नवमं ।

१४०. काकजातकं

१४०.निच्चं उब्बिग्गहदया, सब्बलोकविहेसका ।
तस्मा नेसं वसा नत्थि, काकानम्हाक [काकानस्माक (सी० स्या० पी०)] जातिनन्ति ॥

काकजातकं दसमं ।

असम्पदानवग्गो चुद्धसमो ।

तस्सुद्धानं —

इतरीतर रक्खसि खेमियो च, परोसतपज्जेन आभस्सरो पुन ।

अथ हंसवरुत्तमबब्बुजटं, पटनट्टक काकवरेन दसाति ॥

१५. ककण्टकवग्गो

१४१. गोधजातकं

१४१.न पापजनसंसेवी, अच्चन्तसुखमेधति ।

गोधाकुलं [गोधक्कुलं (क०)] ककण्टाव [ककण्टका (क०)], कलिं पापेति अत्तनन्ति ॥

गोधजातकं पठमं ।

१४२. सिङ्गालजातकं

१४२.एतज्झि ते दुराजानं, यं सेसि मतसायिकं ।

यस्स ते कड्डमानस्स, हत्था दण्डो न मुच्चतीति ॥

सिङ्गालजातकं दुतियं ।

१४३. विरोचजातकं

१४३.लसी च ते निष्फलिता, मत्थको च पदालितो [विदालितो (सी० पी०)] ।

सब्बा ते फासुका भग्गा, अज्ज खो त्वं विरोचसीति ॥

विरोचजातकं ततियं ।

१४४. नङ्गुट्टजातकं

१४४.बहुम्पेतं असब्धि [बहुपेतमसब्धि (क०)] जातवेद, यं तं वालधिनाभिपूजयाम ।

मंसारहस्स नत्थज्ज मंसं, नङ्गुट्टम्पि भवं पटिग्गहातूति ॥

नङ्गुट्टजातकं चतुत्थं ।

१४५. राधजातकं

१४५.न त्वं राध विजानासि, अट्टरत्ते अनागते ।

अव्ययतं [अव्यायतं (सी० स्या० पी०), अव्यत्तं (?)] विलपसि, विरत्ता कोसियायनेति ॥

राधजातकं पञ्चमं ।

१४६. समुद्रकाकजातकं

१४६. अपि नु हनुका सन्ता, मुखञ्च परिसुस्सति ।
ओरमाम न पारेम, पूरतेव महोदधीति ॥

समुद्रकाकजातकं छट्ठं ।

१४७. पुष्परत्तजातकं

१४७. नयिदं दुक्खं अदुं दुक्खं, यं मं तुदति वायसो ।
यं सामा पुष्परत्तेन, कत्तिकं नानुभोस्सतीति ॥

पुष्परत्तजातकं सत्तमं ।

१४८. सिङ्गालजातकं

१४८. ज्ञाहं पुनं न च पुनं, न चापि अपुनप्पुनं ।
हत्थिबोन्दिं पवेक्खामि, तथा हि भयतज्जितोति ॥

सिङ्गालजातकं अट्ठमं ।

१४९. एकपण्णजातकं

१४९. एकपण्णो अयं रुक्खो, न भूम्या चतुरङ्गुलो ।
फलेन विसकप्पेन, महायं किं भविस्सतीति ॥

एकपण्णजातकं नवमं ।

१५०. सज्जीवजातकं

१५०. असन्तं यो पग्गण्हाति, असन्तं चूपसेवति ।
तमेव घासं कुरुते, ब्यग्घो सज्जीवको यथाति ॥

सज्जीवजातकं दसमं ।

ककण्टक [पापसेवन (क०)] वग्गो पन्नरसमो ।

तस्सुद्धानं —

सुखमेधति दण्डवरो च पुन, लसि वालधि पञ्चमराधवरो ।
समहोदधि कत्तिक बोन्दि पुन, चतुरङ्गुलव्यग्धवरेन दसाति ॥

(उपरिमो पण्णासको ।) [() सीहळपोत्थकेयेव दिस्सति]

अथ वग्गुद्धानं —

अपण्णकं सीलवग्गकुरुङ्ग, कुलावकं अत्थकामेन पञ्चमं ।
आसीसो इत्थिवरुणं अपायि, लित्तवग्गेन ते दस ।
परोसतं हंचि कुसनाळि [हंसि सरिक्खं (सब्बत्थ)], असम्पदं ककण्टकवग्गो ॥

एकनिपातम्लिङ्गतन्ति ।

एककनिपातं निट्ठितं ।

२. दुकनिपातो

१. दळ्हवग्गो

१५१. राजोवादजातकं (२-१-१)

१. दळ्हं दळ्हस्स खिपति, बल्लिको [मल्लिको (सी० पी०)] मुदुना मुदुं ।
साधुम्पि साधुना जेति, असाधुम्पि असाधुना ।
एतादिसो अयं राजा, मग्गा उय्याहि सारथि ॥
२. अक्कोधेन जिने कोधं, असाधुं साधुना जिने ।
जिने कदरियं दानेन, सच्चेनालिकवादिनं ।
एतादिसो अयं राजा, मग्गा उय्याहि सारथीति ॥

राजोवादजातकं पठमं ।

१५२. असमेक्खितकम्मन्तं, तुरिताभिनिपातिनं ।

सानि कम्मनि तप्पेन्ति, उण्हंवज्झोहितं मुखे ॥

४. सीहो च सीहनादेन, ददरं अभिनादयि ।
सुत्वा सीहस्स निग्घोसं, सिङ्गालो [सिङ्गालो (सी० स्या० पी०)] ददरे वसं ।

भीतो सन्तासमापादि, हृदयञ्चस्स अप्फलीति ॥

सिङ्गलजातकं [सिङ्गलजातकं (सी० स्या० पी०)] दुतियं ।

१५३. सूकरजातकं (२-१-३)

५. चतुष्पदो अहं सम्म, त्वम्पि सम्म चतुष्पदो ।
एहि सम्म [सीह (सी० पी०)] निवत्तस्सु, किं नु भीतो पलायसि ॥
६. असुचि पूतिलोमोसि, दुग्गन्धो वासि सूकर ।
सचे युज्झितुकामोसि, जयं सम्म ददामि तेति ॥

सूकरजातकं ततियं ।

१५४. उरगजातक (२-१-४)

७. इधूरगानं पवरो पविट्ठो, सेलस्स वण्णेन पमोक्खमिच्छं ।
ब्रह्मञ्च वण्णं [वक्कं (क०)] अपचायमानो, बुभुक्खितो नो वितरामि [विसहामि (क० सि० स्या० पी०)] भोत्तुं ॥
८. सो ब्रह्मगुत्तो चिरमेव जीव, दिब्बा च ते पातुभवन्तु भक्खा ।
यो ब्रह्मवण्णं अपचायमानो, बुभुक्खितो नो वितरासि [सब्बत्थपि समानं] भोत्तुन्ति ॥

उरगजातकं चतुत्थं ।

१५५. भग्गजातकं (२-१-५)

९. जीव वस्ससतं भग्ग [गग्ग (सी० पी०)], अपरानि च वीसतिं [वीसति (स्या० क०)] ।
मा मं पिसाचा खादन्तु, जीव त्वं सरदो सतं ॥
१०. त्वम्पि वस्ससतं जीव, अपरानि च वीसतिं ।
विसं पिसाचा खादन्तु, जीव त्वं सरदो सतन्ति ॥

भग्गजातकं पञ्चमं ।

१५६. अलीनचित्तजातकं (२-१-६)

११. अलीनचित्तं निस्साय, पहट्ठा महती चमू ।
कोसलं सेनासन्तुट्ठं, जीवग्गाहं अगाहयि ॥

१२. एवं निस्सयसम्पन्नो, भिक्खु आरद्धवीरियो ।
भावयं कुसलं धम्मं, योगक्खेमस्स पत्तिया ।
पापुणे अनुपुब्बेन, सब्बसंयोजनक्खयन्ति ॥

अलीनचित्तजातकं छट्ठं ।

१५७. गुणजातकं (२-१-७)

१३. येन कामं पणामेति, धम्मो बलवतं मिगी ।
उन्नदन्ती विजानाहि, जातं सरणतो भयं ॥
१४. अपि चेपि दुब्बलो मित्तो, मित्तधम्मेषु तिट्ठति ।
सो जातको च बन्धु च, सो मित्तो सो च मे सखा ।
दाठिनि मातिमज्जित्थो [मज्जिवो (स्या०), मज्जव्हो (क०)], सिङ्गालो मम पाणदोति ॥

गुणजातकं सत्तमं ।

१५८. सुहनुजातकं (२-१-८)

१५. नयिदं विसमसीलेन, सोणेन सुहनू सह ।
सुहनूपि तादिसोयेव, यो सोणस्स सगोचरो ॥
१६. पक्खन्दिना पगब्भेन, निच्चं सन्दानखादिना ।
समेति पापं पापेन, समेति असता असन्ति ॥

सुहनुजातकं अट्ठमं ।

१५९. मोरजातकं (२-१-९)

१७. उदेतयं चक्खुमा एकराजा, हरिस्सवण्णो पथविप्पभासो [पठविप्पभासो (सी० स्या० पी०)] ।
तं तं नमस्सामि हरिस्सवण्णं पथविप्पभासं, तयाज्ज गुत्ता विहरेमु दिवसं ॥
- ये ब्राह्मणा वेदगू सब्बधम्मो, ते मे नमो ते च मं पालयन्तु ।
नमत्थु बुद्धानं [बुद्धान (?)] नमत्थु बोधिया, नमो विमुत्तानं [विमुत्तान (?)] नमो विमुत्तिया ।
इमं सो परित्तं कत्वा, मोरो चरति एसना ॥

१८. अपेतयं चक्खुमा एकराजा, हरिस्सवण्णो पथविप्पभासो ।
तं तं नमस्सामि हरिस्सवण्णं पथविप्पभासं, तयाज्ज गुत्ता विहरेमु रत्तिं ॥

ये ब्राह्मणा वेदगू सव्वधम्मो, ते मे नमो ते च मं पालयन्तु ।
 नमत्थु बुद्धानं नमत्थु बोधिया, नमो विमुत्तानं नमो विमुत्तिया ।
 इमं सो परित्तं कत्वा, मोरो वासमकप्पयीति ॥

मोरजातकं नवमं ।

१६०. विनीलजातकं (२-१-१०)

१९. एवमेव नून [नु (क०)] राजानं, वेदेहं मिथिलगगहं ।
 अस्सा वहन्ति आजज्जा, यथा हंसा विनीलकं ॥
२०. विनील दुगं भजसि, अभूमिं तात सेवसि ।
 गामन्तकानि [गामन्तिकानि (सी०), गामन्तरानि (क०)] सेवस्सु, एतं मातालयं तवाति ॥

विनीलजातकं दसमं ।

दळ्ळवगो पठमो ।

तस्सुद्धानं —

वरबल्लिक दहर सूकरको, उरगूत्तम पञ्चमभगगवरो ।
 महतीचमु याव सिङ्गालवरो, सुहनुत्तम मोर विनीलं दसाति ॥

२. सन्थववगो

१६१. इन्दसमानगोत्तजातकं (२-२-१)

२१. न सन्थवं [सन्थवं (क०)] कापुरिसेन कयिरा, अरियो अनरियेन पजानमत्थं ।
 चिरानुवुत्थोपि करोति पापं, गजो यथा इन्दसमानगोत्तं ॥
२२. यं त्वेव जज्जा सदिसो ममन्ति, सीलेन पज्जाय सुतेन चापि ।
 तेनेव मेत्तिं कयिराथ सद्धिं, सुखो हवे सप्पुरिसेन सङ्गमोति ॥

इन्दसमानगोत्तजातकं पठमं ।

१६२. सन्थवजातकं (२-२-२)

२३. न सन्थवस्मा परमत्थि पापियो, यो सन्थवो [सन्थवो (क०)] कापुरिसेन होति ।
 सन्तप्पितो सप्पिना पायसेन [पायासेन (क०)], किच्छाकतं पण्णकुटिं अदद्धि [अदद्धिहि (सी० स्या०), अदद्धहि

(पी०), अददहि (?) ॥

२४. न सन्थवस्मा परमत्थि सेय्यो, यो सन्थवो सप्पुरिसेन होति ।
सीहस्स ब्यग्घस्स च दीपिनो च, सामा मुखं लेहति सन्थवेनाति ॥

सन्थवजातकं दुतियं ।

१६३. सुसीमजातकं (२-२-३)

२५. काळा मिगा सेतदन्ता तवीमे [तव इमे (सी० स्या० पी०)], परोसतं हेमजालाभिच्छन्ना [हेमजालाभिसञ्छन्ना (सी०)] ।
ते ते ददामीति सुसीम बूसि, अनुस्सरं पेत्तिपितामहानं ॥

२६. काळा मिगा सेतदन्ता ममीमे [मम इमे (सी० पी०)], परोसतं हेमजालाभिच्छन्ना ।
ते ते ददामीति वदामि माणव, अनुस्सरं पेत्तिपितामहानन्ति ॥

सुसीमजातकं ततियं ।

१६४. गिज्झजातकं (२-२-४)

२७. यं नु गिज्झो योजनसतं, कुणपानि अवेक्खति ।
कस्मा जालञ्च पासञ्च, आसज्जापि न बुज्झसि ॥

२८. यदा पराभवो होति, पोसो जीवितसङ्ख्ये ।
अथ जालञ्च पासञ्च, आसज्जापि न बुज्झतीति ॥

गिज्झजातकं चतुत्थं ।

१६५. नकुलजातकं (२-२-५)

२९. सन्धिं कत्वा अमित्तेन, अण्डजेन जलाबुज ।
विवरिय दाठं सेसि [सयसि (सी० स्या० पी०)], कुतो ते भयमागतं ॥

३०. सङ्केथेव [सङ्केतेव (क०)] अमित्तिस्मिं, मित्तिस्मिप्पि न विस्ससे ।
अभया भयमुप्पन्नं, अपि मूलानि कन्ततीति [मूलं निकन्ततीति (सी०)] ॥

नकुलजातकं पञ्चमं ।

१६६. उपसाळकजातकं (२-२-६)

३१. उपसाळकनामानि [उपसाळहकनामानं (सी० स्या० पी०)], सहस्सानि चतुद्दस ।
अस्मिं पदेसे दड्डानि, नत्थि लोके अनामतं ॥

३२. यम्हि सच्चञ्च धम्मो च, अहिंसा संयमो दमो ।
एतं अरिया सेवन्ति, एतं लोके अनामतन्ति ॥

उपसाळकजातकं छट्ठं ।

१६७. समिद्धिजातकं (२-२-७)

३३. अभुत्वा भिक्खसि भिक्खु, न हि भुत्वान भिक्खसि ।
भुत्वान भिक्खु भिक्खस्सु, मा तं कालो उपच्चगा ॥

३४. कालं वोहं न जानामि, छन्नो कालो न दिस्सति ।
तस्मा अभुत्वा भिक्खामि, मा मं कालो उपच्चगाति ॥

समिद्धिजातकं सत्तमं ।

१६८. सकुण्णिजातकं (२-२-८)

३५. सेनो बलसा पतमानो, लापं गोचरठायिनं ।
सहसा अज्झप्पत्तोव, मरणं तेनुपागमि ॥

३६. सोहं नयेन सम्पन्नो, पेत्तिके गोचरे रतो ।
अपेतसत्तु मोदामि, सम्पस्सं अत्थमत्तनोति ॥

सकुण्णिजातकं अट्ठमं ।

१६९. अरकजातकं (२-२-९)

३७. यो वे मेत्तेन चित्तेन, सब्बलोकानुकम्पति ।
उद्धं अधो च तिरियं, अप्पमाणेन सब्बसो ॥

३८. अप्पमाणं हितं चित्तं, परिपुण्णं सुभावितं ।
यं पमाणकतं कम्मं, न तं तत्रावसिस्सतीति ॥

अरकजातकं नवमं ।

१७०. ककण्टकजातकं (२-२-१०)

३९. नायं पुरे उण्णमति [उन्नमति (स्या०)], तोरणगो ककण्टको ।
महोसथ विजानाहि, केन थद्धो ककण्टको ॥

४०. अलद्धपुब्बं लद्धान, अड्ढमासं ककण्टको ।
अतिमज्जति राजानं, वेदेहं मिथिलगगहन्ति ॥

ककण्टकजातकं दसमं ।

सन्थववग्गो दुतियो ।

तस्सुद्धानं —

अथ इन्दसमान सपण्णकुटि, सुसिमुत्तम गिज्झ जलाबुजको ।
उपसाळक भिक्खु सलापवरो, अथ मेत्तवरो दसपुण्णमतीति ॥

३. कल्याणवग्गो

१७१. कल्याणधम्मजातकं (२-३-१)

४१. कल्याणधम्मोति यदा जनिन्द, लोके समज्जं अनुपापुणाति ।
तस्मा न हिज्जेथ [हीयेथ (सी०)] नरो सपज्जो, हिरियापि सन्तो धुरमादियन्ति ॥

४२. सायं समज्जा इध मज्ज पत्ता, कल्याणधम्मोति जनिन्द लोके ।
ताहं समेक्खं इध पब्बजिस्सं, न हि मत्थि छन्दो इध कामभोगेति ॥

कल्याणधम्मजातकं पठमं ।

१७२. दहरजातकं (२-३-२)

४३. को नु सद्देन महता, अभिनादेति दहरं ।
तं सीहा नप्पटिनदन्ति [किं सीहा नप्पटिनदन्ति (सी० पी०), न सीहा पटिनदन्ति (क०)], को नामेसो मिगाधिभू ॥

४४. अधमो मिगजातानं, सिङ्गालो तात वस्सति ।
जातिमस्स जिगुच्छन्ता, तुण्ही सीहा समच्छरेति ॥

दहरजातकं दुतियं ।

१७३. मक्कटजातकं (२-३-३)

४५. तात माणवको एसो, तालमूलं अपस्सितो ।
अगारकज्चिदं अत्थि, हन्द देमस्सगारकं ॥

४६. मा खो त्वं तात पक्कोसि, दूसेय्य नो अगारकं ।
नेतादिसं मुखं होति, ब्राह्मणस्स सुसीलिनोति ॥

मक्कटजातकं ततियं ।

१७४. दुब्भियमक्कटजातकं (२-३-४)

४७. अदम्ह ते वारि पहूतरूपं, घम्माभितत्तस्स पिपासितस्स ।
सो दानि पित्वान [पीत्वान (सी० पी०)] किरिङ्करोसि [किंकिंकरोसि (सी० स्या० पी०)], असङ्गमो पापजनेन
सेय्यो ॥

४८. को ते सुतो वा दिट्ठो वा, सीलवा नाम मक्कटो ।
इदानि खो तं ओहच्छं [ऊहच्च (सी० पी०), ओहच्चं (स्या०), उहज्जं (क०)], एसा अस्माक धम्मताति ॥

दुब्भियमक्कटजातकं चतुत्थं ।

१७५. आदिच्चुपट्टानजातकं (२-३-५)

४९. सब्बेसु किर भूतेसु, सन्ति सीलसमाहिता ।
पस्स साखामिगं जम्मं, आदिच्चमुपतिट्ठति ॥

५०. नास्स सीलं विजानाथ, अनज्जाय पसंसथ ।
अग्गिहुत्तज्ज उहन्नं [ऊहन्नं (सी०), ऊहनं (स्या०), ऊहन्ति (पी०), उहदं (क०)], द्वे च भिन्ना कमण्डलूति ॥

आदिच्चुपट्टानजातकं पञ्चमं ।

१७६. कळायमुट्ठिजातकं (२-३-६)

५१. बालो वतायं दुमसाखगोचरो, पज्जा जनिन्द नयिमस्स विज्जति ।
कळायमुट्ठिं [कलायमुट्ठिं (सी० पी०)] अवकिरिय केवलं, एकं कळायं पतितं गवेसति ॥

५२. एवमेव मयं राज, ये चज्जे अतिलोभिनो ।
अप्पेन बहुं जिय्याम, कळायेनेव वानरोति ॥

कळायमुट्ठिजातकं छट्ठं ।

१७७. तिन्दुकजातकं (२-३-७)

५३. धनुहत्थकलापेहि, नेत्तिं सवरधारिभि ।
समन्ता परिकिण्णम्ह, कथं मोक्खो भविस्सति ॥
५४. अप्पेव बहुकिच्चानं, अत्थो जायेथ कोचि नं ।
अत्थि रुक्खस्स अच्छिन्नं, खज्जथज्जेव तिन्दुकन्ति ॥

तिन्दुकजातकं सत्तमं ।

१७८. कच्छपजातकं (२-३-८)

५५. जनित्तं मे भवित्तं मे, इति पङ्के अवस्सयिं ।
तं मं पङ्को अज्झभवि, यथा दुब्बलकं तथा ।
तं तं वदामि भग्गव, सुणोहि वचनं मम ॥
५६. गामे वा यदि वा रज्जे, सुखं यत्राधिगच्छति ।
तं जनित्तं भवित्तञ्च, पुरिसस्स पजानतो ।
यम्हि जीवे तम्हि गच्छे, न निकेतहतो सियाति ॥

कच्छपजातकं अट्ठमं ।

१७९. सतधम्मजातकं (२-३-९)

५७. तज्ज अप्पज्ज उच्छिट्ठं, तज्ज किच्छेन नो अदा ।
सोहं ब्राह्मणजातिको, यं भुत्तं तम्पि उग्गतं ॥
५८. एवं धम्मं निरंकत्वा [निराकत्वा (?) नि + आ + कर + त्वा], यो अधम्मेन जीवति ।
सतधम्मोव लाभेन, लद्धेनपि न नन्दतीति ॥

सतधम्मजातकं नवमं ।

१८०. दुद्धदजातकं (२-३-१०)

५९. दुद्धदं ददमानानं, दुक्करं कम्म कुब्बतं ।
असन्तो नानुकुब्बन्ति, सतं धम्मो दुरन्नयो ॥

६०. तस्मा सतञ्च असतं, नाना होति इतो गति ।
असन्तो निरयं यन्ति, सन्तो सगगपरायणाति [परायना (स्या० क०)] ॥

दुद्वदजातकं दसमं ।

कल्याणवग्गो ततियो ।

तस्सुद्धानं —

सुसमञ्जमिगाधिभू माणवको, वारिपहूतरूपादिच्चुपट्टाना ।
सकळायसतिन्दुकपङ्क पुन, सतधम्म सुदुद्वदकेन दसाति ॥

४. असदिसवग्गो

१८१. असदिसजातकं (२-४-१)

६१. धनुग्गहो असदिसो, राजपुत्तो महब्बलो ।
दूरेपाती अक्खणवेधी, महाकायप्पदालनो ॥

६२. सब्बामित्ते रणं कत्वा, न च कञ्चि विहेठयि ।
भातरं सोत्थिं कत्वान, संयमं अज्झुपागमीति ॥

असदिसजातकं पठमं ।

१८२. सङ्गामावचरजातकं (२-४-२)

६३. सङ्गामावचरो सूरु, बलवा इति विस्सुतो ।
किं नु तोरणमासज्ज, पटिक्कमसि कुञ्जर ॥

६४. ओमह्व खिप्पं पलिघं, एसिकानि च अब्बह [उब्बह (स्या०), अब्भुह (क०)] ।
तोरणानि च महित्वा, खिप्पं पविस कुञ्जराति ॥

सङ्गामावचरजातकं दुतियं ।

१८३. वालोदकजातकं (२-४-३)

६५. वालोदकं अप्परसं निहीनं, पित्वा [पीत्वा (सी० पी०)] मदो जायति गद्रभानं ।
इमञ्च पित्वान रसं पणीतं, मदो न सज्जायति सिन्धवानं ॥

६६. अप्पं पिवित्त्वा न निहीनजच्चो, सो मज्जती तेन जनिन्द पुट्ठो [फुट्ठो (सी० स्या०), मुट्ठो (क०)] ।
धोरहसीली च कुलमिहा जातो, न मज्जती अगगरसं पिवित्त्वाति ॥

वाल्लोदकजातकं ततियं ।

१८४. गिरिदत्तजातकं (२-४-४)

६७. दूसितो गिरिदत्तेन [गिरिदत्तेन (पी०)], हयो सामस्स पण्डवो ।
पोराणं पकतिं हित्वा, तस्सेवानुविधिय्यति [नुविधीयति (सी० पी०)] ॥

६८. सचे च तनुजो पोसो, सिखराकार [सिङ्गाराकार (स्या०)] कप्पितो ।
आनने नं [तं (सी० स्या० पी०)] गहेत्त्वान, मण्डले परिवत्तये ।

खिप्पमेव पहन्त्वा, तस्सेवानुविधिय्यतीति ॥

गिरिदत्तजातकं चतुत्थं ।

१८५. अनभिरतिजातकं (२-४-५)

६९. यथोदके आविले अप्पसन्ने, न पस्सति सिप्पिकसम्बुकञ्च ।
सक्खरं वालुकं मच्छगुम्बं, एवं आविलमिहा [आविले हि (सी०)] चित्ते ।

न पस्सति अत्तदत्थं परत्थं ॥

७०. यथोदके अच्छे विप्पसन्ने, सो पस्सति सिप्पिकसम्बुकञ्च ।
सक्खरं वालुकं मच्छगुम्बं, एवं अनाविलमिहा चित्ते ।

सो पस्सति अत्तदत्थं परत्थन्ति ॥

अनभिरतिजातकं पञ्चमं ।

१८६. दधिवाहनजातकं (२-४-६)

७१. वण्णगन्धरसूपेतो, अम्बोयं अहुवा पुरे ।
तमेव पूजं लभमानो, केनम्बो कटुकप्फलो ॥

७२. पुचिमन्दपरिवारो, अम्बो ते दधिवाहन ।
मूलं मूलेन संसट्ठं, साखा साखा [साखं (स्या० क०)] निसेवरे [निवीसरे (क०)] ।

असातसन्निवासेन, तेनम्बो कटुकप्फलोति ॥

दधिवाहनजातकं छट्ठं ।

१८७. चतुमट्टजातकं (२-४-७)

७३. उच्चै विटभिमारुह, मन्तयव्हो रहोगता ।
नीचे ओरुह मन्तव्हो, मिगराजापि सोस्सति ॥

७४. यं सुवण्णो सुवण्णेन [यं सुपण्णो सुपण्णेन (सी० स्या० पी०)], देवो देवेन मन्तये ।
किं तेत्थ चतुमट्टस्स, बिलं पविस जम्बुकाति ॥

चतुमट्टजातकं सत्तमं ।

१८८. सीहकोत्थुजातकं (२-४-८)

७५. सीहङ्गुली सीहनखो, सीहपादपतिट्ठितो ।
सो सीहो सीहसङ्गम्हि, एको नदति अज्जथा ॥

७६. मा त्वं नदि राजपुत्त, अप्पसद्धो वने वस ।
सरेन खो [मा (क०)] तं जानेय्युं, न हि ते पेत्तिको सरोति ॥

सीहकोत्थुजातकं अट्ठमं ।

१८९. सीहचम्मजातकं (२-४-९)

७७. नेतं सीहस्स नदितं, न ब्यग्घस्स न [ब्यग्घस्स न च (क०)] दीपिनो ।
पारुतो सीहचम्मेन, जम्मो नदति गद्रभो ॥

७८. चिरम्पि खो तं खादेय्य, गद्रभो हरितं यवं ।
पारुतो सीहचम्मेन, रवमानोव दूसयीति ॥

सीहचम्मजातकं नवमं ।

१९०. सीलानिसंसजातकं (२-४-१०)

७९. पस्स सद्धाय सीलस्स, चागस्स च अयं फलं ।
नागो नावाय वण्णेन, सद्धं वहतुपासकं ॥

८०. सन्धिरेव समासेथ, सन्धि कुब्बेथ सन्धवं ।
सतज्झि सन्निवासेन, सोत्थिं गच्छति न्हापितोति ॥

सीलानिसंसजातकं दसमं ।

असदिसवग्गो चतुत्थो ।

तस्सुद्धानं —

धनुग्गह कुञ्जर अप्परसो, गिरिदत्तमनाविलचित्तरं ।
दधिवाहन जम्बूक सीहनखो, हरितयव नागवरेन दसाति ॥

५. रुहकवग्गो

१९१. रुहकजातकं (२-५-१)

८१. अपि [अम्भो (स्या० क० सी०)] रुहक छिन्नापि, जिया सन्धीयते पुन ।
सन्धीयस्सु पुराणिया, मा कोधस्स वसं गमि ॥
८२. विज्जमानेसु वाकेसु [विज्जमानासु मरुवासु (सी०), विज्जमानासु मरूद्वासु (पी०)], विज्जमानेसु कारिसु ।
अज्जं जियं करिस्सामि, अलज्जेव पुराणियाति ॥

रुहकजातकं पठमं ।

१९२. सिरिकाळकण्णिजातकं (२-५-२)

८३. इत्थी सिया रूपवती, सा च सीलवती सिया ।
पुरिसो तं न इच्छेय्य, सदहासि महोसध ॥
८४. सदहामि महाराज, पुरिसो दुब्भगो सिया ।
सिरी च काळकण्णी च, न समेन्ति कुदाचनन्ति ॥

सिरिकाळकण्णिजातकं दुतियं ।

१९३. चूलपदुमजातकं (२-५-३)

८५. अयमेव सा अहमपि [अहम्पि (सी० स्या० पी०), अहम्पि (क०)] सो अनज्जो, अयमेव सो हत्थच्छिन्नो
अनज्जो ।
यमाह “कोमारपती मम”न्ति, वज्झित्थियो नत्थि इत्थीसु सच्चं ॥

८६. इमञ्च जम्मं मुसलेन हन्त्वा, लुद्धं छवं परदारूपसेविं ।
इमिस्सा च नं पापपतिब्बताय, जीवन्तिया छिन्दथ कण्णनासन्ति ॥

चूळपदुमजातकं ततियं ।

१९४. मणिचोरजातकं (२-५-४)

८७. न सन्ति देवा पवसन्ति नून, न हि नून सन्ति इध लोकपाला ।
सहसा करोन्तानमसज्जतानं, न हि नून सन्ती पटिसेधितारो ॥

८८. अकाले वस्सती तस्स, काले तस्स न वस्सति ।
सग्गा च चवति ठाना, ननु सो तावता हतोति ॥

मणिचोरजातकं चतुत्थं ।

१९५. पब्बतूपत्थरजातकं (२-५-५)

८९. पब्बतूपत्थरे [पब्बतपत्थरे (सी० स्या० पी०)] रम्मे, जाता पोक्खरणी सिवा ।
तं सिङ्गालो अपापायि [अपापासि (सी० स्या० पी०)], जानं सीहेन रक्खितं ॥
९०. पिवन्ति चे [पिवन्ति वे (सी०), पिवन्तिव (पी०), पिवन्तेव (?)] महाराज, सापदानि महानदिं ।
न तेन अनदी होति, खमस्सु यदि ते पियाति ॥

पब्बतूपत्थर [पब्बतपत्थर (सी० स्या० पी०)] जातकं पञ्चमं ।

१९६. वलाहकस्सजातकं (२-५-६)

९१. ये न काहन्ति ओवादं, नरा बुद्धेन देसितं ।
ब्यसनं ते गमिस्सन्ति, रक्खसीहिव वाणिजा ॥
९२. ये च काहन्ति ओवादं, नरा बुद्धेन देसितं ।
सोत्थिं पारं गमिस्सन्ति, वलाहेनेव [वालाहेनेव (सी० पी०)] वाणिजाति ॥

वलाहकस्स [वालाहस्स (सी० पी०)] जातकं छट्ठं ।

१९७. मित्तामित्तजातकं (२-५-७)

९३. न नं उम्हयते दिस्वा, न च नं पटिनन्दति ।
चक्खूनि चस्स न ददाति, पटिलोमञ्च वत्तति ॥

१४. एते भवन्ति आकारा, अमितस्मिं पतिष्ठिता ।
येहि अमितं जानेय्य, दिस्वा सुत्वा च पण्डितोति ॥

मित्तामित्तजातकं सत्तमं ।

१९८. राधजातकं (२-५-८)

१५. पवासा आगतो तात, इदानीं नचिरागतो ।
कच्चिन्नु तात ते माता, न अञ्जमुपसेवति ॥

१६. न खो पनेतं सुभणं, गिरं सच्चुपसंहितं ।
सयेथ पोड्डपादोव, मुम्मुरे [मुम्मुरे (स्या०), मं पुरे (क०) मुम्मुरसद्धो थुसग्गिम्हि कुक्कुळे च वत्ततीति
सक्कताभिधानेसु] उपकूथितोति [उपकूसितोति (सी० स्या० पी०), उपकूलितो (क०)] ॥

राधजातकं अट्टमं ।

१९९. गहपतिजातकं (२-५-९)

१७. उभयं मे न खमति, उभयं मे न रुच्चति ।
याचायं कोट्टमोतिण्णा, नादसं इति भासति ॥

१८. तं तं गामपति ब्रूमि, कदरे अप्पस्मि जीविते ।
द्वे मासे सङ्गरं कत्वा [कारं कत्वान (सी० पी०), संकरं कत्वा (क०)], मंसं जरग्गवं किसं ।
अप्पत्तकाले चोदेसि, तम्मि मय्हं न रुच्चतीति ॥

गहपतिजातकं नवमं ।

२००. साधुसीलजातकं (२-५-१०)

१९. सरीरदब्बं वुड्ढब्बं [वड्ढब्बं (सी० पी०)], सोजच्चं साधुसीलियं ।
ब्राह्मणं तेव पुच्छाम, कन्नु तेसं वनिम्हसे [वणिम्हसे (सी० पी०)] ॥

१००. अत्थो अत्थि सरीरस्मिं, वुड्ढब्बस्स नमो करे ।
अत्थो अत्थि सुजातस्मिं, सीलं अस्माक रुच्चतीति ॥

साधुसीलजातकं दसमं ।

रुहकवग्गो पञ्चमो ।

तस्सुद्धानं —

अपिरुहक रूपवती मुसलो, पवसन्ति सपञ्चमपोक्खरणी ।
अथ मुत्तिमवाणिज उम्हयते, चिरआगत कोट्टु सरीर दसाति ॥

६. नतंदळहवग्गो

२०१. बन्धनागारजातकं (२-६-१)

१०१. न तं दळ्हं बन्धनमाहु धीरा, यदायसं दारुजपब्बजञ्च [बब्बजञ्च (सी०)] ।
सारत्तरत्ता मणिकुण्डलेसु, पुत्तेसु दारेसु च या अपेक्खा ॥

१०२. एतं दळ्हं बन्धनमाहु धीरा, ओहारिनं सिथिलं दुप्पमुञ्चं ।
एतम्पि छेत्त्वान वजन्ति धीरा, अनपेक्खिनो कामसुखं पहायाति ॥

बन्धनागारजातकं पठमं ।

२०२. केळिसीलजातकं (२-६-२)

१०३. हंसा कोञ्चा मयूरा च, हत्थयो [हत्थिनो (सी०), हत्थियो (स्या० पी०)] पसदा मिगा ।
सब्बे सीहस्स भायन्ति, नत्थि कायस्मि तुल्यता ॥

१०४. एवमेव मनुस्सेसु, दहरो चेपि पञ्जवा ।
सो हि तत्थ महा होति, नेव बालो सरीरवाति ॥

केळिसीलजातकं दुतियं ।

२०३. खण्डजातकं (२-६-३)

१०५. विरूपक्खेहि मे मेत्तं, मेत्तं एरापथेहि मे ।
छब्बापुत्तेहि मे मेत्तं, मेत्तं कण्हागोतमकेहि च ॥

अपादकेहि मे मेत्तं, मेत्तं द्विपादकेहि मे ।
चतुप्पदेहि मे मेत्तं, मेत्तं बहुप्पदेहि मे ॥

मा मं अपादको हिंसि, मा मं हिंसि द्विपादको ।
मा मं चतुप्पदो हिंसि, मा मं हिंसि बहुप्पदो ॥

सब्बे सत्ता सब्बे पाणा, सब्बे भूता च केवला ।

सब्बे भद्रानि पस्सन्तु, मा कञ्चि [किञ्चि (स्या० क०)] पापमागमा ॥

१०६.अप्पमाणो बुद्धो, अप्पमाणो धम्मो ।

अप्पमाणो सङ्गो, पमाणवन्तानि सरीसपानि [सिरिसपानि (सी० स्या० पी०)] ।

अहिविच्छिकसतपदी, उण्णनाभि [उण्णानाभि (सी० स्या० पी०)] सरबूमूसिका ॥

कता मे रक्खा कता मे परित्ता, पटिक्कमन्तु भूतानि ।

सोहं नमो भगवतो, नमो सत्तन्नं सम्मासम्बुद्धानन्ति ॥

खण्डजातकं ततियं ।

२०४. वीरकजातकं (२-६-४)

१०७.अपि वीरक पस्सेसि, सकुणं मञ्जुभाणकं ।

मयूरगीवसङ्कासं, पतिं मय्हं सविट्ठकं ॥

१०८.उदकथलचरस्स पक्खिनो, निच्चं आमकमच्छभोजिनो ।

तस्सानुकुरं सविट्ठको, सेवाले पलिगुण्ठितो मतोति ॥

वीरकजातकं चतुत्थं ।

२०५. गङ्गेय्यजातकं (२-६-५)

१०९.सोभति मच्छो गङ्गेय्यो, अथो सोभति यामुनो [सोभन्ति मच्छा गङ्गेय्या, अथो सोभन्ति यामुना (स्या० पी०)] ।

चतुप्पदोयं पुरिसो, निग्रोधपरिमण्डलो ।

ईसकायत [ईसमायत (क०)] गीवो च, सब्बेव अतिरोचति ॥

११०.यं पुच्छितो न तं अक्खासि [अक्खा (सी० स्या० पी०)], अज्जं अक्खासि [अक्खाति (स्या० पी०)] पुच्छितो ।

अत्तप्पसंसको पोसो, नायं अस्माक रुच्चतीति ॥

गङ्गेय्यजातकं पञ्चमं ।

२०६. कुरुङ्गमिगजातकं (२-६-६)

१११. इङ्ग वद्धमयं [वद्धमयं (सी० स्या० पी०)] पासं, छिन्द दन्तेहि कच्छप ।

अहं तथा करिस्सामि, यथा नेहिति लुद्धको ॥

११२.कच्छपो पाविसी वारिं, कुरुङ्गो पाविसी वनं ।

सतपत्तो दुमग्गम्हा, दूरे पुत्ते अपानयीति ॥

कुरुङ्गमिगजातकं छट्ठं ।

२०७. अस्सकजातकं (२-६-७)

११३. अयमस्सकराजेन, देसो विचरितो मया ।

अनुकामय कामेन [अनुकामयवनुकामेन (सी० पी०)], पियेन पतिना सह ॥

११४. नवेन सुखदुक्खेन, पोराणं अपिधीयति [अपिधीयति (सी० पी०), अपिथिय्यति (स्या०)] ।

तस्मा अस्सकरज्जाव, कीटो पियतरो ममाति ॥

अस्सकजातकं सत्तमं ।

२०८. सुसुमारजातकं (२-६-८)

११५. अलं मेतेहि अम्बेहि, जम्बूहि पनसेहि च ।

यानि पारं समुद्दस्स, वरं मय्हं उदुम्बरो ॥

११६. महती वत ते बोन्दि, न च पज्जा तदूपिका ।

सुसुमार [सुसुमार (सी० स्या० पी०)] वज्जितो मेसि, गच्छ दानि यथासुखन्ति ॥

सुसुमारजातकं अट्ठमं ।

२०९. कुक्कुटजातकं (२-६-९)

११७. दिट्ठा मया वने रुक्खा, अस्सकण्णा विभीटका [विभेदका (स्या० क०)] ।

न तानि एवं सक्कन्ति, यथा त्वं रुक्ख सक्कसि ॥

११८. पुराणकुक्कुटो [कक्करो (सी० स्या० पी०)] अयं, भेत्वा पञ्जरमागतो ।

कुसलो वाळपासानं, अपक्कमति भासतीति ॥

कुक्कुट [कक्कर (सी० स्या० पी०)] जातकं नवमं ।

२१०. कन्दगलकजातकं (२-६-१०)

११९. अम्भो को नाम यं रुक्खो, सिन्नपत्तो [सीनपत्तो (सी० पी०)] सकण्टको ।

यत्थ एकप्पहारेन, उत्तमङ्गं विभिज्जितं [विसाटिकं (सी० स्या० पी०), विघाटितं (सी० निव्य)] ॥

१२०. अचारि वतायं वितुदं वनानि, कटुङ्गरुक्खेसु असारकेसु ।
अथासदा खदिरं जातसारं [जातिसारं (क०)], यत्थब्भिदा गरुळो उत्तमङ्गन्ति ॥

कन्दगलक [कन्दलक (क०)] जातकं दसमं ।

नतंदळहवग्गो छट्ठो ।

तस्सुद्धानं —

दळहबन्धन हंसवरो च पुन, विरूपक्ख सविट्ठक मच्छवरो ।
सकुरुङ्ग सअस्सक अम्बवरो, पुन कुक्कुटको गरुळेन दसाति ॥

७. बीरणथम्भवग्गो

२११. सोमदत्तजातकं (२-७-१)

१२१. अकासि योगं धुवमप्पमत्तो, संवच्छरं बीरणथम्भकस्मिं ।
ब्याकासि सज्जं परिसं विगह्, न निय्यमो तायति अप्पपज्जं ॥

१२२. द्वयं याचनको तात, सोमदत्त निगच्छति ।
अलाभं धनलाभं वा, एवं धम्मा हि याचनाति ॥

सोमदत्तजातकं पठमं ।

२१२. उच्छिट्ठभत्तजातकं (२-७-२)

१२३. अज्जो उपरिमो वण्णो, अज्जो वण्णो च हेट्ठिमो ।
ब्राह्मणी त्वेव पुच्छामि, किं हेट्ठा किञ्च उप्परि ॥

१२४. अहं नटोस्मि भद्वन्ते, भिक्खकोस्मि इधागतो ।
अयज्हि कोट्ठमोतिण्णो, अयं सो यं [त्वं (क०)] गवेससीति ॥

उच्छिट्ठभत्तजातकं दुतियं ।

२१३. भरुजातकं (२-७-३)

१२५. इसीनमन्तरं कत्वा, भरुराजाति [कुरुराजाति (क०)] मे सुतं ।
उच्छिन्नो सह रट्ठेहि [रट्ठेन (सी० पी०)], सराजा विभवङ्गतो ॥

१२६. तस्मा हि छन्दागमनं, नप्पसंसन्ति पण्डिता ।
अदुद्धचित्तो भासेय्य, गिरं सच्चुपसंहितन्ति ॥

भरुजातकं [कुरुरातकं (क०)] ततियं ।

२१४. पुण्णनदीजातकं (२-७-४)

१२७. पुण्णं नदिं येन च पेय्यमाहु, जातं यवं येन च गुह्यमाहु ।
दूरं गतं येन च अक्खयन्ति, सो त्यागतो [त्याभतो (स्या० क०) पहेळिगाथाभावो मनसि कातब्बो] हन्द च भुज्ज
ब्राह्मण ॥

१२८. यतो मं सरती राजा, वायसम्पि पहेतवे ।
हंसा कोज्जा मयूरा च [हंसकोज्जमयूरानं (क० अट्ट० पाठन्तरं)], असतीयेव पापियाति ॥

पुण्णनदीजातकं चतुत्थं ।

२१५. कच्छपजातकं (२-७-५)

१२९. अवधी वत अत्तानं, कच्छपो ब्याहरं गिरं [कच्छपोव पब्याहरं (स्या०), कच्छपो सो पब्याहरं (क०)] ।
सुग्गहीतस्मिं कट्ठस्मिं, वाचाय सकियावधि ॥

१३०. एतम्पि दिस्वा नरवीरियसेट्ठ, वाचं पमुज्जे कुसलं नातिवेलं ।
पस्ससि बहुभाणेन, कच्छपं ब्यसनं गतन्ति ॥

कच्छपजातकं पञ्चमं ।

२१६. मच्छजातकं (२-७-६)

१३१. न मायमग्गि तपति, न सूलो साधुतच्छित्तो ।
यज्ज मं मज्जते मच्छी, अज्जं सो रतिया गतो ॥

१३२. सो मं दहति रागग्गि, चित्तं चूपतपेति मं ।
जालिनो मुज्जथायिरा मं, न कामे हज्जते क्वचीति ॥

मच्छजातकं छट्ठं ।

२१७. सेग्गुजातकं (२-७-७)

१३३. सब्बो लोको अत्तमनो अहोसि, अकोविदा गामधम्मस्स सेग्गु ।

कोमारि को नाम [कोमारिका नाम (क०), कोमारिको नाम (स्या० पी०)] तवज्ज धम्मो, यं त्वं गहिता पवने
परोदसि ॥

१३४. यो दुक्खफुट्टाय भवेय्य ताणं, सो मे पिता दुब्धि वने करोति ।
सा कस्स कन्दामि वनस्स मज्झे, यो तायिता सो सहसं करोतीति ॥

सेगुजातकं सत्तमं ।

२१८. कूटवाणिजजातकं (२-७-८)

१३५. सठस्स साठेय्यमिदं सुचिन्तितं, पच्चोड्डितं पटिकूटस्स कूटं ।
फालज्जे खादेय्युं [अदेय्युं (सी० पी०)] मूसिका, कस्मा कुमारं कुलला न [नो (सी० स्या० पी०)] हरेय्युं ॥

१३६. कूटस्स हि सन्ति [सन्तीध (क०)] कूटकूटा, भवति [भवन्ति (क०)] चापि निकतिनो निकत्या ।
देहि पुत्तनट्ट फालनट्टस्स फालं, मा ते पुत्तमहासि फालनट्टोति ॥

कूटवाणिजजातकं अट्टमं ।

२१९. गरहितजातकं (२-७-९)

१३७. हिरज्जं मे सुवण्णं मे, एसा रत्तिं दिवा कथा ।
दुम्मेधानं मनुस्सानं, अरियधम्मं अपस्सतं ॥

१३८. द्वे द्वे गहपतयो गेहे, एको तत्थ अमस्सुको ।
लम्बत्थनो वेणिकतो, अथो अङ्कितकण्णको ।

कीतो धनेन बहुना, सो तं वितुदते जनन्ति ॥

गरहितजातकं नवमं ।

२२०. धम्मधजजातकं (२-७-१०)

१३९. सुखं जीवितरूपोसि, रट्ठा विवनमागतो ।
सो एक्को रुक्खमूले [अरज्जस्मिं (सी० स्या० पी०)], कपणो विय झायसि ॥

१४०. सुखं जीवितरूपोस्मि, रट्ठा विवनमागतो ।
सो एक्को रुक्खमूले, कपणो विय झायामि ।

सतं धम्मं अनुस्सरंति ॥

धम्मधजजातकं दसमं ।

बीरणथम्भवग्गो सत्तमो ।

तस्सुद्धानं —

अथ बीरणथम्भवरो च नटो, भरुराजवरुत्तमपुण्णनदी ।
बहुभाणि अग्गिपवने मूसिका, सहलम्बत्थनो कपणेन दसाति ॥

८. कासाववग्गो

२२१. कासावजातकं (२-८-१)

१४१. अनिक्कसावो कासावं, यो वत्थं परिदहिस्सति [परिदहेस्सति (सी० पी०)] ।
अपेतो दमसच्चेन, न सो कासावमरहति ॥

१४२. यो च वन्तकसावस्स, सीलेसु सुसमाहितो ।
उपेतो दमसच्चेन, स वे कासावमरहतीति ॥

कासावजातकं पठमं ।

२२२. चूळनन्दियजातकं (२-८-२)

१४३. इदं तदाचरियवचो, पारासरियो यदब्रवि [पोराणाचरियोब्रवि (क०)] ।
मासु त्वं अकरि [अकरा (सी० पी०)] पापं, यं त्वं पच्छा कतं तपे ॥

१४४. ग्रानि करोति पुरिसो, तानि अत्तनि पस्सति ।
कल्याणकारी कल्याणं, पापकारी च पापकं ।

यादिसं वपते बीजं, तादिसं हरते फलन्ति ॥

चूळनन्दियजातकं दुतियं ।

२२३. पुटभत्तजातकं (२-८-३)

१४५. जमे नमन्तस्स भजे भजन्तं, किच्चानुकुब्बस्स करेय्य किच्चं ।
नानत्थकामस्स करेय्य अत्थं, असम्भजन्तम्पि न सम्भजेय्य ॥

१४६. चजे चजन्तं वनथं न कयिरा, अपेतचित्तेन न सम्भजेय्य ।

दिजो दुमं खीणफलन्ति जत्वा, अज्जं समेक्खेय्य महा हि लोकोति ॥

पुटभत्तजातकं ततियं ।

२२४. कुम्भिलजातकं (२-८-४)

१४७ अस्सेते चतुरो धम्मा, वानरिन्द यथा तव ।
सच्चं धम्मो धिति चागो, दिट्ठं सो अतिवत्तति ॥

१४८. यस्स चेते न विज्जन्ति, गुणा परमभद्दका ।
सच्चं धम्मो धिति चागो, दिट्ठं सो नातिवत्ततीति ॥

कुम्भिलजातकं चतुर्थं ।

२२५. खन्तिवण्णजातकं (२-८-५)

१४९. अत्थि मे पुरिसो देव, सब्बकिच्चेसु ब्यावटो [वावटो (क०)] ।
तस्स चेकोपराधत्थि, तत्थ त्वं किन्ति मज्जसि ॥

१५०. अम्हाकम्पत्थि पुरिसो, एदिसो इध विज्जति ।
दुल्लभो अङ्गसम्पन्नो, खन्तिरस्माक रुच्चतीति ॥

खन्तिवण्णजातकं पञ्चमं ।

२२६. कोसियजातकं (२-८-६)

१५१. काले निखमना साधु, नाकाले साधु निखमो ।
अकालेन हि निखम्म, एककम्पि बहुज्जनो ।

न किञ्चि अत्थं जोतेति, धङ्कुसेनाव कोसियं ॥

१५२. धीरो च विधिविधानञ्जू, परेसं विवरानुगू ।
सब्बामित्ते वसीकत्वा, कोसियोव सुखी सियाति ॥

कोसियजातकं छट्ठं ।

२२७. गृथपाणजातकं (२-८-७)

१५३.सूरो सूरेन सङ्गम्भ, विक्कन्तेन पहारिना ।

एहि नाग निवत्तस्सु, किं नु भीतो पलायसि ।

पस्सन्तु अङ्गमगधा, मम तुय्हज्ज विक्कमं ॥

१५४ न तं पादा वधिस्सामि, न दन्तेहि न सोण्डिया ।
मीळहेन तं वधिस्सामि, पूति हज्जतु पूतिनाति ॥

गूथपाणजातकं सत्तमं ।

२२८. कामनीतजातकं (२-८-८)

१५५ तयो गिरिं अन्तरं कामयामि, पञ्चाला कुरुयो केकके च [कुरयो केकये च (सी०)] ।
ततुत्तरिं [तदुत्तरिं (क०)] ब्राह्मण कामयामि, तिकिच्छ मं ब्राह्मण कामनीतं ॥

१५६ कण्हाहिदट्टस्स करोन्ति हेके, अमनुस्सपविट्टस्स [अमनुस्सवट्टस्स (सी० पी०), अमनुस्सविट्टस्स (स्या०)]
करोन्ति पण्डिता ।
न कामनीतस्स करोति कोचि, ओक्कन्तसुक्कस्स हि का तिकिच्छाति ॥

कामनीतजातकं अट्टमं ।

२२९. पलायितजातकं (२-८-९)

१५७ गजगमेघेहि हयगमालिभि, रथूमिजातेहि सराभिवस्सेभि [सराभिवस्सभि (स्या० सी० अट्ट०), सराभिवस्सिभि
(?)] ।
थरुग्गहावट्ट [धनुग्गहावट्ट (क०)] दळ्ळप्पहारिभि, परिवारिता तक्कसिला समन्ततो ॥

१५८ [अभिधावथा च पतथा च, विविधविनदिता च दन्तिभि । वत्ततज्ज तुमुलो घोसो, यथा विज्जुता जलधरस्स
गज्जतोति । (सी० पी० क०)] अभिधावथ चूपधावथ च [अभिधावथा चुप्पतथा च (स्या०)], विविधा विनादिता
[विनादितथ्य (क०)] वदन्तिभि ।
वत्ततज्ज तुमुलो घोसो यथा, विज्जुलता जलधरस्स गज्जतोति [अभिधावथा च पतथा च, विविधविनदिता च
दन्तिभि । वत्ततज्ज तुमुलो घोसो, यथा विज्जुता जलधरस्स गज्जतोति । (सी० पी० क०)] ॥

पलायितजातकं नवमं ।

२३०. दुतियपलायितजातकं (२-८-१०)

१५९ धजमपरिमितं अनन्तपारं, दुप्पसहं धङ्केहि सागरं व [सागरमिव (सी० स्या० पी०)] ।
गिरिमिव अनिलेन दुप्पसहो [दुप्पसहो (सी० पी० क०)], दुप्पसहो अहमज्जतादिसेन ॥

१६०. मा बालियं विलपि [विप्पलपि (बहूसु)] न हिस्स तादिसं, विड्हसे [विळ्हसे (सी० पी०)] न हि लभसे
निसेधकं ।

आसज्जसि गजमिव एकचारिनं, यो तं पदा नळमिव पोथयिस्सतीति ॥

दुतियपलायितजातकं दसमं ।

कासाववग्गो अट्टमो ।

तस्सुद्धानं —

वरवत्थवचो दुमखीणफलं, चतुरोधम्मवरं पुरिसुत्तम ।

धङ्कमगधा च तयोगिरिनाम, गजग्वरो धजवरेन दसाति ॥

९. उपाहनवग्गो

२३१. उपाहनजातकं (२-९-१)

१६१. यथापि कीता पुरिसस्सुपाहना, सुखस्स अत्थाय दुखं उदब्बहे ।

घम्माभितत्ता थलसा पपीळिता, तस्सेव पादे पुरिसस्स खादरे ॥

१६२. एवमेव यो दुक्कुलीनो अनरियो, तम्माक [तम्हाक (सी०), तुम्हाक (स्या० पी०)] विज्जञ्च सुतञ्च आदिय ।

तमेव सो तत्थ सुतेन खादति, अनरियो वुच्चति दुपाहनूपमोति [पानदूपमोति (सी० पी०)] ॥

उपाहनजातकं पठमं ।

२३२. वीणागुणजातकं (२-९-२)

१६३. एकचिन्तितो यमत्थो, बालो अपरिणायको ।

न हि खुज्जेन वामेन, भोति सङ्गन्तुमरहसि ॥

१६४. पुरिसूसभं मज्जमाना, अहं खुज्जमकामयिं ।

सोयं संकुटितो सेति, छिन्नतन्ति यथा विणाति [थुणाति (सी०)] ॥

वीणागुणजातकं दुतियं ।

२३३. विकण्णजातकं (२-९-३)

१६५. कामं यहिं इच्छसि तेन गच्छ, विद्धोसि मम्मम्हि [ममस्मि (क०)] विकण्णकेन ।

हतोसि भत्तेन सुवादितेन [सवादितेन (सी० स्या० पी०)], लोलो च मच्छे अनुबन्धमानो ॥

१६६. एवमि लोकाभिसं ओपतन्तो, विहज्जती चित्तवसानुवत्ती ।

सो हज्जति जातिसखान मज्झे, मच्छानुगो सोरिव सुंसुमारोति [सुसुमारो (क०)] ॥

विकण्णजातकं ततियं ।

२३४. असिताभूजातकं (२-९-४)

१६७. त्वमेव दानिमकर [मकरि (स्या०), मकरा (क० सी०)], यं कामो ब्यगमा तयि ।

सोयं अण्णटिसन्धिको, खरछिन्नं रेनुकं [रेरुकं (सी० पी०)] ॥

१६८. अत्रिच्छं [अत्रिच्छा (सी० स्या० पी०)] अतिलोभेन, अतिलोभमदेन च ।

एवं हायति अत्थम्हा, अहं व असिताभूयाति ॥

असिताभूजातकं चतुत्थं ।

२३५. वच्छनखजातकं (२-९-५)

१६९. सुखा घरा वच्छनख, सहिरज्जा सभोजना ।

यत्थ भुत्वा पिवित्वा च, सयेय्याथ अनुस्सुको ॥

१७०. घरा नानीहमानस्स, घरा नाभणतो मुसा ।

घरा नादिन्नदण्डस्स, परेसं अनिकुब्बतो [अनिकुब्बतो (क०)] ।

एवं छिदं दुरभिसम्भवं [दुरभिभवं (सी० पी०)], को घरं पटिपज्जतीति ॥

वच्छनखजातकं पञ्चमं ।

२३६. बकजातकं (२-९-६)

१७१. भद्दको वतयं पक्खी, दिजो कुमुदसन्निभो ।

वूपसन्तेहि पक्खेहि, मन्दमन्दोव ज्ञायति ॥

१७२. नास्स सीलं विजानाथ, अनज्जाय पसंसथ ।

अम्हे दिजो न पालेति, तेन पक्खी न फन्दतीति ॥

बकजातकं छट्ठं ।

२३७. साकेतजातकं (२-९-७)

१७३. को नु खो भगवा हेतु, एकच्चे इध पुगले ।
अतीव हदयं निब्बाति, चित्तञ्चापि पसीदति ॥

१७४. प्रुब्बेव सन्निवासेन, पच्चुप्पन्नहितेन वा ।
एवं तं जायते पेमं, उप्पलंव यथोदकेति ॥

साकेतजातकं सत्तमं ।

२३८. एकपदजातकं (२-९-८)

१७५. इङ्ग एकपदं तात, अनेकत्थपदस्सितं [पदनिस्सितं (सी० पी०)] ।
किञ्चि सङ्गाहिकं ब्रूसि, येनत्थे साधयेमसे ॥

१७६. दक्खेय्येकपदं तात, अनेकत्थपदस्सितं ।
तञ्च सीलेन सञ्जुत्तं, खन्तिया उपपादितं ।

अलं मित्ते सुखापेतुं, अमित्तानं दुखाय चाति ॥

एकपदजातकं अट्टमं ।

२३९. हरितमण्डूकजातकं (२-९-९)

१७७. आसीविसम्पि मं [आसीविसं ममं (सी० पी०)] सन्तं, पविट्ठं कुमिनामुखं ।
रुच्चते हरितामाता, यं मं खादन्ति मच्छका ॥

१७८. विलुम्पतेव पुरिसो, यावस्स उपकप्पति ।
यदा चञ्जे विलुम्पन्ति, सो विलुत्तो विलुम्पतीति [विलुप्पतीति (?)] ॥

हरितमण्डूकजातकं नवमं ।

२४०. महापिङ्गलजातकं (२-९-१०)

१७९. सब्बो जनो हिंसितो पिङ्गलेन, तस्मिं मते पच्चया [पच्चयं (सी० स्या० पी०)] वेदयन्ति ।
पियो नु ते आसि अकण्हनेत्तो, कस्मा नु त्वं रोदसि द्वारपाल ॥

१८०. न मे पियो आसि अकण्हनेत्तो, भायामि पच्चागमनाय तस्स ।
इतो गतो हिंसेय्य मच्चुराजं, सो हिंसितो आनेय्य पुन इध ॥

१८१. दट्ठो वाहसहस्सेहि, सित्तो घटसतेहि सो ।

परिक्खता च सा भूमि, मा भायि नागमिस्सतीति ॥

महापिङ्गलजातकं दसमं ।

उपाहनवगो नवमो ।

तस्सुद्धानं —

वरुपाहन खुज्ज विकण्णकको, असिताभुय पञ्चमवच्छनखो ।
दिज पेमवरुत्तमएकपदं, कुमिनामुख पिङ्गलकेन दसाति ॥

१०. सिङ्गलवगो

२४१. सब्बदाठिजातकं (२-१०-१)

१८२.सिङ्गालो मानथद्धो च, परिवारेन अत्थिको ।
पापुणि महतिं भूमिं, राजासि सब्बदाठिनं ॥

१८३.एवमेव मनुस्सेसु, यो होति परिवारवा ।
सो हि तत्थ महा होति, सिङ्गालो विय दाठिनन्ति ॥

सब्बदाठिजातकं पठमं ।

२४२. सुनखजातकं (२-१०-२)

१८४.बालो वतायं सुनखो, यो वरत्तं [यो च योत्तं (क०)] न खादति ।
बन्धना च पमुञ्चेय्य, असितो च घरं वजे ॥

१८५.अट्टितं मे मनस्मिं मे, अथो मे हृदये कतं ।
कालञ्च पटिकङ्खामि, याव पस्सुपतू जनो [पसुपतुज्जनो (स्या० क०)] ॥

सुनखजातकं दुतियं ।

२४३. गुत्तिलजातकं (२-१०-३)

१८६.सत्ततन्तिं सुमधुरं, रामण्यं अवाचयिं ।
सो मं रङ्गमिह अवेहेति, सरणं मे होहि कोसिय ॥

१८७.अहं तं सरणं सम्म [अहं ते सरणं होमि (वि० व० ३२८)], अहमाचरियपूजको ।

न तं जयिस्सति सिस्सो, सिस्समाचरिय जेस्ससीति ॥

गुत्तिलजातकं ततियं ।

२४४. विगतिच्छजातकं (२-१०-४)

१८८.यं पस्सति न तं इच्छति, यज्ज न पस्सति तं किरिच्छति ।

मज्जामि चिरं चरिस्सति, न हि तं लच्छति यं स इच्छति ॥

१८९.यं लभति न तेन तुस्सति, यज्ज पत्थेति लद्धं हीळेति ।

इच्छा हि अनन्तगोचरा, विगतिच्छान [वीतिच्छानं (सी० पी०)] नमो करोमसेति ॥

विगतिच्छ [वीतिच्छ (सी० पी०)] जातकं चतुत्थं ।

२४५. मूलपरियायजातकं (२-१०-५)

१९०.कालो घसति भूतानि, सब्बानेव सहत्तना ।

यो च कालघसो भूतो, स भूतपचनिं पचि ॥

१९१.बहूनि नरसीसानि, लोमसानि ब्रह्मानि च ।

गीवासु पटिमुक्कानि, कोचिदेवेत्थ कण्णवाति ॥

मूलपरियायजातकं पञ्चमं ।

२४६. बालोवादजातकं (२-१०-६)

१९२.हन्त्वा छेत्वा [झत्वा (सी० पी०), घत्वा (स्या०)] वधित्वा च, देति दानं असज्जतो ।

एदिसं भत्तं भुज्जमानो, स पापमुपलिप्पति [स पापेन उपलिप्पति (सी० पी०)] ॥

१९३.पुत्तदारम्मि चे हन्त्वा, देति दानं असज्जतो ।

भुज्जमानोपि सप्पज्जो, न पापमुपलिप्पतीति ॥

बालोवादजातकं छट्ठं ।

२४७. पादज्जलीजातकं (२-१०-७)

१९४.अद्धा पादज्जली सब्बे, पज्जाय अतिरोचति ।

तथा हि ओट्ठं भज्जति, उत्तरिं नून पस्सति ॥

१९५. नायं धम्मं अधम्मं वा, अत्थानत्थञ्च बुज्झति ।
अज्जत्र ओट्ठनिब्भोगा, नायं जानाति किञ्चनन्ति ॥

पादज्जलीजातकं सत्तमं ।

२४८. किंसुकोपमजातकं (२-१०-८)

१९६. सब्बेहि किंसुको दिट्ठो, किन्वेत्थ विचिकिच्छथ ।
न हि सब्बेसु ठानेसु, सारथी परिपुच्छितो ॥

१९७. एवं सब्बेहि जाणेहि, येसं धम्मा अजानिता ।
ते वे धम्मेसु कङ्कन्ति, किंसुकस्मिंवा भातरोति ॥

किंसुकोपमजातकं अट्ठमं ।

२४९. सालकजातकं (२-१०-९)

१९८. एकपुत्तको भविस्ससि, त्वञ्च नो हेस्ससि इस्सरो कुले ।
ओरोह दुमस्मा सालक, एहि दानि घरकं वजेमसे ॥

१९९. ननु मं सुहदयोति [ननु मं हदयेति (सी० पी०)] मज्जसि, यञ्च मं हनसि वेळुयट्ठिया ।
पक्कम्बवने रमामसे, गच्छ त्वं घरकं यथासुखन्ति ॥

सालकजातकं नवमं ।

२५०. कपिजातकं (२-१०-१०)

२००. अयं इसी उपसमसंयमे रतो, स तिट्ठति [सन्तिट्ठति (सी० पी०)] सिसिरभयेन अट्ठितो ।
हन्द अयं पविसतुमं अगारकं, विनेतु सीतं दरथञ्च केवलं ॥

२०१. नायं इसी उपसमसंयमे रतो, कपी अयं दुमवरसाखगोचरो ।
सो दूसको रोसको चापि जम्मो, सचेवजेमप्पि [सचे + आवजे + इमप्पि] दूसेय्यगारन्ति [दूसये घरन्ति (सी०
स्या० पी०)] ॥

कपिजातकं दसमं ।

सिङ्गालवग्गो दसमो ।

तस्सुद्धानं —

अथ राजा सिङ्गालवरो सुनखो, तथा कोसिय इच्छति कालघसो ।
अथ दानवरोद्विपि सारथिना, पुनम्बवनञ्च सिसिरकपि दसाति ॥

अथ वग्गुद्धानं —

दळ्हञ्च वगं अपरेन सन्थवं, कल्याणवग्गासदिसो च रूहकं ।
नतंदळ्ह बीरणथम्भकं पुन, कासावुपाहन सिङ्गालकेन दसाति ॥

दुकनिपातं निद्रितं ।

३. तिकनिपातो

१. सङ्कप्पवग्गो

२५१. सङ्कप्परागजातकं (३-१-१)

१. सङ्कप्परागधोतेन, वितक्कनिसितेन च ।
नालङ्कतेन भद्रेन [नेवालङ्कतभद्रेन (स्या०)], उसुकाराकतेन च [न उसुकारकतेन च (सी० स्या० पी०)] ॥
२. न कण्णायतमुत्तेन, नापि मोरूपसेविना ।
तेनम्हि हदये विद्धो, सब्बङ्गपरिदाहिना ॥
३. आवेधञ्च न पस्सामि, यतो रुहिरमस्सवे ।
याव अयोनिसो चित्तं, सयं मे दुक्खमाभतन्ति ॥

सङ्कप्परागजातकं पठमं ।

२५२. तिलमुट्ठिजातकं (३-१-२)

४. अज्जापि मे तं मनसि [सरसि (क०)], यं मं त्वं तिलमुट्ठिया ।
बाहाय मं गहेत्वान, लट्ठिया अनुताळयि ॥
५. ननु जीविते न रमसि, येनासि ब्राह्मणागतो ।
यं मं बाहा गहेत्वान, तिकखत्तुं अनुताळयि ॥
६. अरियो अनरियं कुब्बन्तं [कुब्बानं (सी० पी०), कुब्बं (स्या०)], यो दण्डेन निसेधति ।
सासनं तं न तं वेरं, इति नं पण्डिता विदूति ॥

तिलमुट्ठिजातकं दुतियं ।

२५३. मणिकण्ठजातकं (३-१-३)

७. ममन्नपानं विपुलं उळारं, उप्पज्जतीमस्स मणिस्स हेतु ।
तं ते न दस्सं अतियाचकोसि, न चापि ते अस्सममागमिस्सं ॥
८. सुसू यथा सक्खरधोतपाणी, तासेसि मं सेलं याचमानो ।
तं ते न दस्सं अतियाचकोसि, न चापि ते अस्सममागमिस्सं ॥
९. न तं याचे यस्स पियं जिगीसे [जिगीसे (सी० स्या० पी०)], देस्सो होति अतियाचनाय ।
नागो मणिं याचितो ब्राह्मणेन, अदस्सनंयेव तदज्झगमाति ॥

मणिकण्ठजातकं ततियं ।

२५४. कुण्डककुच्छिसिन्धवजातकं (३-१-४)

१०. भुत्वा तिणपरिघासं, भुत्वा आचामकुण्डकं ।
एतं ते भोजनं आसि, कस्मा दानि न भुज्जसि ॥
११. यत्थ पोसं न जानन्ति, जातिया विनयेन वा ।
बहुं [पहू (सी० पी०), पहुं (स्या० क०)] तत्थ महाब्रम्हे, अपि आचामकुण्डकं ॥
१२. त्वज्च खो मं पजानासि, यादिसायं हयुत्तमो ।
जानन्तो जानमागम्म, न ते भक्खामि कुण्डकन्ति ॥

कुण्डककुच्छिसिन्धवजातकं चतुत्थं ।

२५५. सुकजातकं (३-१-५)

१३. याव सो मत्तमज्जासि, भोजनस्मिं विहङ्गमो ।
ताव अब्धानमापादि, मातरज्च अपोसयि ॥
१४. यतो च खो बहुतरं, भोजनं अज्झवाहरि [अज्झुपाहरि (सी० पी०)] ।
ततो तत्थेव संसीदि, अमत्तज्जू हि सो अहु ॥
१५. तस्मा मत्तज्जुता साधु, भोजनस्मिं अगिद्धता [अगिद्धिता (स्या० क०)] ।
अमत्तज्जू हि सीदन्ति, मत्तज्जू च न सीदरेति ॥

सुकजातकं पञ्चमं ।

२५६. जरूदपानजातकं (३-१-६)

१६. जरूदपानं खणमाना, वाणिजा उदकत्थिका ।
अज्झगमुं अयसं लोहं [अज्झगंसु अयोलोहं (सी० स्या० पी०)], तिपुसीसञ्च वाणिजा ।
रजतं जातरूपञ्च, मुत्ता वेळूरिया बहू ॥
१७. ते च तेन असन्तुट्ठा, भिय्यो भिय्यो अखाणिसुं ।
ते तत्थासीविसो [तत्थ आसीविसो (क०), तत्थपासीविसो (स्या०)] घोरो, तेजस्सी तेजसा हनि ॥
१८. तस्मा खणे नातिखणे, अतिखातं [अतिखणं (क०)] हि पापकं ।
खातेन च [खणेन च (क०), खणनेन (स्या०)] धनं लब्धं, अतिखातेन [अतिखणेन (क०)] नासितन्ति ॥

जरूदपानजातकं छट्ठं ।

२५७. गामणिचन्दजातकं (३-१-७)

१९. नायं घरानं कुसलो, लोलो अयं वलीमुखो ।
कतं कतं खो दूसेय्य, एवंधम्ममिदं कुलं ॥
२०. नयिदं चित्तवतो लोमं, नायं अस्सासिको मिगो ।
सिट्ठं [सत्थं (सी० स्या० पी०)] मे जनसन्धेन, नायं किञ्चि विजानति ॥
२१. न मातरं पितरं वा, भातरं भगिनिं सकं ।
भरेय्य तादिसो पोसो, सिट्ठं दसरथेन मेति ॥

गामणिचन्द [गामणिचण्ड (सी० पी०)] जातकं सत्तमं ।

२५८. मन्धातुजातकं (३-१-८)

२२. यावता चन्दिमसूरिया, परिहरन्ति दिसा भन्ति विरोचना [विरोचमाना (क०)] ।
सब्बेव दासा मन्धातु, ये पाणा पथविस्सिता [पठविनिस्सिता (सी० पी०), पठविस्सिता (स्या०)] ॥
२३. न कहापणवस्सेन, तित्ति कामेसु विज्जति ।
अप्पस्सादा दुखा कामा, इति विञ्जाय पण्डितो ॥
२४. अपि दिब्बेसु कामेसु, रतिं सो नाधिगच्छति ।
तण्हक्खयरतो होति, सम्मासम्बुद्धसावकोति ॥

मन्धातुजातकं अट्ठमं ।

२५९. तिरीटवच्छजातकं (३-१-९)

२५. नयिमस्स विज्जामयमत्थि किञ्चि, न बन्धवो नो पन ते सहायो ।
अथ केन वण्णेन तिरीटवच्छो [तिरीटवच्छो (स्या० क०)], तेदण्डिको भुञ्जति अग्गपिण्डं ॥
२६. आपासु [आवासु (क०)] मे युद्धपराजितस्स, एकस्स कत्वा विवनस्मि घोरे ।
पसारयी किच्छगतस्स पाणिं, तेनूदतारिं दुखसंपरेतो ॥
२७. एतस्स किच्चेन इधानुपत्तो, वेसायिनो विसया जीवलोके ।
लाभारहो तात तिरीटवच्छो, देथस्स भोगं यजथञ्च [यजतञ्च (सी० पी०), यजितञ्च (स्या०)] यञ्जन्ति ॥

तिरीटवच्छजातकं नवमं ।

२६०. दूतजातकं (३-१-१०)

२८. यस्सत्था दूरमायन्ति, अमित्तमपि याचितुं ।
तस्सूदरस्सहं दूतो, मा मे कुञ्ज [कुञ्ज (सी० पी०)] रथेसभ ॥
२९. यस्स दिवा च रत्तो च, वसमायन्ति माणवा ।
तस्सूदरस्सहं दूतो, मा मे कुञ्ज [कुञ्ज (सी० पी०)] रथेसभ ॥
३०. ददामि ते ब्राह्मण रोहिणीनं, गवं सहस्सं सह पुङ्गवेन ।
दूतो हि दूतस्स कथं न दज्जं, मयम्पि तस्सेव भवाम दूताति ॥

दूतजातकं दसमं ।

सङ्कप्पवग्गो पठमो ।

तस्सुद्धानं —

उसुकारवरो तिलमुट्ठि मणि, हयराज विहङ्गम आसिविसो ।
जनसन्ध कहापणवस्स पुन, तिरिटं पुन दूतवरेन दसाति ॥

२. पदुमवग्गो

२६१. पदुमजातकं (३-२-१)

३१. यथा केसा च मस्सू च, छिन्नं छिन्नं विरूहति ।
एवं रूहतु ते नासा, पदुमं देहि याचितो ॥

३२. यथा सारदिकं बीजं, खेत्ते वृत्तं विरूहति ।
एवं रूहतु ते नासा, पदुमं देहि याचितो ॥

३३. उभोपि पलपन्तेते [विलपन्तेते (स्या० क०)], अपि पद्मानि दस्सति ।
वज्जुं वा ते न वा वज्जुं, नत्थि नासाय रूहना ।
देहि सम्म पदुमानि, अहं याचामि याचितोति ॥

पदुमजातकं पठमं ।

२६२. मुदुपाणिजातकं (३-२-२)

३४. पाणि चे मुदुको चस्स, नागो चस्स सुकारितो ।
अन्धकारो च वस्सेय्य, अथ नून तदा सिया ॥

३५. अनला मुदुसम्भासा, दुप्पूरा ता [दुप्पूरत्ता (क०)] नदीसमा ।
सीदन्ति नं विदित्वान, आरका परिवज्जये ॥

३६. यं एता उपसेवन्ति, छन्दसा वा धनेन वा ।
जातवेदोव सं ठानं, खिप्पं अनुदहन्ति नन्ति ॥

मुदुपाणिजातकं दुतियं ।

२६३. चूळपलोभनजातकं (३-२-३)

३७. अभिज्जमाने वारिस्मिं, सयं [अयं (क०)] आगम्म इद्धिया ।
मिस्सीभावित्थिया गन्त्वा, संसीदसि [संसीदति (क०)] महण्णवे ॥

३८. आवट्टनी महामाया, ब्रह्मचरियविकोपना ।
सीदन्ति नं विदित्वान, आरका परिवज्जये ॥

३९. यं एता उपसेवन्ति, छन्दसा वा धनेन वा ।
जातवेदोव सं ठानं, खिप्पं अनुदहन्ति नन्ति ॥

चूळपलोभन [चुल्लपलोभन (सी० स्या० पी०)] जातकं ततियं ।

२६४. महापनादजातकं (३-२-४)

४०. पनादो नाम सो राजा, यस्स यूपो सुवण्णयो ।
तिरियं सोळसुब्बेधो [सोळसपब्बेधो (सी० पी०)], उद्धमाहु [उच्चमाहु (सी० स्या० पी०)] सहस्सधा ॥

४१. सहस्सकण्डो सतगेण्डु [सतभेदो (सी० पी०), सतभेण्डु (सी० निस्सय)], धजासु हरितामयो ।
अनच्चुं तत्थ गन्धब्बा, छ सहस्सानि सत्तथा ॥

४२. एवमेतं [एवमेव (क०)] तदा आसि, यथा भाससि भद्दजि ।
सक्को अहं तदा आसिं, वेय्यावच्चकरो तवाति ॥

महापनादजातकं चतुत्थं ।

२६५. खुरप्पजातकं (३-२-५)

४३. दिस्वा खुरप्पे धनुवेगनुन्ने, खग्गे गहीते तिखिणे तेलधोते ।
तस्मिं भयस्मिं मरणे वियूळ्हे, कस्मा नु ते नाहु छम्भितत्तं ॥

४४. दिस्वा खुरप्पे धनुवेगनुन्ने, खग्गे गहीते तिखिणे तेलधोते ।
तस्मिं भयस्मिं मरणे वियूळ्हे, वेदं अलत्थं विपुलं उळारं ॥

४५. सो वेदजातो अज्झभविं अमित्ते, पुब्बेव मे जीवितमासि चत्तं ।
न हि जीविते आलयं कुब्बमानो, सूरु कयिरा सूरकिच्चं कदाचीति ॥

खुरप्पजातकं पञ्चमं ।

२६६. वातग्गसिन्धवजातकं (३-२-६)

४६. येनासि किसिया पण्डु, येन भत्तं न रुच्चति ।
अयं सो आगतो भत्ता [तातो (सी० स्या० पी०)], कस्मा दानि पलायसि ॥

४७. सचे [न खो (स्या० क०)] पनादिकेनेव, सन्धवो नाम जायति ।
यसो हायति इत्थीनं, तस्मा तात पलायहं [पलायिहं (स्या०), पलायितं (क०)] ॥

४८. यस्सस्सिनं कुले जातं, आगतं या न इच्छति ।
सोचति चिररत्ताय, वातग्गमिव भदलीति [कुन्दलीति (सी० पी०), गद्रभीति (स्या०)] ॥

वातग्गसिन्धवजातकं छट्ठं ।

२६७. कक्कटकजातकं (३-२-७)

४९. सिङ्गीमिगो आयतचक्खुनेत्तो, अट्ठित्तचो वारिसयो अलोमो ।
तेनाभिभूतो कपणं रुदामि, मा हेव मं पाणसमं जहेय्य [जहेय्या (पी०) जहा'य्ये (?)] ॥

५०. अय्य न तं जहिस्सामि, कुञ्जरं सट्ठिहायनं [कुञ्जर सट्ठिहायन (सी० पी०)] ।
पथब्बा चातुरन्ताय, सुप्पियो होसि मे तुवं ॥

५१. ये कुळीरा समुद्धस्मिं, गङ्गाय यमुनाय [नम्मदाय (सी० पी०)] च ।
तेसं त्वं वारिजो सेट्ठो, मुञ्च रोदन्तिया पतिन्ति ॥

कक्कटक [कुळीर (क०)] जातकं सत्तमं ।

२६८. आरामदूसकजातकं (३-२-८)

५२. यो वे सब्बसमेतानं, अहुवा सेट्ठसम्मतो ।
तस्सायं एदिसी पज्जा, किमेव इतरा पजा ॥

५३. एवमेव तुवं ब्रह्मे, अनज्जाय विनिन्दसि ।
कथं मूलं अदिस्वान [कथं हि मूलं अदित्वा (स्या० पी०)], रुक्खं जज्जा पतिट्ठितं ॥

५४. नाहं तुम्हे विनिन्दामि, ये चज्जे वानरा वने ।
विस्ससेनोव गारय्हो, यस्सत्था रुक्खरोपकाति ॥

आरामदूसकजातकं अट्ठमं ।

२६९. सुजातजातकं (३-२-९)

५५. न हि वण्णेन सम्पन्ना, मज्जुका पियदस्सना ।
खरवाचा पिया होति, अस्मिं लोके परमिह च ॥

५६. ननु पस्ससिमं काळिं, दुब्बण्णं तिलकाहतं ।
कोकिलं सण्हवाचेन, बहूनं पाणिनं पियं ॥

५७. तस्मा सखिलवाचस्स, मन्तभाणी अनुद्धतो ।
अत्थं धम्मज्ज दीपेति, मधुरं तस्स भासितन्ति ॥

सुजातजातकं नवमं ।

२७०. उलूकजातकं (३-२-१०)

५८. सब्बेहि किर आतीहि, कोसियो इस्सरो कतो ।
सचे आतीहि अनुज्जातो [जातीहनुज्जातो (सी० पी०)], भण्य्याहं एकवाचिकं ॥

५९. भण सम्म अनुज्जातो, अत्थं धम्मञ्च केवलं ।
सन्ति हि दहरा पक्खी, पज्जवन्तो जुतिन्धरा ॥

६०. न मे रुच्चति भदं वो [भदन्ते (क०)], उलूकस्साभिसेचनं ।
अक्कुद्धस्स मुखं पस्स, कथं कुद्धो करिस्सतीति ॥

उलूकजातकं दसमं ।

पदुमवग्गो दुतियो ।

तस्सुद्धानं —

पदुमुत्तम नागसिरिक्खयनो, स-महण्णव यूप खुरप्पवरो ।
अथ भद्वली कुञ्जर रुक्ख पुन, खरवाच उलूकवरेण दसाति ॥

३. उदपानवग्गो

२७१. उदपानदूसकजातकं (३-३-१)

६१. आरज्जिकस्स इसिनो, चिररत्तं तपस्सिनो ।
किच्छाकतं उदपानं, कथं सम्म अवाहसि [अवाहयि (सी० पी०), अपाहसि (स्या०)] ॥

६२. एस धम्मो सिङ्गालानं, यं पित्वा ओहदामसे ।
पितुपितामहं धम्मो, न तं [न नं (सी० पी०)] उज्झातुमरहसि ॥

६३. येसं वो एदिसो धम्मो, अधम्मो पन कीदिसो ।
मा वो धम्मं अधम्मं वा, अदसाम कुदाचनन्ति ॥

उदपानदूसकजातकं पठमं ।

२७२. ब्यग्घजातकं (३-३-२)

६४. येन मित्तेन संसग्गा, योगक्खेमो विहिय्यति ।
पुब्बेवज्झाभवं तस्स, रुक्खे अक्खीव पण्डितो ॥

६५. येन मित्तेन संसग्गा, योगक्खेमो पवड्ढति ।
करेय्यत्तसमं वुत्तिं, सब्बकिच्चेसु पण्डितो ॥

६६. एथ ब्यग्घा निवत्तहो, पच्चुपेथ [पच्चमेथ (सी० पी०)] महावनं ।

मा वनं छिन्दि निब्यगं, ब्यग्घा माहेसु निब्बनाति ॥

ब्यग्घजातकं दुतियं ।

२७३. कच्छपजातकं (३-३-३)

६७. को नु उद्धितभत्तोव [उद्धितभत्तोव (सी०), वड्ढितभत्तोव (स्या०)], पूरहत्थोव ब्राह्मणो ।
कहं नु भिक्खं अचरि, कं सद्धं उपसङ्गमि ॥

६८. अहं कपिस्मि दुम्मेधो, अनामासानि आमसिं ।
त्वं मं मोचय भद्दन्ते, मुत्तो गच्छेय्य पब्बतं ॥

६९. कच्छपा कस्सपा होन्ति, कोण्डज्जा होन्ति मक्कटा ।
मुज्ज कस्सप कोण्डज्जं, कतं मेथुनकं तयाति ॥

कच्छपजातकं ततियं ।

२७४. लोलजातकं (३-३-४)

७०. कायं बलाका सिखिनी, चोरी लङ्घिपितामहा ।
ओरं बलाके आगच्छ, चण्डो मे वायसो सखा ॥

७१. नाहं बलाका सिखिनी, अहं लोलोस्मि वायसो ।
अकत्वा वचनं तुहं, पस्स लूनोस्मि आगतो ॥

७२. पुनपापज्जसी सम्म, सीलज्हि तव तादिसं ।
न हि मानुसका भोगा, सुभुज्जा होन्ति पक्खिनाति ॥

लोलजातकं चतुत्थं ।

२७५. रुचिरजातकं (३-३-५)

७३. कायं बलाका रुचिरा, काकनीळस्मिमच्छति ।
चण्डो काको सखा मय्हं, यस्स [तस्स (सी० पी०)] चेतं कुलावकं ॥

७४. ननु मं सम्म जानासि, दिज सामाकभोजन ।
अकत्वा वचनं तुहं, पस्स लूनोस्मि आगतो ॥

७५. पुनपापज्जसी सम्म, सीलज्हि तव तादिसं ।

न हि मानुसका भोगा, सुभुज्जा होन्ति पक्खिनाति ॥

रुचिरजातकं पञ्चमं ।

२७६. कुरुधम्मजातकं (३-३-६)

७६. तव सद्भज्य सीलज्य, विदित्वान जनाधिप ।
वण्णं अज्जनवण्णेन, कालिङ्गस्मिं निमिहसे [विनिहसे (स्या०), वनिहसे (क०)] ॥
७७. अन्नभच्चा चभच्चा च, योध उद्दिस्स गच्छति ।
सब्बे ते अप्पटिक्खप्पा, पुब्बाचरियवचो इदं ॥
७८. ददामि वो ब्राह्मणा नागमेतं, राजारहं राजभोगं यसस्सिनं ।
अलङ्कतं हेमजालाभिछन्नं, ससारथिं गच्छथ येन कामन्ति ॥

कुरुधम्मजातकं [कुरुधम्मजातकं (सी० स्या० पी०)] छट्ठं ।

२७७. रोमकजातकं (३-३-७)

७९. वस्सानि पज्जास समाधिकानि, वसिह सेलस्स गुहाय रोमक ।
असङ्कमाना अभिनिब्बुतत्ता [अभिनिब्बुतचित्ता (स्या० क०)], हत्थत्त [हत्थत्थ (स्या०)] मायन्ति ममण्डजा पुरे ॥
८०. ते दानि वक्कङ्ग किमत्थमुस्सुका, भजन्ति अज्जं गिरिकन्दरं दिजा ।
न नून मज्जन्ति ममं यथा पुरे, चिरप्पवुत्था अथ वा न ते इमे ॥
८१. जानाम तं न मयं सम्पमूळ्हा [न मयं मस्म मूळ्हा (सी० पी०)], सोयेव त्वं ते मयमस्म नाज्जे ।
चित्तज्ज ते अस्मिं जने पदुट्ठं, आजीविका [आजीवक (सी० स्या०), आजीविक (पी०)] तेन तमुत्तसामाति ॥

रोमकजातकं सत्तमं ।

२७८. महिसराजजातकं (३-३-८)

८२. किमत्थ [किमत्थ (सी० पी०)] मभिसन्धाय, लहुचित्तस्स दुब्भिनो [दूब्भिनो (सी० पी०)] ।
सब्बकामददस्सेव [दुहस्सेव (सी० स्या० पी०), रहस्सेव (क०)], इमं दुक्खं तित्तिक्खसि ॥
८३. सिङ्गेन निहनाहेतं, पदसा च अधिडुह ।
भिय्यो [भीयो (सी०)] बाला पकुज्जेय्युं, नो चस्स पटिसेधको ॥
८४. ममेवायं मज्जमानो, अज्जेपेवं [अज्जम्पेवं (सी० स्या० पी०)] करिस्सति ।

ते नं तत्थ वधिस्सन्ति, सा मे मुत्ति भविस्सतीति ॥

महिंसराजजातकं [महिसजातकं (सी० स्या० पी०)] अट्टमं ।

२७९. सतपत्तजातकं (३-३-९)

८५. यथा माणवको पन्थे, सिङ्गालिं वनगोचरिं ।
अत्थकामं पवेदेन्ति [पवदन्ति (पी०)], अनत्थकामाति मज्जति ।
अनत्थकामं सतपत्तं, अत्थकामोति मज्जति ॥
८६. एवमेव इधेकच्चो, पुग्गलो होति तादिसो ।
हितेहि वचनं वुत्तो, पटिगण्हाति वामतो ॥
८७. ये च खो नं पसंसन्ति, भया उक्कंसयन्ति वा [च (सी० पी०)] ।
तज्झि सो मज्जते मित्तं, सतपत्तं माणवोति ॥

सतपत्तजातकं नवमं ।

२८०. पुटदूसकजातकं (३-३-१०)

८८. अब्धा हि नून मिगराजा, पुटकम्मस्स कोविदो ।
तथा हि पुटं दूसेति, अज्जं नून करिस्सति ॥
८९. न मे माता वा पिता वा, पुटकम्मस्स कोविदो ।
कतं कतं खो दूसेम, एवं धम्ममिदं कुलं ॥
९०. येसं वो एदिसो धम्मो, अधम्मो पन कीदिसो ।
मा वो धम्मं अधम्मं वा, अद्दसाम कुदाचनन्ति ॥

पुटदूसकजातकं दसमं ।

उदपानवग्गो [अरज्जवग्गो (सी० पी० क०)] ततियो ।

तस्सुद्धानं —

उदपानवरं वनब्यग्घ कपि, सिखिनी च बलाक रुचिरवरो ।
सुजनाधिपरोमकदूस पुन, सतपत्तवरो पुटकम्म दसाति ॥

४. अब्भन्तरवग्गो

२८१. अब्भन्तरजातकं (३-४-१)

११. अब्भन्तरो नाम दुमो, यस्स दिव्यमिदं फलं ।
भुत्वा दोहळिनी नारी, चक्कवत्तिं विजायति ॥
१२. त्वम्मि [त्वञ्च (सी० पी०), त्वं हि (क०)] भद्रे महेसीसि, सा चापि [चासि (सी० पी०)] पतिनो पिया ।
आहरिस्सति ते राजा, इदं अब्भन्तरं फलं ॥
१३. भत्तुरत्थे परक्कन्तो, यं ठानमधिगच्छति ।
सूरो अत्तपरिच्चागी, लभमानो भवामहन्ति ॥

अब्भन्तरजातकं पठमं ।

२८२. सेय्यजातकं (३-४-२)

१४. सेय्यंसो सेय्यसो होति, यो सेय्यमुपसेवति ।
एकेन सन्धिं कत्वान, सतं वज्झे [मच्चे (क०), बज्झे (क० अट्ट०)] अमोचयिं ॥
१५. [कस्मा...पे०... सगं न गच्छेय्य (कत्थचि)] तस्मा सब्बेन लोकेन, सन्धिं कत्वान एकतो [एकको (सी० स्या० पी०)] ।
पेच्च सगं निगच्छेय्य [कस्मा...पे०... सगं न गच्छेय्य (कत्थचि)], इदं सुणाथ कासिया [कासयो (सी० पी०)] ॥
१६. इदं वत्वा महाराजा, कंसो बाराणसिगगहो ।
धनुं कण्डञ्च [तूणिञ्च (सी० पी०)] निक्खिण्ण, संयमं अज्झुपागमीति ॥

सेय्यजातकं दुतियं ।

२८३. वड्ढकीसूकरजातकं (३-४-३)

१७. वरं वरं त्वं निहनं पुरे चरि, अस्मिं पदेसे अभिभुय्य सूकरे ।
सो दानि एको व्यपगम्म झायसि, बलं नु ते व्यग्घ न चज्ज विज्जति ॥
१८. इमे सुदं [इमस्सु ता (स्या० क०)] यन्ति दिसोदिसं पुरे, भयट्ठिता लेणगवेसिनो पुथु ।
ते दानि सङ्गम्म वसन्ति एकतो, यत्थट्ठिता दुप्पसहज्जमे [दुप्पसहज्जिमे (स्या०)] मया ॥
१९. नमत्थु सङ्गान समागतानं, दिस्वा सयं सख्य वदामि अब्भुतं ।
व्यग्घं मिगा यत्थ जिनिंसु दाठिनो, सामगिया दाठबलेसु मुच्चरेति ॥

वड्ढकीसूकरजातकं ततियं ।

२८४. सिरिजातकं (३-४-४)

१००.यं उस्सुका सङ्हरन्ति, अलक्खिका बहं धनं ।

सिप्पवन्तो असिप्पा च, लक्खिवा तानि भुज्जति ॥

१०१.सब्बत्थ कतपुज्जस्स, अतिच्चज्जेव पाणिनो ।

उप्पज्जन्ति बहू भोगा, अप्पनायतनेसुपि ॥

१०२.कुक्कुटो [कुक्कुट (सी० पी०), कुक्कुटा (सी० निस्सय, सद्दनीति)] मणयो दण्डो, थियो च पुज्जलक्खणा ।

उप्पज्जन्ति अपापस्स, कतपुज्जस्स जन्तुनोति ॥

सिरिजातकं चतुर्थं ।

२८५. मणिसूकरजातकं (३-४-५)

१०३.दरिया सत्त वस्सानि, तिसमत्ता वसामसे ।

हज्जाम [हज्जेम (सी० पी०), हज्जाम (?)] मणिनो आभं, इति नो मन्तनं अहु ॥

१०४.यावता मणिं घंसाम [याव याव निघंसाम (सी० पी०)], भिय्यो वोदायते मणि ।

इदज्ज दानि पुच्छाम, किं किच्चं इध मज्जसि ॥

१०५.अयं मणि वेळूरियो, अकाचो विमलो [विपुलो (क०)] सुभो ।

नास्स सक्का सिरिं हन्तुं, अपक्कमथ सूकराति ॥

मणिसूकर [मणिघंस (क०)] जातकं पञ्चमं ।

२८६. सालूकजातकं (३-४-६)

१०६.मा सालूकस्स पिहयि, आतुरन्नानि भुज्जति ।

अप्पोस्सुक्को भुसं खाद, एतं दीघायुलक्खणं ॥

१०७.इदानि सो इधागन्त्वा, अतिथी युत्तसेवको ।

अथ दक्खसि सालूकं, सयन्तं मुसलुत्तरं ॥

१०८.विकन्तं [विकत्तं (सी०), विकन्तियमानं छिन्दियमानंति अत्थो] सूकरं दिस्वा, सयन्तं मुसलुत्तरं ।

जरग्गवा विचिन्तेसुं, वरम्हाकं भुसामिवाति ॥

सालूकजातकं छट्ठं ।

२८७. लाभगरहजातकं (३-४-७)

१०९. नानुम्मत्तो नापिसुणो, नानटो नाकुतूहलो ।
मूळहेसु लभते लाभं, एसा ते अनुसासनी ॥
११०. धिरत्थु तं यसलाभं, धनलाभञ्च ब्राह्मण ।
या वुत्ति विनिपातेन, अधम्मचरणेन [अधम्मचरियाय (सी० स्या०)] वा ॥
१११. अपि चे पत्तमादाय, अनगारो परिब्बजे ।
एसाव जीविका सेय्यो [सेय्या (सी० स्या० पी०)], या चाधम्मेन एसनाति ॥

लाभगरहजातकं सत्तमं ।

२८८. मच्छुद्धानजातकं (३-४-८)

११२. अग्घन्ति मच्छा अधिकं सहस्सं, न सो अत्थि यो इमं सदहेय्य ।
मय्हञ्च अस्सु इध सत्त मासा, अहम्पि तं मच्छुद्धानं किण्येय्यं ॥
११३. मच्छानं भोजनं दत्त्वा, मम दक्खिणमादिसि ।
तं दक्खिणं सरन्तिया, कतं अपचितिं तया ॥
११४. पदुट्ठचित्तस्स न फाति होति, न चापि तं [नं (सी० स्या०)] देवता पूजयन्ति ।
यो भातरं पेत्तिकं सापतेय्यं, अवञ्चयी दुक्कटकम्मकारीति ॥

मच्छुद्धानजातकं अट्टमं ।

२८९. नानाछन्दजातकं (३-४-९)

११५. नानाछन्दा महाराज, एकागारे वसामसे ।
अहं गामवरं इच्छे, ब्राह्मणी च गवं सतं ॥
११६. पुत्तो च आजञ्जरथं, कञ्जा च मणिकुण्डलं ।
या चेसा पुण्णिका जम्मी, उदुक्खलंभिकङ्खति ॥
११७. ब्राह्मणस्स गामवरं, ब्राह्मणिया गवं सतं ।
पुत्तस्स आजञ्जरथं, कञ्जाय मणिकुण्डलं ।
यञ्चेतं पुण्णिकं जम्मिं, पटिपादेथुदुक्खलन्ति ॥

नानाछन्दजातकं नवमं ।

२९०. सीलवीमंसकजातकं (३-४-१०)

११८. सीलं किरिव कल्याणं, सीलं लोके अनुत्तरं ।
पस्स घोरविसो नागो, सीलवाति न हज्जति ॥

११९. सोहं सीलं समादिस्सं, लोके अनुमतं सिवं ।
अरियवुत्तिसमाचारो, येन वुच्चति सीलवा ॥

१२०. जातीनज्ज पियो होति, मित्तेसु च विरोचति ।
कायस्स भेदा सुगतिं, उपपज्जति सीलवाति ॥

सीलवीमंसकजातकं दसमं ।

अब्भन्तरवग्गो चतुत्थो ।

तस्सुद्धानं —

दुम कंसवरुत्तमव्यग्घमिगा, मणयो मणि सालुकमव्हयनो ।
अनुसासनियोपि च मच्छवरो, मणिकुण्डलकेन किरिेन दसाति ॥

५. कुम्भवग्गो

२९१. सुराघटजातकं (२-५-१)

१२१. सब्बकामददं कुम्भं, कुटं लद्धान धुत्तको ।
याव नं अनुपालेति, ताव सो सुखमेधति ॥

१२२. यदा मत्तो च दित्तो च, पमादा कुम्भमब्भिदा ।
तदा नग्गो च पोत्थो च, पच्छा बालो विहज्जति ॥

१२३. एवमेव यो धनं लद्धा, पमत्तो [अमत्ता (सी०), अमत्तो (पी०)] परिभुज्जति ।
पच्छा तप्पति दुम्मेधो, कुटं भित्त्वाव [कुटं भिन्नोव (सी० पी०), कुटभिन्नोव (?)] धुत्तकोति ॥

सुराघट [भद्रघट (सी० पी०), भद्रघटभेदक (स्या०)] जातकं पठमं ।

२९२. सुपत्तजातकं (३-५-२)

१२४. बाराणस्यं [बाराणस्सं (सी० पी०)] महाराज, काकराजा निवासको [निवासिको (सी० पी०)] ।
असीतिया सहस्सेहि, सुपत्तो परिवारितो ॥

१२५.तस्स दोहळिनी भरिया, सुफस्सा भक्खितुमिच्छति [मच्छमिच्छति (सी० पी०)] ।
रज्जो महानसे पक्कं, पच्चग्घं राजभोजनं ॥

१२६.तेसाहं पहितो दूतो, रज्जो चम्हि इधागतो ।
भत्तु अपचिंतिं कुम्मि, नासायमकरं [मकरिं (सी० निस्सय)] वणन्ति ॥

सुपत्तजातकं दूतियं ।

२९३. कायनिब्बिन्दजातकं (३-५-३)

१२७.फुट्टस्स मे अज्जतरेन ब्याधिना, रोगेन बाळ्हं दुखितस्स रुप्तो ।
परिसुस्सति खिप्पमिदं कळेवरं, पुप्फं यथा पंसुनि आतपे कतं ॥

१२८.अजज्जं जज्जसङ्घातं, असुचिं सुचिसम्मत्तं ।
नानाकुणपपरिपूरं, जज्जरूपं अपस्सतो ॥

१२९.धिरत्थुमं आतुरं पूतिकायं, जेगुच्छियं अस्सुचिं ब्याधिधम्मं ।
यत्थप्पमत्ता अधिमुच्छिता पजा, हापेन्ति मग्गं सुगतूपपत्तियाति ॥

कायनिब्बिन्द [कायविच्छन्द (सी०), कायविच्छिन्द (पी०)] जातकं ततियं ।

२९४. जम्बुखादकजातकं (३-५-४)

१३०.कोयं बिन्दुस्सरो वग्गु, सरवन्तान [पवदन्तान (सी० पी०)] मुत्तमो ।
अच्चुतो जम्बुसाखाय, मोरच्छापोव कूजति ॥

१३१.कुलपुत्तोव जानाति [कुलपुत्तो पजानाति (स्या० क०)], कुलपुत्तं [कुलपुत्ते (सी० पी०)] पसंसितुं ।
ब्यग्घच्छापसरीवण्ण, भुज्ज सम्म ददामि ते ॥

१३२.चिरस्सं वत पस्सामि, मुसावादी समागते ।
वन्तादं कुणपादज्ज, अज्जमज्जं पसंसकेति ॥

जम्बुखादकजातकं चतुत्थं ।

२९५. अन्तजातकं (३-५-५)

१३३.उसभस्सेव ते खन्धो, सीहस्सेव विजम्भितं ।
मिगराज नमो त्यत्थु, अपि किज्जि लभामसे ॥

१३४. कुलपुत्तोव जानाति, कुलपुत्तं पसंसितुं ।
मयूरगीवसङ्कास, इतो परियाहि वायस ॥

१३५. मिगानं सिङ्गालो [कोत्थुको (सी० पी०), कोट्टुको (स्या०)] अन्तो, पक्खीनं पन वायसो ।
एरण्डो अन्तो रुक्खानं, तयो अन्ता समागताति ॥

अन्तजातकं पञ्चमं ।

२९६. समुद्दजातकं (३-५-६)

१३६. को नायं [को न्वायं (स्या०)] लोणतोयस्मिं, समन्ता परिधावति ।
मच्छे मकरे च वारेति, ऊमीसु च विहज्जति ॥

१३७. अनन्तपायी सकुणो, अतित्तोति दिसासुतो ।
समुद्धं पातुमिच्छामि, सागरं सरितं पतिं ॥

१३८. सो अयं हायति चेव, पूरते च महोदधि ।
नास्स नायति पीतन्तो, अपेय्यो किर सागरोति ॥

समुद्दजातकं छट्ठं ।

२९७. कामविलापजातकं (३-५-७)

१३९. उच्चे सकुण डेमान, पत्तयान विहङ्गम ।
वज्जासि खो त्वं वामूरुं, चिरं खो सा करिस्सति [सरिस्सति (क०)] ॥

१४०. इदं खो सा न जानाति, असिं सत्तिज्ज ओड्डितं ।
सा चण्डी काहति कोधं, तं मे तपति नो इदं [नो इध (सी० स्या० पी०)] ॥

१४१. एस उप्पलसन्नाहो, निक्खज्जुस्सीसकोहितं [निक्खमुस्सीसके कतं (सी० पी०), निक्खज्जुस्सीसके कतं (स्या०)] ।

कासिकज्ज मुदुं वत्थं, तप्पेतु धनिका पियाति [धनकामियाति (स्या० पी०), धनकामिकाति (सी०)] ॥

कामविलापजातकं सत्तमं ।

२९८. उदुम्बरजातकं (३-५-८)

१४२. उदुम्बरा चिमे पक्का, निग्रोधा च कपित्थना ।
एहि निक्खम भुज्जस्सु, किं जिघच्छाय मिय्यसि ॥

१४३ एवं सो सुहितो होति, यो वुड्ढमपचायति ।
यथाहमज्ज सुहितो, दुमपक्कानि मासितो ॥

१४४ ग्रं वनेजो वनेजस्स, वज्जेय्य कपिनो कपि ।
दहरो कपि [दहरोपि तं न (सी० पी०), दहरोपि न (स्या०)] सद्धेय्य, न हि जिण्णो जराकपीति ॥

उदुम्बरजातकं अट्ठमं ।

२९९. कोमारपुत्तजातकं (३-५-९)

१४५ पुरे तुवं सीलवतं सकासे, ओक्कन्तिकं [ओक्कन्दिकं (सी० स्या० पी०)] कीळसि अस्समम्हि ।
करोहरे [करोहि रे (क०)] मक्कटियानि मक्कट, न तं मयं सीलवतं रमाम ॥

१४६ सुता हि मय्हं परमा विसुद्धि, कोमारपुत्तस्स बहुस्सुतस्स ।
मा दानि मं मज्जि तुवं यथा पुरे, झानानुयुत्तो विहरामि [झानानुयुत्ता विहराम (सी० पी०)] आवुसो ॥

१४७ सचोपि सेलस्मि वपेय्य बीजं, देवो च वस्से न हि तं विरूळ्हे [नेव हि तं रुहेय्य (सी० पी०), न हि तं विरूळे (?)] ।
सुता हि ते सा परमा विसुद्धि, आरा तुवं मक्कट झानभूमियाति ॥

कोमारपुत्तजातकं नवमं ।

३००. वकजातकं (३-५-१०)

१४८ परपाणरोधा [परपाणघाते (स्या०), परपाणरोचं (क०)] जीवन्तो, मंसलोहितभोजनो ।
वको वतं समादाय, उपपज्जि उपोसथं ॥

१४९ तस्स सक्को वतज्जाय, अजरूपेनुपागमि ।
वीततपो अज्झप्पत्तो, भज्जि लोहितपो तपं ॥

१५० एवमेव इधेक्कच्चे, समादानम्हि दुब्बला ।
लहुं करोन्ति अत्तानं, वकोव अजकारणाति ॥

वकजातकं दसमं ।

कुम्भवग्गो पज्चमो ।

तस्सुद्धानं —

वरकुम्भ सुपत्तिसिरिक्खयनो, सुचिसम्मत्त बिन्दुसरो चुसभो ।

सरितंपति चण्डि जराकपिना, अथ मक्कटिया वक्केन दसाति ॥

अथ वग्गुद्धानं —

सङ्कप्पो पदुमो चेव, उदपानेन ततियं ।
अब्भन्तरं घटभेदं, तिकनिपातम्लिङ्गतन्ति ॥

तिकनिपातं निडितं ।

४. चतुक्कनिपातो

१. कालिङ्गवग्गो

३०१. चूळकालिङ्गजातकं (४-१-१)

१. विवरथिमासं [विवरथ इमासं (सी० स्या० पी०)] द्वारं, नगरं पविसन्तु [पविसितुं मया । (क०)] अरुणराजस्स ।
सीहेन सुसिङ्गेन, सुरक्खितं [सुसत्थेन, सुरक्खितं (सी० पी०), सुसिङ्गेन (क०)] नन्दिसेनेन ॥
२. जयो कलिङ्गानमस्यहसाहिनं, पराजयो अनयो [अजयो (स्या०), अन्वितो (क०)] अस्सकानं ।
इच्चेव ते भासितं ब्रह्मचारि, न उज्जुभूता वितथं भणन्ति ॥
३. देवा मुसावादमुपातिवत्ता, सच्चं धनं परमं तेसु [तथं पेमकरं नु (क०), तथं परमं करं नु (स्या०)] सक्क ।
तं ते मुसा भासितं देवराज, किं वा पटिच्च मघवा महिन्द ॥
४. ननु ते सुतं ब्राह्मण भज्जमाने, देवा न इस्सन्ति पुरिसपरक्कमस्स ।
दमो समाधि मनसो अभेज्जो [अदेज्जो (सी० पी०), अभिज्जो (क०)], अब्यग्गता निक्कमनञ्च [निक्खमनञ्च (सी०)] काले ।
दळ्हञ्च विरियं पुरिसपरक्कमो च, तेनेव आसि विजयो अस्सकानन्ति ॥

चूळकालिङ्गजातकं पठमं ।

३०२. महाअस्सारोहजातकं (४-१-२)

५. अदेय्येसु ददं दानं, देय्येसु नप्पवेच्छति ।
आपासु ब्यसनं पत्तो, सहायं नाधिगच्छति ॥
६. नादेय्येसु ददं दानं, देय्येसु यो पवेच्छति ।
आपासु ब्यसनं पत्तो, सहायमधिगच्छति ॥

७. सञ्जोगसम्भोगविसेसदस्सनं, अनरियधम्मेषु सठेसु नस्सति ।
कतञ्च अरियेषु च अज्जवेसु, महप्फलं होति अणुम्पि तादिसु ॥
८. यो पुब्बे कतकल्याणो, अका लोके सुदुक्करं ।
पच्छा कयिरा न वा कयिरा, अच्चन्तं पूजनारहोति ॥

महाअस्सारोहजातकं दुतियं ।

३०३. एकराजजातकं (४-१-३)

९. अनुत्तरे कामगुणे समिद्धे, भुत्वान पुब्बे वसी एकराज ।
सो दानि दुग्गे नरकम्हि खित्तो, नप्पज्जहे वण्णबलं पुराणं ॥
१०. पुब्बेव खन्ती च तपो च मय्हं, सम्पत्थिता दुब्भिसेन [दब्बसेना (सी० पी०)] अहोसि ।
तं दानि लद्धान कथं नु राज, जहे अहं वण्णबलं पुराणं ॥
११. सब्बा कियेवं परिनिट्ठितानि, यसस्सिनं पज्जवन्तं विसय्ह ।
यसो च लद्धान पुरिमं उळारं, नप्पज्जहे वण्णबलं पुराणं ॥
१२. पनुज्ज दुक्खेन सुखं जनिन्द, सुखेन वा दुक्खमसय्हसाहि ।
उभयत्थ सन्तो अभिनिब्बुतत्ता, सुखे च दुक्खे च भवन्ति तुल्याति ॥

एकराजजातकं ततियं ।

३०४. ददरजातकं (४-१-४)

१३. इमानि मं ददर तापयन्ति, वाचादुरुत्तानि मनुस्सलोके ।
मण्डूकभक्खा उदकन्तसेवी, आसीविसं मं अविसा सपन्ति ॥
१४. सका रट्ठा पब्बाजितो, अज्जं जनपदं गतो ।
महन्तं कोट्ठं कयिराथ, दुरुत्तानं [दुरुत्तानि (क०)] निधेतवे ॥
१५. यत्थ पोसं न जानन्ति, जातिया विनयेन वा ।
न तत्थ मानं कयिराथ, वसमज्जातके जने ॥
१६. विदेसवासं वसतो, जातवेदसमेनपि [जातवेदभयेनपि (क०)] ।
खमितब्बं सपज्जेन, अपि दासस्स तज्जितन्ति ॥

ददरजातकं चतुत्थं ।

३०५. सीलवीमंसनजातकं (४-१-५)

१७. नत्थि लोके रहो नाम, पापकम्मं पकुब्बतो ।
पस्सन्ति वनभूतानि, तं बालो मज्जती रहो ॥
१८. अहं रहो न पस्सामि, सुज्जं वापि न विज्जति ।
यत्थ अज्जं [सुज्जं (स्या० क०)] न पस्सामि, असुज्जं होति तं मया ॥
१९. दुज्जच्चो च सुजच्चो [अजच्चो (पी०)] च, नन्दो च सुखवट्ठितो [सुखवच्छको (सी०), सुखवच्छनो (स्या० पी०)] ।
वेज्जो च अद्भुवसीलो [अथ सीलो (क०)] च, ते धम्मं जहु मत्थिका ॥
२०. ब्राह्मणो च कथं जहे, सब्बधम्मान पारगू ।
यो धम्ममनुपालेति, धितिमा सच्चनिकमोति ॥

सीलवीमंसनजातकं पञ्चमं ।

३०६. सुजातजातकं (४-१-६)

२१. किमण्डका इमे देव, निक्खित्ता कंसमल्लके ।
उपलोहितका वग्गू, तं [ते (पी०)] मे अक्खाहि पुच्छितो ॥
२२. यानि पुरे तुवं देवि, भण्डु नन्तकवासिनी ।
उच्छङ्गहत्था पचिनासि, तस्सा ते कोलियं फलं ॥
२३. उड्डुहते न रमति, भोगा विप्पजहन्ति तं [विप्पजहन्तिंमं (?)] ।
तत्थेविमं पटिनेथ, यत्थ कोलं पचिस्सति ॥
२४. होन्ति हेते महाराज, इद्धिप्पत्ताय [इद्धिमत्ताय (क०)] नारिया ।
खम देव सुजाताय, मास्सा [मासु (क०)] कुज्झ रथेसभाति ॥

सुजातजातकं छट्ठं ।

३०७. पलासजातकं (४-१-७)

२५. अचेतनं ब्राह्मण अस्सुणन्तं, जानो अजानन्तमिमं पलासं ।
आरद्धविरियो धुवं अप्पमत्तो, सुखसेय्यं पुच्छसि किस्स हेतु ॥
२६. दूरे सुतो चेव ब्रहा च रुक्खो, देसे ठितो भूतनिवासरूपो ।

तस्मा नमस्सामि इमं पलासं, ये चेत्थ भूता ते [ते च (सी० पी०)] धनस्स हेतु ॥

२७. सो ते करिस्सामि यथानुभावं, कतज्जुतं ब्राह्मण पेक्खमानो ।

कथञ्चि आगम्म सतं सकासे, मोघानि ते अस्सु परिफन्दितानि ॥

२८. यो तिन्दुकुरुक्खस्स परो [पुरो (क०)] पिलक्खो [पिलक्खु (सी० पी०), मिलक्खु (क०)], परिवारितो पुब्बयज्जो उळारो ।

तस्सेस मूलस्मिं निधि निखातो, अदायादो गच्छ तं उद्धराहीति ॥

पलासजातकं सत्तमं ।

३०८. सकुणजातकं (४-१-८)

२९. अकरम्हस ते किच्चं, यं बलं अहुवम्हसे ।

मिगराज नमो त्यत्थु, अपि किञ्चि लभामसे ॥

३०. मम लोहितभक्खस्स, निच्चं लुद्धानि कुब्बतो ।

दन्तन्तरगतो सन्तो, तं बहुं यम्पि जीवसि ॥

३१. अकतज्जुमकत्तारं, कतस्स अप्पटिकारकं ।

यस्मिं कतज्जुता नत्थि, निरत्था तस्स सेवना ॥

३२. यस्स सम्मुखचिण्णेन, मित्तधम्मो न लब्धति ।

अनुसूय [अनुसुय्य (सी० पी०)] मनक्कोसं, सणिकं तम्हा अपक्कमेति ॥

सकुणजातकं अट्ठमं ।

३०९. छवकजातकं (४-१-९)

३३. सब्बमिदं चरिमं कतं [चरिमवतं (सी० पी०)], उभो धम्मं न पस्सरे ।

उभो पकतिया चुता, यो चायं मन्तेज्झापेति [मन्तेज्झायति (सी०), सज्झापयति (पी०)] ।

यो च मन्तं अधीयति ॥

३४. सालीनं ओदनं भुज्जे, सुचिं मंसूपसेचनं ।

तस्मा एतं न सेवामि, धम्मं इसीहि सेवितं ॥

३५. परिब्बज महा लोको [महाब्रह्मे (क०)], पचन्तज्जेपि पाणिनो ।

मा तं अधम्मो आचरितो, अस्मा कुम्भमिवाभिदा ॥

३६. धिरत्थु तं यसलाभं, धनलाभञ्च ब्राह्मण ।
या वुत्ति विनिपातेन, अधम्मचरणेन वाति ॥

छवकजातकं नवमं ।

३१०. सेय्यजातकं (४-१-१०)

३७. ससमुद्धपरियायं, महिं सागरकुण्डलं ।
न इच्छे सह निन्दाय, एवं सेय्य [सय्ह (सी० स्या० पी०)] विजानहि ॥

३८. धिरत्थु तं यसलाभं, धनलाभञ्च ब्राह्मण ।
या वुत्ति विनिपातेन, अधम्मचरणेन वा ॥

३९. अपि चे पत्तमादाय, अनगारो परिब्बजे ।
सायेव जीविका सेय्यो, या चाधम्मेन एसना ॥

४०. अपि चे पत्तमादाय, अनगारो परिब्बजे ।
अञ्जं अहिंसयं लोके, अपि रज्जेन तं वरन्ति ॥

सेय्यजातकं [सय्हजातकं (सी० स्या० पी०)] दसमं ।

कालिङ्गवग्गो [विवरवग्गो (सी० पी०)] पठमो ।

तस्सुद्धानं —

विवरञ्च अदेय्य समिद्धवरं, अथ दद्वर पापमहातिरहो ।
अथ कोलि पलासवरञ्च कर, चरिमं ससमुद्धवरेन दसाति ॥

२. पुचिमन्दवग्गो

३११. पुचिमन्दजातकं (४-२-१)

४१. उट्ठेहि चोर किं सेसि, को अत्थो सुपनेन [सुपितेन (सी०), सुपिनेन (पी० क०)] ते ।
मा तं गहेसुं [गण्हेय्युं (क०)] राजानो, गामे किब्बिसकारकं ॥

४२. यं नु [नून (स्या०)] चोरं गहेस्सन्ति, गामे किब्बिसकारकं ।
किं तत्थ पुचिमन्दस्स, वने जातस्स तिट्ठतो ॥

४३. न त्वं अस्सत्थ जानासि, मम चोरस्स चन्तरं ।

चोरं गहेत्वा राजानो, गामे किब्बिसकारकं ।
अप्पेन्ति [अच्चेन्ति (स्या०)] निम्बसूलस्मिं, तस्मिं मे सङ्कते मनो ॥

४४. सङ्केय्य सङ्कितब्बानि, रक्खेय्यानागतं भयं ।
अनागतभया धीरो, उभो लोके अवेक्खतीति ॥

पुचिमन्दजातकं पठमं ।

३१२. कस्सपमन्दियजातकं (४-२-२)

४५. अपि कस्सप मन्दिया, युवा सपति हन्ति [सम्पटिहन्ति (क०)] वा ।
सब्बं तं खमते धीरो, पण्डितो तं तितिक्खति ॥

४६. सचेपि सन्तो विवदन्ति, खिप्पं सन्धीयरे पुन ।
बाला पत्ताव भिज्जन्ति, न ते समथमज्झगू ॥

४७. एते भिय्यो समायन्ति, सन्धि तेसं न जीरति ।
यो चाधिपन्नं जानाति, यो च जानाति देसनं ॥

४८. एसो हि उत्तरितरो, भारवहो धुरद्धरो ।
यो परेसाधिपन्नानं, सयं सन्धातुमरहतीति ॥

कस्सपमन्दियजातकं दुतियं ।

३१३. खन्तीवादीजातकं (४-२-३)

४९. यो ते हत्थे च पादे च, कण्णनासञ्च छेदयि ।
तस्स कुज्झ महावीर, मा रट्ठं विनसा [विनस्स (क० सी० स्या० क०)] इदं ॥

५०. यो मे हत्थे च पादे च, कण्णनासञ्च छेदयि ।
चिरं जीवतु सो राजा, न हि कुज्झन्ति मादिसा ॥

५१. अहू अतीतमद्धानं [अहु अतीतमद्धाने (स्या० पी० क०)], समणो खन्तिदीपनो ।
तं खन्तियायेव ठितं, कासिराजा अछेदयि ॥

५२. तस्स कम्म [कम्मस्स (सी० पी०)] फरुसस्स, विपाको कटुको अहु ।
यं कासिराजा वेदेसि, निरयम्हि समप्पितोति ॥

खन्तीवादीजातकं ततियं ।

३१४. लोहकुम्भिजातकं (४-२-४)

५३. दुज्जीवितमजीविम्ह, ये सन्ते [येसं नो (स्या० क०)] न ददम्हसे ।
विज्जमानेसु भोगेसु, दीपं नाकम्ह अत्तनो ॥
५४. सट्ठि [सट्ठि (स्या०)] वस्ससहस्सानि, परिपुण्णानि सब्बसो ।
निरये पच्चमानानं, कदा अन्तो भविस्सति ॥
५५. नत्थि अन्तो कुतो अन्तो, न अन्तो पटिदिस्सति ।
तदा हि पकतं पापं, मम तुहज्ज मारिसा [मारिस (सी० स्या० पी०)] ॥
५६. सोहं नून इतो गन्त्वा, योनिं लब्धान मानुसिं ।
वदज्जू सीलसम्पन्नो, काहामि कुसलं बहुन्ति ॥

लोहकुम्भिजातकं चतुर्थं ।

३१५. सब्बमंसलाभजातकं (४-२-५)

५७. फरुसा वत ते वाचा, मंसं [सम्म (पी० क०)] याचनको असि [चसि (पी०)] ।
किलोमसदिसी [किलोमस्स सदिसा (पी०)] वाचा, किलोमं सम्म दम्मि ते ॥
५८. अङ्गमेतं मनुस्सानं, भाता लोके पवुच्चति ।
अङ्गस्स सदिसी वाचा [अङ्गस्सदिसी ते वाचा (क०)], अङ्गं सम्म ददामि ते ॥
५९. ताताति पुत्तो वदमानो, कम्पेति [सम्मेति (क०)] हदयं पितु ।
हदयस्स सदिसी [हदयस्सदिसी (क०)] वाचा, हदयं सम्म दम्मि ते ॥
६०. यस्स गामे सखा नत्थि, यथारज्जं तथेव तं ।
सब्बस्स सदिसी वाचा, सब्बं सम्म ददामि तेति ॥

सब्बमंसलाभजातकं [मंसजातकं (सी० स्या० पी०)] पञ्चमं ।

३१६. ससपण्डितजातकं (४-२-६)

६१. सत्त मे रोहिता मच्छा, उदका थलमुब्भता ।
इदं ब्राह्मण मे अत्थि, एतं भुत्वा वने वस ॥
६२. दुस्स मे खेत्तपालस्स, रत्तिभत्तं अपाभत्तं ।
मंससूला च द्वे गोधा, एकज्ज दधिवारकं ।

इदं ब्राह्मण मे अत्थि, एतं भुत्वा वने वस ॥

६३. अम्बपक्कं दकं [अम्बपक्कोदकं (सी० पी०)] सीतं, सीतच्छाया मनोरमा [सीतच्छायं मनोरमं (सी० स्या० पी०)] ।

इदं ब्राह्मण मे अत्थि, एतं भुत्वा वने वस ॥

६४. न ससस्स तिला अत्थि, न मुग्गा नपि तण्डुला ।

इमिना अग्गिना पक्कं, ममं [मंसं (क०)] भुत्वा वने वसाति ॥

ससपण्डितजातकं छट्ठं ।

३१७. मतरोदनजातकं (४-२-७)

६५. मतं मतं एव [मतमतमेव (सी० स्या० पी०)] रोदथ, न हि तं रोदथ यो मरिस्सति ।

सब्बेपि [सब्बेव (सी० स्या० पी०)] सरीरधारिनो, अनुपुब्बेन जहन्ति जीवितं ॥

६६. देवमनुस्सा चतुप्पदा, पक्खिगणा उरगा च भोगिनो ।

सम्हि [यम्हि (स्या०), अस्मिं (पी० क०)] सरीरे अनिस्सरा, रममानाव जहन्ति जीवितं ॥

६७. एवं चलितं असण्ठितं, सुखदुक्खं मनुजेस्वपेक्खिय ।

कन्दितरुदितं निरत्थकं, किं वो सोकगणाभिकीररे ॥

६८. धुत्ता च सोण्डा [धुत्ता सोण्डा (सी०), धुत्ता सोण्डा च (स्या०)] अकता, बाला सूरा अयोगिनो [बाला सूरा वीरा अयोगिनो (पी०)] ।

धीरं मज्जन्ति बालोति, ये धम्मस्स अकोविदाति ॥

मतरोदनजातकं सत्तमं ।

३१८. कणवेरजातकं (४-२-८)

६९. यं तं वसन्तसमये, कणवेरेसु भाणुसु ।

सामं बाहाय पीळेसि, सा तं आरोग्यमब्रवि ॥

७०. अम्भो न किर सद्धेय्यं, यं वातो पब्बतं वहे ।

पब्बतज्जे वहे वातो, सब्बम्पि पथविं वहे ।

यत्थ सामा कालकता [कालङ्कता (क०)], सा मं आरोग्यमब्रवि ॥

७१. न चेव सा कालकता, न च सा अज्जमिच्छति ।

एकभक्तिकिनी [एकभक्ता किर (सी० स्या०), एकभक्तिकिनी (पी०)] सामा, तमेव अभिकङ्कति ॥

७२. असन्धुतं मं चिरसन्धुतेन [असन्धुतं मं चिरसन्धुतेन (क०)], निमीनि सामा अधुवं धुवेन ।
मयापि सामा निमिनेय्य अज्जं, इतो अहं दूरतरं गमिस्सन्ति ॥

कणवेरजातकं अट्टमं ।

३१९. तित्तिरजातकं (४-२-९)

७३. सुसुखं वत जीवामि, लभामि चेव भुज्जितुं ।
परिपन्थेव तिट्ठामि, का नु भन्ते गती मम ॥
७४. मनो चे ते नप्पणमति, पक्खि पापस्स कम्मनो ।
अब्बावटस्स भद्रस्स, न पापमुपलिम्पति ॥
७५. जातको नो निसिन्नोति, बहु आगच्छते जनो ।
पटिच्च कम्मं फुसति, तस्मिं मे सङ्कते मनो ॥
७६. न पटिच्च कम्मं फुसति, मनो चे नप्पदुस्सति ।
अप्पोस्सुक्कस्स भद्रस्स, न पापमुपलिम्पतीति ॥

तित्तिरजातकं नवमं ।

३२०. सुच्चजजातकं (४-२-१०)

७७. सुच्चजं वत नच्चजि, वाचाय अददं गिरिं ।
किं हितस्स चजन्तस्स, वाचाय अदद पब्बतं ॥
७८. यज्झि कयिरा तज्झि वदे, यं न कयिरा न तं वदे ।
अकरोन्तं भासमानं, परिजानन्ति पण्डिता ॥
७९. राजपुत्त नमो त्यत्थु, सच्चे धम्मे ठितो चसि ।
यस्स ते ब्यसनं पत्तो, सच्चस्मिं रमते मनो ॥
८०. या दलिदी दलिद्वस्स, अट्ठा अट्ठस्स कित्तिम [कित्तिमा (सी० स्या० पी०)] ।
सा हिस्स परमा भरिया, सहिरज्जस्स इत्थियोति ॥

सुच्चजजातकं दसमं ।

पुचिमन्दवगो दुतियो ।

तस्सुद्धानं —

अथ चोर सकस्सप खन्तीवरो, दुज्जीवितता च वरा फरुसा ।
अथ सस मतज्ज वसन्त सुखं, सुच्चजंवतनच्चजिना च दसाति ॥

३. कुटिदूसकवगो

३२१. कुटिदूसकजातकं (४-३-१)

८१. मनुस्सस्सेव ते सीसं, हत्थपादा च वानर ।
अथ केन नु वण्णेन, अगारं ते न विज्जति ॥
८२. मनुस्सस्सेव मे सीसं, हत्थपादा च सिङ्गिल [सिङ्गाल (क०), पिङ्गल (टीका)] ।
याहु सेट्ठा मनुस्सेसु, सा मे पज्जा न विज्जति ॥
८३. अनवड्डितचित्तस्स, लहुचित्तस्स दुब्भिनो [दूभिनो (पी०)] ।
निच्चं अद्धुवसीलस्स, सुखभावो [सुचिभावो (सी०), सुखभागो (?)] न विज्जति ॥
८४. सो करस्सु आनुभावं, वीतिवत्तस्सु सीलियं ।
सीतवातपरित्ताणं, करस्सु कुटवं [कुटिकं (सी० स्या०)] कपीति ॥

कुटिदूसक [सिङ्गालसकुण (क०)] जातकं पठमं ।

३२२. दुहुभजातकं (४-३-२)

८५. दुहुभायति [ददभायति (सी० पी०)] भदन्ते, यस्मिं देसे वसामहं ।
अहम्पेतं न जानामि, किमेतं दुहुभायति ॥
८६. बेलुवं पतितं सुत्वा, दुहुभन्ति [ददभन्ति (सी०)] ससो जवि ।
ससस्स वचनं सुत्वा, सन्तत्ता मिगवाहिनी ॥
८७. अप्पत्वा पदविज्जाणं, परघोसानुसारिनो ।
पनादपरमा बाला, ते होन्ति परपत्तिया ॥
८८. ये च सीलेन सम्पन्ना, पज्जायूपसमे रता ।
आरका विरता धीरा, न होन्ति परपत्तियाति ॥

दुहुभजातकं [दद्वभजातकं (सी० पी०)] दुतियं ।

३२३. ब्रह्मदत्तजातकं (४-३-३)

८९. द्वयं याचनको राज, ब्रह्मदत्त निगच्छति ।
अलाभं धनलाभं वा, एवं धम्मा हि याचना ॥
९०. याचनं रोदनं आहु, पञ्चालानं रथेसभ ।
यो याचनं पच्चक्खाति, तमाहु पटिरोदनं ॥
९१. मा मदसंसु रोदन्तं, पञ्चाला सुसमागता ।
तुवं वा पटिरोदन्तं, तस्मा इच्छामहं रहो ॥
९२. ददामि ते ब्राह्मण रोहिणीनं, गवं सहस्सं सह पुङ्गवेन ।
अरियो हि अरियस्स कथं न दज्जा [दज्जे (सी०), दज्जं (?)], सुत्वान गाथा तव धम्मयुत्ताति ॥

ब्रह्मदत्तजातकं ततियं ।

३२४. चम्मसाटकजातकं (४-३-४)

९३. कल्याणरूपो वतयं चतुप्पदो, सुभदको चेव सुपेसलो च ।
यो ब्राह्मणं जातिमन्तूपपन्नं, अपचायति मेण्डवरो यसस्सी ॥
९४. मा ब्राह्मण इत्तरदस्सनेन, विस्सासमापज्जि चतुप्पदस्स ।
दळ्हप्पहारं अभिकङ्खमानो [अभिकत्तुकामो (स्या०)], अवसक्कती दस्सति सुप्पहारं ॥
९५. ऊरुट्ठि [ऊरुट्ठि (सी०)] भगं पवट्ठितो [पतितो (सी० स्या०)] खारिभारो, सब्बञ्च भण्डं ब्राह्मणस्स
[ब्राह्मणस्सीध (क० सी० पी०), ब्राह्मणस्सेव (क० सी० स्या० क०)] भिन्नं ।
उभोपि बाहा पग्गय्ह [पग्गय्येव (स्या०), पग्गहीय (?)] कन्दति [बाहा पग्गय्य कन्दति (पी० क०)], अभिधावथ
हज्जते ब्रह्मचारी ॥
९६. एवं सो निहतो सेति, यो अपूजं पसंसति [नमस्सति (पी०)] ।
यथाहमज्ज पहतो, हतो मेण्डेन दुम्मतीति ॥

चम्मसाटकजातकं चतुत्थं ।

३२५. गोधराजजातकं (४-३-५)

९७. समणं तं मज्जमानो, उपगच्छिमसज्जतं ।

सो मं दण्डेन पाहासि, यथा अस्समणो तथा ॥

९८. किं ते जटाहि दुम्मेध, किं ते अजिनसाटिया ।
अब्भन्तरं ते गहनं, बाहिरं परिमज्जसि ॥

९९. एहि गोध निवत्तस्सु, भुज्ज सालीनमोदनं ।
तेलं लोणञ्च मे अत्थि, पहूतं मय्ह पिप्फलि ॥

१००. एस भिय्यो पवेक्खामि, वम्मिकं सतपोरिसं ।
तेलं लोणञ्च कित्तेसि [किन्तेसि (स्या० पी०)], अहितं मय्ह पिप्फलीति ॥

गोधराजजातकं पञ्चमं ।

३२६. कक्कारुजातकं (४-३-६)

१०१. कायेन यो नावहरे, वाचाय न मुसा भणे ।
यसो लद्धा न मज्जेय्य, स वे कक्कारुमरहति ॥

१०२. धम्मेन वित्तमेसेय्य, न निकत्या धनं हरे ।
भोगे लद्धा न मज्जेय्य, स वे कक्कारुमरहति ॥

१०३. यस्स चित्तं अहालिद्धं, सद्धा च अविरागिनी ।
एको सादुं न भुज्जेय्य, स वे कक्कारुमरहति ॥

१०४. सम्मुखा वा तिरोक्खा वा [परोक्खा वा (पी०), परम्मुखा (क०)], यो सन्ते न परिभासति ।
यथावादी तथाकारी, स वे कक्कारुमरहतीति ॥

कक्कारुजातकं छट्ठं ।

३२७. काकवतीजातकं (४-३-७)

१०५. वाति चायं [वायं (क०)] ततो गन्धो, यत्थ मे वसती पिया ।
दूरे इतो हि काकवती [काकाती (सी०), काकाति (स्या० पी०)], यत्थ मे निरतो मनो ॥

१०६. कथं समुद्दमतरी, कथं अतरि केपुकं [केबुकं (सी० पी०)] ।
कथं सत्त समुद्धानि, कथं सिम्बलिमारुहि ॥

१०७. तया समुद्दमतरीं, तया अतरि केपुकं [केबुकं (सी० पी०)] ।
तया सत्त समुद्धानि, तया सिम्बलिमारुहि ॥

१०८. धिरत्थुमं महाकायं, धिरत्थुमं अचेतनं ।
यत्थ जायायहं जारं, आवहामि वहामि चाति ॥

काकवतीजातकं सत्तमं ।

३२८. अननुसोचियजातकं (४-३-८)

१०९. बहूनं विज्जती भोती, तेहि मे किं भविस्सति ।
तस्मा एतं न सोचामि, पियं सम्मिल्लहासिनिं ॥

११०. तं तं चे अनुसोचेय्य, यं यं तस्स न विज्जति ।
अत्तानमनुसोचेय्य, सदा मच्चुवसं पतं ॥

१११. न हेव ठितं नासीनं, न सयानं न पद्धगुं [पत्थगुं (स्या०)] ।
याव ब्याति निमिसति, तत्रापि रसती [सरती (सी० स्या० पी०)] वयो ॥

११२. तत्थत्तनि वतप्पद्धे [वत पन्थे (स्या०), वत बन्धे (क०) वत + प-अद्धे = वतप्पद्धे], विनाभावे असंसये ।
भूतं सेसं दयितब्बं, वीतं अननुसोचियन्ति [चवितं नानुसोचियन्ति (स्या०), मतन्तं नानुसोचियं (क०)] ॥

अननुसोचियजातकं अट्ठमं ।

३२९. काळबाहुजातकं (४-३-९)

११३. यं अन्नपानस्स पुरे लभाम, तं दानि साखमिगमेव गच्छति ।
गच्छाम दानि वनमेव राध, असक्कता चस्म धनज्जयाय [धनज्जयाय (क०)] ॥

११४. लाभो अलाभो यसो अयसो च, निन्दा पसंसा च सुखञ्च दुक्खं ।
एते अनिच्चा मनुजेसु धम्मा, मा सोचि किं सोचसि पोडुपाद ॥

११५. अद्धा तुवं पण्डितकोसि राध, जानासि अत्थानि अनागतानि ।
कथं नु साखामिगं दक्खिसाम [दक्खियाम (क०), दक्खाम (स्या०)], निद्धावितं [निद्धापितं (सी० स्या०),
निब्बापितं (पी०), निच्छदं (क०)] राजकुलतोव जम्मं ॥

११६. चालेति कण्णं भकुटिं करोति, मुहुं मुहुं भाययते [भायते (स्या०), भायापते (क०)] कुमारे ।
सयमेव तं काहति काळबाहु, येनारका ठस्सति अन्नपानाति ॥

काळबाहुजातकं नवमं ।

३३०. सीलवीमंसजातकं (४-३-१०)

११७.सीलं किरेव कल्याणं, सीलं लोके अनुत्तरं ।
पस्स घोरविसो नागो, सीलवाति न हज्जति ॥

११८.यावदेवस्सहू किञ्चि, तावदेव अखादिसुं ।
सङ्गम्म कुलला लोके, न हिंसन्ति अकिञ्चनं ॥

११९.सुखं निरासा सुपति, आसा फलवती सुखा ।
आसं निरासं कत्वान, सुखं सुपति पिङ्गला ॥

१२०.न समाधिपरो अत्थि, अस्मिं लोके परमिह च ।
न परं नापि अत्तानं, विहिंसति समाहितोति ॥

सीलवीमंसजातकं दसमं ।

कुटिदूसकवग्गो ततियो ।

तस्सुद्धानं —

समनुस्स -सदुद्भ-याचनको, अथ मेण्डवरुत्तम-गोधवरो ।
अथ कायसकेपुक भोतीवरो, अथ राधसुसीलवरेन दसाति ॥

४. कोकिलवग्गो

३३१. कोकिलजातकं (४-४-१)

१२१.यो वे काले असम्पत्ते, अतिवेलं पभासति ।
एवं सो निहतो सेति, कोकिलायिव अत्रजो ॥

१२२.न हि सत्थं सुनिसितं, विसं हलाहलामिव [हलाहलं इव (पी०)] ।
एवं निकट्टे [निकट्टे (स्या०), निकट्टे (क०)] पातेति, वाचा दुब्भासिता यथा ॥

१२३.तस्मा काले अकाले वा [अकाले च (सी० स्या०)], वाचं रक्खेय्य पण्डितो ।
नातिवेलं पभासेय्य, अपि अत्तसममिह वा ॥

१२४.यो च काले मितं भासे, मतिपुब्बो विचक्खणो ।
सब्बे अमित्ते आदेति, सुपण्णो उरगामिवाति ॥

कोकिलजातकं [कोकालिकजातकं (सब्बत्थ)] पठमं ।

३३२. रथलट्टिजातकं (४-४-२)

१२५.अपि हन्त्वा हतो ब्रूति, जेत्वा जितोति भासति ।

पुब्बवक्खायिनो [पुब्बमक्खायिनो (सी० स्या०)] राज, अज्जदत्थु [एकदत्थु (सी० पी०)] न सहहे ॥

१२६.तस्मा पण्डितजातियो, सुण्येय्य इतरस्सपि ।

उभिन्नं वचनं सुत्वा, यथा धम्मो तथा करे ॥

१२७.अलसो गिही कामभोगी न साधु, असज्जतो पब्बजितो न साधु ।

राजा न साधु अनिसम्मकारी, यो पण्डितो कोधनो तं न साधु ॥

१२८.निसम्म खत्तियो कयिरा, नानिसम्म दिसम्पति ।

निसम्मकारिनो राज [रज्जो (सी० स्या०)], यसो कित्ति च वड्ढतीति ॥

रथलट्टिजातकं दुतियं ।

३३३. पक्कगोधजातकं (४-४-३)

१२९.तदेव मे त्वं विदितो, वनमज्झे रथेसभ ।

यस्स ते खग्गबद्धस्स, सन्नद्धस्स तिरीटिनो ।

अस्सत्थदुमसाखाय, पक्का गोधा पलायथ ॥

१३०.नमे नमन्तस्स भजे भजन्तं, किच्चानुकुब्बस्स करेय्य किच्चं ।

नानत्थकामस्स करेय्य अत्थं, असम्भजन्तम्पि न सम्भजेय्य ॥

१३१.चजे चजन्तं वनथं न कयिरा, अपेतचित्तेन न सम्भजेय्य ।

दिजो दुमं खीणफलन्ति [फलं (क० सी० स्या० क०), दुकनिपाते पुटभत्तजातकेन संसन्देतब्बं] जत्वा, अज्जं समेक्खेय्य महा हि लोको ॥

१३२.सो ते करिस्सामि यथानुभावं, कतज्जुतं खत्तिये [खत्तियो (स्या० क०)] पेक्खमानो ।

सब्बज्ज ते इस्सरियं ददामि, यस्सिच्छसी तस्स तुवं ददामीति ॥

पक्कगोधजातकं [गोधजातकं (सी० स्या० पी०)] ततियं ।

३३४. राजोवादजातकं (४-४-४)

१३३.गवं चे तरमानानं, जिम्हं गच्छति पुङ्गवो ।

सब्बा ता जिम्हं गच्छन्ति [सब्बा गावी जिम्हं यन्ति (सी० स्या०)], नेत्ते जिम्हं गते सति ॥

१३४. एवमेव मनुस्सेसु, यो होति सेट्ठसम्मतो ।
 सो चे अधम्मं चरति, पगेव इतरा पजा ।
 सब्बं रट्ठं दुखं सेति, राजा चे होति अधम्मिको ॥

१३५. गवं चे तरमानानं, उजुं गच्छति पुङ्गवो ।
 सब्बा गावी उजुं यन्ति [सब्बा ता उजुं गच्छन्ति (पी० अ० नि० ४.७०)], नेत्ते उजुं गते सति ॥

१३६. एवमेव मनुस्सेसु, यो होति सेट्ठसम्मतो ।
 सो सचे धम्मं चरति, पगेव इतरा पजा ।
 सब्बं रट्ठं सुखं सेति, राजा चे होति धम्मिकोति ॥

राजोवादजातकं चतुर्थं ।

३३५. जम्बुकजातकं (४-४-५)

१३७. ब्रहा पवड्डकायो सो, दीघदाठो च जम्बुक ।
 न त्वं तत्थ कुले जातो, यत्थ गणहन्ति कुञ्जरं ॥

१३८. असीहो सीहमानेन, यो अत्तानं विकुब्बति ।
 कोत्थूव [कुडूव (सी०), कुत्थुव (स्या० पी०)] गजमासज्ज, सेति भूम्या अनुत्थुनं ॥

१३९. यस्सिनो उत्तमपुग्गलस्स, सज्जातखन्धस्स महब्बलस्स ।
 असमेक्खिय थामबलूपपत्तिं, स सेति नागेन हतोयं जम्बुको ॥

१४०. यो चीध कम्मं कुरुते पमाय, थामब्बलं अत्तनि संविदित्वा ।
 जप्पेन मन्तेन सुभासितेन, परिक्खवा सो विपुलं जिनातीति ॥

जम्बुकजातकं पञ्चमं ।

३३६. ब्रहाछत्तजातकं (४-४-६)

१४१. तिणं तिणन्ति लपसि, को नु ते तिणमाहरि ।
 किं नु ते तिणकिच्चत्थि, तिणमेव पभाससि ॥

१४२. इधागमा ब्रह्मचारी, ब्रहा छत्तो बहुस्सुतो ।
 सो मे [सो वे (क०)] सब्बं समादाय, तिणं निक्खिप्प गच्छति ॥

१४३. एवेतं होति कत्तब्बं, अप्पेन बहुमिच्छता ।

सब्बं सकस्स आदानं, अनादानं तिणस्स च ॥ () [(तिणस्स चाटीसु गतो, तत्थ का परिदेवना) (सी० स्या०)
(चाटीसु पक्खिपित्वान, तत्थ का परिदेवना) (क०)]

१४४ सीलवन्तो न कुब्बन्ति, बालो सीलानि कुब्बति ।
अनिच्चसीलं दुस्सील्यं [दुस्सीलं (पी०)], किं पण्डिच्चं करिस्सतीति ॥

ब्रहाछत्तजातकं छट्ठं ।

३३७. पीठजातकं (४-४-७)

१४५ न ते पीठमदायिम्हा [मदासिम्ह (पी० क०)], न पानं नपि भोजनं ।
ब्रह्मचारि खमस्सु मे, एतं पस्सामि अच्चयं ॥

१४६ नेवाभिसज्जामि न चापि कुप्पे, न चापि मे अप्पियमासि किञ्चि ।
अथोपि मे आसि मनोवितक्को, एतादिसो नून कुलस्स धम्मो ॥

१४७ एसस्माकं कुले धम्मो, पितुपितामहो सदा ।
आसनं उदकं पज्जं, सब्बेतं निपदामसे ॥

१४८ एसस्माकं कुले धम्मो, पितुपितामहो सदा ।
सक्कच्चं उपतिट्ठाम, उत्तमं विय जातकन्ति ॥

पीठजातकं सत्तमं ।

३३८. थुसजातकं (४-४-८)

१४९ विदितं थुसं उन्दुरानं [उन्दूरानं (क०)], विदितं पन तण्डुलं ।
थुसं थुसं [थुसं थूलं (सी०)] विवज्जेत्वा, तण्डुलं पन खादरे ॥

१५० या मन्तना अरज्जस्मिं, या च गामे निकणिका ।
यज्जेतं इति चीति च, एतम्पि विदितं मया ॥

१५१ धम्मेन किर जातस्स, पिता पुत्तस्स मक्कटो ।
दहरस्सेव सन्तस्स, दन्तेहि फलमच्छिदा ॥

१५२ यमेतं परिसप्पसि [परिसब्बेसि (क०)], अजकाणोव सासपे ।
योपायं हेट्ठतो सेति [सेसि (सी०)], एतम्पि विदितं मयाति ॥

थुसजातकं अट्ठमं ।

३३९. बावेरुजातकं (४-४-९)

१५३. अदस्सनेन मोरस्स, सिखिनो मज्झुभाणिनो ।
काकं तत्थ अपूजेसुं, मंसेन च फलेन च ॥

१५४. यदा च सरसम्पन्नो, मोरो बावेरुमागमा ।
अथ लाभो च सक्कारो, वायसस्स अहायथ ॥

१५५. याव नुप्पज्जती बुद्धो, धम्मराजा पभङ्करो ।
ताव अज्जे अपूजेसुं, पुथू समणब्राह्मणे ॥

१५६. यदा च सरसम्पन्नो, बुद्धो धम्मं अदेसयि ।
अथ लाभो च सक्कारो, तित्थियानं अहायथाति ॥

बावेरुजातकं नवमं ।

३४०. विसहजातकं (४-४-१०)

१५७. अदासि दानानि पुरे विसह, ददतो च ते खयधम्मो अहोसि ।
इतो परं चे न ददेय्य दानं, तिट्ठेय्युं ते संयमन्तस्स भोगा ॥

१५८. अनरियमरियेन सहस्सनेत्त, सुदुग्गतेनापि अकिच्चमाहु ।
मा वो धनं तं अहु देवराज [अहुवा जनिन्द (क० सी० स्या० पी०)], यं भोगहेतु विजहेमु सद्धं ॥

१५९. येन एको रथो याति, याति तेनापरो रथो ।
पोराणं निहितं वत्तं, वत्ततज्जेव [वद्धं, वद्धतज्जेव (क० सी० पी०)] वासव ॥

१६०. यदि हेस्सति दस्साम, असन्ते किं ददामसे ।
एवंभूतापि दस्साम, मा दानं पमदम्हसेति ॥

विसहजातकं दसमं ।

कोकिलवग्गो [कोकालिकवग्गो (क०)] चतुत्थो ।

तस्सुद्धानं —

अतिवेलपभासति जीतवरो, वनमज्झ रथेसभ जिम्हगमो ।
अथ जम्बु तिणासनपीठवरं, अथ तण्डुल मोर विसह दसाति ॥

५. चूळकुणालवग्गो

३४१. कण्डरीजातकं (४-५-१)

१६१. नरानमारामकरासु नारिसु, अनेकचित्तासु अनिग्गहासु च ।
सब्बत्थ नापीतिकरापि [सब्बत्तनापीतिकरापि (सी० स्या०)] चे सिया [सियुं (स्या०)], न विस्ससे तित्थसमा हि
नारियो ॥

१६२. यं वे [यज्ज (स्या० क०)] दिस्वा कण्डरीकिन्नरानं [किन्नरकिन्नरीनं (स्या०), किन्नरीकिन्नरानं (क०)],
सब्बित्थियो न रमन्ति अगारे ।
तं तादिसं मच्चं चजित्वा भरिया, अज्जं दिस्वा पुरिसं पीठसप्पिं ॥

१६३. बकस्स च बावारिकस्स [पावारिकस्स (सी०)] रज्जो, अच्चन्तकामानुगतस्स भरिया ।
अवाचरी [अच्चाचरि (स्या०), अनाचरि (क०)] पट्ठवसानुगस्स [बद्धवसानुगस्स (सी० स्या०),
पत्तवसानुगतस्स (क०)], कं वापि इत्थी नातिचरे तदज्जं ॥

१६४. पिङ्गियानी सब्बलोकस्सरस्स, रज्जो पिया ब्रह्मदत्तस्स भरिया ।
अवाचरी पट्ठवसानुगस्स, तं वापि सा नाज्झगा कामकामिनीति ॥

कण्डरीजातकं [किन्नरीजातकं (क० सी० क०), कुण्डलिकजातकं (स्या०)] पठमं ।

३४२. वानरजातकं (४-५-२)

१६५. असक्खिं वत अत्तानं, उद्धातुं उदका थलं ।
न दानाहं पुन तुहं, वसं गच्छामि वारिज ॥

१६६. अलमेतेहि अम्बोहि, जम्बूहि पनसेहि च ।
यानि पारं समुद्दस्स, वरं मय्हं उदुम्बरो ॥

१६७. यो च उप्पतितं अत्थं, न खिप्पमनुबुज्झति ।
अमित्तवसमन्वेति, पच्छा च अनुतप्पति ॥

१६८. यो च उप्पतितं अत्थं, खिप्पमेव निबोधति ।
मुच्चते सत्तुसम्बाधा, न च पच्छानुतप्पतीति ॥

वानरजातकं दुतियं ।

३४३. कुन्तिनीजातकं (४-५-३)

१६९. अवसिम्ह तवागारे, निच्चं सक्कतपूजिता ।
त्वमेव दानिमकरि, हन्द राज वजामहं ॥

१७०. यो वे कते पटिकते, किब्बिसे पटिकिब्बिसे ।
एवं तं सम्मती वेरं, वस कुन्तिनि मागमा ॥

१७१. न कतस्स च कत्ता च, मेत्ति [मेत्ती (पी०), मित्ती (क०)] सन्धीयते पुन ।
हदयं नानुजानाति, गच्छज्जेव रथेसभ ॥

१७२. कतस्स चेव कत्ता च, मेत्ति सन्धीयते पुन ।
धीरानं नो च बालानं, वस कुन्तिनि मागमाति ॥

कुन्तिनीजातकं ततियं ।

३४४. अम्बजातकं (४-५-४)

१७३. यो नीलियं मण्डयति, सण्डासेन विहज्जति ।
तस्स सा वसमन्वेतु, या ते अम्बे अवाहरि ॥

१७४. व्रीसं वा पज्जवीसं [पण्णुवीसं (क० सी० पी०)] वा, ऊनतिसं व जातिया ।
तादिसा पति मा लद्धा [पतिं मा लद्धा (पी०), पति मा लत्थ (?)], या ते अम्बे अवाहरि ॥

१७५. दीघं गच्छतु अद्धानं, एकिका अभिसारिका ।
सङ्केते पति मा अद्द [मा अद्दस (सी० पी०)], या ते अम्बे अवाहरि ॥

१७६. अलङ्कता सुवसना, मालिनी चन्दनुस्सदा ।
एकिका सयने सेतु, या ते अम्बे अवाहरीति ॥

अम्बजातकं [अम्बचोरजातकं (क० सी० पी०)] चतुत्थं ।

३४५. गजकुम्भजातकं (४-५-५)

१७७. व्रनं यदग्गि दहति, पावको कण्हवत्तनी ।
कथं करोसि पचलक, एवं दन्धपरक्कमो ॥

१७८. बहूनि रुक्खच्छिद्धानि, पथब्बा विवरानि च ।
तानि चे नाभिसम्भोम, होति नो कालपरियायो ॥

१७९. यो दन्धकाले तरति, तरणीये च दन्धति ।

सुखपण्णं अवकम्म, अत्थं भज्जति अत्तनो ॥

१८०. यो दन्धकाले दन्धेति, तरणीये च तारयि ।
ससीव रत्तिं विभजं, तस्सत्थो परिपूरतीति ॥

गजकुम्भजातकं पञ्चमं ।

३४६. केसवजातकं (४-५-६)

१८१. मनुस्सिन्दं जहित्वान, सब्बकामसमिद्धिनं ।
कथं नु भगवा केसी, कप्पस्स रमति अस्समे [रमतस्समे (क०)] ॥

१८२. सादूनी [साधूनि (क० सी० स्या० क०)] रमणीयानि, सन्ति वक्खा मनोरमा ।
सुभासितानि कप्पस्स, नारद रमयन्ति मं ॥

१८३. सालीनं ओदनं भुज्जे, सुचिं मंसूपसेचनं ।
कथं सामाकनीवारं, अलोणं छादयन्ति तं ॥

१८४. सादुं वा [असादुं (पी०)] यदि वासादुं, अप्पं वा यदि वा बहुं ।
विस्सत्थो यत्थ भुज्जेय्य, विस्सासपरमा रसाति ॥

केसवजातकं [केसीजातकं (क०)] छट्ठं ।

३४७. अयकूटजातकं (४-५-७)

१८५. सब्बायसं कूटमत्तिप्पमाणं, पग्गह् यो [सो (पी०)] तिट्ठसि अन्तलिक्खे ।
रक्खाय मे [मं (सी०)] त्वं विहितो नुसज्ज, उदाहु मे चेतयसे [वायमसे (सी० स्या०)] वधाय ॥

१८६. दूतो अहं राजिध रक्खसानं, वधाय तुय्हं पहितोहमस्मि ।
इन्दो च तं रक्खति देवराजा, तेनुत्तमङ्गं न ते [न हि (क० सी० पी०), ते न (क०)] फालयामि ॥

१८७. सचे च मं रक्खति देवराजा, देवानमिन्दो मघवा सुजम्पति ।
कामं पिसाचा विनदन्तु सब्बे, न सन्तसे रक्खसिया पजाय ॥

१८८. कामं कन्दन्तु [कन्तन्तु (क०), कण्डन्तु (स्या०)] कुम्भण्डा, सब्बे पंसुपिसाचका ।
नालं पिसाचा युद्धाय, महती सा विभिसिकाति [विभेसिकाति (स्या०), विहेसिकाति (पी०)] ॥

अयकूटजातकं सत्तमं ।

३४८. अरञ्जजातकं (४-५-८)

१८९. अरञ्जा गाममागम्म, किंसीलं किंवतं अहं ।
पुरिसं तात सेवेय्यं, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥
१९०. यो तं विस्सासये तात, विस्सासञ्च खमेय्य ते ।
सुस्सूसी च तितिक्खी च, तं भजेहि इतो [तं भजेय्यासितो (क०)] गतो ॥
१९१. यस्स कायेन वाचाय, मनसा नत्थि दुक्कटं ।
उरसीव पतिट्ठाय, तं भजेहि इतो गतो ॥
१९२. हलिद्विरागं कपिचित्तं, पुरिसं रागविरागिनं ।
तादिसं तात मा सेवि, निम्मनुस्सम्पि चे सियाति ॥

अरञ्जजातकं अट्ठमं ।

३४९. सन्धिभेदजातकं (४-५-९)

१९३. नेव इत्थीसु सामञ्जं, नापि भक्खेसु सारथि ।
अथस्स सन्धिभेदस्स, पस्स याव सुचिन्तितं ॥
१९४. असि तिक्खोव मंसम्हि, पेसुञ्जं परिवत्तति ।
यत्थूसभञ्च सीहञ्च, भक्खयन्ति मिगाधमा ॥
१९५. इमं सो सयनं सेति, यमिमं [ययिमं (सी० पी०), यिमं (क०)] पस्ससि सारथि ।
यो वाचं सन्धिभेदस्स, पिसुणस्स निबोधति ॥
१९६. ते जना सुखमेधन्ति, नरा सगगतारिव ।
ये वाचं सन्धिभेदस्स, नावबोधन्ति सारथीति ॥

सन्धिभेदजातकं नवमं ।

३५०. देवतापञ्चजातकं (४-५-१०)

१९७. हन्ति हत्थेहि पादेहि, मुखञ्च परिसुम्भति ।
स वे राज पियो होति, कं तेन त्वाभिपस्ससि [मभिपस्ससि (सी०)] ॥
१९८. अक्कोसति यथाकामं, आगमञ्चस्स इच्छति ।
स वे राज पियो होति, कं तेन त्वाभिपस्ससि ॥

१९९. अब्भक्खाति अभूतेन, अलिकेनाभिसारये ।
स वे राज पियो होति, कं तेन त्वाभिपस्ससि ॥

२००. हरं अन्नञ्च पानञ्च, वत्थसेनासनानि च ।
अञ्जदत्थुहरा सन्ता, ते वे राज पिया होन्ति ।
कं तेन त्वाभिपस्ससीति ॥

देवतापञ्चजातकं दसमं ।

चूळकुणालवग्गो पञ्चमो ।

तस्सुद्धानं —

नरानं असक्खिवसिम्हवरो, नीलियमग्गिवरञ्च पुन ।
पुन रसायसकूटवरो, तथारञ्ज सारथि हन्ति दसाति ॥

अथ वग्गुद्धानं —

कालिङ्गं [विवरं (बहूसु)] पुचिमन्दञ्च, कुटिदूसक कोकिला [कुटिदूसं बहुभाणकं (बहूसु)] ।
चूळकुणालवग्गो सो, पञ्चमो सुप्पकासितोति ॥

चतुक्कनिपातं निड्डितं ।

५. पञ्चकनिपातो

१. मणिकुण्डलवग्गो

३५१. मणिकुण्डलजातकं (५-१-१)

१. जीनो रथस्सं मणिकुण्डले च, पुत्ते च दारे च तथेव जीनो ।
सब्बेसु भोगेसु असेसकेसु [असेसितेसु (सी० पी०), असेसिकेसु (क०)], कस्मा न सन्तप्पसि सोककाले ॥
२. पुब्बेव मच्चं विजहन्ति भोगा, मच्चो वा ते [च ने (पी०), धने (क०)] पुब्बतरं जहाति ।
असस्सता भोगिनो कामकामि, तस्मा न सोचामहं सोककाले ॥
३. उदेति आपूरति वेति [पूरेति खीयति (स्या०)] चन्दो, अत्थं तपेत्वान [अन्थं तपेत्वान (क०), अत्थङ्गमेत्वान (स्या०), एत्थ “तपेत्वान अत्थं पलेती”ति सम्बन्धो] पलेति सूरियो ।
विदिता [विजिता (स्या०)] मया सत्तुक लोकधम्मा, तस्मा न सोचामहं सोककाले ॥

४. अलसो गिही कामभोगी न साधु, असज्जतो पब्बजितो न साधु ।
राजा न साधु अनिसम्मकारी, यो पण्डितो कोधनो तं न साधु ॥
५. निसम्म खत्तियो कयिरा, नानिसम्म दिसम्पति ।
निसम्मकारिनो राज [रज्जो (सी० स्या०)], यसो कित्ति च वड्ढतीति ॥

मणिकुण्डलजातकं पठमं ।

३५२. सुजातजातकं (५-१-२)

६. किं नु सन्तरमानोव, लायित्वा हरितं तिणं ।
खाद खादाति लपसि, गतसत्तं जरग्गवं ॥
७. न हि अन्नेन पानेन, मतो गोणो समुड्डहे ।
त्वज्ज तुच्छं विलपसि, यथा तं दुम्मती तथा ॥
८. तथेव तिड्ढति सीसं, हत्थपादा च वालधि ।
सोता तथेव तिड्ढन्ति [सो तात तथेव तिड्ढति (क०)], मज्जे गोणो समुड्डहे ॥
९. नेवय्यकस्स सीसज्ज [सीसं वा (सी० स्या० पी०)], हत्थपादा च दिस्सरे ।
रुदं मत्तिकथूपस्मिं, ननु त्वज्जेव दुम्मति ॥
१०. आदित्तं वत मं सन्तं, घतसित्तं पावकं ।
वारिना विय ओसिज्जं [ओसिज्जि (क०)], सब्बं निब्बापये दरं ॥
११. अब्बही [अब्बूळ्हं (सी० स्या०), अब्बूळ्हं (क०)] वत मे सल्लं, यमासि हदयस्सितं [सोकं हदयनिस्सितं (सी० स्या०)] ।
यो मे सोकपरेतस्स, पितु सोकं अपानुदि ॥
१२. सोहं अब्बूळ्हसल्लोस्मि, वीतसोको अनाविलो ।
न सोचामि न रोदामि, तव सुत्त्वान माणव ॥
१३. एवं करोन्ति सप्पज्जा, ये होन्ति अनुकम्पका ।
विनिवत्तेन्ति सोकम्हा, सुजातो पितरं यथाति ॥

सुजातजातकं दुतियं ।

३५३. वेनसाखजातकं (५-१-३)

१४. नयिदं निच्चं भवितब्बं ब्रह्मदत्तं, खेमं सुभिक्षं सुखता च काये ।
अत्थच्चये मा अहु सम्पमूळ्हो, भिन्नप्लवो सागरस्सेव मज्झे ॥
१५. यानि करोति पुरिसो, तानि अत्तनि पस्सति ।
कल्याणकारी कल्याणं, पापकारी च पापकं ।
यादिसं वपते बीजं, तादिसं हरते फलं ॥
१६. इदं तदाचरियवचो, पारासरियो यदब्रवि ।
मा सु [मा स्सु (सी० स्या० पी०)] त्वं अकरि पापं, यं त्वं पच्छा कतं तपे ॥
१७. अयमेव सो पिङ्गिय [सो पिङ्गियो (स्या०), सोपि भिय्यो (क०)] वेनसाखो, [धोनसाखो (क० सी० पी०)] यम्हि
घातयिं खत्तियानं सहस्सं ।
अलङ्कते चन्दनसारानुलित्ते, तमेव दुक्खं पच्चागतं ममं ॥
१८. सामा च [सामापि (सी० स्या०)] खो चन्दनलित्तगत्ता [गत्ती (क० सी० स्या० पी०)], लट्ठीव सोभज्जनकस्स
उग्गता ।
अदिस्वा [अदिस्वाव (सी०)] कालं करिस्सामि उब्बरिं, तं मे इतो दुक्खतरं भविस्सतीति ॥

वेनसाखजातकं [धोनसाखजातकं (क० सी० पी०)] ततियं ।

३५४. उरगजातकं (५-१-४)

१९. उरगोव तचं जिण्णं, हित्वा गच्छति सं तनुं ।
एवं सरीरे निब्भोगे, पेटे कालङ्कते सति ॥
२०. ड्हमानो न जानाति, जातीनं परिदेवितं ।
तस्मा एतं न सोचामि, गतो सो तस्स या गति ॥
२१. अनद्धितो ततो आगा, अननुज्जातो [नानुज्जातो (क०)] इतो गतो ।
यथागतो तथा गतो, तत्थ का परिदेवना ॥
२२. ड्हमानो न जानाति, जातीनं परिदेवितं ।
तस्मा एतं न सोचामि, गतो सो तस्स या गति ॥
२३. सचे रोदे किंसा [किंसी (पी०)] अस्सं, तस्सा मे किं फलं सिया ।
जातिमित्तसुहज्जानं, भिय्यो नो अरती सिया ॥
२४. ड्हमानो न जानाति, जातीनं परिदेवितं ।

तस्मा एतं न सोचामि, गतो सो तस्स या गति ॥

२५. यथापि दारको चन्दं, गच्छन्तमनुरोदति ।
एवं सम्पदमेवेतं, यो पेतमनुसोचति ॥

२६. ड्हमानो न जानाति, आतीनं परिदेवितं ।
तस्मा एतं न सोचामि, गतो सो तस्स या गति ॥

२७. यथापि उदककुम्भो, भिन्नो अप्पटिसन्धियो ।
एवं सम्पदमेवेतं, यो पेतमनुसोचति ॥

२८. ड्हमानो न जानाति, आतीनं परिदेवितं ।
तस्मा एतं न सोचामि, गतो सो तस्स या गतीति ॥

उरगजातकं चतुर्थं ।

३५५. घटजातकं (५-१-५)

२९. अज्जे सोचन्ति रोदन्ति, अज्जे अस्सुमुखा जना ।
पसन्मुखवण्णोसि, कस्मा घट [घट (सी० पी०)] न सोचसि ॥

३०. नाब्भतीतहरो सोको, नानागतसुखावहो ।
तस्मा धङ्क [वंक (पी०)] न सोचामि, नत्थि सोके दुतीयता [सोको दुतीयका (क०)] ॥

३१. सोचं पण्डु किसो होति, भत्तज्वस्स न रुच्चति ।
अमित्ता सुमना होन्ति, सल्लविद्धस्स रुप्पतो ॥

३२. गामे वा यदि वारज्जे, निन्ने वा यदि वा थले ।
ठितं मं नागमिस्सति, एवं दिट्ठपदो अहं ॥

३३. यस्सत्ता नालमेकोव, सब्बकामरसाहरो ।
सब्बापि पथवी तस्स, न सुखं आवहिस्सतीति ॥

घटजातकं पञ्चमं ।

३५६. कोरण्डियजातकं (५-१-६)

३४. एको अरज्जे गिरिकन्दरायं, पग्गह पग्गह सिलं पवेच्छसि [पवेज्जसि (स्या० सी० अट्ठ०)] ।
पुनप्पुनं सन्तरमानरूपो, कोरण्डिय [कारण्डिय (सी० स्या० पी०)] को नु तव यिधत्थो ॥

३५. अहज्झिमं सागर सेवितन्तं, समं करिस्सामि यथापि पाणि ।
विकिरिय सानूनि च पब्बतानि च, तस्मा सिलं दरिया पक्खिपामि ॥
३६. नयिमं महिं अरहति पाणिकप्पं, समं मनुस्सो करणाय मेको ।
मज्जामिमज्जेव दरिं जिगीसं [जिगीसं (सी० स्या० पी०)], कोरण्डिय हाहसि [हायसि (स्या० क०)] जीवलोके ॥
३७. सचे अहं [अयं (सी० स्या० पी०)] भूतधरं न सक्का [सक्को (स्या० क०)], समं मनुस्सो करणाय मेको ।
एवमेव त्वं ब्रह्मे इमे मनुस्से, नानादिट्ठिके नानयिस्ससि ते [ने (क०)] ॥
३८. सङ्घित्तरूपेण भवं ममत्थं, अक्खासि कोरण्डिय एवमेतं ।
यथा न सक्का पथवी समायं, कत्तुं मनुस्सेन तथा मनुस्साति ॥

कोरण्डियजातकं छट्ठं ।

३५७. लटुकिकजातकं (५-१-७)

४९. वन्दामि तं कुज्जर सट्ठिहायनं, आरज्जकं यूथपतिं यसस्सिं ।
पक्खेहि तं पज्जलिकं करोमि, मा मे वधी पुत्तके दुब्बलाय ॥
४०. वन्दामि तं कुज्जर एकचारिं, आरज्जकं पब्बतसानुगोचरं ।
पक्खेहि तं पज्जलिकं करोमि, मा मे वधी पुत्तके दुब्बलाय ॥
४१. वमिस्सामि ते लटुकिके पुत्तकानि, किं मे तुवं काहसि दुब्बलासि ।
सतं सहस्सानिपि तादिसीनं, वामेन पादेन पपोथयेय्यं ॥
४२. न हेव सब्बत्थ बलेन किच्चं, बलज्झि बालस्स वधाय होति ।
करिस्सामि ते नागराजा अनत्थं, यो मे वधी पुत्तके दुब्बलाय ॥
४३. काकज्ज पस्स लटुकिकं, मण्डूकं नीलमक्खिकं ।
एते नागं अघातेसुं, पस्स वेरस्स वेरिनं ।
तस्मा हि वेरं न कयिराथ, अप्पियेनपि केनचीति ॥

लटुकिकजातकं सत्तमं ।

३५८. चूळधम्मपालजातकं (५-१-८)

४४. अहमेव दूसिया भूनहता, रज्जो महापतापस्स ।
एतं मुज्जतु धम्मपालं, हत्थे मे देव छेदेहि ॥

४५. अहमेव दूसिया भूनहता, रज्जो महापतापस्स ।
एतं मुज्जतु धम्मपालं, पादे मे देव छेदेहि ॥

४६. अहमेव दूसिया भूनहता, रज्जो महापतापस्स ।
एतं मुज्जतु धम्मपालं, सीसं मे देव छेदेहि ॥

४७. न हि [नह (सी० स्या० पी०) एत्थ ह-कारो खेदे] नूनिमस्स रज्जो, मित्तामच्चा च विज्जरे सुहदा ।
ये न वदन्ति राजानं, मा घातयि ओरसं पुत्तं ॥

४८. न हि [नह (सी० स्या० पी०) एत्थ ह-कारो खेदे] नूनिमस्स रज्जो, जाती मित्ता च विज्जरे सुहदा ।
ये न वदन्ति राजानं, मा घातयि अत्रजं पुत्तं ॥

४९. चन्दनसारानुलित्ता, बाहा छिज्जन्ति धम्मपालस्स ।
दायादस्स पथब्बा, पाणा मे देव रुज्झन्तीति ॥

चूळधम्मपालजातकं अट्ठमं ।

३५९. सुवण्णमिगजातकं (५-१-९)

५०. विक्कम रे हरिपाद [महामिग (सी० स्या० पी०)], विक्कम रे महामिग [हरीपद (सी० स्या० पी०)] ।
छिन्द वारत्तिकं पासं, नाहं एका वने रमे ॥

५१. विक्कमामि न पारेमि, भूमिं सुम्भामि वेगसा ।
दळ्हो वारत्तिको पासो, पादं मे परिकन्तति ॥

५२. अत्थरस्सु पलासानि, असिं निब्बाह लुदक ।
पठमं मं वधित्वान, हन पच्छा महामिगं ॥

५३. न मे सुतं वा दिट्ठं वा, भासन्तिं मानुसिं मिगिं [न मे सुता वा दिट्ठा वा, भासन्ती मानुसिं मिगी (टीका)] ।
त्वज्ज भदे सुखी होहि, एसो चापि महामिगो ॥

५४. एवं लुदक नन्दस्सु, सह सब्बेहि जातिभि ।
यथाहमज्ज नन्दामि, मुत्तं दिस्वा महामिगन्ति ॥

सुवण्णमिगजातकं नवमं ।

३६०. सुयोनन्दीजातकं (५-१-१०)

५५. वाति गन्धो तिमिरानं, कुसमुद्धो च [व (स्या० पी०)] घोसवा ।

दूरे इतो सुयोनन्दी [इतो हि सुसन्दी (सी० स्या०), इतोपि सुस्सोन्दी (पी०)], तम्बकामा तुदन्ति मं ॥

५६. कथं समुद्धमतारि, कथं अद्विख सेदुमं [सेरुमं (सी० स्या० पी०)] ।

कथं तस्सा च तुहज्ज, अहु सग्ग [अग्ग (सी० स्या०)] समागमो ॥

५७. कुरुकच्छा [भरुकच्छा (सी० स्या० पी०)] पयातानं, वाणिजानं धनेसिनं ।

मकरेहि अभिदा [मकरेहिभिदा (सी०), मकरेहिभिदा (स्या०), मकरेहि भिन्ना (पी०)] नावा,
फलकेनाहमप्लविं ॥

५८. सा मं सण्हेन मुदुना, निच्चं चन्दनगन्धिनी ।

अङ्गेन [अङ्गेन (पी० क०)] उद्धरी भद्दा, माता पुत्तं व ओरसं ॥

५९. सा मं अन्नेन पानेन, वत्थेन सयनेन च ।

अत्तनापि च मन्दक्खी, एवं तम्ब विजानाहीति ॥

सुयोनन्दीजातकं दसमं ।

मणिकुण्डलवग्गो पठमो ।

तस्सुद्धानं —

अथ जिनवरो हरितं तिणको, अथ भिन्नप्लवो उरगोव घटो ।

दरिया पुन कुज्जर भूनहता, मिगमुत्तमसग्गवरेन दसाति ॥

२. वण्णारोहवग्गो

३६१. वण्णारोहजातकं (५-२-१)

६०. वण्णारोहेन जातिया, बलनिक्कमनेन च ।

सुबाहु न मया सेय्यो, सुदाठ इति भाससि ॥

६१. वण्णारोहेन जातिया, बलनिक्कमनेन च ।

सुदाठो न मया सेय्यो, सुबाहु इति भाससि ॥

६२. एवं चे मं विहरन्तं, सुबाहु सम्म दुब्भसि ।

न दानाहं तया सद्धिं, संवासमभिरोचये ॥

६३. यो परेसं वचनानि, सद्दहेय्य [सद्दहेय्य (सी० स्या० पी०)] यथातथं ।

खिप्पं भिज्जेथ मित्तिस्मिं, वेरज्ज पसवे बहुं ॥

६४. न सो मित्तो यो सदा अप्पमत्तो, भेदासङ्की रन्धमेवानुपस्सी ।
यस्मिञ्च सेती उरसीव पुत्तो, स वे मित्तो यो अभेज्जो परेहीति ॥

वण्णारोहजातकं पठमं ।

३६२. सीलवीमंसजातकं (५-२-२)

६५. सीलं सेय्यो सुतं सेय्यो, इति मे संसयो अहु ।
सीलमेव सुता सेय्यो, इति मे नत्थि संसयो ॥

६६. मोघा जाति च वण्णो च, सीलमेव किरुत्तमं ।
सीलेन अनुपेतस्स, सुतेनत्थो न विज्जति ॥

६७. खत्तियो च अधम्मट्ठो, वेस्सो चाधम्मनिस्सितो ।
ते परिच्चज्जुभो लोके, उपपज्जन्ति दुग्गतिं ॥

६८. खत्तिया ब्राह्मणा वेस्सा, सुद्धा चण्डालपुक्कुसा ।
इध धम्मं चरित्वान, भवन्ति तिदिवे समा ॥

६९. न वेदा सम्परायाय, न जाति नापि [नोपि (पी०)] बन्धवा ।
सकञ्च सीलं संसुद्धं, सम्परायाय सुखाय चाति [सुखावहन्ति (सी० स्या०)] ॥

सीलवीमंसजातकं दुतियं ।

३६३. हिरिजातकं (५-२-३)

७०. हिरिं तरन्तं विजिगुच्छमानं, तवाहमस्मी इति भासमानं ।
सेय्यानि कम्मानि अनादियन्तं, नेसो ममन्ति इति नं विजज्जा ॥

७१. यज्झि कयिरा तज्झि वदे, यं न कयिरा न तं वदे ।
अकरोन्तं भासमानं, परिजानन्ति पण्डिता ॥

७२. न सो मित्तो यो सदा अप्पमत्तो, भेदासङ्की रन्धमेवानुपस्सी ।
यस्मिञ्च सेती उरसीव पुत्तो, स वे मित्तो यो अभेज्जो परेहि ॥

७३. पामोज्जकरणं ठानं, पसंसावहनं सुखं ।
फलानिसंसो भावेति, वहन्तो पोरिसं धुरं ॥

७४. पविवेकरसं पित्वा, रसं उपसमस्स च ।

निद्वरो होति निष्पापो, धम्मप्पीतिरसं पिवन्ति ॥

हिरिजातकं ततियं ।

३६४. खज्जोपनकजातकं (५-२-४)

७५. को नु सन्तमिह पज्जोते, अग्निपरियेसनं चरं ।
अद्विख रत्तिं [रत्तिं (स्या०)] खज्जोतं, जातवेदं अमज्जथ ॥
७६. स्वस्स गोमयचुण्णानि, अभिमत्थं तिणानि च ।
विपरीताय सज्जाय, नासक्खि पज्जलेतवे ॥
७७. एवमि अनुपायेन, अत्थं न लभते मिगो [मूगो (स्या०)] ।
विसाणतो गवं दोहं, यत्थ खीरं न विन्दति ॥
७८. विविधेहि उपायेहि, अत्थं पप्पोन्ति माणवा ।
निग्गहेन अमित्तानं, मित्तानं पग्गहेन च ॥
७९. सेनामोक्खपलाभेन [सेनी मोक्खूपलाभेन (स्या०)], वल्लभानं नयेन च ।
जगतिं जगतिपाला, आवसन्ति वसुन्धरन्ति ॥

खज्जोपनकजातकं चतुत्थं ।

३६५. अहितुण्डिकजातकं (५-२-५)

८०. धुत्तोमिह सम्म सुमुख, जूते अक्खपराजितो ।
हरेहि [सेवेहि (पी०)] अम्बपक्कानि, वीरियं ते भक्खयामसे ॥
८१. अलिकं वत मं सम्म, अभूतेन पसंससि ।
को ते सुतो वा दिट्ठो वा, सुमुखो नाम मक्कटो ॥
८२. अज्जापि मे तं मनसि [ते मं सरसि (क०)], यं मं त्वं अहितुण्डिक ।
धज्जापणं पविसित्वा, मत्तो [मुत्तो (क०)] छातं हनासि मं ॥
८३. ताहं सरं दुक्खसेय्यं, अपि रज्जमि कारये ।
नेवाहं याचितो दज्जं, तथा हि भयतज्जितो ॥
८४. यज्ज जज्जा कुले जातं, गब्भे तित्तं अमच्छरिं ।
तेन सखिज्ज मित्तज्ज, धीरो सन्धातुमरहतीति ॥

अहितुण्डिकजातकं पञ्चमं ।

३६६. गुम्बियजातकं (५-२-६)

८५. मधुवर्णं मधुरसं, मधुगन्धं विसं अहु ।
गुम्बियो घासमेसानो, अरञ्जे ओदही विसं ॥
८६. मधु इति मञ्जमाना [मधूति मञ्जमानाय (क०)], ये तं विसमखादिसुं [विसमसायिसुं (सी० स्या०)] ।
तेसं तं कटुकं आसि, मरणं तेनुपागमुं ॥
८७. ये च खो पटिसङ्घाय, विसं तं परिवज्जयुं ।
ते आतुरेसु सुखिता, ड्हमानेसु निब्बुता ॥
८८. एवमेव मनुस्सेसु, विसं कामा समोहिता ।
आमिसं बन्धनञ्चेतं, मच्चुवेसो [पच्चुवसो (सी० स्या०)] गुहासयो ॥
८९. एवमेव इमे कामे, आतुरा परिचारिके [परिचारके (क०)] ।
ये सदा परिवज्जेन्ति, सङ्गं लोके उपच्चगुन्ति ॥

गुम्बियजातकं छट्ठं ।

३६७. सालियजातकं (५-२-७)

९०. ख्वायं सालिय [सालिय (सी० स्या० पी०), सालिक (?)] छापोति, कण्हसप्पं अगाहयि ।
तेन सप्पेनयं दट्ठो, हतो पापानुसासको ॥
९१. अहन्तार [अहनन्त (पी०), अहरन्त (?)] महन्तारं, यो नरो हन्तुमिच्छति ।
एवं सो निहतो सेति, यथायं पुरिसो हतो ॥
९२. अहन्तार [अहनन्त (सी० स्या० पी०), अहरन्त (?)] मघातेन्तं, यो नरो हन्तुमिच्छति ।
एवं सो निहतो सेति, यथायं पुरिसो हतो ॥
९३. यथा पंसुमुट्ठिं पुरिसो, पटिवातं पटिक्खिपे ।
तमेव सो रजो हन्ति, तथायं पुरिसो हतो ॥
९४. यो अण्णदुट्ठस्स नरस्स दुस्सति, सुद्धस्स पोसस्स अनङ्गणस्स ।
तमेव बालं पच्चेति पापं, सुखुमो रजो पटिवातं खित्तोति ॥

सालियजातकं सत्तमं ।

३६८. तचसारजातकं (५-२-८)

९५. अमित्तहत्थत्थगता [हत्थत्तगता (कत्थचि, सी० निय्य)], तचसारसमप्पिता ।
पसन्नमुखवण्णात्थ, कस्मा तुम्हे न सोचथ ॥
९६. न सोचनाय परिदेवनाय, अत्थोव लब्भो [अत्थो च लब्भा (सी० स्या०), अत्थोध लब्भा (अ० नि० ५.४८)]
अपि अप्पकोपि ।
सोचन्तमेनं दुखितं विदित्वा, पच्चत्थिका अत्तमना भवन्ति ॥
९७. यतो च खो पण्डितो आपदासु, न वेधती अत्थविनिच्छयञ्जू ।
पच्चत्थिकास्स [पच्चत्थिका ते (क०)] दुखिता भवन्ति, दिस्वा मुखं अविकारं पुराणं ॥
९८. जप्पेन मन्तेन सुभासितेन, अनुप्पदानेन पवेणिया वा ।
यथा यथा यत्थ लभेथ अत्थं, तथा तथा तत्थ परक्कमेय्य ॥
९९. यतो च जानेय्य अलब्भनेय्यो, मया व [मया वा (स्या० क०)] अञ्जेन वा एस अत्थो ।
असोचमानो अधिवासयेय्य, कम्मं दळ्हं किन्ति करोमि दानीति ॥

तचसारजातकं अट्ठमं ।

३६९. मित्तविन्दकजातकं (५-२-९)

१००. क्याहं देवानमकरं, किं पापं पकतं मया ।
यं मे सिरस्मिं ओहच्च [उहच्च (क०), उहच्च (पी०)], चक्कं भमति मत्थके ॥
१०१. अतिक्कम्म रमणकं, सदामत्तञ्च दूभकं ।
ब्रह्मत्तरञ्च पासादं, केनत्थेन इधागतो ॥
१०२. इतो बहुतरा भोगा, अत्र मञ्जे भविस्सरे ।
इति एताय सज्जाय, पस्स मं ब्यसनं गतं ॥
१०३. चतुब्भि अट्ठज्झगमा, अट्ठाहिपि च [अट्ठाहि चापि (सी० स्या०), अट्ठाभि चापि (क०)] सोळस ।
सोळसाहि च बात्तिस, अत्तिच्छं चक्कमासदो ।
- इच्छाहतस्स पोसस्स, चक्कं भमति मत्थके ॥
१०४. उपरिविसाला दुप्पूरा, इच्छा विसटगामिनी [उपरि विसालं दुप्पूरं, इच्छाविसदगामिनी (सी०)] ।
ये च तं अनुगिज्झन्ति, ते होन्ति चक्कधारिनोति ॥

मित्तविन्दकजातकं नवमं ।

३७०. पलासजातकं (५-२-१०)

१०५. हंसो पलासमवच, निग्रोधो सम्म जायति ।

अङ्गस्मिं [अङ्गस्मिं (क०)] ते निसिन्नोव, सो ते मम्मनि छेच्छति [छिज्जति (क०)] ॥

१०६. वड्डतामेव [वड्डितमेव (क०)] निग्रोधो, पतिट्टस्स भवामहं ।

यथा पिता च माता च [पिता वा माता वा (पी०), माता वा पिता वा (क०)], एवं मे सो भविस्सति ॥

१०७. यं त्वं अङ्गस्मिं वड्डेसि, खीररुक्खं भयानकं ।

आमन्त खो तं गच्छाम, वुड्ढि मस्स न रुच्चति ॥

१०८. इदानि खो मं भायेति, महानेरुनिदस्सनं ।

हंसस्स अनभिज्जाय, महा मे भयमागतं ॥

१०९. न तस्स वुड्ढि कुसलप्पसत्था, यो वड्डमानो घसते पतिट्ठं ।

तस्सूपरोधं परिसङ्गमानो, पतारयी मूलवधाय धीरोति ॥

पलासजातकं दसमं ।

वण्णारोहवग्गो दुतियो [इमस्सुद्धानं ततियवग्गपरियोसाने भविस्सति] ।

३. अड्डवग्गो

३७१. दीघीतिकोसलजातकं (५-३-१)

११०. एवंभूतस्स ते राज, आगतस्स वसे [वसो (पी० क०)] मम ।

अत्थि नु कोचि परियायो, यो तं दुक्खा पमोचये ॥

१११. एवंभूतस्स मे तात, आगतस्स वसे तव ।

नत्थि नो कोचि परियायो, यो मं दुक्खा पमोचये ॥

११२. नाज्जं सुचरितं राज, नाज्जं राज सुभासितं ।

तायते मरणकाले, एवमेवितरं धनं ॥

११३. अक्कोच्छि मं अवधि मं, अजिनि मं अहासि मे ।

ये च तं उपनय्हन्ति, वेरं तेसं न सम्मति ॥

११४. अक्कोच्छि मं अवधि मं, अजिनि मं अहासि मे ।
ये च तं नुपनयन्ति, वेरं तेसूपसम्मति ॥

११५. न हि वेरेन वेरानि, सम्मन्तीध कुदाचनं ।
अवेरेन च सम्मन्ति, एस धम्मो सनन्तनोति ॥

दीर्घीतिकोसलजातकं पठमं ।

३७२. मिगपोतकजातकं (५-३-२)

११६. अगारा पच्चुपेतस्स, अनगारस्स ते सतो ।
समणस्स न तं साधु, यं पेतमनुसोचसि ॥

११७. संवासेन हवे सक्क, मनुस्सस्स मिगस्स वा ।
हदये जायते पेमं, न तं सक्का असोचितुं ॥

११८. मतं मरिस्सं रोदन्ति, ये रुदन्ति लपन्ति च ।
तस्मा त्वं इसि मा रोदि, रोदितं मोघमाहु सन्तो ॥

११९. रोदितेन हवे ब्रह्मे, मतो पेतो समुडुहे ।
सब्बे सङ्गम्म रोदाम, अज्जमज्जस्स जातके ॥

१२०. आदित्तं वत मं सन्तं, घतसित्तं पावकं ।
वारिना विय ओसिज्जं, सब्बं निब्बापये दरं ॥

१२१. अब्बहि वत मे सल्लं, यमासि हदयस्सितं ।
यो मे सोकपरेतस्स, पुत्तसोकं अपानुदि ॥

१२२. सोहं अब्बूळहसल्लोस्मि, वीतसोको अनाविलो ।
न सोचामि न रोदामि, तव सुत्वान वासवाति ॥

मिगपोतकजातकं दुतियं ।

३७३. मूसिकजातकं (५-३-३)

१२३. कुहिं गता कत्थ गता, इति लालप्पती जनो ।
अहमेवेको जानामि, उदपाने मूसिका हता ॥

१२४. यज्जेतं [यथेतं (पी०), यवेतं (क०), यमेतं (कत्थचि)] इति चीति च, गद्रभोव निवत्तसि ।

उदपाने मूसिकं हन्त्वा, यवं भक्खेतुमिच्छसि ॥

१२५.दहरो चासि दुम्मेध, पठमुप्पत्तिको [पठमुप्पत्तितो (सी० पी०)] सुसु ।
दीघज्चेतं [दीघमेतं (पी०)] समासज्ज [समापज्ज (स्या० क०)], न ते दस्सामि जीवितं ॥

१२६.नान्तलिक्खभवनेन, नाङ्गपुत्तपिनेन [नाङ्गपुत्तसिरेन (सी० स्या० पी०)] वा ।
पुत्तेन हि पत्थयितो, सिलोकेहि पमोचितो ॥

१२७.सब्बं सुतमधीयेथ, हीनमुक्कट्टमज्झिमं ।
सब्बस्स अत्थं जानेय्य, न च सब्बं पयोजये ।
होति तादिसको कालो, यत्थ अत्थावहं सुतन्ति ॥

मूसिकजातकं ततियं ।

३७४. चूळधनुग्गहजातकं (५-३-४)

१२८.सब्बं भण्डं समादाय, पारं तिण्णोसि ब्राह्मण ।
पच्चागच्छ लहुं खिप्पं, मम्मि तारेहि दानितो [दानिभो (स्या०)] ॥

१२९.असन्थुतं मं चिरसन्थुतेन, निमीनि भोती अब्हुवं धुवेन ।
मयापि भोती निमिनेय्य अज्जं, इतो अहं दूरतरं गमिस्सं ॥

१३०.कायं एळगलागुम्बे [एळगणगुम्बे (क०)], करोति अहुहासियं ।
नयीध नच्चगीतं वा [नयिध नच्चं वा गीतं वा (सी० स्या० पी०)], ताळं वा सुसमाहितं ।
अनम्हिकाले [अनम्हिकाले (पी०)] सुसोणि [सुस्सोणि (सी० स्या० पी०)], किं नु जग्घसि सोभने [सोभणे (पी० क०)] ॥

१३१.सिङ्गाल बाल दुम्मेध, अप्पपज्जोसि जम्बुक ।
जीनो मच्छज्ज पेसिज्ज, कपणो विय झायसि ॥

१३२.सुदस्सं वज्जमज्जेसं, अत्तनो पन दुद्दसं ।
जीना पतिज्ज जारज्ज, मज्जे त्वज्जेव [मम्मि त्वज्जेव (सी० स्या०), त्वम्मि मज्जेव (पी०)] झायसि ॥

१३३.एवमेतं मिगराज, यथा भाससि जम्बुक ।
सा नूनाहं इतो गन्त्वा, भत्तु हेस्सं वसानुगा ॥

१३४.यो हरे मत्तिकं थालं, कंसथालम्मि सो हरे ।
कतज्जेव [कतंयेव (सी० स्या० पी०)] तया पापं, पुनपेवं करिस्ससीति ॥

चूळधनुग्गहजातकं चतुत्थं ।

३७५. कपोतजातकं (५-३-५)

१३५.इदानीं खोम्हि सुखितो अरोगो, निक्कण्टको निष्पतितो कपोतो ।

काहामि दानी हृदयस्स तुट्ठिं, तथाहिमं मंससाकं बलेति ॥

१३६.कायं बलाका सिखिनो, चोरी लङ्घिपितामहा ।

ओरं बलाके आगच्छ, चण्डो मे वायसो सखा ॥

१३७.अलज्झि ते जग्घिताये, ममं दिस्वान एदिसं ।

विलूनं सूदपुत्तेन, पिट्टमण्डेन [पिट्टमहेन (सी० स्या० पी०)] मक्खितं ॥

१३८.सुन्हातो सुविलित्तोसि, अन्नपानेन तप्पितो ।

कण्ठे च ते वेळुरियो, अगमा नु कजङ्गलं ॥

१३९.मा ते मित्तो अमित्तो वा, अगमासि कजङ्गलं ।

पिच्छानि तत्थ लायित्वा, कण्ठे बन्धन्ति वट्टनं ॥

१४०.पुनपापज्जसी सम्म, सीलज्झि तव तादिसं ।

न हि मानुसका भोगा, सुभुज्जा होन्ति पक्खिनाति ॥

कपोतजातकं पञ्चमं ।

अट्ठवग्गो ततियो ।

तस्सुद्धानं —

अथ वण्णं ससील हिरि लभते, सुमुखा विस साळियमित्तवरो ।

अथ चक्क पलास सराज सतो, यव बाल कपोतक पन्नरसाति ॥

अथ वग्गुद्धानं —

जीनञ्च वण्णं असमंवग्गुप्परि, सुदेसिता जातकन्ति सन्ति वीसति [जातक पञ्चवीसति (?)] ।

महेसिनो ब्रह्मचरित्तमुत्त-मवोच गाथा अत्थवती सुव्यञ्जनाति ॥

पञ्चकनिपातं निद्धितं ।

६. छक्कनिपातो

१. अवारियवग्गो

३७६. अवारियजातकं (६-१-१)

१. मासु कुज्झ भूमिपति, मासु कुज्झ रथेसभ ।
कुल्लं अप्पटिकुज्झन्तो, राजा रट्ठस्स पूजितो ॥
२. गामे वा यदि वारज्जे, निन्ने वा यदि वा थले ।
सब्बत्थ अनुसासामि, मासु कुज्झ [मास्सु कुज्झि (सी० पी०)] रथेसभ ॥
३. अवारियपिता नाम, अहु गङ्गाय नाविको ।
पुब्बे जनं तारेत्वान, पच्छा याचति वेतनं ।
तेनस्स भण्डनं होति, न च भोगेहि वड्ढति ॥
४. अतिण्णंयेव याचस्सु, अपारं तात नाविक ।
अज्जो हि तिण्णस्स मनो, अज्जो होति पारेसिनो [तरेसिनो (सी० पी०), तिरेसिनो (स्या०)] ॥
५. गामे वा यदि वारज्जे, निन्ने वा यदि वा थले ।
सब्बत्थ अनुसासामि, मासु कुज्झित्थ नाविक ॥
६. यायेवानुसासनिया, राजा गामवरं अदा ।
तायेवानुसासनिया, नाविको पहरी मुखं ॥
७. भत्तं भिन्नं हता भरिया, गब्भो च पतितो छमा ।
मिगोव जातरूपेन, न तेनत्थं अबन्धि सूति [अवड्ढितुन्ति (सी० स्या०), अवड्ढि सूति (?)] ॥

अवारियजातकं पठमं ।

३७७. सेतकेतुजातकं (६-१-२)

८. मा तात कुज्झि न हि साधु कोधो, बहुम्पि ते अदिट्ठमस्सुतज्ज ।
माता पिता दिसता [दिसा तात (स्या०), दिसा ता (पी०)] सेतकेतु, आचरियमाहु दिसतं पसत्था ॥
९. अगारिनो अन्नदपानवत्थदा [अन्नपानवत्थदा (स्या० क०)], अक्खायिका तम्पि दिसं वदन्ति ।
एसा दिसा परमा सेतकेतु, यं पत्वा दुक्खी सुखिनो भवन्ति ॥
१०. खराजिना जटिला पङ्कदन्ता, दुम्मक्खरूपा [दुमुक्खरूपा (सी० स्या०), दुम्मुक्खरूपा (पी० क०)] येमे जप्पन्ति
मन्ते ।

कच्चि नु ते मानुसके पयोगे, इदं विदू परिमुत्ता अपाया ॥

११. पापानि कम्मनि कत्वान राज, बहुस्सुतो चे न [बहुस्सुतो नेव (सी० स्या०)] चरेय्य धम्मं ।
सहस्सवेदोपि न तं पटिच्च, दुक्खा पमुज्जे चरणं अपत्वा ॥
१२. सहस्सवेदोपि न तं पटिच्च, दुक्खा पमुज्जे चरणं अपत्वा ।
मज्जामि वेदा अफला भवन्ति, ससंयमं चरणमेव [चरणज्जेव (सी० स्या० पी०)] सच्चं ॥
१३. न हेव वेदा अफला भवन्ति, ससंयमं चरणमेव सच्चं ।
कित्तिज्झि पप्पोति अधिच्च वेदे, सन्ति पुणेति [सन्तं पुनेति (सी० पी०)] चरणेन दन्तोति ॥

सेतकेतुजातकं दुतियं ।

३७८. दरीमुखजातकं (६-१-३)

१४. पङ्को च कामा पलिपो च कामा, भयज्ज मेतं तिमूलं पवुत्तं ।
रजो च धूमो च मया पकासिता, हित्वा तुवं पब्बज ब्रह्मदत्त ॥
१५. गधितो [गधितो (सी०)] च रत्तो च अधिमुच्छितो च, कामेस्वहं ब्राह्मण भिंसरूपं ।
तं नुस्सहे जीविकत्थो पहातुं, काहामि पुज्जानि अनप्पकानि ॥
१६. यो अत्थकामस्स हितानुकम्पिनो, ओवज्जमानो न करोति सासनं ।
इदमेव सेय्यो इति मज्जमानो, पुनप्पुनं गब्भमुपेति मन्दो ॥
१७. सो घोररूपं निरयं उपेति, सुभासुभं मुत्तकरीसपूरं ।
सत्ता सकाये न जहन्ति गिद्धा, ये होन्ति कामेसु अवीतरागा ॥
१८. मीळ्हेन लित्ता रुहिरेन मक्खिता, सेम्हेन लित्ता उपनिक्खमन्ति ।
यं यज्झि कायेन फुसन्ति तावदे, सब्बं असातं दुखमेव केवलं ॥
१९. दिस्वा वदामि न हि अज्जतो सवं, पुब्बेनिवासं बहुकं सरामि ।
चित्राहि गाथाहि सुभासिताहि, दरीमुखो निज्झापयि सुमेधन्ति ॥

दरीमुखजातकं ततियं ।

३७९. नेरुजातकं (६-१-४)

२०. काकोला काकसङ्गा च, मयज्ज पततं वरा [वर (क०) मयन्तिपदस्स हि विसेसनं] ।
सब्बेव सदिसा होम, इमं आगम्म पब्बतं ॥

२१. इध सीहा च ब्यग्घा च, सिङ्गाला च मिगाधमा ।
सब्बेव सदिसा होन्ति, अयं को नाम पब्बतो ॥
२२. इमं नेरूति [नेरुन्ति (सी० स्या०)] जानन्ति, मनुस्सा पब्बतुत्तमं ।
इध वण्णेन सम्पन्ना, वसन्ति सब्बपाणिनो ॥
२३. अमानना यत्थ सिया, सन्तानं वा विमानना ।
हीनसम्मानना वापि, न तत्थ वसतिं वसे [वसती वसे (स्या०), वस दिवसे (पी०)] ॥
२४. यत्थालसो च दक्खो च, सूरु भीरु च पूजिया ।
न तत्थ सन्तो वसन्ति, अविसेसकरे नरे [नगे (सी० स्या० पी०)] ॥
२५. नायं नेरु विभजति, हीनउक्कट्टमज्झिमे ।
अविसेसकरो नेरु, हन्द नेरुं जहामसेति ॥

नेरुजातकं चतुत्थं ।

३८०. आसङ्कजातकं (६-१-५)

२६. आसावती नाम लता, जाता चित्तलतावने ।
तस्सा वस्ससहस्सेन, एकं निब्बत्तते फलं ॥
२७. तं देवा पयिरुपासन्ति, ताव दूरफलं सतिं ।
आसीसेव [आसिंसेव (सी० स्या० पी०)] तुवं राज, आसा फलवती सुखा ॥
२८. आसीसतेव [आसिंसेथेव (सी० स्या० पी०)] सो पक्खी, आसीसतेव [आसिंसेथेव (सी० स्या० पी०)] सो
दिजो ।
तस्स चासा [तस्सेवासा (स्या०)] समिज्झति, ताव दूरगता सती ।
आसीसेव तुवं राज, आसा फलवती सुखा ॥
२९. सम्पेसि खो मं वाचाय, न च सम्पेसि [संसेसि (क०)] कम्मुना ।
माला सेरेय्यकस्सेव, वण्णवन्ता अगन्धिका ॥
३०. अफलं मधुरं वाचं, यो मित्तेसु पकुब्बति ।
अददं अविस्सजं भोगं, सन्धि तेनस्स जीरति ॥
३१. यज्झि कयिरा तज्झि वदे, यं न कयिरा न तं वदे ।
अकरोन्तं भासमानं, परिजानन्ति पण्डिता ॥

३२. बलञ्च वत मे खीणं, पाथेय्यञ्च न विज्जति ।
सङ्के पाणूपरोधाय, हन्द दानि वजामहं ॥

३३. एतदेव हि मे नामं, यं नामस्मि रथेसभ ।
आगमेहि महाराज, पितरं आमन्तयामहन्ति ॥

आसङ्कजातकं पञ्चमं ।

३८१. मिगालोपजातकं (६-१-६)

३४. न मे रुच्चि मिगालोप, यस्स ते तादिसी गती ।
अतुच्चं तात पतसि, अभूमिं तात सेवसि ॥

३५. चतुक्कण्णं व केदारं, यदा ते पथवी सिया ।
ततो तात निवत्तस्सु, मास्सु एत्तो परं गमि ॥

३६. सन्ति अज्जेपि सकुणा, पत्तयाना विहङ्गमा ।
अक्खित्ता वातवेगेन, नट्ठा ते सस्सतीसमा ॥

३७. अकत्वा अपनन्दस्स [अपरण्णस्स (सी० स्या० पी०)], पितु बुद्धस्स सासनं ।
कालवाते अतिक्कम्म, वेरम्भानं वसं अगा [गतो (सी०)] ॥

३८. तस्स पुत्ता च दारा च, ये चज्जे अनुजीविनो ।
सब्बे ब्यसनमापादुं, अनोवादकरे दिजे ॥

३९. एवम्पि इध बुद्धानं, यो वाक्यं नावबुज्झति ।
अतिसीमचरो [अतिसीमं चरो (सी० स्या० क०)] दित्तो, गिज्झोवातीतसासनो ।
सब्बे ब्यसनं पप्पोन्ति, अकत्वा बुद्धसासनन्ति ॥

मिगालोपजातकं छट्ठं ।

३८२. सिरिकाळकण्णिजातकं (६-१-७)

४०. का नु काळेन वण्णेन, न चापि [न चासि (सी०)] पियदस्सना ।
का वा त्वं कस्स वा धीता, कथं जानेमु तं मयं ॥

४१. महाराजस्सहं धीता, विरूपक्खस्स चण्डिया ।
अहं काळी अलक्खिका, काळकण्णीति मं विदू ।

ओकासं याचितो देहि, वसेमु तव सन्तिके ॥

४२. किंसीले किंसमाचारे, पुरिसे निविससे तुवं ।

पुट्ठा मे काळि अक्खाहि, कथं [यथा (सी० पी०)] जानेमु तं मयं ॥

४३. मक्खी पळासी सारम्भी, इस्सुकी मच्छरी सठो ।

सो मय्हं पुरिसो कन्तो, लद्धं यस्स विनस्सति ॥

४४. कोधनो उपनाही च, पिसुणो च विभेदको ।

कण्डकवाचो [अण्डकवाचो (क० सी० पी०)] फरुसो, सो मे कन्ततरो ततो ॥

४५. अज्ज सुवेति पुरिसो, सदत्थं नावबुज्झति ।

ओवज्जमानो कुप्पति, सेय्यं सो अतिमज्जति ॥

४६. दवप्पलुद्धो [देवप्पलुद्धो (क०), दवप्पलुद्धो (पी०)] पुरिसो, सब्बमित्तेहि धंसति ।

सो मय्हं पुरिसो कन्तो, तस्मिं होमि अनामया ॥

४७. अपेहि एत्तो त्वं काळि, नेतं अम्हेसु विज्जति ।

अज्जं जनपदं गच्छ, निगमे राजधानियो ॥

४८. अहम्मि खो तं [चेतं (सी०)] जानामि, नेतं तुम्हेसु विज्जति ।

सन्ति लोके अलक्खिका, सङ्गरन्ति बहं धनं ।

अहं देवो च मे भाता, उभो नं विधमामसे ॥

४९. का नु दिब्बेन वण्णेन, पथब्बा सुपतिट्ठिता ।

का वा त्वं कस्स वा धीता, कथं जानेमु तं मयं ॥

५०. महाराजस्सहं धीता, धतरट्ठस्स सिरीमतो [धतरट्ठसिरीमतो (स्या० क०)] ।

अहं सिरी च लक्खी च, भूरिपज्जाति मं विदू ।

ओकासं याचितो देहि, वसेमु तव सन्तिके ॥

५१. किंसीले किंसमाचारे, पुरिसे निविससे तुवं ।

पुट्ठा मे लक्खि अक्खाहि, कथं [यथा (सी० पी०)] जानेमु तं मयं ॥

५२. यो चापि सीते अथवापि उण्हे, वातातपे डंससरीसपे च ।

खुधं [खुदं (स्या० क०), खुदं (पी०)] पिपासं अभिभुय्य सब्बं, रत्तिन्तिवं यो सततं नियुत्तो ।

कालागतञ्च न हापेति अत्थं, सो मे मनापो निविसे च तम्हि ॥

५३. अक्कोधनो मित्त्वा चागवा च, सीलूपपन्नो असठोजुभूतो [असठो उज्जुभूतो (पी०)] ।
सङ्गाहको सखिलो सण्हवाचो, महत्तपत्तोपि निवातवृत्ति ।
तस्मिंहं [तस्माहं (सी० पी०)] पोसे विपुला भवामि, ऊमि समुद्दस्स यथापि वण्णं ॥
५४. यो चापि मित्ते अथवा अमित्ते, सेट्ठे सरिक्खे अथ वापि हीने ।
अत्थं चरन्तं अथवा अनत्थं, आवी रहो सङ्गाहमेव वत्ते [वत्तो (स्या० क०)] ॥
वाचं न वज्जा फरुसं कदाचि, मतस्स जीवस्स च तस्स होमि ॥
५५. एतेसं यो अज्जतरं लभित्वा, कन्ता सिरी [कन्तसिरिं (कत्थचि), कन्तं सिरिं (स्या०)] अट्ठकथायं
दुतियततियपाठन्तरानि मज्जति अप्पपज्जो ।
तं दित्तरूपं विसमं चरन्तं, करीसठानंव [करीसजातं व (सी० स्या०)] विवज्जयामि ॥
५६. अत्तना कुरुते लक्खिं, अलक्खिं कुरुत्तत्तना ।
न हि लक्खिं अलक्खिं वा, अज्जो अज्जस्स कारकोति ॥

सिरिकाळकण्णिजातकं सत्तमं ।

३८३. कुक्कुटजातकं (६-१-८)

५७. सुचित्तपत्तच्छदन, तम्बचूळ विहङ्गम ।
ओरोह दुमसाखाय, मुधा भरिया भवामि ते ॥
५८. चतुप्पदी त्वं कल्याणि, द्विपदाहं मनोरमे ।
मिगी पक्खी असज्जुत्ता, अज्जं परियेस सामिकं ॥
५९. कोमारिका ते हेस्सामि, मज्जुका पियभाणिनी ।
विन्द मं अरियेन वेदेन, सावय मं यदिच्छसि ॥
६०. कुणपादिनि लोहितपे, चोरि कुक्कुटपोथिनि ।
न त्वं अरियेन वेदेन, ममं भत्तारमिच्छसि ॥
६१. एवम्पि चतुरा [चातुरा (स्या० क०)] नारी, दिस्वान सधनं [पवरं (सी० स्या० पी०)] नरं ।
नेन्ति सण्हाहि वाचाहि, बिळारी विय कुक्कुटं ॥
६२. यो च उप्पतितं अत्थं, न खिप्पमनुबुज्झति ।
अमित्तवसमन्वेति, पच्छा च अनुत्तप्पति ॥
६३. यो च उप्पतितं अत्थं, खिप्पमेव निबोधति ।

मुच्चते सत्तुसम्बाधा, कुक्कुटोव बिळारियाति ॥

कुक्कुटजातकं अट्टमं ।

३८४. धम्मधजजातकं (६-१-९)

६४. धम्मं चरथ जातयो, धम्मं चरथ भद्वं वो [भद्वं वो (क०)] ।

धम्मचारी सुखं सेति, अस्मिं लोके परमिह च ॥

६५. भद्वको वतयं पक्खी, दिजो परमधम्मिको ।

एकपादेन तिहुन्तो, धम्ममेवानुसासति ॥

६६. नास्स सीलं विजानाथ, अनज्जाय पसंसथ ।

भुत्वा अण्डज्च पोतज्च [छापे च (सी० पी०)], धम्मो धम्मोति भासति ॥

६७. अज्जं भणति वाचाय, अज्जं कायेन कुब्बति ।

वाचाय नो च कायेन, न तं धम्मं अधिद्वितो ॥

६८. वाचाय सखिलो मनोविदुग्गो, छन्नो कूपसयोव कण्हसप्पो ।

धम्मधजो गामनिगमासुसाधु [गामनिगमासु साधुसम्मतो (सी०), गामनिगमसाधु (पी०)], दुज्जानो पुरिसेन बालिसेन ॥

६९. इमं तुण्डेहि पक्खेहि, पादा चिमं विहेठथ [विपोथथ (पी०)] ।

छवज्जिमं विनासेथ, नायं संवासनारहोति ॥

धम्मधजजातकं नवमं ।

३८५. नन्दियमिगराजजातकं (६-१-१०)

७०. सचे ब्राह्मण गच्छेसि, साकेते [साकेतं (सी० स्या०)] अज्जुनं [अज्झनं (सी० स्या० पी०)] वनं ।

वज्जासि नन्दियं नाम, पुत्तं अस्माकमोरसं ।

माता पिता च ते वुद्धा, ते तं इच्छन्ति पस्सितुं ॥

७१. भुत्ता मया निवापानि, राजिनो पानभोजनं ।

तं राजपिण्डं अवभोत्तुं [अवभोत्तं (क०)], नाहं ब्राह्मण मुस्सहे ॥

७२. ओदहिस्सामहं पस्सं, खुरप्पानिस्स [खुरप्पाणिस्स (सी०), खुरपाणिस्स (पी०), खुरप्पपाणिस्स (?)] राजिनो ।

तदाहं सुखितो मुत्तो, अपि पस्सेय्य मातरं ॥

७३. मिगराजा पुरे आसिं, कोसलस्स निकेतने [निकेतवे (सी० स्या० पी०)] ।
नन्दियो नाम नामेन, अभिरूपो चतुप्पदो ॥

७४. तं मं वधितुमागच्छि, दायस्मिं अज्जुने वने ।
धनुं आरज्जं [आरज्जुं (निय्य), अदेज्जं (सी० पी०) अद्वेधाभावं एकीभावन्ति अत्थो] कत्त्वान, उसुं सन्नय्ह
[सन्धाय (सी० पी०)] कोसलो ॥

७५. तस्साहं ओदहिं पस्सं, खुरप्पानिस्स राजिनो ।
तदाहं सुखितो मुत्तो, मातरं दट्ठुमागतोति ॥

नन्दियमिगराजजातकं दसमं ।

अवारियवगो पठमो ।

तस्सुद्धानं —

अथ कुज्झरथेसभ केतुवरो, सदरीमुख नेरु लता च पुन ।
अपनन्द सिरि च सुचित्तवरो, अथ धम्मिक नन्दिमिगेन दसाति ॥

२. खरपुत्तवगो

३८६. खरपुत्तजातकं (६-२-१)

७६. सच्चं किरेवमाहंसु, वस्तं [भस्तं (सी० पी०), कलकं (स्या०), गरं (क०)] बालोति पण्डिता ।
पस्स बालो रहोकम्मं, आविकुब्बं न बुज्झति ॥

७७. त्वं खोपि [त्वं नु खो (सी० स्या०), त्वज्ज खो (पी०)] सम्म बालोसि, खरपुत्त विजानहि ।
रज्जुया हि [रज्जुयासि (पी०)] परिक्खित्तो, वङ्कोट्ठो ओहितोमुखो ॥

७८. अपरम्पि सम्म ते बाल्यं [अयम्पि सम्म ते बालो (क०)], यो मुत्तो न पलायसि ।
सो च बालतरो सम्म, यं त्वं वहसि सेनकं ॥

७९. यं नु सम्म अहं बालो, अजराज विजानहि ।
अथ केन सेनको बालो, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥

८०. उत्तमत्थं लभित्वान, भरियाय यो पदस्सति [भयिया यो पदस्सति (पी०), भयिया न भविस्सति (क०)] ।
तेन जहिस्सतत्तानं, सा चेवस्स न हेस्सति ॥

८१. न वे पियम्मेति [न पियमेति (क०), न पियमेदन्ति (कत्थचि)] जनिन्द तादिसो, अत्तं निरंकत्वा पियानि सेवति

[सेवये (?)] ।

अत्ताव सेय्यो परमा च सेय्यो, लब्भा पिया ओचितत्थेन पच्छाति ॥

खरपुत्तजातकं पठमं ।

३८७. सूचिजातकं (६-२-२)

८२. अकक्कसं अफरुसं, खरधोतं सुपासियं ।

सुखुमं तिखिणगगञ्च, को सूचिं केतुमिच्छति ॥

८३. सुमज्जञ्च सुपासञ्च, अनुपुब्बं [अनुपुब्ब (सी० स्या०)] सुवट्ठितं ।

घनघातिमं पटिथद्धं, को सूचिं केतुमिच्छति ॥

८४. इतो दानि पतायन्ति, सूचियो बळिसानि च ।

कोयं कम्मरगामस्मिं, सूचिं विक्केतुमिच्छति ॥

८५. इतो सत्थानि गच्छन्ति, कम्मन्ता विविधा पुथू ।

कोयं कम्मरगामस्मिं, सूचिं विक्केतुमिच्छति [मरहति (सी० स्या० पी०)] ॥

८६. सूचिं कम्मरगामस्मिं, विक्केतब्बा पजानता ।

आचरियाव जानन्ति [आचरिया सज्जानन्ति (क०), आचरिया पजानन्ति (स्या०), आचरियाव सज्जानन्ति (पी०)], कम्मं सुकतदुक्कटं [दुक्कटं (सी० पी०)] ॥

८७. इमं चे [इमञ्च (सी० स्या० पी०)] ते पिता भद्दे, सूचिं जज्जा मया कतं ।

तया च मं निमन्तेय्य, यज्जत्थज्जं घरे धनन्ति ॥

सूचिजातकं दुतियं ।

३८८. तुण्डिलजातकं (६-२-३)

८८. नवछन्नके [नवछन्दके (सी० पी०), नवच्छदके (स्या०)] दानि [दोणि (क०), दानं, दाने (कत्थचि)] दिव्यति,
पुण्णायं दोणि सुवामिनी ठिता ।

बहुके जने पासपाणिके, नो च खो मे पटिभाति भुज्जितुं ॥

८९. तससि भमसि लेणमिच्छसि, अत्ताणोसि कुहिं गमिस्ससि ।

अप्पोस्सुक्को भुज्ज तुण्डिल, मंसत्थाय हि पोसिताम्हसे [पोसियामसे (सी० स्या० पी०)] ॥

९०. ओगह रहदं अकदमं, सब्बं सेदमलं पवाहय ।

गणहाहि नवं विलेपनं, यस्स गन्धो न कदाचि छिज्जति ॥

९१. कतमो रहदो अकद्वमो, किंसु सेदमलन्ति वुच्चति ।
कतमञ्च नवं विलेपनं, यस्स गन्धो न कदाचि छिज्जति ॥

९२. धम्मो रहदो अकद्वमो, पापं सेदमलन्ति वुच्चति ।
सीलञ्च नवं विलेपनं, तस्स गन्धो न कदाचि छिज्जति ॥

९३. नन्दन्ति सरीरघातिनो, न च नन्दन्ति सरीरधारिनो ।
पुण्णाय च पुण्णमासिया, रममानाव जहन्ति जीवितन्ति ॥

तुण्डिलजातकं ततियं ।

३८९. सुवण्णकक्कटजातकं (६-२-४)

९४. सिङ्गीमिगो आयतचक्खुनेत्तो, अट्टित्तचो वारिसयो अलोमो ।
तेनाभिभूतो कपणं रुदामि, हरे सखा किस्स नु मं जहासि ॥

९५. सो पस्ससन्तो महता फणेन, भुजङ्गमो कक्कटमज्झपत्तो ।
सखा सखारं परितायमानो, भुजङ्गमं कक्कटको गहेसि ॥

९६. न वायसं नो पन कण्हसप्पं, घासत्थिको कक्कटको अदेय्य ।
पुच्छामि तं आयतचक्खुनेत्त, अथ किस्स हेतुम्ह उभो गहीता ॥

९७. अयं पुरिसो मम अत्थकामो, यो मं गहेत्त्वान दकाय नेति ।
तस्मिं मते दुक्खमनप्पकं मे, अहञ्च एसो च उभो न होम ॥

९८. ममञ्च दिस्वान पवद्धकायं, सब्बो जनो हिंसितुमेव मिच्छे ।
सादुञ्च थूलञ्च मुदुञ्च मंसं, काकापि मं दिस्वान [दिस्व (सी० पी०)] विहेठयेय्युं ॥

९९. सचेतस्स हेतुम्ह उभो गहीता, उट्ठातु पोसो विसमावमामि [विसमाचमामि (सी० पी० क०)] ।
ममञ्च काकञ्च पमुञ्च खिप्पं, पुरे विसं गाळ्हमुपेति मच्चं ॥

१००. सप्पं पमोक्खामि न ताव काकं, पटिबन्धको [पटिबद्धको (सी० पी०)] होहिति [होति हि (स्या०)] ताव काको ।
पुरिसञ्च दिस्वान सुखिं अरोगं, काकं पमोक्खामि यथेव सप्पं ॥

१०१. काको तदा देवदत्तो अहोसि, मारो पन कण्हसप्पो अहोसि ।
आनन्दभद्दो कक्कटको अहोसि, अहं तदा ब्राह्मणो होमि सत्थाति [तत्थाति (सी० पी०)] ॥

सुवण्णकक्कटजातकं चतुत्थं ।

३९०. मय्हकजातकं (६-२-५)

१०२. सकुणो मय्हको नाम, गिरिसानुदरीचरो ।
पक्कं पिप्फलिमारुह, मय्हं मय्हन्ति कन्दति ॥

१०३. तस्सेवं विलपन्तस्स, दिजसङ्गा समागता ।
भुत्वान पिप्फलिं यन्ति, विलपत्त्वेव सो दिजो ॥

१०४. एवमेव इधेकच्चो, सङ्गरित्वा बहुं धनं ।
नेवत्तनो न जातीनं, यथोधिं पटिपज्जति ॥

१०५. न सो अच्छादनं भत्तं, न मालं न विलेपनं ।
अनुभोति [नानुभोति (स्या० क०)] सकिं किञ्चि, न सङ्गहाति जातके ॥

१०६. तस्सेवं विलपन्तस्स, मय्हं मय्हन्ति रक्खतो ।
राजानो अथ वा चोरा, दायदा ये व [ये च (स्या० क०)] अप्पिया ।
धनमादाय गच्छन्ति, विलपत्त्वेव सो नरो ॥

१०७. धीरो [धीरो च (सी०)] भोगे अधिगम्म, सङ्गहाति च जातके ।
तेन सो किन्तिं पप्पोति, पेच्च सग्गे पमोदतीति [सग्गे च मोदतीति (सी० पी०)] ॥

मय्हकजातकं पञ्चमं ।

३९१. विज्जाधरजातकं (६-२-६)

१०८. दुब्बण्णरूपं तुवमरियवण्णी, पुरक्खत्वा [पुरक्खित्वा (स्या० क०)] पज्जलिको नमस्ससि ।
सेय्यो नु ते सो उदवा [उदाहु (स्या० क०)] सरिक्खो, नामं परस्सत्तनो चापि ब्रूहि ॥

१०९. न नामगोत्तं गणहन्ति राज, सम्मगगतानुज्जुगतान [सम्मगतानुज्जुगतान (स्या०), समुगगतानुज्जुगतान (क०)]
देवा ।
अहञ्च ते नामधेय्यं वदामि, सक्कोहमस्मी तिदसानमिन्दो ॥

११०. यो दिस्वा भिक्खुं चरणूपपन्नं, पुरक्खत्वा पज्जलिको नमस्सति ।
पुच्छामि तं देवराजेतमत्थं, इतो चुतो किं लभते सुखं सो ॥

१११. यो दिस्वा भिक्खुं चरणूपपन्नं, पुरक्खत्वा पज्जलिको नमस्सति ।

दिट्ठेव धम्मो लभते पसंसं, सग्गञ्च सो याति सरीरभेदा ॥

११२. लक्खी वत मे उदपादि अज्ज, यं वासवं भूतपतिद्वसाम ।
भिक्खुञ्च दिस्वान तुवञ्च सक्क, काहामि पुञ्जानि अनप्पकानि ॥

११३. अद्धा हवे सेवितब्बा सपञ्जा, बहुस्सुता ये बहुठानचिन्तिनो ।
भिक्खुञ्च दिस्वान ममञ्च राज, करोहि पुञ्जानि अनप्पकानि ॥

११४. अक्कोधनो निच्चपसन्नचित्तो, सब्बातिथीयाचयोगो भवित्वा ।
निहच्च मानं अभिवादयिस्सं, सुत्वान देविन्द सुभासितानीति ॥

विज्जाधर [धजविहेठक (सी० पी०), पब्बजितविहेठक (स्या०)] जातकं छट्ठं ।

३१२. सिङ्खपुप्फजातकं (६-२-७)

११५. यमेतं [यमेकं (पी०)] वारिजं पुप्फं, अदिन्नं उपसिङ्खसि ।
एकङ्गमेतं थेय्यानं, गन्धथेनोसि मारिस ॥

११६. न हरामि न भज्जामि, आरा सिङ्खामि वारिजं ।
अथ केन नु वण्णेन, गन्धथेनोति वुच्चति ॥

११७. योयं भिसानि खणति, पुण्डरीकानि भज्जति ।
एवं आकिण्णकम्मन्तो, कस्मा एसो न वुच्चति ॥

११८. आकिण्णलुद्धो पुरिसो, धातिचेलं व मक्खितो ।
तस्मिं मे वचनं नत्थि, तज्चारहामि वत्तवे ॥

११९. अनङ्गणस्स पोसस्स, निच्चं सुचिगवेसिनो ।
वालग्गमत्तं पापस्स, अब्भामत्तं व खायति ॥

१२०. अद्धा मं यक्ख जानासि, अथो मं अनुकम्पसि ।
पुनपि यक्ख वज्जासि, यदा पस्ससि एदिसं ॥

१२१. नेव तं उपजीवामि, नपि ते भतकाम्हसे [भतकम्हसे (सी० पी०), भतिकम्हसे (स्या०)] ।
त्वमेव भिक्खु जानेय्य, येन गच्छेय्य सुग्गतित्ति ॥

सिङ्खपुप्फ [भिसपुप्फ (सी० पी०), उपसिङ्खपुप्फ (स्या०)] जातकं सत्तमं ।

३१३. विघासादजातकं (६-२-८)

१२२.सुसुखं वत जीवन्ति, ये जना विघासादिनो ।
दिट्ठेव धम्मे पासंसा, सम्पराये च सुगती ॥

१२३.सुकस्स [सुवस्स (सी० स्या० पी०)] भासमानस्स, न निसामेथ पण्डिता ।
इदं सुणाथ सोदरिया, अम्हेवायं पसंसति ॥

१२४.नाहं तुम्हे पसंसामि, कुणपादा सुणाथ मे ।
उच्छिद्धभोजिनो [भोजना (क०)] तुम्हे, न तुम्हे विघासादिनो ॥

१२५.सत्तवस्सा पब्बजिता, मेज्झारज्जे [मज्झेरज्जे (क०)] सिखण्डिनो ।
विघासेनेव यापेन्ता, मयं चे भोतो गारह्हा ।
के नु भोतो पसंसिया ॥

१२६.तुम्हे सीहानं ब्यग्घानं, वाळानज्चावसिट्ठकं ।
उच्छिट्ठेनेव यापेन्ता, मज्झिक्खो विघासादिनो ॥

१२७.ये ब्राह्मणस्स समणस्स, अज्जस्स वा [अज्जस्स च (सी० स्या०), अज्जस्सेव (पी०)] वनिब्बिनो [वणिब्बिनो (सी० स्या०)] ।
दत्ताव [दत्तान (पी० क०)] सेसं भुज्जन्ति, ते जना विघासादिनोति ॥

विघासादजातकं अट्ठमं ।

३९४. वट्टकजातकं (६-२-९)

१२८.पणीतं भुज्जसे भत्तं, सप्पितेलज्च मातुल ।
अथ केन नु वण्णेन, किसो त्वमसि वायस ॥

१२९.अमित्तमज्झे वसतो, तेसु आमिसमेसतो ।
निच्चं उब्बिग्गहदयस्स, कुतो काकस्स दळ्हियं ॥

१३०.निच्चं उब्बेगिनो [उब्बिगिनो (स्या० क०), उब्बेधिनो (सी०)] काका, धङ्का पापेन कम्मुना ।
लद्धो पिण्डो न पीणेति, किसो तेनस्मि वट्टक ॥

१३१.लूखानि तिणबीजानि, अप्पस्नेहानि भुज्जसि ।
अथ केन नु वण्णेन, थूलो त्वमसि वट्टक ॥

१३२.अप्पिच्छा अप्पचिन्ताय, अदूरगमनेन च ।
लद्धालद्धेन यापेन्तो, थूलो तेनस्मि वायस ॥

१३३.अपिच्छस्स हि पोसस्स, अप्पचिन्तसुखस्स [अप्पचिन्तिसुखस्स (सी० स्या० पी०)] च ।
सुसङ्गहितमानस्स [सुसङ्गहितपमाणस्स (सी० स्या० पी०)], वुत्ती सुसमुदानयाति ॥

वट्टकजातकं नवमं ।

३९५. पारावतजातकं (६-२-१०)

१३४.चिरस्सं वत पस्सामि, सहायं मणिधारिनं ।

सुकता [सुकताय (सी० पी०)] मस्सुकुत्तिया, सोभते वत मे सखा ॥

१३५.परूळ्हकच्छनखलोमो, अहं कम्मेसु ब्यावटो ।

चिरस्सं न्हापितं लद्धा, लोमं तं अज्जं हारयिं [अपहारयिं (सी० पी०)] ॥

१३६.यं नु लोमं अहारेसि, दुल्लभं लद्ध कप्पकं ।

अथ किञ्चरहि ते सम्म, कण्ठे किणिकिणायति [इदं कण्ठे किणायति (क०), कण्ठे किंनिकिलायति (स्या०)] ॥

१३७.मनुस्ससुखुमालानं, मणि कण्ठेसु लम्बति ।

तेसाहं अनुसिक्खामि, मा त्वं मज्झि दवा कतं ॥

१३८.सचेपिमं पिहयसि, मस्सुकुत्तिं सुकारितं ।

कारयिस्सामि ते सम्म, मणिञ्चापि ददामि ते ॥

१३९.त्वञ्जेव मणिना छन्नो, सुकताय च मस्सुया ।

आमन्त खो तं गच्छामि, पियं मे तव दस्सनन्ति ॥

पारावतजातकं [काकजातकं (सी० पी०), मणिजातकं (स्या०)] दसमं ।

खरपुत्तवग्गो [सेनकवग्गो (सी० पी०), खुरपुत्तवग्गो (स्या०), सूचिवग्गो (क०)] दुत्तियो ।

तस्सुद्धानं —

अथ पस्स ससूचि च तुण्डिलको, मिग मय्हकपञ्चमपक्खिवरो ।

अथ पज्जलि वारिज मेज्झ पुन, अथ वट्ट कपोतवरेन दसाति ॥

अथ वग्गुद्धानं —

अथ वग्गं पक्कित्तिस्सं, छनिपातं वरुत्तमे ।

अवारिया च खरो च [सेनक (सी०), सूचि च (स्या० क०)], द्वे च वुत्ता सुव्यञ्जनाति ॥

छक्कनिपातं निद्धितं ।

७. सत्तकनिपातो

१. कुक्कुवग्गो

३९६. कुक्कुजातकं (७-१-१)

१. दियड्ढुकुकू उदयेन कणिका, विदत्थियो अट्ट परिक्खिपन्ति नं ।
सा सिंसपा [ससिंसपा (सी० पी०), सा सीसपा (स्या०), या सिंसपा (क० सी० निय्य)] सारमया अफेग्गुका,
कुहिं ठिता उप्परितो [उपरितो (सी० स्या० पी०)] न धंसति ॥
२. या तिसति सारमया अनुज्जुका, परिकिरिय [पकिरिया (क०)] गोपाणसियो समं ठिता [समट्ठिता (सी० स्या०)] ।
ताहि सुसङ्गहिता बलसा पीळिता [ता सङ्गहिता बलसा च पीळिता (सी०), ताहि सुसङ्गहिता बलसा च पीळिता (स्या०), ताहि सङ्गहीता बलसा च पीळिता (पी०)], समं ठिता उप्परितो न धंसति ॥
३. एवम्पि मित्तेहि दळ्ळेहि पण्डितो, अभेज्जरूपेहि सुचीहि मन्तिभि ।
सुसङ्गहीतो सिरिया न धंसति, गोपाणसी भारवहाव कणिका ॥
४. खरत्तचं बेल्लं यथापि सत्थवा, अनामसन्तोपि करोति तित्तकं ।
समाहरं सादुं करोति पत्थिव, असादुं कयिरा तनुबन्धमुद्धरं [तनुवट्टमुद्धरं (सी० पी०)] ॥
५. एवम्पि गामनिगमेसु पण्डितो, असाहसं राजधनानि सङ्गरं ।
धम्मानुवत्ती पटिपज्जमानो, स फाति कयिरा अविहेठयं परं ॥
६. ओदातमूलं सुचिवारिसम्भवं, जातं यथा पोक्खरणीसु अम्बुजं ।
पदुमं यथा अग्गिनिकासिफालिमं, न कद्दमो न रजो न वारि लिम्पति ॥
७. एवम्पि वोहारसुचिं असाहसं, विसुद्धकम्मन्तमपेतपापकं ।
न लिम्पति कम्मकिलेस तादिसो, जातं यथा पोक्खरणीसु अम्बुजन्ति ॥

कुक्कुजातकं पठमं ।

३९७. मनोजजातकं (७-१-२)

८. यथा चापो निन्नमति, जिया चापि निकूजति ।
हज्जते नून मनोजो, मिगराजा सखा मम ॥

९. हन्द दानि वनन्तानि, पक्कमामि यथासुखं ।
नेतादिसा सखा होन्ति, लब्धा मे जीवतो सखा ॥
१०. न पापजनसंसेवी, अच्चन्तं सुखमेधति ।
मनोजं पस्स सेमानं, गिरियस्सानुसासनी [अरियस्सानुसासनी (सी० स्या० पी०)] ॥
११. न पापसम्पवङ्केन, माता पुत्तेन नन्दति ।
मनोजं पस्स सेमानं, अच्छन्नं [सच्छन्नं (क०)] सम्हि लोहिते ॥
१२. एवमापज्जते पोसो, पापियो च निगच्छति ।
यो वे हितानं वचनं, न करोति अत्थदस्सिनं ॥
१३. एवञ्च सो होति ततो च पापियो, यो उत्तमो अधमजनूपसेवी ।
पस्सुत्तमं अधमजनूपसेवितं [सेविं (स्या०)], मिगाधिपं सरवरवेगनिद्धुतं ॥
१४. निहीयति पुरिसो निहीनसेवी, न च हायेथ कदाचि तुल्यसेवी ।
सेट्ठमुपगमं [मुपनमं (सी० पी० अ० नि० ३.२६)] उदेति खिप्पं, तस्मात्तना उत्तरितरं [तस्मा अत्तनो उत्तरिं (सी० पी०), तस्मा अत्तनो उत्तरं (स्या०)] भजेथाति ॥

मनोजजातकं दुतियं ।

३९८. सुतनुजातकं (७-१-३)

१५. राजा ते भत्तं पाहेसि, सुचिं मंसूपसेचनं ।
मघदेवस्मिं [मखादेवस्मिं (सी० पी०), माघदेवस्मिं (क०)] अधिवत्थे, एहि निक्खम्म भुज्जस्सु ॥
१६. एहि माणव ओरेन, भिक्खमादाय सूपितं ।
त्वञ्च माणव भिक्खा च [भक्खोसि (स्या०), भक्खाव (क०)], उभो भक्खा भविस्सथ ॥
१७. अप्पकेन तुवं यक्ख, थुल्लमत्थं जहिस्ससि ।
भिक्खं ते नाहरिस्सन्ति, जना मरणसज्जिनो ॥
१८. लद्धाय यक्खा [लद्धायं यक्ख (सी० स्या० पी०)] तव निच्चभिक्खं, सुचिं पणीतं रससा उपेतं ।
भिक्खञ्च ते आहरियो नरो इध, सुदुल्लभो हेहिति भक्खिते [खादिते (सी० स्या० पी०)] मयि ॥
१९. ममेव [ममेस (सी० पी०)] सुतनो अत्थो, यथा भाससि माणव ।
मया त्वं समनुज्जातो, सोत्थिं पस्साहि मातरं ॥

२०. खगं छत्तञ्च पातिञ्च, गच्छमादाय [गच्छेवादाय (सी० स्या० पी०)] माणव ।
सोत्थिं पस्सतु ते माता, त्वञ्च पस्साहि मातरं ॥
२१. एवं यक्ख सुखी होहि, सह सब्बेहि जातिभि ।
धनञ्च मे अधिगतं, रज्जो च वचनं कतन्ति ॥

सुतनुजातकं ततियं ।

३९९. मातुपोसकगिज्झजातकं (७-१-४)

२२. ते कथं नु करिस्सन्ति, वुद्धा गिरिदरीसया ।
अहं बद्धोस्मि पासेन, निलीयस्स वसं गतो ॥
२३. किं गिज्झ परिदेवसि, का नु ते परिदेवना ।
न मे सुतो वा दिट्ठो वा, भासन्तो मानुसिं दिजो ॥
२४. भरामि मातापितरो, वुद्धे गिरिदरीसये ।
ते कथं नु करिस्सन्ति, अहं वसं गतो तव ॥
२५. यं नु गिज्झो योजनसतं, कुणपानि अवेक्खति ।
कस्मा जालञ्च पासञ्च, आसज्जापि न बुज्झसि ॥
२६. यदा पराभवो होति, पोसो जीवितसङ्ख्ये ।
अथ जालञ्च पासञ्च, आसज्जापि न बुज्झति ॥
२७. भरस्सु मातापितरो, वुद्धे गिरिदरीसये ।
मया त्वं समनुज्जातो, सोत्थिं पस्साहि जातके ॥
२८. एवं लुहक नन्दस्सु, सह सब्बेहि जातिभि ।
भरिस्सं मातापितरो, वुद्धे गिरिदरीसयेति ॥

मातुपोसकगिज्झजातकं चतुत्थं ।

४००. दब्भपुप्फजातकं (७-१-५)

२९. अनुतीरचारी भदन्ते, सहायमनुधाव मं ।
महा मे गहितो [रोहितो (क०)] मच्छो, सो मं हरति वेगसा ॥
३०. गम्भीरचारी भदन्ते, दळ्हं गण्हाहि थामसा ।

अहं तं उद्धरिस्सामि, सुपण्णो उरगामिव [उरगम्मिव (सी० स्या० पी०)] ॥

३१. विवादो नो समुप्पन्नो, दब्भपुप्फ सुणोहि मे ।
समेहि मेधगं [मेधकं (पी०)] सम्म, विवादो वूपसम्मत्तं ॥
३२. धम्मट्ठोहं पुरे आसिं, बहू अड्ढा मे तीरिता [बहुअट्ठं मे तीरितं (सी०), बहुअट्ठं तीरितं (स्या०), बहु अत्थं मे तीरितं (पी०)] ।
समेमि मेधगं सम्म, विवादो वूपसम्मत्तं ॥
३३. अनुतीरचारि नङ्गुट्ठं, सीसं गम्भीरचारिनो ।
अच्चायं [अथायं (सी० पी०)] मज्झिमो खण्डो, धम्मट्ठस्स भविस्सति ॥
३४. चिरम्मि भक्खो अभविस्स, सचे न विवदेमसे ।
असीसकं अनङ्गुट्ठं, सिङ्गालो हरति रोहितं ॥
३५. यथापि राजा नन्देय्य, रज्जं लद्धान खत्तियो ।
एवाहमज्ज नन्दामि, दिस्वा पुण्णमुखं पत्तिं ॥
३६. कथं नु थलजो सन्तो, उदके मच्छं परामसि ।
पुट्ठो मे सम्म अक्खाहि, कथं अधिगतं तया ॥
३७. विवादेन किंसा होन्ति, विवादेन धनक्खया ।
जीना उद्वा विवादेन, भुज्ज मायावि रोहितं ॥
३८. एवमेव मनुस्सेसु, विवादो यत्थ जायति ।
धम्मट्ठं पटिधावन्ति, सो हि नेसं विनायको ।
धनापि तत्थ जीयन्ति, राजकोसो पवट्ठतीति [च वट्ठति (पी०)] ॥

दब्भपुप्फजातकं पञ्चमं ।

४०१. पण्णकजातकं (७-१-६)

३९. पण्णकं [दसण्णकं (सी० स्या० पी०)] तिखिणधारं, असिं सम्पन्नपायिनं ।
परिसायं पुरिसो गिलति, किं दुक्करतरं ततो ।
यदज्जं दुक्करं ठानं, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥
४०. गिलेय्य पुरिसो लोभा, असिं सम्पन्नपायिनं ।
यो च वज्जा ददामीति, तं दुक्करतरं ततो ।

सब्बज्जं सुकरं ठानं, एवं जानाहि मद्दव [मागध (सी० स्या० पी०)] ॥

४१. ब्याकासि आयुरो पज्झं, अत्थं [अत्थ (पी० सी० निच्च)] धम्मस्स कोविदो ।
पुक्कुसं दानि पुच्छामि, किं दुक्करतरं ततो ।
यदज्जं दुक्करं ठानं, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥

४२. न वाचमुपजीवन्ति, अफलं गिरमुदीरितं ।
यो च दत्त्वा अवाकयिरा, तं दुक्करतरं ततो ।
सब्बज्जं सुकरं ठानं, एवं जानाहि मद्दव ॥

४३. ब्याकासि पुक्कुसो पज्झं, अत्थं धम्मस्स कोविदो ।
सेनकं दानि पुच्छामि, किं दुक्करतरं ततो ।
यदज्जं दुक्करं ठानं, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥

४४. ददेय्य पुरिसो दानं, अप्पं वा यदि वा बहुं ।
यो च दत्त्वा नानुत्तपे [तपे (सी० पी०)], तं दुक्करतरं ततो ।
सब्बज्जं सुकरं ठानं, एवं जानाहि मद्दव ॥

४५. ब्याकासि आयुरो पज्झं, अथो पुक्कुसपोरिसो ।
सब्बे पज्जे अतिभोति, यथा भासति सेनकोति ॥

पण्णक [दसण्णक (सी० स्या० पी०)] जातकं छट्ठं ।

४०२. सत्तुभस्तजातकं (७-१-७)

४६. विब्भन्तचित्तो कुपितिन्द्रियोसि, नेत्तेहि ते वारिगणा सवन्ति ।
किं ते नट्टं किं पन पत्थयानो, इधागमा ब्रह्मे तदिद्ध [ब्राह्मण इद्ध (सी० स्या०)] बूहि ॥

४७. मिय्येथ भरिया वजतो ममज्ज, अगच्छतो मरणमाह यक्खो ।
एतेन दुक्खेन पवेधितोस्मि, अक्खाहि मे सेनक एतमत्थं ॥

४८. बहूनि ठानानि विचिन्तयित्वा, यमेत्थ वक्खामि तदेव सच्चं ।
मज्जामि ते ब्राह्मण सत्तुभस्तं, अजानतो कण्हसप्पो पविट्ठो ॥

४९. आदाय दण्डं परिसुम्भ भस्तं, पस्सेळमूगं उरगं दुजिह्वं [दिजिह्वं (सी० पी०)] ।
छिन्दज्ज कङ्खं विचिकिच्छितानि, भुजङ्गमं पस्स पमुज्ज भस्तं ॥

५०. संविगगरूपो परिसाय मज्झे, सो ब्राह्मणो सत्तुभस्तं पमुज्जि ।

अथ निक्खमि उरगो उग्गतेजो, आसीविसो सप्पो फणं करित्वा ॥

५१. सुलद्धलाभा जनकस्स रज्जो, यो पस्सती सेनकं साधुपज्जं ।
विवट्टच्छदो [विवत्तच्छदो (सी०), विवट्टच्छदो (स्या०), विवट्टच्छदा (पी०)] नुसि सब्बदस्सी, जाणं नु ते ब्राह्मण
भिसरूपं ॥
५२. इमानि मे सत्तसतानि अत्थि, गणहाहि सब्बानि ददामि तुय्हं ।
तया हि मे जीवितमज्ज लद्धं, अथोपि भरियाय मकासि सोत्थिं ॥
५३. न पण्डिता वेतनमादियन्ति, चित्राहि गाथाहि सुभासिताहि ।
इतोपि ते ब्रह्मे ददन्तु वित्तं, आदाय त्वं गच्छ सकं निकेतन्ति ॥

सत्तुभस्तजातकं [सेनकजातकं (स्या०)] सत्तमं ।

४०३. अट्टिसेनकजातकं (७-१-८)

५४. येमे अहं न जानामि, अट्टिसेन वनिब्बके ।
ते मं सङ्गम्म याचन्ति, कस्मा मं त्वं न याचसि ॥
५५. याचको अप्पियो होति, याचं अददमप्पियो ।
तस्माहं तं न याचामि, मा मे विदेस्सना [विदेसना (सी० पी०)] अहु ॥
५६. यो वे याचनजीवानो, काले याचं न याचति ।
परज्ज पुज्जा [पुज्जं (स्या० क०)] धंसेति, अत्तनापि न जीवति ॥
५७. यो च [यो वे (क०)] याचनजीवानो, काले याचज्झि याचति [याचंपि याचति (स्या०), याचानि याचति (पी०),
याचति याचनं (सी० निय्य), याचनं याचति (क०)] ।
परज्ज पुज्जं लब्धेति, अत्तनापि च जीवति ॥
५८. न वे देस्सन्ति [न वे दुस्सन्ति (स्या०), न वे दिस्सन्ति (पी०), न विदेस्सन्ति (क० अट्ट०)] सप्पज्जा, दिस्वा
याचकमागते ।
ब्रह्मचारि पियो मेसि, वद त्वं [वर तं (सी०), वर त्वं (पी०)] भज्जमिच्छसि [यज्जमिच्छसि (?)] ॥
५९. न वे याचन्ति सप्पज्जा, धीरो च वेदितुमरहति ।
उद्विस्स अरिया तिट्ठन्ति, एसा अरियान याचना ॥
६०. ददामि ते ब्राह्मण रोहिणीनं, गवं सहस्सं सह पुङ्गवेन ।
अरियो हि अरियस्स कथं न दज्जा, सुत्वान गाथा तव धम्मयुत्ताति ॥

अट्टिसेनकजातकं अट्टमं ।

४०४. कपिजातकं (७-१-९)

६१. यत्थ वेरी निवसति, न वसे तत्थ पण्डितो ।
एकरत्तं दिरत्तं वा, दुक्खं वसति वेरिसु ॥
६२. दिसो वे लहुचित्तस्स, पोसस्सानुविधीयतो ।
एकस्स कपिनो हेतु, यूथस्स अनयो कतो ॥
६३. बालोव [च (सी० स्या० पी०)] पण्डितमानी, यूथस्स परिहारको ।
सचित्तस्स वसं गन्त्वा, सयेथायं [पस्सेथायं (क०)] यथा कपि ॥
६४. न साधु बलवा बालो, यूथस्स परिहारको ।
अहितो भवति जातीनं, सकुणानंव चेतको [चेटको (क०)] ॥
६५. धीरोव बलवा साधु, यूथस्स परिहारको ।
हितो भवति जातीनं, तिदसानंव वासवो ॥
६६. यो च सीलज्ज पज्जज्ज, सुतज्जत्तनि पस्सति ।
उभिन्नमत्थं चरति, अत्तनो च परस्स च ॥
६७. तस्मा तुलेय्य मत्तानं, सीलपज्जासुतामिव [सीलं पज्जं सुतंपिव (स्या०)] ।
गणं वा परिहरे धीरो, एको वापि परिब्बजेति ॥

कपिजातकं नवमं ।

४०५. बकजातकं (७-१-१०)

६८. द्वासत्तति गोतम [भो गोतम (क०)] पुज्जकम्मा, वसवत्तिनो जातिजरं अतीता ।
अयमन्तिमा वेदगू ब्रह्मपत्ति [ब्रह्मपत्ति (स्या० क०)], अस्माभिजप्पन्ति जना [पजा (क०)] अनेका ॥
६९. अप्पज्झि एतं [अप्पज्ज हेतं (स्या०), अप्पसि एतं (क०)] न हि दीघमायु, यं त्वं बक मज्जसि दीघमायुं ।
सतं सहस्सानि [सहस्सानं (सी० पी० सं० नि० १.१७५), सहस्सान (स्या० क०)] निरब्बुदानं, आयुं पजानामि
तवाह ब्रह्मे ॥
७०. अनन्तदस्सी भगवाहमस्मि, जातिज्जरं सोकमुपातिवत्तो ।
किं मे पुराणं वतसीलवत्तं [सीलवत्तं (पी० क०)], आचिक्ख मे तं यमहं विजज्जं ॥

७१. यं त्वं अपायेसि बहू मनुस्से, पिपासिते घम्मनि सम्परेते ।
तं ते पुराणं वतसीलवत्तं, सुत्तप्पबुद्धोव अनुस्सरामि ॥
७२. यं एणिकूलस्मि जनं गहीतं, अमोचयी गय्हक निय्यमानं ।
तं ते पुराणं वतसीलवत्तं, सुत्तप्पबुद्धोव अनुस्सरामि ॥
७३. गङ्गाय सोतस्मिं गहीतनावं, लुद्धेन नागेन मनुस्सकप्पा ।
अमोचयि त्वं बलसा पसय्ह, तं ते पुराणं वतसीलवत्तं ।
सुत्तप्पबुद्धोव अनुस्सरामि ॥
७४. कप्पो च ते बद्धचरो [पत्थचरो (स्या०), पट्टचरो (क०)] अहोसि, सम्बुद्धिमन्तं [सम्बुद्धिवन्तं (स्या० पी०),
सम्बुद्धवन्तं (क०)] वतिनं [वतितं (स्या०), वतिदं (क०)] अमञ्जं ।
तं ते पुराणं वतसीलवत्तं, सुत्तप्पबुद्धोव अनुस्सरामि ॥
७५. अद्धा पजानासि ममेतमायुं, अञ्जम्पि जानासि तथा हि बुद्धो ।
तथा हि तायं [त्यायं (सं० नि० १.१७५)] जलितानुभावो, ओभासयं तिड्ढति ब्रह्मलोकन्ति ॥

बकजातकं दसमं ।

कुक्कुवग्गो पठमो ।

तस्सुद्धानं —

वरकण्णिक चापवरो सुतनो, अथ गिज्झ सरोहितमच्छवरो ।
पुन पण्णक [दसण्णक (सी० स्या० पी०)] सेनक याचनको, अथ वेरि सब्रह्मबकेन दसाति ॥

२. गन्धारवग्गो

४०६. गन्धारजातकं (७-२-१)

७६. हित्वा गामसहस्सानि, परिपुण्णानि सोळस ।
कोट्टागारानि फीतानि, सन्निधिं दानि कुब्बसि ॥
७७. हित्वा गन्धारविसयं, पट्ठतधनधारियं [धानियं (सी० पी०), धञ्जन्ति अत्थो] ।
पसासनतो [पसासनितो (सी० स्या०), पसासनातो (पी०)] निक्खन्तो, इध दानि पसाससि ॥
७८. धम्मं भणामि वेदेह, अधम्मो मे न रुच्चति ।
धम्मं मे भणमानस्स, न पापमुपलिम्पति ॥

७९. येन केनचि वण्णेन, परो लभति रुप्पनं ।
महत्थियम्पि चे वाचं, न तं भासेय्य पण्डितो ॥
८०. कामं रुप्पतु वा मा वा, भुसंव विकिरीयतु ।
धम्मं मे भणमानस्स, न पापमुपलिम्पति ॥
८१. नो चे अस्स सका बुद्धि, विनयो वा सुसिक्खितो ।
वने अन्धमहिंसोव [अन्धमहिंसोव (सी० पी०)] चरेय्य बहुको जनो ॥
८२. यस्मा च पनिधेकच्चे, आचेरम्हि [आचारम्हि (सी० पी०)] सुसिक्खिता ।
तस्मा विनीतविनया, चरन्ति सुसमाहिताति ॥

गन्धारजातकं पठमं ।

४०७. महाकपिजातकं (७-२-२)

८३. अत्तानं सङ्कमं कत्वा, यो सोत्थिं समतारयि ।
किं त्वं तेसं किमे [किमो (सी० पी०), किं मे (स्या०)] तुय्हं, होन्ति एते [हेते (स्या०), सो ते (क०)] महाकपि ॥
८४. राजाहं इस्सरो तेसं, यूथस्स परिहारको ।
तेसं सोकपरेतानं, भीतानं ते अरिन्दम ॥
८५. उल्लङ्घयित्वा [स लङ्घयित्वा (पी०), सुलङ्घयित्वा (क०)] अत्तानं, विस्सट्ठधनुनो सतं ।
ततो अपरपादेसु, दळ्हं बन्धं लतागुणं ॥
८६. छिन्नब्भमिव वातेन, नुण्णो [नुन्नो (सी०)] रुक्खं उपागमिं ।
सोहं अप्पभवं तत्थ, साखं हत्थेहि अग्गहिं ॥
८७. तं मं वियायतं सन्तं, साखाय च लताय च ।
समनुक्कमन्ता पादेहि, सोत्थिं साखामिगा गता ॥
८८. तं मं न तपते बन्धो, मतो [वधो (सी० स्या० पी०)] मे न तपेस्सति ।
सुखमाहरितं तेसं, येसं रज्जमकारयिं ॥
८९. एसा ते उपमा राज, तं सुणोहि अरिन्दम [अत्थसन्दस्सनी कता (पी०)] ।
रज्जा रट्ठस्स योग्गस्स, बलस्स निगमस्स च ।
सब्बेसं सुखमेट्ठब्बं, खत्तियेन पजानताति ॥

महाकपिजातकं दतियं ।

४०८. कुम्भकारजातकं (७-२-३)

१०. अम्बाहमदं वनमन्तरस्मिं, नीलोभासं फलितं [फलिनं (पी०)] संविरूळहं ।
तमद्वसं फलहेतु विभगं, तं दिस्वा भिक्खाचरियं चरामि ॥
११. सेलं सुमट्टं नरवीरनिद्रितं [नरविद्वुनिद्रितं (क०)], नारी युगं धारयि अप्पसदं ।
दुतियच्च आगम्म अहोसि सद्दो, तं दिस्वा भिक्खाचरियं चरामि ॥
१२. दिजा दिजं कुणपमाहरन्तं, एकं समानं बहुका समेच्च ।
आहारहेतू परिपातयिंसु, तं दिस्वा भिक्खाचरियं चरामि ॥
१३. उसभाहमदं यूथस्स मज्झे, चलक्ककुं वण्णबलूपपन्नं ।
तमद्वसं कामहेतु वितुन्नं, तं दिस्वा भिक्खाचरियं चरामि ॥
१४. करण्डको [करण्डुनाम (सी० पी०)] कलिङ्गानं, गन्धारानच्च नग्गजि ।
निमिराजा विदेहानं, पञ्चालानच्च दुम्मुखो ।
एते रट्ठानि हित्वान, पब्बजिंसु अकिञ्चना ॥
१५. सब्बेपिमे देवसमा समागता, अग्गी यथा पज्जलितो तथेविमे ।
अहम्पि एको चरिस्सामि भग्गवि, हित्वान कामानि यथोधिकानि ॥
१६. अयमेव कालो न हि अज्जो अत्थि, अनुसासिता मे न भवेय्य पच्छा ।
अहम्पि एका चरिस्सामि भग्गव, सकुणीव मुत्ता पुरिसस्स हत्था ॥
१७. आमं पक्कच्च जानन्ति, अथो लोणं अलोणकं ।
तमहं दिस्वान पब्बजिं, चरेव त्वं चरामहन्ति ॥

कुम्भकारजातकं ततियं ।

४०९. दळ्ढधम्मजातकं (७-२-४)

१८. अहं चे दळ्ढधम्मस्स [दळ्ढधम्माय (पी०)], वहन्ति नाभिराधयिं ।
धरन्ती उरसि सल्लं, युद्धे विक्कन्तचारिणी ॥
१९. नून राजा न जानाति [न ह नून राजा जानाति (सी० पी०)], मम विक्कमपोरिसं ।
सङ्गामे सुकतन्तानि, दूतविप्पहितानि च ॥

१००.सा नूनाहं मरिस्सामि, अबन्धु अपरायिनी [अपरायिणी (सी०), अपरायणी (?)] ।
तदा हि [तथा हि (पी०)] कुम्भकारस्स, दिन्ना छकणहारिका ॥

१०१.यावतासीसती पोसो, तावदेव पवीणति ।
अत्थापाये जहन्ति नं, ओड्डिब्याधिं व खत्तियो ॥

१०२.यो पुब्बे कतकल्याणो, कतत्थो नावबुज्झति ।
अत्था तस्स पलुज्जन्ति, ये होन्ति अभिपत्थिता ॥

१०३.यो पुब्बे कतकल्याणो, कतत्थो मनुबुज्झति ।
अत्था तस्स पवड्ढन्ति, ये होन्ति अभिपत्थिता ॥

१०४.तं वो वदामि भदन्ते [भदं वो (सी० स्या० पी०)], यावन्तेत्थ समागता ।
सब्बे कतञ्जुनो होथ, चिरं सग्गम्हि ठस्सथाति ॥

दळ्हधम्मजातकं चतुत्थं ।

४१०. सोमदत्तजातकं (७-२-५)

१०५.यो मं पुरे पच्चुदेति [पच्चुदेति (सी० स्या० पी०), पच्चुदेति (क०)], अरञ्जे दूरमायतो ।
सो न दिस्सति मातङ्गो, सोमदत्तो कुहिं गतो ॥

१०६.अयं वा सो मतो सेति, अल्लसिङ्गं व वच्छितो [अल्लपिङ्गं व छिज्जितो (सी० पी०), अल्लपीतं व विच्छितो (स्या०)] ।
भुम्या निपतितो सेति, अमरा वत कुञ्जरो ॥

१०७.अनगारियुपेतस्स, विप्पमुत्तस्स ते सतो ।
समणस्स न तं साधु, यं पेतमनुसोचसि ॥

१०८.संवासेन हवे सक्क, मनुस्सस्स मिगस्स वा ।
हदये जायते पेमं, तं न सक्का असोचितुं ॥

१०९.मतं मरिस्सं रोदन्ति, ये रुदन्ति लपन्ति च ।
तस्मा त्वं इसि मा रोदि, रोदितं मोघमाहु सन्तो ॥

११०.कन्दितेन हवे ब्रह्मे, मतो पेतो समुड्डहे ।
सब्बे सङ्गम्म रोदाम, अज्जमज्जस्स जातके ॥

१११. आदित्तं वत मं सन्तं, घतसित्तं पावकं ।
वारिना विय ओसिज्जं, सब्बं निब्बापये दरं ॥

११२. अब्बही वत मे सल्लं, यमासि हदयस्सितं ।
यो मे सोकपरेतस्स, पुत्तसोकं अपानुदि ॥

११३. सोहं अब्बूळहसल्लोस्मि, वीतसोको अनाविलो ।
न सोचामि न रोदामि, तव सुत्त्वान वासवाति ॥

सोमदत्तजातकं पञ्चमं ।

४११. सुसीमजातकं (७-२-६)

११४. काळानि केसानि पुरे अहेसुं, जातानि सीसम्हि यथापदेसे ।
तानज्ज सेतानि सुसीम [सुसिम (क०)] दिस्वा, धम्मं चर ब्रह्मचरियस्स कालो ॥

११५. ममेव देव पलितं न तुय्हं, ममेव सीसं मम उत्तमङ्गं ।
“अत्थं करिस्स”न्ति मुसा अभाणिं [अभासिं (क०)], एकापराधं खम राजसेट्ठ ॥

११६. दहरो तुवं दस्सनियोसि राज, पठमुग्गतो होसि [होहि (सी०), होति (क०)] यथा कळीरो ।
रज्जञ्च कारेहि ममञ्च पस्स, मा कालिकं अनुधावी जनिन्द ॥

११७. पस्सामि वोहं दहरिं कुमारिं, सामट्ठपस्सं सुतनुं सुमज्झं ।
काळप्पवाळाव पवेल्लमाना, पलोभयन्तीव [सा लोभयन्तीव (पी०)] नरेसु गच्छति ॥

११८. तमेन पस्सामिपरेन नारिं, आसीतिकं नावुतिकं व जच्चा ।
दण्डं गहेत्त्वान पवेधमानं, गोपानसीभोग्गसमं चरन्ति ॥

११९. सोहं तमेवानुविचिन्तयन्तो, एको सयामि [पस्सामि (क०)] सयनस्स मज्झे ।
“अहम्मि एवं” इति पेक्खमानो, न गहे रमे [न गेहे रमे (सी०), गेहे न रमे (स्या० क०)] ब्रह्मचरियस्स कालो ॥

१२०. रज्जुवालम्बनी चेसा, या गेहे वसतो रति ।
एवम्पि छेत्त्वान वजन्ति धीरा, अनपेक्खिनो कामसुखं पहायाति ॥

सुसीमजातकं छट्ठं ।

४१२. कोटसिम्बलिजातकं (७-२-७)

१२१. अहं दससतंब्ब्यामं, उरगमादाय आगतो ।

तञ्च मञ्च महाकायं, धारयं नप्पवेधसि [न पवेधयि (क०)] ॥

१२२.अथिमं खुदकं पक्खिं, अप्पमंसतरं मया ।

धारयं ब्यथसि [ब्याधसे (सी०), ब्यधसे (पी०), ब्याधसि (क०)] भीता [भीतो (सी० स्या० पी०)], कमत्थं
कोटसिम्बलि [कोटिसिम्बलि (सी० पी०)] ॥

१२३.मंसभक्खो तुवं राज, फलभक्खो अयं दिजो ।

अयं निग्रोधबीजानि, पिलक्खुदुम्बरानि च ।
अस्सत्थानि च भक्खित्वा, खन्धे मे ओहदिस्सति ॥

१२४.ते रुक्खा संविरूहन्ति, मम पस्से निवातजा ।

ते मं परियोनन्धिस्सन्ति, अरुक्खं मं करिस्सरे ॥

१२५.सन्ति अज्जेपि रुक्खा से, मूलिनो खन्धिनो दुमा ।

इमिना सकुणजातेन, बीजमाहरिता हता ॥

१२६.अज्झारूहाभिवड्ढन्ति [अज्झारूळ्हाभिवड्ढन्ति (सी० पी०)], ब्रह्मन्तम्मि वनप्पतिं ।

तस्मा राज पवेधामि, सम्पस्संणागतं भयं ॥

१२७.सङ्केय्य सङ्कितब्बानि, रक्खेय्यानागतं भयं ।

अनागतभया धीरो, उभो लोके अवेक्खतीति ॥

कोटसिम्बलिजातकं सत्तमं ।

४१३. धूमकारिजातकं (७-२-८)

१२८.राजा अपुच्छि विधुरं, धम्मकामो युधिष्ठिलो ।

अपि ब्राह्मण जानासि, को एको बहु सोचति ॥

१२९.ब्राह्मणो अजयूथेन, पहूतेधो [बहूतेजो (पी० क०), बहुतेन्दो (स्या०)] वने वसं ।

धूमं अकासि वासेट्ठो, रत्तिन्दिवमतन्दितो ॥

१३०.तस्स तं धूमगन्धेन, सरभा मकसट्ठिता [मकसट्ठिता (सी० स्या०), मकसट्ठिता (पी० क०)] ।

वस्सावासं उपागच्छुं, धूमकारिस्स सन्तिके ॥

१३१.सरभेसु मनं कत्वा, अजा सो नावबुज्झथ ।

आगच्छन्ती वजन्ती वा [आगच्छन्ति वजन्ति वा (स्या० पी०), आगच्छन्ति वजन्ति वा (क०)], तस्स ता विनसुं
[विनस्सुं (सी०)] अजा ॥

१३२.सरभा सरदे काले, पहीनमकसे वने ।
पाविसुं गिरिदुग्गानि, नदीनं पभवानि च ॥

१३३.सरभे च गते दिस्वा, अजा च विभवं गता [अजे च विभवं गते (क०)] ।
किसो च विवण्णो चासि, पण्डुरोगी च ब्राह्मणो ॥

१३४.एवं यो सं निरंकत्वा, आगन्तुं कुरुते पियं ।
सो एको बहु सोचति, धूमकारीव ब्राह्मणोति ॥

धूमकारिजातकं अट्टमं ।

४१४. जागरजातकं (७-२-९)

१३५.कोध जागरतं सुत्तो, कोध सुत्तेसु जागरो ।
को ममेतं विजानाति, को तं पटिभणाति मे ॥

१३६.अहं जागरतं सुत्तो, अहं सुत्तेसु जागरो ।
अहमेतं विजानामि, अहं पटिभणामि ते ॥

१३७.कथं जागरतं सुत्तो, कथं सुत्तेसु जागरो ।
कथं एतं विजानासि, कथं पटिभणासि मे ॥

१३८.ये धम्मं नप्पजानन्ति, संयमोति दमोति च ।
तेसु सुप्पमानेसु, अहं जग्गामि देवते ॥

१३९.येसं रागो च दोसो च, अविज्जा च विराजिता ।
तेसु जागरमानेसु, अहं सुत्तोस्मि देवते ॥

१४०.एवं जागरतं सुत्तो, एवं सुत्तेसु जागरो ।
एवमेतं विजानामि, एवं पटिभणामि ते ॥

१४१.साधु जागरतं सुत्तो, साधु सुत्तेसु जागरो ।
साधुमेतं विजानासि, साधु पटिभणासि मेति ॥

जागरजातकं नवमं ।

४१५. कुम्मासपिण्डजातकं (७-२-१०)

१४२.न किरत्थि अनोमदस्सिसु, पारिचरिया बुद्धेसु अप्पिका [अप्पिका (क०)] ।

सुखाय अलोणिकाय च, पस्सफलं कुम्मासपिण्डिया ॥

१४३ हत्थिगवस्सा चिमे बहू [हत्थिगवास्सा च मे बहू (सी०), हत्थी गवास्सा चिमे बहू (स्या०), हत्थी गवास्सा च मे बहू (पी०)], धनधज्जं पथवी च केवला ।

नारियो चिमा अच्छरूपमा, पस्सफलं कुम्मासपिण्डिया ॥

१४४ अभिक्खणं राजकुञ्जर, गाथा भाससि कोसलाधिप ।

पुच्छामि तं रड्डवड्डन, बाळ्हं पीतिमनो पभाससि ॥

१४५ इमस्मिञ्जेव नगरे, कुले अज्जतरे अहुं ।

परकम्मकरो आसिं, भतको सीलसंवृतो ॥

१४६ कम्माय निक्खमन्तोहं, चतुरो समणेद्वसं ।

आचारसीलसम्पन्ने, सीतिभूते अनासवे ॥

१४७ तेसु चित्तं पसादेत्वा, निसीदेत्वा [निसादेत्वा (?)] पण्णसन्थते ।

अदं बुद्धान कुम्मासं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

१४८ तस्स कम्मस्स कुसलस्स, इदं मे एदिसं फलं ।

अनुभोमि इदं रज्जं, फीतं धरणिमुत्तमं ॥

१४९ ददं भुज्ज मा च पमादो [दद भुज्ज च मा च पमादो (सी० पी०)], चक्कं वत्तय कोसलाधिप ।

मा राज अधम्मिको अहु, धम्मं पालय कोसलाधिप ॥

१५० सोहं तदेव पुनप्पुनं, वटुमं आचरिस्सामि सोभने ।

अरियाचरितं सुकोसले, अरहन्तो मे मनापाव पस्सितुं ॥

१५१ देवी विय अच्छरूपमा, मज्झे नारिगणस्स सोभसि ।

किं कम्ममकासि भद्वकं, केनासि वण्णवती सुकोसले ॥

१५२ अम्बड्डकुलस्स खत्तिय, दास्याहं परपेसिया अहुं ।

सज्जता च [सज्जता (सी० पी०)] धम्मजीविनी, सीलवती च अपापदस्सना ॥

१५३ उद्धटभत्तं अहं तदा, चरमानस्स अदासि भिक्खुनो ।

वित्ता सुमना सयं अहं, तस्स कम्मस्स फलं ममेदिसन्ति ॥

कुम्मासपिण्डिजातकं दसमं ।

४१६. परन्तपजातकं (७-२-११)

१५४. आगमिस्सति मे पापं, आगमिस्सति मे भयं ।
तदा हि चलिता साखा, मनुस्सेन मिगेन वा ॥

१५५. भीरुया नून मे कामो, अविदूरे वसन्तिया ।
करिस्सति किसं पण्डुं, साव साखा परन्तपं ॥

१५६. सोचयिस्सति मं कन्ता, गामे वसमनिन्दिता ।
करिस्सति किसं पण्डुं, साव साखा परन्तपं ॥

१५७. तथा मं असितापङ्गि [हसितापङ्गि (सी० स्या० पी०)], सितानि [मिहितानि (सी० स्या० पी०)] भणितानि च ।
किसं पण्डुं करिस्सन्ति, साव साखा परन्तपं ॥

१५८. अगमा नून सो सद्धो, असंसि नून सो तव ।
अक्खातं नून तं तेन, यो तं साखमकम्पयि ॥

१५९. इदं खो तं समागम्म, मम बालस्स चिन्तितं ।
तदा हि चलिता साखा, मनुस्सेन मिगेन वा ॥

१६०. तथेव त्वं अवेदेसि, अवज्जि [अवज्झि (क०)] पितरं मम ।
हन्त्वा साखाहि छादेन्तो, आगमिस्सति मे [ते (स्या० क०)] भयन्ति ॥

परन्तपजातकं एकादसमं ।

गन्धारवग्गो दुतियो ।

तस्सुद्धानं —

वरगाम महाकपि भग्गव च, दळ्ळधम्म सकुञ्जर केसवरो ।
उरगो विधुरो पुन जागरतं, अथ कोसलाधिप परन्तप चाति ॥

अथ वग्गुद्धानं —

अथ सत्तनिपातम्हि, वग्गं मे भणतो सुण ।
कुक्कु च पुन गन्धारो, द्वेव गुत्ता महेसिनाति ॥

सत्तकनिपातं निद्धितं ।

८. अट्टकनिपातो

४१७. कच्चानिजातकं (१)

१. ओदातवत्था सुचि अल्लकेसा, कच्चानि किं कुम्भिमधिससयित्वा [कुम्भिमपस्सयित्वा (पी०)] ।
पिट्ठा तिला धोवसि तण्डुलानि, तिलोदनो हेहिति किस्स हेतु ॥
२. न खो अयं ब्राह्मण भोजनत्था [भोजनत्थं (स्या०)], तिलोदनो हेहिति साधुपक्को ।
धम्मो मतो तस्स पहुत्तमज्ज [पहूनमज्ज (स्या०), पहुत्तमज्ज (सी०), बहूतमज्जा (पी०)], अहं करिस्सामि
सुसानमज्जे ॥
३. अनुविच्च कच्चानि करोहि किच्चं, धम्मो मतो को नु तवेव [तवेत (सी० स्या० पी०)] संसि ।
सहस्सनेत्तो अतुलानुभावो, न मिय्यती धम्मवरो कदाचि ॥
४. दळ्ळप्पमाणं मम एत्थ ब्रह्मे, धम्मो मतो नत्थि ममेत्थ कङ्खा ।
ये येव दानि पापा भवन्ति, ते तेव दानि सुखिता भवन्ति ॥
५. सुणिसा हि मय्हं वज्झा अहोसि, सा मं वधित्वान विजायि पुत्तं ।
सा दानि सब्बस्स कुलस्स इस्सरा, अहं पनम्हि [वसामि (स्या०)] अपविद्धा एकिका ॥
६. जीवामि वोहं न मतोहमस्मि [नाहं मतोस्मि (सी० पी०)], तवेव अत्थाय इधागतोस्मि ।
या तं वधित्वान विजायि पुत्तं, सहाव पुत्तेन करोमि भस्मं ॥
७. एवज्च [एतज्च (सी० पी०)] ते रुच्चति देवराज, ममेव अत्थाय इधागतोसि ।
अहज्च पुत्तो सुणिसा च नत्ता, सम्मोदमाना घरमावसेम ॥
८. एवज्च ते रुच्चति कातियानि, हतापि सन्ता न जहासि धम्मं ।
तुवज्च [त्वज्च (पी० क०)] पुत्तो सुणिसा च नत्ता, सम्मोदमाना घरमावसेथ ॥
९. सा कातियानी सुणिसाय सद्धिं, सम्मोदमाना घरमावसित्थि ।
पुत्तो च नत्ता च उपट्ठहिंसु, देवानमिन्देन अधिग्गहीताति ॥

कच्चानिजातकं पठमं ।

४१८. अट्टसद्दजातकं (२)

१०. इदं पुरे निन्नमाहु, बहुमच्छं महोदकं ।
आवासो बकराजस्स, पेत्तिकं भवनं मम ।

त्यज्ज भेकेन [भिङ्गेन (क०)] यापेम, ओकं न वजहामसे [ओकन्तं न जहामसे (क०)] ॥

११. को दुतियं असीलिस्स, बन्धरस्सक्खि भेच्छति [भेज्जति (सी० स्या० पी०), भिन्दति (क०)] ।
को मे पुत्ते कुलावकं, मज्ज सोत्थिं करिस्सति ॥
१२. सब्बा परिक्खया फेग्गु, याव तस्सा गती अहु ।
खीणभक्खो महाराज, सारे न रमती घुणो ॥
१३. सा नूनाहं इतो गन्त्वा, रज्जो मुत्ता निवेसना ।
अत्तानं रमयिस्सामि, दुमसाखनिकेतिनी ॥
१४. सो नूनाहं इतो गन्त्वा, रज्जो मुत्तो निवेसना ।
अगोदकानि पिस्सामि, यूथस्स पुरतो वजं ॥
१५. तं मं कामेहि सम्मत्तं, रत्तं कामेसु मुच्छितं ।
आनयी भरतो [वनतो (क०)] लुद्धो, बाहिको भद्दमत्थु ते ॥
१६. अन्धकारतिमिसायं, तुङ्गे उपरिपब्बते ।
सा मं सण्हेन मुदुना, मा पादं खलि [खणि (सी० स्या० पी०)] यस्मिनि ॥
१७. असंसयं जातिखयन्तदस्सी, न गब्भसेय्यं पुनरावजिस्सं ।
अयमन्तिमा पच्छिमा गब्भसेय्या [अयं हि मे अन्तिमा गब्भसेय्या (सी० पी०)], खीणो मे संसारो पुनब्भवायाति ॥

अट्टसद्दजातकं दुतियं ।

४१९. सुलसाजातकं (३)

१८. इदं सुवण्णकायूरं, मुत्ता वेळुरिया बहू ।
सब्बं हरस्सु भदन्ते, मज्ज दासीति सावय ॥
१९. ओरोपयस्सु कल्याणि, मा बाळ्हं [बहुं (सी० स्या० पी०)] परिदेवसि ।
न चाहं अभिजानामि, अहन्त्वा धनमाभतं ॥
२०. यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तास्मि विज्जुतं ।
न चाहं अभिजानामि, अज्जं पियतरं तथा ॥
२१. एहि तं उपगूहिस्सं [उपगूहिस्सं (क०)], करिस्सज्ज पदक्खिणं ।
न हि दानि पुन अत्थि, मम तुय्हज्ज सङ्गमो ॥

२२. न हि सब्बेसु ठानेसु, पुरिसो होति पण्डितो ।
इत्थीपि पण्डिता होति, तत्थ तत्थ विचक्खणा ॥
२३. न हि सब्बेसु ठानेसु, पुरिसो होति पण्डितो ।
इत्थीपि पण्डिता होति, लहुं अत्थं विचिन्तिका [लहुमत्थविचिन्तिका (सी० पी०)] ॥
२४. लहुञ्च वत खिप्पञ्च, निकट्टे समचेतयि ।
मिगं पुण्णायतेनेव [पुण्णायतेनेव (स्या०)], सुलसा सत्तुकं वधि ॥
२५. योध उप्पतितं अत्थं, न खिप्पमनुबुज्झति ।
सो हज्जति मन्दमति, चोरोव गिरिगम्भरे ॥
२६. यो च उप्पतितं अत्थं, खिप्पमेव निबोधति ।
मुच्चते सत्तुसम्बाधा, सुलसा सत्तुकामिवाति ॥

सुलसाजातकं ततियं ।

४२०. सुमङ्गलजातकं (४)

२७. भुसम्हि [भुसम्पि (क०), भुसं हि (सी० निय्य)] कुद्धोति अवेक्खियान, न ताव दण्डं पणयेय्य इस्सरो ।
अट्टानसो अप्पतिरूपमत्तनो, परस्स दुक्खानि भुसं उदीरये ॥
२८. यतो च जानेय्य पसादमत्तनो, अत्थं नियुज्जेय्य परस्स दुक्कटं ।
तदायमत्थोति सयं अवेक्खिय, अथस्स दण्डं सदिसं निवेसये ॥
२९. न चापि झापेति परं न अत्तनं, अमुच्छितो यो नयते नयानयं ।
यो दण्डधारो भवतीध इस्सरो, स वण्णगुत्तो सिरिया न धंसति ॥
३०. ये खत्तिया से अनिसम्मकारिनो, पणेन्ति दण्डं सहसा पमुच्छिता ।
अवण्णसंयुता [युत्ताव (क०)] जहन्ति जीवितं, इतो विमुत्तापि च यन्ति दुग्गतिं ॥
३१. धम्मे च ये अरियप्पवेदिते रता, अनुत्तरा ते वचसा मनसा कम्मुना च ।
ते सन्तिसोरच्चसमाधिसण्ठिता, वजन्ति लोकं दुभयं तथाविधा ॥
३२. राजाहमस्मि नरपमदानमिस्सरो, सचेपि कुज्झामि ठपेमि अत्तनं ।
निसेधयन्तो जनतं तथाविधं, पणेमि दण्डं अनुकम्प योनिसो ॥
३३. सिसी च लक्खी च तवेव खत्तिय, जनाधिप मा विजहि कुदाचनं ।

अक्कोधनो निच्चपसन्नचित्तो, अनीधो तुवं वस्ससतानि पालय ॥

३४. गुणेहि एतेहि उपेत खत्तिय, ठितमरियवत्ती [वत्ति (सी०), वुत्ति (क०)] सुवचो अकोधनो ।
सुखी अनुष्पीळ पसासमेदिनिं [अनुष्पीळं सहसमेदिनिं (क०)], इतो विमुत्तोपि च याहि सुग्गतिं ॥

३५. एवं सुनीतेन [सुविनीतेन (पी०)] सुभासितेन, धम्मेन जायेन उपायसो नयं ।
निब्बापये सङ्कुभितं महाजनं, महाव मेघो सलिलेन मेदिनिन्ति [मेदिनिन्ति (स्या० क०)] ॥

सुमङ्गलजातकं चतुर्थं ।

४२१. गङ्गमालजातकं (५)

३६. अङ्गारजाता पथवी, कुक्कुळानुगता मही ।
अथ गायसि वत्तानि [वत्थानि (क०)], न तं तपति आतपो ॥

३७. उद्धं तपति आदिच्चो, अधो तपति वालुका ।
अथ गायसि वत्तानि [वत्थानि (क०)], न तं तपति आतपो ॥

३८. न मं तपति आतपो, आतपा [आतप्पा (सी० स्या० पी०)] तपयन्ति मं ।
अत्था हि विविधा राज, ते तपन्ति न आतपो ॥

३९. अद्दसं काम ते मूलं, सङ्कप्पा काम जायसि ।
न तं सङ्कप्पयिस्सामि, एवं काम न हेहिसि ॥

४०. अप्पापि कामा न अलं, बहूहिपि न तप्पति ।
अहहा बाललपना, परिवज्जेथ [पटिविज्जेथ (पी० सी० अट्ट०)] जग्गतो ॥

४१. अप्पस्स कम्मस्स फलं ममेदं, उदयो अज्झागमा महत्तपत्तं ।
सुलद्धलाभो वत माणवस्स, यो पब्बजी कामरागं पहाय ॥

४२. तपसा पजहन्ति पापकम्मं, तपसा न्हापितकुम्भकारभावं ।
तपसा अभिभुय्य गङ्गमाल, नामेनालपसज्ज ब्रह्मदत्तं ॥

४३. सन्दिट्टिकमेव “अम्म” पस्सथ, खन्तीसोरच्चस्स अयं [यो (स्या० पी० क०)] विपाको ।
यो [सो (स्या० क०)] सब्बजनस्स वन्दितोहु, तं वन्दाम सराजिका समच्चा ॥

४४. मा किञ्चि अवचुत्थ गङ्गमालं, मुनिनं मोनपथेसु सिक्खमानं ।
एसो हि अतरि अण्णवं, यं तरित्वा चरन्ति वीतसोकाति ॥

गङ्गमालजातकं पञ्चमं ।

४२२. चेतियजातकं (६)

४५. धम्मो हवे हतो हन्ति, नाहतो हन्ति किञ्चनं [कञ्चिनं (पी०)] ।
तस्मा हि धम्मं न हने, मा त्वं [तं (स्या० पी०)] धम्मो हतो हनि ॥
४६. अलिकं भासमानस्स, अपक्कमन्ति देवता ।
पूतिकञ्च मुखं वाति, सकट्टाना च धंसति ।
यो जानं पुच्छितो पज्झं, अज्जथा नं वियाकरे ॥
४७. सचे हि सच्चं भणसि, होहि राज यथा पुरे ।
मुसा चे भाससे राज, भूमियं तिट्ठ चेतिय ॥
४८. अकाले वस्सती तस्स, काले तस्स न वस्सति ।
यो जानं पुच्छितो पज्झं, अज्जथा नं वियाकरे ॥
४९. सचे हि सच्चं भणसि, होहि राज यथा पुरे ।
मुसा चे भाससे राज, भूमिं पविस चेतिय ॥
५०. जिक्खा तस्स द्विधा होति, उरगस्सेव दिसम्पति ।
यो जानं पुच्छितो पज्झं, अज्जथा नं वियाकरे ॥
५१. सचे हि सच्चं भणसि, होहि राज यथा पुरे ।
मुसा चे भाससे राज, भिय्यो पविस चेतिय ॥
५२. जिक्खा तस्स न भवति, मच्छस्सेव दिसम्पति ।
यो जानं पुच्छितो पज्झं, अज्जथा नं वियाकरे ॥
५३. सचे हि सच्चं भणसि, होहि राज यथा पुरे ।
मुसा चे भाससे राज, भिय्यो पविस चेतिय ॥
५४. थियोव तस्स जायन्ति [थियो तस्स पजायन्ति (क०)], न पुमा जायरे कुले ।
यो जानं पुच्छितो पज्झं, अज्जथा नं वियाकरे ॥
५५. सचे हि सच्चं भणसि, होहि राज यथा पुरे ।
मुसा चे भाससे राज, भिय्यो पविस चेतिय ॥

५६. पुत्ता तस्स न भवन्ति, पक्कमन्ति दिसोदिसं ।
यो जानं पुच्छितो पज्झं, अज्जथा नं वियाकरे ॥
५७. सचे हि सच्चं भणसि, होहि राज यथा पुरे ।
मुसा चे भाससे राज, भिय्यो पविस चेति य ॥
५८. स राजा इसिना सत्तो, अन्तलिक्खचरो पुरे ।
पावेक्खि पथविं चेच्चो, हीनत्तो पत्त्व परियायं [अत्तपरियायं (सी० स्या०), पत्तपरियायं (क० सी० निय्य)] ॥
५९. तस्मा हि छन्दागमनं, नप्पसंसन्ति पण्डिता ।
अदुद्धचित्तो भासेय्य, गिरं सच्चूपसंहितन्ति ॥

चेतियजातकं छट्ठं ।

४२३. इन्द्रियजातकं (७)

६०. यो इन्द्रियानं कामेन, वसं नारद गच्छति ।
सो परिच्चज्जुभो लोके, जीवन्तोव विसुस्सति [जीवन्तोपिविसुस्सति (स्या०), जीवन्तो वापि सुस्सति (क०)] ॥
६१. सुखस्सानन्तरं दुक्खं, दुक्खस्सानन्तरं सुखं ।
सोसि [सोपि (स्या० पी० क०)] पत्तो सुखा [सुख (स्या०), सुखं (क०)] दुक्खं, पाटिक्खं वरं सुखं ॥
६२. किच्छकाले किच्छसहो, यो किच्छं नातिवत्तति ।
स किच्छन्तं सुखं धीरो, योगं समधिगच्छति ॥
६३. न हेव कामान कामा, नानत्था नात्थकारणा ।
न कतज्च निरङ्कत्वा, धम्मा चवितुमरहसि ॥
६४. दक्खं गहपती [गहपतं (सी० स्या० पी०), गहवतं (?)] साधु, संविभज्जज्च भोजनं ।
अहासो अत्थलाभेसु, अत्थब्बापत्ति अब्यथो ॥
६५. एत्तावतेतं पण्डिच्चं, अपि सो [असितो (सी० स्या० पी०)] दविलो [देवलो (सी० पी०)] ब्रवि ।
न यितो किञ्चि पापियो, यो इन्द्रियानं वसं वजे ॥
६६. अमित्तानंव हत्थत्थं, सिवि पप्पोति मामिव ।
कम्मं विज्जज्च दक्खेय्यं, विवाहं सीलमद्वं ।
एते च यसे हापेत्वा, निब्बत्तो सेहि कम्मेहि ॥

६७. सोहं सहस्सजीनोव अबन्धु अपरायणो ।
अरियधम्मा अपक्कन्तो, यथा पेतो तथेवहं ॥

६८. सुखकामे दुक्खापेत्वा, आपन्नोस्मि पदं इमं ।
सो सुखं नाधिगच्छामि, ठितो [चित्तो (पी० सी० अट्ट०)] भाणुमतामिवाति ॥

इन्द्रियजातकं सत्तमं ।

४२४. आदित्तजातकं (८)

६९. आदित्तस्मिं अगारस्मिं, यं नीहरति भाजनं ।
तं तस्स होति अत्थाय, नो च यं तत्थ ड्हति ॥

७०. एवामादीपितो लोको, जराय मरणेन च ।
नीहरेथेव दानेन, दिन्नं होति सुनीहतं [सुनीभतं (सी० स्या० पी०), सुनिब्भतं (क०)] ॥

७१. यो धम्मलद्धस्स ददाति दानं, उट्ठानवीरियाधिगतस्स जन्तु ।
अतिक्कम्म सो वेतरणिं [वेत्तरणिं (क०)] यमस्स, दिब्बानि ठानानि उपेति मच्चो ॥

७२. दानञ्च युद्धञ्च समानमाहु, अप्पापि सन्ता बहुके जिनन्ति ।
अप्पमि चे सद्दहानो ददाति, तेनेव सो होति सुखी परत्थ ॥

७३. विचेय्य दानं सुगतप्पसत्थं, ये दक्खिण्येय्या इध जीवलोके ।
एतेसु दिन्नानि महप्फलानि, बीजानि वुत्तानि यथा सुखेत्ते ॥

७४. यो पाणभूतानि अहेठयं चरं, परूपवादा न करोति पापं ।
भीरुं पसंसन्ति न तत्थ सूरं, भया हि सन्तो न करोन्ति पापं ॥

७५. हीनेन ब्रह्मचरियेन, खत्तिये उपपज्जति ।
मज्झिमेन च देवत्तं, उत्तमेन विसुज्झति ॥

७६. अद्धा हि दानं बहुधा पसत्थं, दाना च खो धम्मपदंव सेय्यो ।
पुब्बेव हि पुब्बतरेव सन्तो [पुब्बे च हि पुब्बतरे च सन्तो (सं० नि० १.३३)], निब्बानमेवज्झगमुं सपज्जाति ॥

आदित्तजातकं अट्ठमं ।

४२५. अट्ठानजातकं (९)

७७. गङ्गा कुमुदिनी सन्ता, सङ्खवण्णा च कोकिला ।

जम्बु तालफलं दज्जा, अथ नून तदा सिया ॥

७८. यदा कच्छपलोमानं, पावारो तिविधो सिया ।
हेमन्तिकं पावुरणं [पापुरणं (सी० स्या० पी०)], अथ नून तदा सिया ॥
७९. यदा मकसपादानं [दाठानं (सी० पी०)], अट्टालो सुकतो सिया ।
दळ्हो च अविकम्पी च [अप्पकम्पी च (सी० पी०)], अथ नून तदा सिया ॥
८०. यदा ससविसाणानं, निस्सेणी सुकता सिया ।
सग्गस्सारोहणत्थाय, अथ नून तदा सिया ॥
८१. यदा निस्सेणिमारुह, चन्दं खादेय्यु मूसिका ।
राहुञ्च परिपातेय्युं [परिबाहेय्युं (स्या०)], अथ नून तदा सिया ॥
८२. यदा सुराघटं पित्वा, मक्खिका गणचारिणी ।
अङ्गारे वासं कप्पेय्युं, अथ नून तदा सिया ॥
८३. यदा बिम्बोडुसम्पन्नो, गद्रभो सुमुखो सिया ।
कुसलो नच्चगीतस्स, अथ नून तदा सिया ॥
८४. यदा काका उलूका च, मन्तयेय्युं रहोगता ।
अञ्जमञ्जं पिहयेय्युं, अथ नून तदा सिया ॥
८५. यदा मुळाल [पुलस (सी० पी०), पुलास (स्या०)] पत्तानं, छत्तं थिरतरं सिया ।
वस्सस्स पटिघाताय, अथ नून तदा सिया ॥
८६. यदा कुलको [कुलुङ्को (सी० पी०), कुलुको (स्या०)] सकुणो, पब्बतं गन्धमादनं ।
तुण्डेनादाय गच्छेय्य, अथ नून तदा सिया ॥
८७. यदा सामुद्धिकं नावं, स-यन्तं स-वटाकरं [सपटाकरं (क०)] ।
चेटो आदाय गच्छेय्य, अथ नून तदा सियाति ॥

अट्टानजातकं नवमं ।

४२६. दीपिजातकं (१०)

८८. खमनीयं यापनीयं, कच्चि मातुल ते सुखं ।
सुखं ते अम्मा अवच, सुखकामाव [सुखकामा हि (सी० स्या० पी०)] ते मयं ॥

८९. नङ्गुट्टं मे अवक्कम्म [अपक्कम्म (क०)], हेठयित्वान [पोथयित्वान (क०)] एळिके [एळकि (स्या०), एळिकि (पी०)] ।
साज्ज मातुलवादेन, मुज्जितब्बा नु मज्जसि ॥
९०. पुरत्थामुखो निसिन्नोसि, अहं ते मुखमागता ।
पच्छतो तुहं नङ्गुट्टं, कथं ख्वाहं अवक्कमिं [अपक्कमिं (क०)] ॥
९१. यावता चतुरो दीपा, ससमुद्धा सपब्बता ।
तावता मय्हं नङ्गुट्टं, कथं खो त्वं विवज्जयि ॥
९२. पुब्बेव मेतमक्खिंसु [मेतं अक्खंसु (सी० पी०)], माता पिता च भातरो ।
दीघं दुट्ठस्स नङ्गुट्टं, साम्हि वेहायसागता ॥
९३. तज्ज दिस्वान आयन्तिं, अन्तलिक्खस्मि एळिके ।
मिगसङ्गो पलायित्थ, भक्खो मे नासितो तया ॥
९४. इच्चेवं विलपन्तिया, एळकिया रुहग्घसो ।
गलकं अन्वावमद्दि, नत्थि दुट्ठे सुभासितं ॥
९५. नेव दुट्ठे नयो अत्थि, न धम्मो न सुभासितं ।
निक्कमं दुट्ठे युज्जेथ, सो च सब्भिं न रज्जतीति ॥

दीपिजातकं दसमं ।

अट्ठकनिपातं निट्ठितं ।

तस्सुद्धानं —

परिसुद्धा मनाविला वत्थधरा, बकराजस्स कायुरं दण्डवरो ।
अथ अङ्गार चेतिय देविलिना, अथ आदित्त गङ्गा दसेळकिनाति ॥

९. नवकनिपातो

४२७. गिज्झजातकं (१)

१. परिसङ्कुपथो नाम, गिज्झपन्थो सनन्तनो ।
तत्रासि मातापितरो, गिज्झो पोसेसि जिण्णके ।
तेसं अजगरमेदं, अच्चहासि बहुत्तसो [पहुत्ततो (क० सी०), पहूत्तसो (स्या० पी०), बहुत्तसो (क०)] ॥

२. पिता च पुत्रं अवच, जानं उच्चं पपातिनं ।
सुपत्तं थामसम्पन्नं [पक्खसम्पन्नं (सी० स्या० पी०)], तेजस्सिं दूरगामिनं ॥
३. परिप्लवन्तं पथविं, यदा तात विजानहि ।
सागरेण परिक्रिखत्तं, चक्कं व परिमण्डलं ।
ततो तात निवत्तस्सु, मास्सु एत्तो परं गमि ॥
४. उदपत्तोसि [उद्धं पत्तोसि (क० सी०)] वेगेन, बली पक्खी दिजुत्तमो ।
ओलोकयन्तो वक्कङ्गो, पब्बतानि वनानि च ॥
५. अद्दस्स पथविं गिज्झो, यथासासि [यथास्सासि (स्या० अद्द० पाठन्तरं)] पितुस्सुत्तं ।
सागरेण परिक्रिखत्तं, चक्कं व परिमण्डलं ॥
६. तज्ज सो समतिक्कम्म, परमेवच्चवत्तथ [परमेव पवत्तथ (सी० स्या०)] ।
तज्ज वातसिखा तिक्खा, अच्चहासि बलिं दिजं ॥
७. नासक्खातिगतो पोसो, पुनदेव निवत्तितुं ।
दिजो ब्यसनमापादि, वेरम्भानं [वेरम्भानं (सी० पी०)] वसं गतो ॥
८. तस्स पुत्ता च दारा च, ये चज्जे अनुजीविनो ।
सब्बे ब्यसनमापादुं, अनोवादकरे दिजे ॥
९. एवम्पि इध वुट्ठानं, यो वाक्यं नावबुज्झति ।
अतिसीमचरो दित्तो, गिज्झोवातीतसासनो ।
स वे ब्यसनं पप्पोति, अकत्वा वुट्ठसासनन्ति ॥

गिज्झजातकं पठमं ।

४२८. कोसम्बियजातकं (२)

१०. पुथुसद्दो समजनो, न बालो कोचि मज्जथ ।
सङ्गस्मिं भिज्जमानस्मिं, नाज्जं भिय्यो अमज्जरुं ॥
११. परिमुट्ठा पण्डिताभासा, वाचागोचरभाणिनो ।
याविच्छन्ति मुखायामं, येन नीता न तं विदू ॥
१२. अक्कोच्छि मं अवधि मं, अजिनि मं अहासि मे ।
ये च तं उपनयन्ति, वेरं तेसं न सम्मति ॥

१३. अक्कोच्छि मं अवधि मं, अजिनि मं अहासि मे ।
ये च तं नुपनयन्ति, वेरं तेसूपसम्मति ॥
१४. न हि वेरेन वेरानि, सम्मन्तीध कुदाचनं ।
अवेरेन च सम्मन्ति, एस धम्मो सनन्तनो ॥
१५. परे च न विजानन्ति, मयमेत्थ यमामसे ।
ये च तत्थ विजानन्ति, ततो सम्मन्ति मेधगा ॥
१६. अट्ठिच्छिन्ना पाणहरा, गवस्स [गवास्स (सी० स्या० पी०)] धनहारिनो ।
रट्ठं विलुम्पमानानं, तेसम्पि होति सङ्गति ।

कस्मा तुम्हाक नो सिया ॥
१७. सचे लभेथ निपकं सहायं, सद्धिचरं साधुविहारिधीरं ।
अभिभुय्य सब्बानि परिस्सयानि, चरेय्य तेनत्तमनो सतीमा ॥
१८. नो चे लभेथ निपकं सहायं, सद्धिचरं साधुविहारिधीरं ।
राजाव रट्ठं विजितं पहाय, एको चरे मातङ्गरज्जेव नागो ॥
१९. एकस्स चरितं सेय्यो, नत्थि बाले सहायता ।
एको चरे न पापानि कयिरा, अप्पोस्सुक्को मातङ्गरज्जेव नागोति ॥

कोसम्बियजातकं दुतियं ।

४२९. महासुवजातकं (३)

२०. दुमो यदा होति फलूपपन्नो, भुज्जन्ति नं विहङ्गमा [विहगा (सी० पी०)] सम्पतन्ता ।
खीणन्ति अत्वान दुमं फलच्चये [अत्वा दुमफलच्चयेन (क०)], दिसोदिसं यन्ति ततो विहङ्गमा ॥
२१. चर चारिकं लोहिततुण्ड मामरि, किं त्वं सुव सुखदुमम्हि झायसि ।
तदिद्धं मं ब्रूहि वसन्तसन्निभ, कस्मा सुव सुखदुमं न रिज्चसि ॥
२२. ये वे सखीनं सखारो भवन्ति, पाणच्चये [पाणं चजे (क०), पाणच्चये मरणकाले च सुखदुक्खेसु च न जहन्तीति सम्बन्धो] दुक्खसुखेसु हंस ।
खीणं अखीणन्ति न तं जहन्ति, सन्तो सतं धम्ममनुस्सरन्ता ॥
२३. सोहं सतं अज्जतरोस्मि हंस, जाती च मे होति सखा च रुक्खो ।

तं नुस्सहे जीविकत्थो पहातुं, खीणन्ति अत्त्वान न हेस धम्मो [न सोस (क०), न एस (स्या०)] ॥

२४. साधु सक्खि कतं होति, मेत्ति संसति सन्धवो [मित्तं सङ्गति सन्धवो (क०)] ।
सचेतं धम्मं रोचेसि, पासंसोसि विजानतं ॥

२५. सो ते सुव वरं दम्मि, पत्तयान विहङ्गम ।
वरं वरस्सु वक्कङ्ग, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥

२६. वरञ्च मे हंस भवं ददेय्य, अयञ्च रुक्खो पुनरायुं लभेथ ।
सो साखवा फलिमा संविरूळ्हो, मधुत्थिको तिड्डतु सोभमानो ॥

२७. तं पस्स सम्म फलिमं उळारं, सहाव ते होतु उदुम्बरेन ।
सो साखवा फलिमा संविरूळ्हो, मधुत्थिको तिड्डतु सोभमानो ॥

२८. एवं सक्क सुखी होहि, सह सब्बेहि जातिभि ।
यथाहमज्ज सुखितो, दिस्वान सफलं दुमं ॥

२९. सुवस्स च वरं दत्त्वा, कत्त्वान सफलं दुमं ।
पक्कामि सह भरियाय, देवानं नन्दनं वनन्ति ॥

महासुवजातकं ततियं ।

४३०. चूळसुवजातकं (४)

३०. सन्ति रुक्खा हरिपत्ता [हरितपत्ता (सी० स्या० पी०)], दुमा नेकफला बहू ।
कस्मा नु सुक्खे [सुक्ख (क०)] कोळापे, सुवस्स निरतो मनो ॥

३१. फलस्स उपभुज्जिम्हा, नेकवस्सगणे बहू ।
अफलम्पि विदित्वान, साव मेत्ति यथा पुरे ॥

३२. सुखञ्च रुक्खं कोळापं, ओपत्तमफलं दुमं ।
ओहाय सकुणा यन्ति, किं दोसं पस्ससे दिज ॥

३३. ये फलत्था सम्भजन्ति, अफलोति जहन्ति नं ।
अत्तत्थपज्जा दुम्मेधा, ते होन्ति पक्खपातिनो ॥

३४. साधु सक्खि कतं होति, मेत्ति संसति सन्धवो ।
सचेतं धम्मं रोचेसि, पासंसोसि विजानतं ॥

३५. सो ते सुव वरं दम्मि, पत्तयान विहङ्गम ।
वरं वरस्सु वक्कङ्ग, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥
३६. अपि नाम नं पस्सेय्यं [अपि नाम नं पुन पस्से (सी० स्या०)], सपत्तं सफलं दुमं ।
दलिद्वोव निधि लद्धा, नन्देय्याहं पुनप्पुनं ॥
३७. ततो अमतमादाय, अभिसिञ्चि महीरुहं ।
तस्स साखा विरूहिंसु [विरूळहस्स (क०)], सीतच्छाया मनोरमा ॥
३८. एवं सक्क सुखी होहि, सह सब्बेहि जातिभि ।
यथाहमज्ज सुखितो, दिस्वान सफलं दुमं ॥
३९. सुवस्स च वरं दत्त्वा, कत्वान सफलं दुमं ।
पक्कामि सह भरियाय, देवानं नन्दनं वनन्ति ॥

चूळसुवजातकं चतुत्थं ।

४३१. हरितचजातकं (५)

४०. सुतं मेतं महाब्रह्मे, कामे भुज्जति हारितो ।
कच्चेतं वचनं तुच्छं, कच्चि सुद्धो इरिय्यसि ॥
४१. एवमेतं महाराज, यथा ते वचनं सुतं ।
कुम्मगं पटिपन्नोस्मि, मोहनेय्येसु मुच्छितो ॥
४२. अदु [आदु (सी० पी०)] पज्जा किमत्थिया, निपुणा साधुचिन्तिनी [चिन्तनी (सी० पी०)] ।
याय उप्पतितं रागं, किं मनो न विनोदये ॥
४३. चत्तारोमे महाराज, लोके अतिबला भुसा ।
रागो दोसो मदो मोहो, यत्थ पज्जा न गाधति ॥
४४. अरहा सीलसम्पन्नो, सुद्धो चरति हारितो ।
मेधावी पण्डितो चेव, इति नो सम्मतो भवं ॥
४५. मेधावीनम्पि हिंसन्ति, इसिं धम्मगुणे रतं ।
वितक्का पापका राज, सुभा रागूपसंहिता ॥
४६. उप्पन्नायं सरीरजो, रागो वण्णविदूसनो तव ।

तं पजह भदमत्थु ते, बहुन्नासि मेधाविसम्मतो ॥

४७. ते अन्धकारके [करणे (सी० स्या० पी०)] कामे, बहुदुखे महाविसे ।
तेसं मूलं गवेसिस्सं, छेच्छं रागं सबन्धनं ॥

४८. इदं वत्त्वान हारितो, इसि सच्चपरक्कमो ।
कामरागं विराजेत्वा, ब्रह्मलोकूपगो अहूति ॥

हरितचजातकं [हारितजातकं (सी० पी०)] पञ्चमं ।

४३२. पदकुसलमाणवजातकं (६)

४९. बहुस्सुतं चित्तकथं [चित्तकथं (स्या० क०)], गङ्गा वहति पाटलिं [पाटलिं (सी० पी०)] ।
वुहमानक भदन्ते, एकं मे देहि गाथकं [गीतकं (क० अट्ठ०)] ॥

५०. येन सिञ्चन्ति दुक्खितं, येन सिञ्चन्ति आतुरं ।
तस्स मज्झे मरिस्सामि, जातं सरणतो भयं ॥

५१. यत्थ बीजानि रूहन्ति, सत्ता यत्थ पतिट्ठिता ।
सा मे सीसं निपीळेति, जातं सरणतो भयं ॥

५२. येन भत्तानि पच्चन्ति, सीतं येन विहज्जति ।
सो मं डहति [दहति (क०)] गत्तानि, जातं सरणतो भयं ॥

५३. येन भुत्तेन [भुत्तेन (स्या० क०)] यापेन्ति, पुथू ब्राह्मणखत्तिया ।
सो मं भुत्तो ब्यापादेति, जातं सरणतो भयं ॥

५४. गिम्हानं पच्छिमे मासे, वातमिच्छन्ति पण्डिता ।
सो मं [सो मे (सी० पी०)] भज्जति गत्तानि, जातं सरणतो भयं ॥

५५. यं निस्सिता जगतिरुहं, स्वायं अग्निं पमुञ्चति ।
दिसा भजथ वक्कङ्गा, जातं सरणतो भयं ॥

५६. यमानयिं सोमनस्सं, मालिनिं चन्दनुस्सदं ।
सा मं घरा निच्छुभति [नीहरति (सी० स्या०)], जातं सरणतो भयं ॥

५७. येन जातेन नन्दिस्सं, यस्स च भवमिच्छिंसं ।
सो मं घरा निच्छुभति [नीहरति (सी० स्या०)], जातं सरणतो भयं ॥

५८. सुणन्तु मे जानपदा, नेगमा च समागता ।
यतोदकं तदादित्तं, यतो खेमं ततो भयं ॥

५९. राजा विलुम्पते रट्टं, ब्राह्मणो च पुरोहितो ।
अत्तगुत्ता विहरथ, जातं सरणतो भयन्ति ॥

पदकुसलमाणवजातकं छट्ठं ।

४३३. लोमसकस्सपजातकं (७)

६०. अस्स इन्दसमो राज, अच्चन्तं अजरामरो ।
सचे त्वं यज्जं याजेय्य, इसिं लोमसकस्सपं ॥

६१. ससमुद्धपरियायं, महिं सागरकुण्डलं ।
न इच्छे सह निन्दाय, एवं सेय्य [सय्ह (सी० स्या० पी०)] विजानहि ॥

६२. धिरत्थु तं यसलाभं, धनलाभञ्च ब्राह्मण ।
या वुत्ति विनिपातेन, अधम्मचरणेन वा ॥

६३. अपि चे पत्तमादाय, अनगारो परिब्बजे ।
सायेव जीविका सेय्यो, या चाधम्मेन एसना ॥

६४. अपि चे पत्तमादाय, अनगारो परिब्बजे ।
अज्जं अहिंसयं लोके, अपि रज्जेन तं वरं ॥

६५. बलं चन्दो बलं सुरियो, बलं समणब्राह्मणा ।
बलं वेला समुद्धस्स, बलातिबलमित्थियो ॥

६६. यथा उगतपं सन्तं, इसिं लोमसकस्सपं ।
पितु अत्था चन्दवती, वाजपेय्यं [वाचपेय्यं (पी० क०)] अयाजयि ॥

६७. तं लोभपकतं कम्मं, कटुकं कामहेतुकं ।
तस्स मूलं गवेसिस्सं, छेच्छं रागं सबन्धनं ॥

६८. धिरत्थु कामे सुबहूपि लोके, तपोव सेय्यो कामगुणेहि राज ।
तपो करिस्सामि पहाय कामे, तवेव रट्टं चन्दवती च होतूति ॥

लोमसकस्सपजातकं सत्तमं ।

४३४. चक्कवाकजातकं (८)

६९. कासायवत्थे सकुणे वदामि, दुवे दुवे नन्दमने [नन्दिमने (सी० पी०)] चरन्ते ।
कं अण्डजं अण्डजा मानुसेसु, जातिं पसंसन्ति तदिदं ब्रूथ ॥
७०. अम्हे मनुस्सेसु मनुस्सहिंस, अनुब्बते [अनुपुब्बके (क०)] चक्कवाके वदन्ति ।
कल्याणभावम्हे [भावम्हे (सी० पी०)] दिजेसु सम्मता, अभिरूपा [अभीतरूपा (सी० स्या० पी०)] विचराम
अण्णवे ॥ () [(न घासहेतूपि करोम पापं) (क०)]
७१. किं अण्णवे कानि फलानि भुज्जे, मंसं कुतो खादथ चक्कवाका ।
किं भोजनं भुज्जथ वो अनोमा [अभिण्हं (क०)], बलञ्च वण्णो च अनप्परूपा [अनप्परूपो (सी० स्या० पी०)]
॥
७२. न अण्णवे सन्ति फलानि धङ्क, मंसं कुतो खादितुं चक्कवाके ।
सेवालभक्खम्ह [भक्खिम्ह (क०)] अपाणभोजना [अवाकभोजना (सी० पी०)], न घासहेतूपि करोम पापं ॥
७३. न मे इदं रुच्चति चक्कवाक, अस्मिं भवे भोजनसन्निकासो ।
अहोसि पुब्बे ततो मे अज्जथा, इच्चेव मे विमति एत्थ जाता ॥
७४. अहम्पि मंसानि फलानि भुज्जे, अन्नानि च लोणियतेलियानि ।
रसं मनुस्सेसु लभामि भोत्तुं, सूरुव सङ्गाममुखं विजेत्वा ।
न च मे तादिसो वण्णो, चक्कवाक यथा तव ॥
७५. असुद्धभक्खोसि खणानुपाती, किच्छेन ते लब्धति अन्नपानं ।
न तुस्ससी रुक्खफलेहि धङ्क, मंसानि वा यानि सुसानमज्जे ॥
७६. यो साहसेन अधिगम्म भोगे, परिभुज्जति धङ्क खणानुपाती ।
ततो उपक्कोसति नं सभावो, उपक्कुट्ठो वण्णबलं जहाति ॥
७७. अप्पम्पि चे निब्बुतिं भुज्जती यदि, असाहसेन अपरूपघाती [असाहसेनानुपघातिनो (क०)] ।
बलञ्च वण्णो च तदस्स होति, न हि सब्बो आहारमयेन वण्णोति ॥

चक्कवाकजातकं अट्ठमं ।

४३५. हलिद्विरागजातकं (९)

७८. सुतितिक्खं अरज्जम्हि, पन्तम्हि सयनासने ।
ये च गामे तितिक्खन्ति, ते उळारतरा तया ॥

७९. अरञ्जा गाममागम्म, किंसीलं किंवतं अहं ।
पुरिसं तात सेवेय्यं, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥
८०. यो ते [यो तं (स्या० जा० १.४.१९० अरञ्जजातकेपि)] विस्सासये तात, विस्सासञ्च खमेय्य ते ।
सुस्सूसी च तितिक्खी च, तं भजेहि इतो गतो ॥
८१. यस्स कायेन वाचाय, मनसा नत्थि दुक्कटं ।
उरसीव पतिट्ठाय, तं भजेहि इतो गतो ॥
८२. यो च धम्मेन चरति, चरन्तोपि न मञ्जति ।
विसुद्धकारिं सप्पञ्जं, तं भजेहि इतो गतो ॥
८३. हलिद्विरागं कपिचित्तं, पुरिसं रागविरागिनं ।
तादिसं तात मा सेवि, निम्मनुस्सम्पि चे सिया ॥
८४. आसीविसंव कुपितं, मीळ्हलित्तं महापथं ।
आरका परिवज्जेहि, यानीव विसमं पथं ॥
८५. अनत्था तात वड्ढन्ति, बालं अच्चुपसेवतो ।
मास्सु बालेन संगच्छि, अमित्तेनेव सब्बदा ॥
८६. तं ताहं तात याचामि, करस्सु वचनं मम ।
मास्सु बालेन संगच्छि [संगच्छि (सी० पी०)], दुक्खो बालेहि सङ्गमोति ॥

हलिद्विरागजातकं नवमं ।

४३६. समुग्गजातकं (१०)

८७. कुतो नु आगच्छथ भो तयो जना, स्वागता एथ [स्वागतं एत्थ (सी० पी०)] निसीदथासने ।
कच्चित्थ भोन्तो कुसलं अनामयं, चिरस्समम्भागमनं हि वो इध ॥
८८. अहमेव एको इध मज्ज पत्तो, न चापि मे दुतियो कोचि विज्जति ।
किमेव सन्धाय ते भासितं इसे, “कुतो नु आगच्छथ भो तयो जना” ॥
८९. तुवञ्च एको भरिया च ते पिया, समुग्गपक्खित्तनिकिण्णमन्तरे ।
सा रक्खिता कुच्छिगताव [कुच्छिगता च (क०)] ते सदा, वायुस्स [हरिस्स (क०)] पुत्तेन सहा तहिं रता ॥
९०. संविग्गरूपो इसिना वियाकतो [पब्ब्याकतो (क०), ब्याकतो (स्या० पी०)], सो दानवो तत्थ समुग्गमुगिलि ।

अद्विख भरियं सुचि मालधारिनिं, वायुस्स पुत्तेन सहा तहिं रतं ॥

९१. सुदिट्ठरूपमुग्गतपानुवत्तिना [सुदिट्ठरूपमुग्गतपानुवत्तिना (सी० स्या० पी०)], हीना नरा ये पमदावसं गता ।
यथा हवे पाणरिवेत्थ रक्खिता, दुट्ठा मयी अज्जमभिप्पमोदयि ॥
९२. दिवा च रत्तो च मया उपट्ठिता, तपस्सिना जोतिरिवा वने वसं ।
सा धम्ममुक्कम्म अधम्ममाचरि, अकिरियरूपो पमदाहि सन्थवो ॥
९३. सरीरमज्झमिहि ठितातिमज्जहं, मय्हं अयन्ति असतिं असज्जतं ।
सा धम्ममुक्कम्म अधम्ममाचरि, अकिरियरूपो पमदाहि सन्थवो ॥
९४. सुरक्खितं मेति कथं नु विस्ससे, अनेकचित्तासु न हत्थि [अनेकचित्ता पुन हेत्थ (क०)] रक्खणा ।
एता हि पातालपपातसन्निभा, एत्थप्पमत्तो ब्यसनं निगच्छति ॥
९५. तस्मा हि ते सुखिनो वीतसोका, ये मातुगामेहि चरन्ति निस्सटा ।
एतं सिवं उत्तममाभिपत्थयं, न मातुगामेहि करेय्य सन्थवन्ति ॥

समुग्गजातकं दसमं ।

४३७. पूतिमंसजातकं (११)

९६. न खो मे रुच्चति आळि, पूतिमंसस्स पेक्खना ।
एतादिसा सखारस्मा, आरका परिवज्जये ॥
९७. उम्मत्तिका अयं वेणी, वण्णेति पतिनो सखिं ।
पज्झायि [पज्झाति (सी० पी०), पज्झायति (सी० निय्य)] पटिगच्छन्तिं, आगतं मेण्ड [मेळ (सी० पी०)] मातरं ॥
९८. त्वं खोसि सम्म उम्मत्तो, दुम्मधो अविचक्खणो ।
यो त्वं [सो त्वं (स्या०)] मतालयं कत्वा, अकालेन विपेक्खसि ॥
९९. न अकाले विपेक्खेय्य, काले पेक्खेय्य पण्डितो ।
पूतिमंसोव पज्झायि [पज्झाति (सी० पी०), पज्झायति (सी० निय्य)], यो अकाले विपेक्खति ॥
१००. पियं खो आळि मे होतु, पुण्णपत्तं ददाहि मे ।
पति सज्जीवितो मय्हं, एय्यासि पियपुच्छिका [पुच्छिता (स्या० क०)] ॥
१०१. पियं खो आळि ते होतु, पुण्णपत्तं ददामि ते ।
महता परिवारेन [परिहारेन (स्या०)], एस्सं [एसं (सी० पी०)] कयिराहि [कयिरासि (पी०)] भोजनं ॥

१०२. कीदिसो तुहं परिवारो, येसं काहामि भोजनं ।

किं नामका च ते सब्बे, तं [ते (सी० स्या० पी०)] मे अक्खाहि पुच्छिता ॥

१०३. मालियो चतुरक्खो च, पिङ्गियो अथ जम्बुको ।

एदिसो मय्हं परिवारो, तेसं कयिराहि [कयिरासि (पी०)] भोजनं ॥

१०४. निक्खन्ताय अगारस्मा, भण्डकम्पि विनस्सति ।

आरोग्यं आळिनो वज्जं [वच्छं (?)], इधेव वस मागमाति ॥

पूतिमंसजातकं एकादसमं ।

४३८. दहरजातकं (१२)

१०५. यो ते पुत्तके अखादि, दिन्नभत्तो अदूसके ।

तस्मिं दाठं निपातेहि, मा ते मुच्चित्थ जीवतो ॥

१०६. आकिण्णलुद्धो पुरिसो, धातिचेलंव मक्खितो ।

पदेसं तं न पस्सामि, यत्थ दाठं निपातये ॥

१०७. अकतज्जुस्स पोसस्स, निच्चं विवरदस्सिनो ।

सब्बं चे पथविं दज्जा, नेव नं अभिराधये ॥

१०८. किन्नु सुबाहु तरमानरूपो, पच्चागतोसि सह माणवेन ।

किं किच्चमत्थं इधमत्थि तुहं, अक्खाहि मे पुच्छितो एतमत्थं ॥

१०९. यो ते सखा दहरो साधुरूपो, तस्स वधं परिसङ्कामि अज्ज ।

पुरिसस्स कम्मायतनानि सुत्वा, नाहं सुखिं दहरं अज्ज मज्जे ॥

११०. कानिस्स कम्मायतनानि अस्सु, पुरिसस्स वुत्तिसमोधानताय ।

कं वा पटिज्जं पुरिसस्स सुत्वा, परिसङ्कसि दहरं माणवेन ॥

१११. चिण्णा कलिङ्गा चरिता वणिज्जा, वेत्ताचरो सङ्कुपथोपि चिण्णो ।

नटेहि चिण्णं सह वाकुरेहि [वाकुरेहि (पी० सी० निय्य), वागुरेहि (?)], दण्डेन युद्धम्पि समज्जमज्जे ॥

११२. बद्धा कुलीका [कुलिङ्गा (सी० पी०)] मितमाळहेकेन, अक्खा जिता [अक्खाचिता (सी० अट्ठ०)] संयमो
अब्भतीतो ।

अब्बाहितं [अप्पहितं (सी० स्या०), अब्बूहितं (पी० सी० निय्य)] पुब्बकं [पुप्फकं (सी० स्या०)] अट्ठुरत्तं, हत्था
दट्ठा पिण्डपटिग्गहेन ॥

११३. तानिस्स कम्मायतनानि अस्सु, पुरिसस्स वुत्तिसमोधानताय ।
यथा अयं दिस्सति लोमपिण्डो, गावो हता किं पन ददरस्साति ॥

ददरजातकं द्वादसमं ।

नवकनिपातं निड्डितं ।

तस्सुद्धानं —

वरगिज्झ समज्जन हंसवरो, निधिसव्वय हारित पाटलिको ।
अजरामर धङ्क तितिकख कुतो, अथ द्वादस पेक्खन ददरिभीति ॥

१०. दसकनिपातो

४३९. चतुद्वारजातकं (१)

१. चतुद्वारमिदं नगरं, आयसं दळ्ळपाकारं ।
ओरुद्धपटिरुद्धोस्मि, किं पापं पकतं मया ॥
२. सब्बे अपिहिता द्वारा, ओरुद्धोस्मि यथा दिजो ।
किमाधिकरणं यक्ख, चक्काभिनिहतो अहं ॥
३. लद्धा सतसहस्सानि, अतिरेकानि वीसति ।
अनुकम्पकानं जातीनं, वचनं सम्म नाकरि ॥
४. लङ्घिं समुदं पक्खन्दि, सागरं अप्पसिद्धिकं ।
चतुब्धि अट्टज्झगमा, अट्टाहिपि च सोळस ॥
५. सोळसाहि च बात्तिस, अत्रिच्छं चक्कमासदो ।
इच्छाहतस्स पोसस्स, चक्कं भमति मत्थके ॥
६. उपरिविसाला दुप्पूरा, इच्छा विसटगामिनी [विसटगामिनिं (पी० क०)] ।
ये च तं अनुगिज्झन्ति, ते होन्ति चक्कधारिनो ॥
७. बहुभण्डं [बहुं भण्डं (सी० पी०)] अवहाय, मगं अप्पटिवेक्खिय ।
येसज्जेतं असङ्घातं, ते होन्ति चक्कधारिनो ॥
८. कम्मं समेक्खे विपुलज्ज भोगं, इच्छं न सेवेय्य अनत्थसंहितं ।

करेय्य वाक्यं अनुकम्पकानं, तं तादिसं नातिवत्तेय्य चक्कं ॥

९. कीवचिरं नु मे यक्ख, चक्कं सिरसि ठस्सति ।
कति वस्ससहस्सानि, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥
१०. अतिसरो पच्चसरो [अच्चसरो (सी० स्या० पी०)], मित्तविन्द सुणोहि मे ।
चक्कं ते सिरसि [सिरस्मि (स्या०)] माविद्धं, न तं जीवं पमोक्खसीति ॥

चतुद्वारजातकं पठमं ।

४४०. कण्हजातकं (२)

११. कण्हो वतायं पुरिसो, कण्हं भुज्जति भोजनं ।
कण्हे भूमिपदेस्मिं, न मय्हं मनसो पियो ॥
१२. न कण्हो तचसा होति, अन्तोसारो हि ब्राह्मणो ।
यस्मिं पापानि कम्मनि, स वे कण्हो सुजम्पति ॥
१३. एतस्मिं ते सुलपिते, पतिरूपे सुभासिते ।
वरं ब्राह्मण ते दम्मि, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥
१४. वरज्जे मे अदो सक्क, सब्बभूतानमिस्सर ।
सुनिक्कोधं सुनिदोसं, निल्लोभं वुत्तिमत्तनो ।
निस्रेहमभिकङ्खामि, एते मे चतुरो वरे ॥
१५. किं नु कोधे वा [कोधेव (सी० पी०)] दोसे वा, लोभे स्नेहे च ब्राह्मण ।
आदीनवं त्वं पस्ससि [सम्पस्ससि (सी० पी०)], तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥
१६. अप्पो हुत्वा बहु होति, वड्ढते सो अखन्तिजो ।
आसङ्गी बहुपायासो, तस्मा कोधं न रोचये ॥
१७. दुट्ठस्स फरुसा [पठमा (पी० सी० निय्य)] वाचा, परामासो अनन्तरा ।
ततो पाणि ततो दण्डो, सत्थस्स परमा गति [परामसति (क०)] ।
दोसो कोधसमुद्धानो, तस्मा दोसं न रोचये ॥
१८. आलोपसाहसाकारा [सहसाकारा (सी० स्या० पी०)], निकती वज्जनानि च ।
दिस्सन्ति लोभधम्मेषु, तस्मा लोभं न रोचये ॥

१९. स्नेहसङ्गथिता [सङ्गथिता (क०), सङ्गन्तिता (स्या०)] गन्था, सेन्ति मनोमया पुथू ।
ते भुसं उपतापेन्ति, तस्मा स्नेहं न रोचये ॥
२०. एतस्मिं ते सुलपिते, पतिरूपे सुभासिते ।
वरं ब्राह्मण ते दम्भि, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥
२१. वरञ्चे मे अदो सक्क, सब्भूतानमिस्सर ।
अरञ्चे मे विहरतो, निच्चं एकविहारिनो ।
आबाधा मा [न (स्या० पी०)] उप्पज्जेय्युं, अन्तरायकरा भुसा ॥
२२. एतस्मिं ते सुलपिते, पतिरूपे सुभासिते ।
वरं ब्राह्मण ते दम्भि, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥
२३. वरञ्चे मे अदो सक्क, सब्भूतानमिस्सर ।
न मनो वा सरीरं वा, मं-कते सक्क कस्सचि ।
कदाचि उपहज्जेथ, एतं सक्क वरं वरेति ॥

कणहजातकं दूतियं ।

४४१. चतुपोसथियजातकं (३)

२४. यो कोपनेय्ये न करोति कोपं, न कुज्झति सप्पुरिसो कदाचि ।
कुद्धोपि सो नाविकरोति कोपं, तं वे नरं समणमाहु [समणं आहु (सी०)] लोके ॥
२५. ऊनूदरो यो सहते जिघच्छं, दन्तो तपस्सी मितपानभोजनो ।
आहारहेतु न करोति पापं, तं वे नरं समणमाहु लोके ॥
२६. खिडुं रतिं विप्पजहित्वान सब्बं, न चालिकं भाससि किञ्चि लोके ।
विभूसड्डाना विरतो मेथुनस्मा, तं वे नरं समणमाहु लोके ॥
२७. परिग्गहं लोभधम्मञ्च सब्बं, यो वे परिज्जाय परिच्चजेति ।
दन्तं ठितत्तं अममं निरासं, तं वे नरं समणमाहु लोके ॥
२८. पुच्छाम कत्तारमनोमपज्जं [मनोमपज्ज (स्या० क०)], कथासु नो विग्गहो अत्थि जातो ।
छिन्दज्ज कड्डं विचिकिच्छितानि, तदज्ज [तयाज्ज (सी०)] कड्डं वितरेमु सब्बे ॥
२९. ये पण्डिता अत्थदसा भवन्ति, भासन्ति ते योनिसो तत्थ काले ।
कथं नु कथानं अभासितानं, अत्थं नयेय्युं कुसला जनिन्दा ॥

३०. कथं हवे भासति नागराजा, गरुळो पन वेनतेय्यो किमाह ।
गन्धब्बराजा पन किं वदेसि, कथं पन कुरूनं राजसेट्ठो ॥
३१. खन्तिं हवे भासति नागराजा, अप्पाहारं गरुळो वेनतेय्यो ।
गन्धब्बराजा रतिविप्पहानं, अकिञ्चनं कुरूनं राजसेट्ठो ॥
३२. सब्बानि एतानि सुभासितानि, न हेत्थ दुब्भासितमत्थि किञ्चि ।
यस्मिञ्च एतानि पतिट्ठितानि, अराव नाभ्या सुसमोहितानि ।
चतुब्भि धम्मेहि समङ्गिभूतं, तं वे नरं समणमाहु लोके ॥
३३. तुवज्झि [तुवं नु (सी० पी०)] सेट्ठो त्वमनुत्तरोसि, त्वं धम्मगू धम्मविदू सुमेधो ।
पज्जाय पज्झं समधिग्गहेत्वा, अच्छेच्छि धीरो विचिकिच्छितानि ।
अच्छेच्छि कङ्खं विचिकिच्छितानि, चुन्दो यथा नागदन्तं खरेन ॥
३४. नीलुप्पलाभं विमलं अनग्घं, वत्थं इदं धूमसमानवण्णं ।
पज्झस्स वेय्याकरणेन तुट्ठो, ददामि ते धम्मपूजाय धीर ॥
३५. सुवण्णमालं सतपत्तफुल्लितं, सकेसरं रत्नसहस्समण्डितं ।
पज्झस्स वेय्याकरणेन तुट्ठो, ददामि ते धम्मपूजाय धीर ॥
३६. मणिं अनग्घं रुचिरं पभस्सरं, कण्ठावसत्तं [वसितं (क०)] मणिभूसितं मे ।
पज्झस्स वेय्याकरणेन तुट्ठो, ददामि ते धम्मपूजाय धीर ॥
३७. गवं सहस्सं उसभञ्च नागं, आजञ्जयुत्ते च रथे दस इमे ।
पज्झस्स वेय्याकरणेन तुट्ठो, ददामि ते गामवरानि सोळस ॥
३८. सारिपुत्तो तदा नागो, सुपण्णो पन कोलितो ।
गन्धब्बराजा अनुरुद्धो, राजा आनन्द पण्डितो ।
विधुरो बोधिसत्तो च, एवं धारेथ जातकन्ति ॥

चतुपोसथियजातकं ततियं ।

४४२. सङ्खजातकं (४)

३९. बहुस्सुतो सुतधम्मोसि सङ्ख, दिट्ठा तया समणब्राह्मणा च ।
अथक्खणे दस्सयसे विलापं, अज्जो नु को ते पटिमन्तको मया ॥
४०. सुब्भू [सुब्भा (स्या०), सुम्भा, सुभ्मा (क०)] सुभा सुप्पटिमुक्ककम्बु, पग्गय्ह सोवण्णमयाय पातिया ।

“भुञ्जस्सु भत्तं” इति मं वदेति, सद्भाविता [सद्भाचित्ता (सी० पी० क०)], तमहं नोति ब्रूमि ॥

४१. एतादिसं ब्राह्मण दिस्वान [दिस्व (सी० पी०)] यक्खं, पुच्छेय्य पोसो सुखमासिसानो [सुखमाससानो (स्या०), सुखमासिसमानो (क०)] ।

उट्ठेहि नं पज्जलिकाभिपुच्छ, देवी नुसि त्वं उद मानुसी नु ॥

४२. यं त्वं सुखेनाभिसमेक्खसे मं, भुञ्जस्सु भत्तं इति मं वदेसि ।
पुच्छामि तं नारि महानुभावे, देवी नुसि त्वं उद मानुसी नु ॥

४३. देवी अहं सङ्ख महानुभावा, इधागता सागरवारिमज्झे ।
अनुकम्पिका नो च पदुट्ठचित्ता, तवेव अत्थाय इधागतास्मि ॥

४४. इधन्नपानं सयनासनञ्च, यानानि नानाविविधानि सङ्ख ।
सब्बस्स त्याहं पटिपादयामि, यं किञ्चि तुय्हं मनसाभिपत्थितं ॥

४५. यं किञ्चि यिट्ठञ्च हुतञ्च [यिट्ठं हुतं (सी० पी०)] मय्हं, सब्बस्स नो इस्सरा त्वं सुगत्ते ।
सुसोणि सुब्भमु [सुब्भु (सी०), सुब्भा (स्या०)] सुविलगमज्झे [सुविलाकमज्झे (स्या० पी० सी० अट्ठ०), सुविलातमज्झे (क०)], किस्स मे कम्मस्स अयं विपाको ॥

४६. घम्मे पथे ब्राह्मण एकभिक्खुं, उग्घट्टपादं तसितं किलन्तं ।
पटिपादयी सङ्ख उपाहनानि [उपाहनाहि (सी० पी०)], सा दक्खिणा कामदुहा तवज्ज ॥

४७. सा होतु नावा फलकूपपन्ना, अनवस्सुता एरकवातयुत्ता ।
अज्जस्स यानस्स न हेत्थ [न हत्थि (पी०)] भूमि, अज्जेव मं मोळिनिं पापयस्सु ॥

४८. सा तत्थ वित्ता सुमना पतीता, नावं सुचित्तं अभिनिम्मिनित्वा ।
आदाय सङ्खं पुरिसेन सद्धिं, उपानयी नगरं साधुरम्मन्ति ॥

सङ्खजातकं चतुत्थं ।

४४३. चूळबोधिजातकं (५)

४९. यो ते इमं विसालक्खिं, पियं सम्मित्तासिनिं [सम्मिल्लभासिनिं (सी० पी०), सम्मिल्लहासिनिं (स्या०)] ।
आदाय बला गच्छेय्य, किं नु कयिरासि ब्राह्मण ॥

५०. उप्पज्जे [उप्पज्ज (सी० पी०)] मे न मुच्चेय्य, न मे मुच्चेय्य जीवतो ।
रजवं विपुला वुट्ठि, खिप्पमेव निवारये [निवारयिं (क०)] ॥

५१. यं नु पुब्बे विकत्थित्थो [विकत्थितो (क० सी० स्या० क०)], बलम्हिव अपस्सितो ।
स्वज्ज तुण्हिकतो [तुण्हिकतो (सी०), तुण्हिकखको (पी०)] दानि, सङ्घाटिं सिब्बमच्छसि ॥
५२. उप्पज्जि मे न मुच्चित्थ, न मे मुच्चित्थ जीवतो ।
रजं व विपुला वुट्ठि, खिप्पमेव निवारयिं ॥
५३. किं ते उप्पज्जि नो मुच्चि, किं ते न मुच्चि जीवतो ।
रजं व विपुला वुट्ठि, कतमं त्वं निवारयि ॥
५४. यम्हि जाते न पस्सति, अजाते साधु पस्सति ।
सो मे उप्पज्जि नो मुच्चि, कोधो दुम्मेधगोचरो ॥
५५. येन जातेन नन्दन्ति, अमित्ता दुक्खमेसिनो ।
सो मे उप्पज्जि नो मुच्चि, कोधो दुम्मेधगोचरो ॥
५६. यस्मिञ्च जायमानम्हि, सदत्थं नावबुज्झति ।
सो मे उप्पज्जि नो मुच्चि, कोधो दुम्मेधगोचरो ॥
५७. येनाभिभूतो कुसलं जहाति, परक्करे विपुलञ्चापि अत्थं ।
स भीमसेनो बलवा पमद्दी, कोधो महाराज न मे अमुच्चथ ॥
५८. कट्ठस्मिं मत्थमानस्मिं [मन्थमानस्मिं (पी०), महमानस्मिं (क०)], पावको नाम जायति ।
तमेव कट्ठं डहति, यस्मा सो जायते गिनि ॥
५९. एवं मन्दस्स पोसस्स, बालस्स अविजानतो ।
सारम्भा [सारम्भा (क०)] जायते कोधो, सोपि तेनेव ड्हति ॥
६०. अग्गीव तिणकट्ठस्मिं, कोधो यस्स पवट्ठति ।
निहीयति तस्स यसो, काळपक्खेव चन्दिमा ॥
६१. अनेधो [अनिन्धो (सी० क०), अनिन्दो (स्या०)] धूमकेतूव, कोधो यस्सूपसम्मति ।
आपूरति तस्स यसो, सुक्कपक्खेव चन्दिमाति ॥

चूळबोधिजातकं पञ्चमं ।

४४४. कण्हदीपायनजातकं (६)

६२. सत्ताहमेवाहं पसन्नचित्तो, पुज्जत्थिको आचरिं [अचरिं (सी० स्या० पी०)] ब्रह्मचरियं ।

अथापरं यं चरितं ममेदं [मम यिदं (स्या०), ममायिदं (पी०)], वस्सानि पञ्जास समाधिकानि ।
अकामको वापि [वाहि (पी० क०)] अहं चरामि, एतेन सच्चेन सुवत्थि होतु ।
हतं विसं जीवतु यज्जदत्तो ॥

६३. यस्मा दानं नाभिनन्दिं कदाचि, दिस्वानहं अतिथिं वासकाले ।
न चापि मे अप्पियतं अवेदुं, बहुस्सुता समणब्राह्मणा च ॥

अकामको वापि अहं ददामि, एतेन सच्चेन सुवत्थि होतु ।
हतं विसं जीवतु यज्जदत्तो ॥

६४. आसीविसो तात पट्टततेजो, यो तं अदंसी [अडंसी (स्या०)] सचरा [बिलरा (सी०), पिळारा (स्या०), पतरा (पी०)] उदिच्च ।
तस्मिञ्च मे अप्पियताय अज्ज, पितरि च ते नत्थि कोचि विसेसो ।
एतेन सच्चेन सुवत्थि होतु, हतं विसं जीवतु यज्जदत्तो ॥

६५. सन्ता दन्तायेव [दन्ता सन्ता ये च (स्या० क०)] परिब्बजन्ति, अज्जत्र कण्हा नत्थाकामरूपा [अनकामरूपा (सी० स्या० पी०)] ।
दीपायन किस्स जिगुच्छमानो, अकामको चरसि ब्रह्मचरियं ॥

६६. सद्धाय निक्खम्म पुनं निवत्तो, सो एळमूगोव बालो [एळमूगो चपलो (स्या० क०)] वतायं ।
एतस्स वादस्स जिगुच्छमानो, अकामको चरामि ब्रह्मचरियं ।
विज्जुप्पसत्थज्ज सतज्ज ठानं [विज्जूपसत्थं वसितं च ठानं (क०)], एवम्पहं पुज्जकरो भवामि ॥

६७. समणे तुवं ब्राह्मणे अद्धिके च, सन्तप्पयासि अन्नपानेन भिक्खं ।
ओपानभूतं घरं तव यिदं, अन्नेन पानेन उपेतरूपं ।
अथ किस्स वादस्स जिगुच्छमानो, अकामको दानमिमं ददासि ॥

६८. पितरो च मे आसुं पितामहा च, सद्धा अहुं दानपती वदज्जू ।
तं कुल्लवत्तं अनुवत्तमानो, माहं कुले अन्तिमगन्धनो [गन्धिनो (स्या० पी० क०), गन्धिनी (सी०)] अहुं ।
एतस्स वादस्स जिगुच्छमानो, अकामको दानमिमं ददामि ॥

६९. दहरिं कुमारिं असमत्थपज्जं, यं तानयिं जातिकुला सुगत्ते ।
न चापि मे अप्पियतं अवेदि, अज्जत्र कामा परिचारयन्ता [परिचारयन्ती (सी० पी०)] ।
अथ केन वण्णेन मया ते भोति, संवासधम्मो अहु एवरूपो ॥

७०. आरा दूरे नयिध कदाचि अत्थि, परम्परा नाम कुले इमस्मिं ।
तं कुल्लवत्तं अनुवत्तमानो, माहं कुले अन्तिमगन्धिनी अहुं ।

एतस्स वादस्स जिगुच्छमाना, अकामिका पद्धचराम्हि [पद्धचराम्हि (स्या० क०)] तुय्हं ॥

७१. मण्डब्य भासिं यमभासनेय्यं [भासिस्सं अभासनेय्यं (सी० स्या० पी०), भासिस्सं'मभासनेय्यं (?)], तं खम्यतं
पुत्तकहेतु मज्ज ।
पुत्तपेमा न इध परत्थि किञ्चि, सो नो अयं जीवति यज्जदत्तोति ॥

कण्हदीपायनजातकं [मण्डब्यजातकं (स्या० क०)] छट्ठं ।

४४५. निग्रोधजातकं (७)

७२. न वाहमेतं [न चाहमेतं (सी०)] जानामि, को वायं कस्स वाति वा [चाति वा (सी०)] ।
यथा साखो चरि [वदी (सी० स्या० पी०)] एवं, निग्रोध किन्ति मज्जसि ॥

७३. ततो गलविनीतेन, पुरिसा नीहरिंसु मं ।
दत्त्वा मुखपहारानि, साखस्स वचनंकरा ॥

७४. एतादिसं दुम्मतिना, अकतज्जुन दुब्धिना ।
कतं अनरियं साखेन, सखिना ते जनाधिप ॥

७५. न वाहमेतं जानामि, नपि मे कोचि संसति ।
यं मे त्वं सम्म अक्खासि, साखेन कारणं [कट्ठनं (सी० स्या०)] कतं ॥

७६. सखीनं साजीवकरो, मम साखस्स चूभयं ।
त्वं नोसिस्सरियं दाता, मनुस्सेसु महन्ततं ।
तयामा लब्धिता इद्धी, एत्थ मे नत्थि संसयो ॥

७७. यथापि बीजमग्गिम्हि, डय्हति न विरूहति ।
एवं कतं असप्पुरिसे, नस्सति न विरूहति ॥

७८. कतज्जुम्हि च पोसम्हि, सीलवन्ते अरियवृत्तिने ।
सुखेत्ते विय बीजानि, कतं तम्हि न नस्सति ॥

७९. इमं जम्मं नेकतिकं, असप्पुरिसचिन्तकं ।
हनन्तु साखं सत्तीहि, नास्स इच्छामि जीवितं ॥

८०. खमतस्स महाराज, पाणा न पटिआनया [दुप्पटिआनया (सी० स्या० पी०)] ।
खम देव असप्पुरिसस्स, नास्स इच्छामहं वधं ॥

८१. निग्रोधमेव सेवेय्य, न साखमुपसंवसे ।
निग्रोधस्मिं मतं सेय्यो, यज्चे साखस्मि जीवितन्ति ॥

निग्रोधजातकं सत्तमं ।

४४६. तक्कलजातकं (८)

८२. न तक्कला सन्ति न आलुवानि [आलुपानि (सी० स्या० पी०)], न बिळालियो न कळम्बानि तात ।
एको अरज्जम्हि सुसानमज्झे, किमत्थिको तात खणासि कासुं ॥
८३. पितामहो तात सुदुब्बलो ते, अनेकव्याधीहि दुखेन फुट्ठो ।
तमज्जहं निखणिस्सामि सोब्भे, न हिस्स तं जीवितं रोचयामि ॥
८४. सङ्कप्पमेतं पटिलद्ध पापकं, अच्छाहितं कम्म करोसि लुद्धं ।
मयापि तात पटिलच्छसे तुवं, एतादिसं कम्म जरूपणीतो ।
तं कुल्लवत्तं अनुवत्तमानो, अहम्पि तं निखणिस्सामि सोब्भे ॥
८५. फरुसाहि वाचाहि पकुब्बमानो, आसज्ज मं त्वं वदसे कुमार ।
पुत्तो ममं ओरसको समानो, अहितानुकम्पी मम त्वंसि पुत्त ॥
८६. न ताहं [त्याहं (स्या०)] तात अहितानुकम्पी, हितानुकम्पी ते अहम्पि [अहज्झि (स्या०)] तात ।
पापज्ज तं कम्म पकुब्बमानं, अरहामि नो वारयितुं ततो ॥
८७. यो मातरं वा पितरं सविट्ठ [मातरं पितरं वा वसिट्ठ (सी० पी०)], अदूसके हिंसति पापधम्मो ।
कायस्स भेदा अभिसम्परायं, असंसयं सो निरयं उपेति [परंति (सी० पी०)] ॥
८८. यो मातरं वा पितरं सविट्ठ, अन्नेन पानेन उपट्ठहाति ।
कायस्स भेदा अभिसम्परायं, असंसयं सो सुगतिं उपेति ॥
८९. न मे त्वं पुत्त अहितानुकम्पी, हितानुकम्पी मे [मम (?)] त्वंसि पुत्त ।
अहज्ज तं मातरा वुच्चमानो, एतादिसं कम्म करोमि लुद्धं ॥
९०. या ते सा भरिया अनरियरूपा, माता ममेसा सकिया जनेत्ति ।
निद्धापये [निद्धामसे (पी०)] तज्ज सका अगारा, अज्जम्पि ते सा दुखमावहेय्य ॥
९१. या ते सा भरिया अनरियरूपा, माता ममेसा सकिया जनेत्ति ।
दन्ता करेणूव वसूपणीता, सा पापधम्मा पुनरावजातूति ॥

तक्कलजातकं अट्टमं ।

४४७. महाधम्मपालजातकं (९)

९२. किं ते वतं किं पन ब्रह्मचरियं, किस्स सुचिण्णस्स अयं विपाको ।
अक्खाहि मे ब्राह्मण एतमत्थं, कस्मा नु तुम्हं दहरा न मिय्यरे [मीयरे (सी० पी०)] ॥
९३. धम्मं चराम न मुसा भणाम, पापानि कम्मनि परिवज्जयाम [विवज्जयाम (सी० स्या० पी०)] ।
अनरियं परिवज्जेमु सब्बं, तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥
९४. सुणोम धम्मं असतं सतञ्च, न चापि धम्मं असतं रोचयाम ।
हित्वा असन्ते न जहाम सन्ते, तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥
९५. पुब्बेव दाना सुमना भवाम, ददमि वे अत्तमना भवाम ।
दत्त्वापि वे नानुत्पाम पच्छा, तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥
९६. समणे मयं ब्राह्मणे अद्भिके च, वनिब्बके याचनके दलिद्दे ।
अन्नेन पानेन अभितप्पयाम, तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥
९७. मयञ्च भरियं नातिक्कमाम, अम्हे च भरिया नातिक्कमन्ति ।
अञ्जत्र ताहि ब्रह्मचरियं चराम, तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥
९८. पाणातिपाता विरमाम सब्बे, लोके अदिन्नं परिवज्जयाम ।
अमज्जपा नोपि मुसा भणाम, तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥
९९. एतासु वे जायरे सुत्तमासु, मेधाविनो होन्ति पहूतपज्जा ।
बहुस्सुता वेदगुणो [वेदगुणा (स्या० क०)] च होन्ति, तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥
१००. माता पिता च [माता च पिता (क०), मातापितरा (स्या०)] भगिनी भातरो च, पुत्ता च दारा च मयञ्च सब्बे ।
धम्मं चराम परलोकहेतु, तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥
१०१. दासा च दास्यो [दास्सो (सी० पी०), दासी (स्या०)] अनुजीविनो च, परिचारका कम्मकरा च सब्बे ।
धम्मं चरन्ति परलोकहेतु, तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥
१०२. धम्मो हवे रक्खति धम्मचारिं, धम्मो सुचिण्णो सुखमावहाति ।
एसानिसंसो धम्मे सुचिण्णे, न दुग्गतिं गच्छति धम्मचारी ॥
१०३. धम्मो हवे रक्खति धम्मचारिं, छत्तं महन्तं विय वस्सकाले ।

धम्मेन गुत्तो मम धम्मपालो, अज्जस्स अट्ठीनि सुखी कुमारोति ॥

महाधम्मपालजातकं नवमं ।

४४८. कुक्कुटजातकं (१०)

१०४. नास्मसे कतपापम्हि, नास्मसे अलिकवादिने ।
नास्मसे अत्तत्थपज्जम्हि, अतिसन्तेपि नास्मसे ॥

१०५. भवन्ति हेके पुरिसा, गोपिपासकजातिका [गोपिपासकजातिका (सी० स्या० पी०)] ।
घसन्ति मज्जे मित्तानि, वाचाय न च कम्मुना ॥

१०६. सुक्खज्जलिपगगहिता, वाचाय पलिगुण्ठिता ।
मनुस्सफेगू नासीदे, यस्मिं नत्थि कतज्जुता ॥

१०७. न हि अज्जज्जचित्तानं, इत्थीनं पुरिसान वा ।
नानाविकत्वा [नानाव कत्वा (सी० पी०)] संसगं, तादिसम्पि च नास्मसे [तादिसम्पि न विस्ससे (स्या०)] ॥

१०८. अनरियकम्ममोक्कन्तं, अथेतं [अत्थेतं (सी० स्या० पी०)] सब्बघातिनं ।
निसितं पटिच्छन्नं, तादिसम्पि च नास्मसे ॥

१०९. मित्तरूपेनिधेकच्चे, साखल्येन अचेतसा ।
विविधेहि उपायन्ति, तादिसम्पि च नास्मसे ॥

११०. आमिसं वा धनं वापि, यत्थ पस्सति तादिसो ।
दुब्धिं करोति दुम्मेधो, तज्ज हन्त्वान [झात्वान (सी० पी०), हित्वान (स्या०)] गच्छति ॥

१११. मित्तरूपेन बहवो, छन्ना सेवन्ति सत्तवो ।
जहे कापुरिसे हेते, कुक्कुटो विय सेनकं ॥

११२. यो च [योध (जा० १.८.२५ सुलसाजातके)] उप्पतितं अत्थं, न खिप्पमनुबुज्झति ।
अमित्तवसमन्वेति, पच्छा च अनुत्तप्पति ॥

११३. यो च उप्पतितं अत्थं, खिप्पमेव निबोधति ।
मुच्चते सत्तुसम्बाधा, कुक्कुटो विय सेनका ।

११४. तं तादिसं कूटमिवोड्डितं वने, अधम्मिकं निच्चविधंसकारिनं ।
आरा विवज्जेय्य नरो विचक्खणो, सेनं यथा कुक्कुटो वंसकाननेति ॥

कुक्कुटजातकं दसमं ।

४४९. मट्टकुण्डलीजातकं (११)

११५. अलङ्कृतो मट्टकुण्डली [मट्टकुण्डली (सी० पी०)], मालधारी [मालभारी (सी० पी०)] हरिचन्दनुस्सदो ।
बाहा पग्गय्ह कन्दसि, वनमज्झे किं दुक्खितो तुवं ॥

११६. सोवण्णमयो पभस्सरो, उप्पन्नो रथपज्जरो मम ।
तस्स चक्कयुगं न विन्दामि, तेन दुक्खेन जहामि जीवितं ॥

११७. सोवण्णमयं मणीमयं, लोहमयं अथ रूपियामयं ।
[आचिक्ख मे भद्दमाणव (वि० व० १२०९)] पावद रथं करिस्सामि [कारयामि (सी० पी०)] ते [आचिक्ख मे
भद्दमाणव (वि० व० १२०९)], चक्कयुगं पटिपादयामि तं ॥

११८. सो [अथ (स्या०)] माणवो तस्स पावदि, चन्दिमसूरिया [चन्दिमसूरिया (स्या०)] उभयेत्थ भातरो [दिस्सरे (वि०
व० १२१०)] ।
सोवण्णमयो रथो मम, तेन चक्कयुगेन सोभति ॥

११९. बालो खो त्वंसि माणव, यो त्वं पत्थयसे अपत्थियं ।
मज्जामि तुवं मरिस्ससि, न हि त्वं लच्छसि चन्दसूरिये ॥

१२०. गमनागमनम्पि दिस्सति, वण्णधातु उभयेत्थ वीथियो ।
पेतो पन नेव दिस्सति, को नु खो [को निध (वि० व० १२१२)] कन्दतं बाल्यतरो ॥

१२१. सच्चं खो वदेसि माणव, अहमेव कन्दतं बाल्यतरो ।
चन्दं विय दारको रुदं, पेतं कालकताभिपत्थये ॥

१२२. आदित्तं वत मं सन्तं, घतसित्तं पावकं ।
वारिना विय ओसिज्जं, सब्बं निब्बापये दरं ॥

१२३. अब्बही [अब्बुहि (स्या०), अब्बुळ्हं (क०)] वत मे सल्लं, यमासि हदयस्सितं [सोकं हदयनिस्सितं (वि० व०
१२१५)] ।
यो मे सोकपरेतस्स, पुत्तसोकं अपानुदि ॥

१२४. सोहं अब्बूळ्हसल्लोस्मि, वीतसोको अनाविलो ।
न सोचामि न रोदामि, तव सुत्त्वान माणवाति ॥

मट्टकुण्डलीजातकं एकादसमं ।

४५०. बिलारकोसियजातकं (१२)

१२५.अपचन्तापि दिच्छन्ति, सन्तो लब्धान भोजनं ।
किमेव त्वं पचमानो, यं न दज्जा न तं समं ॥

१२६.मच्छेरा च पमादा च, एवं दानं न दिव्यति ।
पुज्जं आकङ्खमानेन, देय्यं होति विजानता ॥

१२७.यस्सेव भीतो न ददाति मच्छरी, तदेवाददतो भयं ।
जिघच्छा च पिपासा च, यस्स भायति मच्छरी ।
तमेव बालं फुसति, अस्मिं लोके परमहि च ॥

१२८.तस्मा विनेय्य मच्छेरं, दज्जा दानं मलाभिभू ।
पुज्जानि परलोकस्मिं, पतिट्ठा होन्ति पाणिनं ॥

१२९.दुद्दं ददमानानं, दुक्करं कम्म कुब्बतं ।
असन्तो नानुकुब्बन्ति, सतं धम्मो दुरन्नयो ॥

१३०.तस्मा सतज्ज असतं [असतज्ज (सी० स्या० पी०)], नाना होति इतो गति ।
असन्तो निरयं यन्ति, सन्तो सगगपरायना ॥

१३१.अप्पस्मेके [अप्पस्मेके (स्या०)] पवेच्छन्ति, बहुनेके न दिच्छरे ।
अप्पस्मा दक्खिणा दिन्ना, सहस्सेन समं मिता ॥

१३२.धम्मं चरे योपि समुज्झकं चरे, दारज्ज पोसं ददमप्पकस्मिं [ददं अप्पकस्मिपि (पी०)] ।
सतं सहस्सानं सहस्सयागिनं, कलम्पि नाग्घन्ति तथाविधस्स ते ॥

१३३.केनेस यज्जो विपुलो महग्घतो [महग्गतो (सं० नि० १.३२)], समेन दिन्नस्स न अग्घमेति ।
कथं सतं सहस्सानं [कथं सहस्सानं (सी० स्या० पी०)] सहस्सयागिनं, कलम्पि नाग्घन्ति तथाविधस्स ते ॥

१३४.ददन्ति हेके विसमे निविट्ठा, छेत्वा [झत्वा (सी० पी०), घत्वा (स्या०)] वधित्वा अथ सोचयित्वा ।
सा दक्खिणा अस्सुमुखा सदण्डा, समेन दिन्नस्स न अग्घमेति ।
एवं सतं सहस्सानं [एवं सहस्सानं (सी० स्या० पी०)] सहस्सयागिनं, कलम्पि नाग्घन्ति तथाविधस्स तेति ॥

बिलारकोसियजातकं द्वादसमं ।

४५१. चक्कवाकजातकं (१३)

१३५.वण्णवा अभिरूपोसि, घनो सज्जातरोहितो ।
चक्कवाक सुरूपोसि, विप्पसन्नमुखिन्द्रियो ॥

१३६.पाठीनं पावुसं मच्छं, बलजं [वालजं (सी० पी०), बलज्जं (स्या०)] मुज्जरोहितं ।
गङ्गाय तीरे निसिन्नो [गङ्गातीरे निसिन्नोसि (स्या० क०)], एवं भुज्जसि भोजनं ॥

१३७.न वाहमेतं [सब्बत्थपि समानं] भुज्जामि, जङ्गलानोदकानि वा ।
अज्जत्र सेवालपणका, एतं [अज्जं (स्या०)] मे सम्म भोजनं ॥

१३८.न वाहमेतं सदहामि, चक्कवाकस्स भोजनं ।
अहम्मि सम्म भुज्जामि, गामे लोणियतेलियं ॥

१३९.मनुस्सेसु कतं भत्तं, सुचिं मंसूपसेचनं ।
न च मे तादिसो वण्णो, चक्कवाक यथा तुवं ॥

१४०.सम्पस्सं अत्तनि वेरं, हिंसयं [हिंसाय (स्या० पी० क०)] मानुसिं पजं ।
उत्तस्तो घससी भीतो, तेन वण्णो तवेदिसो ॥

१४१.सब्बलोकविरुद्धोसि, धङ्क पापेन कम्मना ।
लद्धो पिण्डो न पीणेति, तेन वण्णो तवेदिसो ॥

१४२.अहम्मि [अहज्ज (?)] सम्म भुज्जामि, अहिंसं सब्बपाणिनं ।
अप्पोस्सुक्को निरासङ्की, असोको अकुतोभयो ॥

१४३.सो करस्सु आनुभावं, वीतिवत्तस्सु सीलियं ।
अहिंसाय चर लोके, पियो होहिसि मंमिव ॥

१४४.यो न हन्ति न घातेति, न जिनाति न जापये ।
मेत्तंसो सब्बभूतेसु, वेरं तस्स न केनचीति ॥

चक्कवाकजातकं तेरसमं ।

४५२. भूरिपज्जजातकं (१४)

१४५.सच्चं किर त्वं अपि [त्वम्मि (सी०), तुवम्मि (स्या०), त्वं असि (क०)] भूरिपज्ज, या तादिसी सीरि धिती मती
च ।
न तायतेभाववसूपनितं, यो यवकं भुज्जसि अप्पसूपं ॥

१४६. सुखं दुक्खेन परिपाचयन्तो, काला कालं विचिनं छन्दछन्नो ।
अत्थस्स द्वारानि अवापुरन्तो, तेनाहं तुस्सामि यवोदनेन ॥

१४७. कालञ्च जत्वा अभिजीहनाय, मन्तेहि अत्थं परिपाचयित्वा ।
विजम्भिस्सं सीहविजम्भितानि, तायिद्धिया दक्खसि मं पुनापि ॥

१४८. सुखीपि हेके [सुखी हि एके (सी०), सुखीति हेके (?)] न करोन्ति पापं, अवण्णसंसग्गभया पुनेके ।
पहू समानो विपुलत्थचिन्ती, किंकारणा मे न करोसि दुक्खं ॥

१४९. न पण्डिता अत्तसुखस्स हेतु, पापानि कम्मनि समाचरन्ति ।
दुक्खेन फुट्ठा खलितापि सन्ता, छन्दा च दोसा न जहन्ति धम्मं ॥

१५०. येन केनचि वण्णेन, मुदुना दारुणेन वा ।
उद्धरे दीनमत्तानं, पच्छा धम्मं समाचरे ॥

१५१. यस्स रुक्खस्स छायाय, निसीदेय्य सयेय्य वा ।
न तस्स साखं भज्जेय्य, मित्तदुब्भो हि पापको ॥

१५२. यस्सापि [यस्स हि (सी० क०)] धम्मं पुरिसो [मनुजो (सी०)] विजज्जा, ये चस्स कङ्खं विनयन्ति सन्तो ।
तं हिस्स दीपञ्च परायनञ्च, न तेन मेत्तिं जरयेथ पज्जो ॥

१५३. अलसो गिही कामभोगी न साधु, असज्जतो पब्बजितो न साधु ।
राजा न साधु अनिसम्मकारी, यो पण्डितो कोधनो तं न साधु ॥

१५४. निसम्म खत्तियो कयिरा, नानिसम्म दिसम्पति ।
निसम्मकारिनो राज, यसो कित्ति च वड्ढतीति ॥

भूरिपज्जजातकं चुद्धसमं ।

४५३. महामङ्गलजातकं (१५)

१५५. किंसु नरो जप्पमधिच्चकाले, कं वा विज्जं कतमं वा सुतानं ।
सो मच्चो अस्मिञ्च [अस्मिं (पी०)] परमि लोके, कथं करो सोत्थानेन गुत्तो ॥

१५६. यस्स देवा पितरो च सब्बे, सरीसपा [सिरिंसपा (सी० स्या० पी०)] सब्बभूतानि चापि ।
मेत्ताय निच्चं अपचितानि होन्ति, भूतेसु वे सोत्थानं तदाहु ॥

१५७. यो सब्बलोकस्स निवातवुत्ति, इत्थीपुमानं सहदारकानं ।

खन्ता दुरुत्तानमप्पटिकूलवादी, अधिवासनं सोत्थानं तदाहु ॥

१५८.यो नावजानाति सहायमित्ते [सहायमित्ते (सी० पी०)], सिप्पेन कुल्याहि धनेन जच्चा ।
रुचिपज्जो अत्थकाले मतीमा [मुतीमा (सी० पी०)], सहायेसु वे सोत्थानं तदाहु ॥

१५९.मित्तानि वे यस्स भवन्ति सन्तो, संविस्सत्था अविसंवादकस्स ।
न मित्तदुब्धी संविभागी धनेन, मित्तेसु वे सोत्थानं तदाहु ॥

१६०.यस्स भरिया तुल्यवया समग्गा, अनुब्बता धम्मकामा पजाता [सजाता (क०)] ।
कोलिनिया सीलवती पतिब्बता, दारेसु वे सोत्थानं तदाहु ॥

१६१.यस्स राजा भूतपति [भूतपती (सी० स्या० पी०)] यसस्सी, जानाति सोचेय्यं परक्कमज्ज ।
अद्वेज्जता सुहदयं ममन्ति, राजूसु वे सोत्थानं तदाहु ॥

१६२.अन्नज्ज पानज्ज ददाति सद्धो, मालज्ज गन्धज्ज विलेपनज्ज ।
पसन्नचित्तो अनुमोदमानो, सग्गेसु वे सोत्थानं तदाहु ॥

१६३.यमरियधम्मेन पुनन्ति वुद्धा, आराधिता समचरियाय सन्तो ।
बहुस्सुता इसयो सीलवन्तो, अरहन्तमज्झे सोत्थानं तदाहु ॥

१६४.एतानि खो सोत्थानानि लोके, विज्जुप्पसत्थानि सुखुद्रयानि [सुखिन्द्रियानि (पी०)] ।
तानीध सेवेथ नरो सपज्जो, न हि मङ्गले किञ्चनमत्थि सच्चन्ति ॥

महामङ्गलजातकं पन्नरसमं ।

४५४. घटपण्डितजातकं (१६)

१६५.उट्ठेहि कण्ह किं सेसि, को अत्थो सुपनेन ते ।
योपि तुहं [तायं (पी०)] सको भाता, हदयं चक्खु च [चक्खुवं (पी०)] दक्खिणं ।
तस्स वाता बलीयन्ति, घटो जप्पति [ससं जप्पति (?)] केसव ॥

१६६.तस्स तं वचनं सुत्वा, रोहिणेय्यस्स केसवो ।
तरमानरूपो वुट्ठासि, भातुसोकेन अट्ठितो ॥

१६७.किं नु उम्मत्तरूपोव, केवलं द्वारकं इमं ।
ससो ससोति लपसि, को नु ते ससमाहरि ॥

१६८.सोवण्णमयं मणीमयं, लोहमयं अथ रूपियामयं ।

सङ्घसिलापवाळमयं, कारयिस्सामि ते ससं ॥

१६९. सन्ति अज्जेपि ससका, अरज्जे वनगोचरा ।
तेपि ते आनयिस्सामि, कीदिसं ससमिच्छसि ॥

१७०. न चाहमेते [न चाहमेतं (सी०), न वाहमेते (स्या०), न वाहमेतं (पी०)] इच्छामि, ये ससा पथविस्सिता
[पठविसिता (सी० स्या० पी०)] ।
चन्दतो ससमिच्छामि, तं मे ओहर केसव ॥

१७१. सो नून मधुरं जाति, जीवितं विजहिस्ससि ।
अपत्थियं यो पत्थयसि, चन्दतो ससमिच्छसि ॥

१७२. एवं चे कण्ह जानासि, यदज्जमनुसाससि ।
कस्मा पुरे मतं पुत्तं, अज्जापि मनुसोचसि ॥

१७३. यं न लब्भा मनुस्सेन, अमनुस्सेन वा पुन [पन (पे० व० २१५)] ।
जातो मे मा मरी पुत्तो, कुतो लब्भा अलब्भियं ॥

१७४. न मन्ता मूलभेसज्जा, ओसधेहि धनेन वा ।
सक्का आनयितुं कण्ह, यं पेतमनुसोचसि ॥

१७५. यस्स एतादिसा अस्सु, अमच्चा पुरिसपण्डिता ।
यथा निज्झापये अज्ज, घटो पुरिसपण्डितो ॥

१७६. आदित्तं वत मं सन्तं, घतसित्तं पावकं ।
वारिना विय ओसिज्जं, सब्बं निब्बापये दरं ॥

१७७. अब्बही वत मे सल्लं, यमासि हदयस्सितं ।
यो मे सोकपरेतस्स, पुत्तसोकं अपानुदि ॥

१७८. सोहं अब्बूळहसल्लोस्मि, वीतसोको अनाविलो ।
न सोचामि न रोदामि, तव सुत्त्वान माणव [भातिक (पे० व० २२४)] ॥

१७९. एवं करोन्ति सप्पज्जा, ये होन्ति अनुकम्पका ।
निवत्तयन्ति सोकम्हा, घटो जेडुंवा भातरन्ति ॥

घटपण्डितजातकं सोळसमं ।

दसकनिपातं निद्धितं ।

तस्सुद्धानं —

दळ्ह कण्ह धनञ्जय सङ्ख्वरो, रज सत्तह कस्स च [सत्ताहससाख (स्या०)] तक्कलिना ।
धम्मं कुक्कुट कुण्डलि भोजनदा, चक्कवाक सुभूरिस सोत्थि घटोति ॥

११. एकादसकनिपातो

४५५. मातुपोसकजातकं (१)

१. तस्स नागस्स विप्पवासेन, विरूळ्हा सल्लकी च कुटजा च ।
कुरुविन्दकरवीरा [करवरा (सी० स्या०)] तिससामा च, निवाते पुप्फिता च कणिकारा ॥
२. कोचिदेव सुवण्णकायुरा, नागराजं भरन्ति पिण्डेन ।
यत्थ राजा राजकुमारो वा, कवचमभिहेस्सति अछम्भितो [असम्भितो (सी० स्या० पी०)] ॥
३. गण्हाहि नाग कबळं, मा नाग किसको भव ।
बहूनि राजकिच्चानि, तानि [यानि (सी० पी०)] नाग करिस्ससि ॥
४. सा नूनसा कपणिका, अन्धा अपरिणायिका ।
खाणुं पादेन घट्टेति, गिरिं चण्डोरणं पति ॥
५. का नु ते सा महानाग, अन्धा अपरिणायिका ।
खाणुं पादेन घट्टेति, गिरिं चण्डोरणं पति ॥
६. माता मे सा महाराज, अन्धा अपरिणायिका ।
खाणुं पादेन घट्टेति, गिरिं चण्डोरणं पति ॥
७. मुञ्चथेतं महानागं, योयं भरति मातरं ।
समेतु मातरा नागो, सह सब्बेहि जातिभि ॥
८. मुत्तो च बन्धना नागो, मुत्तमादाय कुञ्जरो [कासिराजेन पेसितो (सी० स्या०), मुत्तो दामातो कुञ्जरो (पी० सी० निय्य)] ।
मुहुत्तं अस्सासयित्वा [विस्समित्वान (सी०)], अगमा येन पब्बतो ॥
९. ततो सो नळिनिं [निलिनिं (स्या०)] गन्त्वा, सीतं कुञ्जरसेवितं ।
सोण्डायूदकमाहत्वा [माहित्वा (स्या० क०)], मातरं अभिसिञ्चथ ॥

१०. कोय अनरियो देवो, अकालेनपि वस्सति [अकालेन पवस्सति (सी० स्या०), अकालेन^१तिवस्सति (पी०)] ।
गतो मे अत्रजो पुत्तो, यो मय्हं परिचारको ॥
११. उट्ठेहि अम्म किं सेसि, आगतो त्याहमत्रजो ।
मुत्तोमि कासिराजेन, वेदेहेन यसस्सिना ॥
१२. चिरं जीवतु सो राजा, कासीनं रट्ठवट्ठनो ।
यो मे पुत्तं पमोचेसि, सदा बुद्धापचायिकन्ति ॥

मातुपोसकजातकं पठमं ।

४५६. जुण्हजातकं (२)

१३. सुणोहि मय्हं वचनं जनिन्द, अत्थेन जुण्हमि इधानुपत्तो ।
न ब्राह्मणे अद्धिके तिट्ठमाने, गन्तब्ब [गन्तब्ब (क०)] माहु द्विपदिन्द [दिपदान (सी० पी०), द्विपदान (स्या०)]
सेट्ठ ॥
१४. सुणोमि तिट्ठामि वदेहि ब्रह्मे, येनासि [येनापि (स्या० क०)] अत्थेन इधानुपत्तो ।
कं वा त्वमत्थं मयि पत्थयानो, इधागमा ब्रह्मे तदिद्ध ब्रूहि ॥
१५. ददाहि मे गामवरानि पञ्च, दासीसतं सत्त गवंसतानि ।
परोसहस्सञ्च सुवण्णनिक्खे, भरिया च मे सादिसी द्वे ददाहि ॥
१६. तपो नु ते ब्राह्मण भिसरूपो, मन्ता नु ते ब्राह्मण चित्तरूपा ।
यक्खा नु [यक्खा व (सी० पी०)] ते अस्सवा सन्ति केचि, अत्थं वा मे अभिजानासि कत्तं ॥
१७. न मे तपो अत्थि न चापि मन्ता, यक्खापि मे अस्सवा नत्थि केचि ।
अत्थमि ते नाभिजानामि कत्तं, पुब्बे च खो [पुब्बेव खो (स्या० क०)] सङ्गतिमत्तमासि ॥
१८. पठमं इदं दस्सनं जानतो मे, न ताभिजानामि इतो पुरत्था ।
अक्खाहि मे पुच्छितो एतमत्थं, कदा कुहिं वा अहु सङ्गमो नो ॥
१९. गन्धारराजस्स पुरमि रम्मे, अवसिम्हसे तक्कसीलायं देव ।
तत्थन्धकारमि तिमीसिकायं [तिमिस्सिकायं (सी० अट्ठ०), तिमिस्सिकायं (स्या०)], अंसेन अंसं समघट्टयिम्ह ॥
२०. ते तत्थ ठत्त्वान उभो जनिन्द, साराणियं [सारणीयं (क०)] वीतिसारयिम्ह [वीतिसारिम्ह (सी० स्या० पी०)]
तत्थ ।
सायेव नो सङ्गतिमत्तमासि, ततो न पच्छा न पुरे अहोसि ॥

२१. यदा कदाचि मनुजेषु ब्रह्मे, समागमो सप्पुरिसेन होति ।
न पण्डिता सङ्गतिसन्थवानि, पुब्बे कतं वापि विनासयन्ति ॥
२२. बालाव [बाला च (सी० स्या० पी०)] खो सङ्गतिसन्थवानि, पुब्बे कतं वापि विनासयन्ति ।
बहुमि बालेषु कतं विनस्सति, तथा हि बाला अकतञ्जुरूपा ॥
२३. धीरा च खो सङ्गतिसन्थवानि, पुब्बे कतं वापि न नासयन्ति ।
अप्पमि धीरेसु कतं न नस्सति, तथा हि धीरा सुकतञ्जुरूपा ॥
२४. ददामि ते गामवरानि पञ्च, दासीसतं सत्त गवंसतानि ।
परोसहस्सञ्च सुवण्णनिक्खे, भरिया च ते सादिसी द्वे ददामि ॥
२५. एवं सतं होति समेच्च राज, नक्खत्तराजारिव तारकानं ।
आपूरती कासिपती तथाहं, तथापि मे सङ्गमो अज्ज लद्धोति ॥

जुणहजातकं दुतियं ।

४५७. धम्मदेवपुत्तजातकं (३)

२६. यसोकरो पुञ्जकरोहमस्मि, सदात्थुतो समणब्राह्मणानं ।
मग्गारहो देवमनुस्सपूजितो, धम्मो अहं देहि अधम्म मग्गं ॥
२७. अधम्मयानं दळ्ळमारुहित्वा, असन्तसन्तो बलवाहमस्मि ।
स किस्स हेतुमिह तवज्ज दज्जं, मग्गं अहं धम्म अदिन्नपुब्बं ॥
२८. धम्मो हवे पातुरहोसि पुब्बे, पच्छा अधम्मो उदपादि लोके ।
जेट्ठो च सेट्ठो च सनन्तनो च, उय्याहि जेट्ठस्स कनिट्ठ मग्गा ॥
२९. न याचनाय नपि पातिरूपा, न अरहता [न अरहति (सी० पी०), अरहति (क०)] तेहं ददेय्यं मग्गं ।
युद्धञ्च नो होतु उभिन्नमज्ज, युद्धमिह यो जेस्सति तस्स मग्गो ॥
३०. सब्बा दिसा अनुविसटोहमस्मि, महब्बलो अमितयसो अतुल्यो ।
गुणेहि सब्बेहि उपेतरूपो, धम्मो अधम्म त्वं कथं विजेस्ससि ॥
३१. लोहेन वे हज्जति जातरूपं, न जातरूपेन हनन्ति लोहं ।
सचे अधम्मो हज्जति [हज्जति (सी० स्या०), हज्जति (कत्थचि)] धम्ममज्ज, अयो सुवण्णं विय दस्सनेय्यं ॥
३२. सचे तुवं युद्धबलो अधम्म [युद्धबलो'सि'धम्म (क० सी०), युद्धबलो'स'धम्म (पी०)], न तुह वुट्ठा [वट्ठा (सी०

पी०]] च गरू च अत्थि ।

मग्गञ्च ते दम्मि पियाप्पियेन, वाचादुरुत्तानिपि ते खमामि ॥

३३. इदञ्च सुत्वा वचनं अधम्मो, अवंसिरो पतितो उद्धपादो ।

“युद्धत्थिको चे न लभामि युद्धं”, एत्तावता होति हतो अधम्मो ॥

३४. खन्तीबलो युद्धबलं विजेत्वा, हन्त्वा अधम्मं निहनित्व [विहनित्वा (क०)] भूम्या ।

पायासि वित्तो [चित्तो (स्या०)] अभिरुह सन्दनं, मग्गेनेव अतिबलो सच्चनिक्कमो ॥

३५. माता पिता समणब्राह्मणा च, असम्मानीता यस्स सके अगारे ।

इधेव निक्खिप्प सरीरदेहं, कायस्स भेदा निरयं वजन्ति ते [वजन्ति (सी० पी०)] ।

यथा अधम्मो पतितो अवंसिरो ॥

३६. माता पिता समणब्राह्मणा च, सुसम्मानीता यस्स सके अगारे ।

इधेव निक्खिप्प सरीरदेहं, कायस्स भेदा सुगतिं वजन्ति ते ।

यथापि धम्मो अभिरुह सन्दनन्ति ॥

धम्मदेवपुत्तजातकं [धम्मजातकं (सी० पी०)] ततियं ।

४५८. उदयजातकं (४)

३७. एका निसिन्ना सुचि सञ्जतूरु, पासादमारुह अनिन्दितङ्गी ।

याचामि तं किन्नरनेत्तचक्खु, इमेकरत्तिं उभयो वसेम ॥

३८. ओकिण्णन्तरपरिखं, दळ्ळमट्टालकोट्टकं ।

रक्खितं खग्गहत्येहि, दुप्पवेसमिदं पुरं ॥

३९. दहरस्स युविनो चापि, आगमो च न विज्जति ।

अथ केन नु वण्णेन, सङ्गमं इच्छसे मया ॥

४०. यक्खोहमस्मि कल्याणि, आगतोस्मि तवन्तिके [तवन्तिकं (सी० पी०)] ।

त्वं मं नन्दय [नन्दस्सु (स्या० क०)] भदन्ते, पुण्णकंसं ददामि ते ॥

४१. देवं व यक्खं अथ वा मनुस्सं, न पत्थये उदयमतिच्च अज्जं ।

गच्छेव त्वं यक्ख महानुभाव, मा चस्सु गन्त्वा पुनरावजित्थ ॥

४२. या सा रति उत्तमा कामभोगिनं, यं हेतु सत्ता विसमं चरन्ति ।

मा तं रतिं जीयि तुवं सुचिम्हि ते, ददामि ते रूपियं कंसपूरं ॥

४३. नारिं नरो निज्झपयं धनेन, उक्कंसती यत्थ करोति छन्दं ।
विपच्चनीको तव देवधम्मो, पच्चक्खतो थोक्तरेन एसि ॥
४४. आयु च वण्णो च [आयुं च वण्णं च (क० सी० पी०)] मनुस्सलोके, निहीयति मनुजानं सुग्गत्ते ।
तेनेव वण्णेन धनम्मि तुहं, निहीयति जिण्णतरासि अज्ज ॥
४५. एवं मे पेक्खमानस्स, राजपुत्ति यसस्सिनि ।
हायतेव तव [हायते वत ते (सी० स्या० क०), हायतेव ततो (पी०)] वण्णो, अहोरत्तानमच्चये ॥
४६. इमिनाव त्वं वयसा, राजपुत्ति सुमेधसे ।
ब्रह्मचरियं चरेय्यासि, भिय्यो वण्णवती सिया ॥
४७. देवा न जीरन्ति यथा मनुस्सा, गत्तेसु तेसं वलियो न होन्ति ।
पुच्छामि तं यक्ख महानुभाव, कथं नु देवान [कथं न देवानं (पी०)] सरीरदेहो ॥
४८. देवा न जीरन्ति यथा मनुस्सा, गत्तेसु तेसं वलियो न होन्ति ।
सुवे सुवे भिय्यतरोव [भिय्यतरो च (क०)] तेसं, दिब्बो च वण्णो विपुला च भोगा ॥
४९. किंसूध भीता जनता अनेका, मग्गो च नेकायतनं पवुत्तो ।
पुच्छामि तं यक्ख महानुभाव, कत्थद्धितो परलोकं न भाये ॥
५०. वाचं मनज्ज पणिधाय सम्मा, कायेन पापानि अकुब्बमानो ।
बहुन्नपानं घरमावसन्तो, सद्धो मुदू संविभागी वदज्जू ।
सङ्गाहको सखिलो सण्णवाचो, एत्थद्धितो परलोकं न भाये ॥
५१. अनुसाससि मं यक्ख, यथा माता यथा पिता ।
उळारवण्णं पुच्छामि, को नु त्वमसि सुब्रहा ॥
५२. उदयोहमस्मि कल्याणि, सङ्करत्ता इधागतो [सङ्करत्था इधागतो (सी० पी०), सङ्करत्थायिधागतो (स्या०)] ।
आमन्त खो तं गच्छामि, मुत्तोस्मि तव सङ्करा [सङ्करा (सी० स्या० पी०)] ॥
५३. सचे खो त्वं उदयोसि, सङ्करत्ता इधागतो ।
अनुसास मं राजपुत्त, यथास्स पुन सङ्गमो ॥
५४. अतिपतति [अधिपतती (सी० पी०)] वयो खणो तथेव, ठानं नत्थि धुवं चवन्ति सत्ता ।
परिजिय्यति अद्धुवं सरीरं, उदये मा पमाद [मा पमादं (सी०)] चरस्सु धम्मं ॥
५५. कसिणा पथवी धनस्स पूरा, एकस्सेव सिया अनज्जधेय्या ।

तज्चापि जहति [जहाति (सी० स्या० पी०), जहाती (?)] अवीतरागो, उदये मा पमाद चरस्सु धम्मं ॥

५६. माता च पिता च भातरो च, भरिया यापि धनेन होति कीता [भरियापि धनेन होन्ति अतित्ता (क०)] ।
ते चापि जहन्ति अज्जमज्जं, उदये मा पमाद चरस्सु धम्मं ॥

५७. कायो परभोजनन्ति जत्वा [कायो च परभोजनं विदित्वा (क०)], संसारे सुगतिञ्च दुग्गतिञ्च [सुगती च दुग्गती च (सी० स्या० पी०), सुग्गतिं दुग्गतिञ्च (क०)] ।
इत्तरवासोति जानियान, उदये मा पमाद चरस्सु धम्मं ॥

५८. साधु भासतियं [भासतयं (सी० पी०)] यक्खो, अप्पं मच्चान जीवितं ।
कसिरञ्च परित्तञ्च, तञ्च दुक्खेन संयुतं ।
साहं एका पब्बजिस्सामि, हित्वा कासिं सुरुन्धनन्ति ॥

उदयजातकं चतुर्थं ।

४५९. पानीयजातकं (५)

५९. मित्तो मित्तस्स पानीयं, अदिन्नं परिभुज्जिसं ।
तेन पच्छा विजिगुच्छिं, तं पापं पकतं मया ।
मा पुन अकरं पापं, तस्मा पब्बजितो अहं ॥

६०. परदारञ्च दिस्वान, छन्दो मे उदपज्जथ [उपपज्जथ (स्या० क०)] ।
तेन पच्छा विजिगुच्छिं, तं पापं पकतं मया ।
मा पुन अकरं पापं, तस्मा पब्बजितो अहं ॥

६१. पितरं मे महाराज, चोरा अगण्हु [अगण्हुं (सी० पी०), अगण्हि (क०)] कानने ।
तेसाहं पुच्छितो जानं, अज्जथा नं वियाकरिं ॥

६२. तेन पच्छा विजिगुच्छिं, तं पापं पकतं मया ।
मा पुन अकरं पापं, तस्मा पब्बजितो अहं ॥

६३. पाणातिपातमकरुं, सोमयागे उपट्ठिते ।
तेसाहं समनुज्जासिं, तेन पच्छा विजिगुच्छिं ॥

६४. तं पापं पकतं मया, मा पुन अकरं पापं ।
तस्मा पब्बजितो अहं ॥

६५. सुरामेरयमाधुका [मधुका (सी० स्या० पी०)], ये जना पठमासु नो ।

बहूनं ते अनत्थाय, मज्जपानमकप्पयुं ॥

६६. तेसाहं समनुज्जासिं, तेन पच्छा विजिगुच्छिं ।
तं पापं पकतं मया, मा पुन अकरं पापं ।
तस्मा पब्बजितो अहं ॥

६७. धिरत्थु सुबहू कामे, दुग्गन्धे बहुकण्टके ।
ये अहं पटिसेवन्तो, नालभिं तादिसं सुखं ॥

६८. महस्सादा सुखा कामा, नत्थि कामा परं [कामपरं (सी० पी०)] सुखं ।
ये कामे पटिसेवन्ति, सगं ते उपपज्जरे ॥

६९. अप्पस्सादा दुखा कामा, नत्थि कामा परं दुखं ।
ये कामे पटिसेवन्ति, निरयं ते उपपज्जरे ॥

७०. असी यथा सुनिसितो, नेत्तिंसोव सुपायिको [सुपासितो (क० सी० निय्य), सुपायितो (क० अट्ठ०)] ।
सत्तीव उरसि खित्ता, कामा दुक्खतरा ततो ॥

७१. अङ्गारानं व जलितं, कासुं साधिकपोरिसं ।
फालं व दिवसंतत्तं, कामा दुक्खतरा ततो ॥

७२. विसं यथा हलाहलं, तेलं पक्कुथितं [उक्कुटितं (सी० पी०), पक्कुटितं (स्या०)] यथा ।
तम्बलोह [तम्पलोहं (स्या०)] विलीनं व, कामा दुक्खतरा ततोति ॥

पानीयजातकं पञ्चमं ।

४६०. युधञ्जयजातकं (६)

७३. मित्तामच्चपरिब्यूळहं [परिब्यूळहं (सी० पी०)], अहं वन्दे रथेसभं ।
पब्बजिस्सामहं राज [पब्बजिस्सं महाराज (सी० पी०)], तं देवो अनुमज्जतु ॥

७४. सचे ते ऊनं कामेहि, अहं परिपूरयामि [अहं व पूरयामि (क०)] ते ।
यो तं हिंसति वारेमि, मा पब्बज [पब्बजि (पी०)] युधञ्जय [युधञ्जय (सी० स्या०), युवञ्जय (पी०)] ॥

७५. न मत्थि ऊनं कामेहि, हिंसिता मे न विज्जति ।
दीपञ्च कातुमिच्छामि, यं जरा नाभिकीरति ॥

७६. पुत्तो वा पितरं याचे, पिता वा पुत्तमोरसं ।

नेगमो तं याचे [नेगमो याचते (सी० स्या० पी०)] तात, मा पब्बज युधञ्चय ॥

७७. मा मं देव निवारेहि, पब्बजन्तं रथेसभ ।
माहं कामेहि सम्मत्तो, जराय वसमन्वगू ॥

७८. अहं तं तात याचामि, अहं पुत्त निवारये ।
चिरं तं दट्ठमिच्छामि, मा पब्बज युधञ्चय ॥

७९. उस्सावोव तिणग्गम्हि, सूरियुग्गमनं पति ।
एवमायु मनुस्सानं, मा मं अम्म निवारय ॥

८०. तरमानो इमं यानं, आरोपेतु [तरमाना इमं यानं, आरोपेन्तु (सी० पी०)] रथेसभ ।
मा मे माता तरन्तस्स, अन्तरायकरा अहु ॥

८१. अभिधावथ भदन्ते, सुज्जं हेस्सति रम्मकं ।
युधञ्चयो अनुज्जातो, सब्बदत्तेन राजिना ॥

८२. योहु सेट्ठो सहस्सस्स [मनुस्सानं (स्या०), सहस्सानं (क०)], युवा कञ्चनसन्निभो ।
सोयं कुमारो पब्बजितो, कासायवसनो बली ॥

८३. उभो कुमारो पब्बजिता, युधञ्चयो युधिष्ठिलो ।
पहाय मातापितरो, सङ्गं छेत्त्वान मच्चुनोति ॥

युधञ्चयजातकं छट्ठं ।

४६१. दसरथजातकं (७)

८४. एथ लक्खण सीता च, उभो ओतरथोदकं ।
एवायं भरतो आह, “राजा दसरथो मतो” ॥

८५. केन रामप्पभावेन, सोचितब्बं न सोचसि ।
पितरं कालकतं [कालङ्कतं (क०)] सुत्वा, न तं पसहते दुखं ॥

८६. यं न सक्का निपालेतुं, पोसेन लपतं बहं ।
स किस्स विज्जू मेधावी, अत्तानमुपतापये ॥

८७. दहरा च हि वुद्धा च [ये वुद्धा (सी० अट्ठ०), ये वुद्धा (स्या०)], ये बाला ये च पण्डिता ।
अट्ठा चेव दलिदा च, सब्बे मच्चुपरायणा ॥

८८. फलानमिव पक्कानं, निच्चं पतनतो भयं ।
एवं जातान मच्चानं, निच्च मरणतो भयं ॥
८९. सायमेके न दिस्सन्ति, पातो दिट्ठा बहुज्जना ।
पातो एके न दिस्सन्ति, सायं दिट्ठा बहुज्जना ॥
९०. परिदेवयमानो चे, किञ्चिदत्थं उदब्बहे ।
सम्मूळ्हो हिंसमत्तानं, कयिरा तं विचक्खणो ॥
९१. किसो विवण्णो भवति, हिंसमत्तानमत्तनो [मत्तना (सी० अट्ठ० सु० नि० ५९०)] ।
न तेन पेता पालेन्ति, निरत्था परिदेवना ॥
९२. यथा सरणमादित्तं, वारिना परिनिब्बये [वारिनावनिब्बापये (स्या० क०)] ।
एवम्पि धीरो सुतवा, मेधावी पण्डितो नरो ।
खिप्पमुप्पतितं सोकं, वातो तूलंव धंसये ॥
९३. मच्चो एकोव [एकोव मच्चो (सी० स्या० पी०)] अच्चेति, एकोव जायते कुले ।
संयोगपरमात्वेव, सम्भोगा सब्बपाणिनं ॥
९४. तस्मा हि धीरस्स बहुस्सुतस्स, सम्पस्सतो लोकमिमं परञ्च ।
अज्जाय धम्मं हृदयं मनञ्च, सोका महन्तापि न तापयन्ति ॥
९५. सोहं दस्सञ्च भोक्खञ्च, भरिस्सामि च [सोहं यसञ्च भोगञ्च, भरियापि च (स्या० क०)] जातके ।
सेसञ्च पालयिस्सामि, किच्चमेतं [किच्चमेवं (पी०)] विजानतो ॥
९६. दस वस्ससहस्सानि, सट्ठि वस्ससतानि च ।
कम्बुगीवो महाबाहु, रामो रज्जमकारयीति ॥

दसरथजातकं सत्तमं ।

४६२. संवरजातकं (८)

९७. जानन्तो नो महाराज, तव सीलं जनाधिपो ।
इमे कुमारे पूजेन्तो, न तं केनचि मज्जथ ॥
९८. तिट्ठन्ते नो महाराजे, अदु [आदु (सी० पी०), आदू (स्या०)] देवे दिवङ्गते ।
जाती तं समनुज्जिंसु, सम्पस्सं अत्थमत्तनो ॥

१९. केन संवरवत्तेन, सज्जाते अभितिट्ठसि ।
केन तं नातिवत्तन्ति, जातिसङ्घा समागता ॥
१००. न राजपुत्त उसूयामि [राजपुत्त नुस्सुय्यामि (क०)], समणानं महेसिनं ।
सक्कच्चं ते नमस्सामि, पादे वन्दामि तादिनं ॥
१०१. ते मं धम्मगुणे युत्तं, सुस्सूसमनुसूयकं ।
समणा मनुसासन्ति [समनुसासन्ति (सी० स्या० पी०)], इसी धम्मगुणे रता ॥
१०२. तेसाहं वचनं सुत्वा, समणानं महेसिनं ।
न किञ्चि अतिमज्जामि, धम्मे मे निरतो मनो ॥
१०३. हत्थारोहा अनीकट्ठा, रथिका पत्तिकारका ।
तेसं [तेसु (पी०)] नप्पटिबन्धामि, निविट्ठं [निबद्धं (सी० पी०)] भत्तवेतनं ॥
१०४. महामत्ता च मे अत्थि, मन्तिनो परिचारका ।
बाराणसिं वोहरन्ति, बहुमंससुरोदकं ॥
१०५. अथोपि वाणिजा फीता, नानारट्ठेहि आगता ।
तेसु मे विहिता रक्खा, एवं जानाहुपोसथ ॥
१०६. धम्मेन किर जातीनं, रज्जं कारेहि संवर ।
मेधावी पण्डितो चासि [चापि (सी० पी०)], अथोपि जातिनं हितो ॥
१०७. तं तं जातिपरिब्यूळ्हं, नानारतनमोचितं ।
अमित्ता नप्पसहन्ति, इन्दं व असुराधिपोति ॥

संवरजातकं अट्ठमं ।

४६३. सुप्पारकजातकं (९)

१०८. उम्मुज्जन्ति निमुज्जन्ति, मनुस्सा खुरनासिका ।
सुप्पारकं तं पुच्छाम, समुद्धो कतमो अयं ॥
१०९. कुरुकच्छा [भरुकच्छा (सी० स्या० पी० अट्ठ०)] पयातानं, वाणिजानं धनेसिनं ।
नावाय विप्पनट्ठाय, खुरमालीति वुच्चति ॥
११०. यथा अग्गीव सुरियोव [अग्गि सुरियो च (स्या०), अग्गीव सूरियो (क०)], समुद्धो पटिदिस्सति ।

सुप्पारकं तं पुच्छाम, समुद्धो कतमो अयं ॥

१११. कुरुकच्छा पयातानं, वाणिजानं धनेसिनं ।
नावाय विप्पनट्ठाय, अग्गिमालीति वुच्चति ॥

११२. यथा दधीव खीरं व [दधि च खीरं च (स्या०), एवमुपरिपि], समुद्धो पटिदिस्सति ।
सुप्पारकं तं पुच्छाम, समुद्धो कतमो अयं ॥

११३. कुरुकच्छा पयातानं, वाणिजानं धनेसिनं ।
नावाय विप्पनट्ठाय, दधिमालीति [खीरमालीति (क०)] वुच्चति ॥

११४. यथा कुसोव सस्सोव, समुद्धो पटिदिस्सति ।
सुप्पारकं तं पुच्छाम, समुद्धो कतमो अयं ॥

११५. कुरुकच्छा पयातानं, वाणिजानं धनेसिनं ।
नावाय विप्पनट्ठाय, कुसमालीति वुच्चति ॥

११६. यथा नळोव वेळूव, समुद्धो पटिदिस्सति ।
सुप्पारकं तं पुच्छाम, समुद्धो कतमो अयं ॥

११७. कुरुकच्छा पयातानं, वाणिजानं धनेसिनं ।
नावाय विप्पनट्ठाय, नळमालीति वुच्चति ॥

११८. महब्भयो भिसनको, सद्धो सुय्यतिमानुसो [समुद्धो सुय्यतमानुसो (सी० पी० अट्ठ०)] ।
यथा सोब्भो पपातोव, समुद्धो पटिदिस्सति ।
सुप्पारकं तं पुच्छाम, समुद्धो कतमो अयं ॥

११९. कुरुकच्छा पयातानं, वाणिजानं धनेसिनं ।
नावाय विप्पनट्ठाय, बळवामुखीति [वळभामुखीति (सी० स्या०), बलवामुखीति (स्या० क०)] वुच्चति ॥

१२०. यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तोस्मि विञ्जुतं ।
नाभिजानामि सञ्चिच्च, एकपाणम्मि हिंसितं ।
एतेन सच्चवज्जेन, सोत्थिं नावा निवत्ततूति ॥

सुप्पारकजातकं नवमं ।

एकादसकनिपातं निद्धितं ।

तस्सुद्धानं —

सिरिमातुसुपोसकनागवरो, पुन जुण्हक धम्ममुदयवरो ।
अथ पानि युधञ्चयको च, दसरथ संवर पारगतेन नवाति ॥

१२. द्वादसकनिपातो

४६४. चूळकुणालजातकं (१)

१. लुब्धानं [खुद्धानं (सी० स्या० पी०)] लहुचित्तानं, अकतञ्चून दुब्भिनं ।
नादेवसत्तो पुरिसो, थीनं सद्भातुमरहति ॥
२. न ता पजानन्ति कतं न किच्चं, न मातरं पितरं भातरं वा ।
अनरिया समतिक्कन्तधम्मा, सस्सेव चित्तस्स वसं वजन्ति ॥
३. चिरानुवुट्ठम्पि [चिरानुवुत्थम्पि (सी० पी०)] पियं मनापं, अनुकम्पकं पाणसमम्पि भत्तुं [सन्तं (सी० स्या० पी०)] ।
आवासु किच्चेसु च नं जहन्ति, तस्माहमित्थीनं न विस्ससामि ॥
४. थीनञ्हि चित्तं यथा वानरस्स, कन्नप्पकन्नं यथा रुक्खछाया ।
चलाचलं हृदयमित्थियानं, चक्कस्स नेमि विय परिवत्तति ॥
५. यदा ता पस्सन्ति समेक्खमाना, आदेय्यरूपं पुरिसस्स वित्तं ।
सण्हाहि वाचाहि नयन्ति मेनं, कम्बोजका जलजेनेव अस्सं ॥
६. यदा न पस्सन्ति समेक्खमाना, आदेय्यरूपं पुरिसस्स वित्तं ।
समन्ततो नं परिवज्जयन्ति, तिण्णो नदीपारगतोव कुल्लं ॥
७. सिलेसूपमा सिखिरिव सब्बभक्खा, तिक्खमाया नदीरिव सीघसोता ।
सेवन्ति हेता पियमप्पियञ्च, नावा यथा ओरकूलं परञ्च ॥
८. न ता एकस्स न द्विन्नं, आपणोव पसारितो ।
यो ता मय्हन्ति मज्जेय्य, वातं जालेन बाधये [बन्धये (स्या० क०)] ॥
९. यथा नदी च पन्थो च, पानागारं सभा पपा ।
एवं लोकित्थियो नाम, वेला तासं न विज्जति [इमिस्सा गाथाय पुब्बद्धापरद्धं विपरियायेन दिस्सति (क०)] ॥
१०. घतासनसमा एता, कण्हसप्पसिरूपमा ।
गावो बहितिणस्सेव, ओमसन्ति वरं वरं ॥

११. घतासनं कुञ्जरं कण्हसप्पं, मुद्धाभिसित्तं पमदा च सब्बा ।
एते नरो निच्चयतो [निच्चयत्तो (सी० पी०)] भजेथ, तेसं हवे दुब्बिदु सब्बभावो [सच्चभावो (स्या०)] ॥
१२. नच्चन्तवण्णा न बहूनां कन्ता, न दक्खिणा पमदा सेवितब्बा ।
न परस्स भरिया न धनस्स हेतु, एतित्थियो पञ्च न सेवितब्बाति ॥

चूळकुणालजातकं पठमं ।

४६५. भद्दसालजातकं (२)

१३. का त्वं सुद्धेहि वत्थेहि, अघे वेहायसं [वेहासयं (सी० पी०)] ठिता ।
केन त्यास्सूनि वत्तन्ति, कुतो तं भयमागतं ॥
१४. तवेव देव विजिते, भद्दसालोति मं विदू ।
सट्ठि [सट्ठिं (सी० पी०)] वस्ससहस्सानि, तिट्ठतो पूजितस्स मे ॥
१५. कारयन्ता नगरानि, अगारे च दिसम्पति ।
विविधे चापि पासादे, न मं ते अच्चमज्जिसुं ।
यथेव मं ते पूजेसुं, तथेव त्वम्पि पूजय ॥
१६. तं इवाहं [तज्ज अहं (सी० स्या० पी०)] न पस्सामि, थूलं कायेन ते दुमं ।
आरोहपरिणाहेन, अभिरूपोसि जातिया ॥
१७. पासादं कारयिस्सामि, एकत्थम्भं मनोरमं ।
तत्थ तं उपनेस्सामि, चिरं ते यक्ख जीवितं ॥
१८. एवं चित्तं उदपादि, सरीरेन विनाभावो ।
पुथुसो मं विकन्तित्वा, खण्डसो अवकन्तथ ॥
१९. अगगे च छेत्वा मज्झे च, पच्छा मूलम्हि छिन्दथ [मूलज्ज छिन्दथ (सी०), मूलं विछिन्दथ (पी०)] ।
एवं मे छिज्जमानस्स, न दुक्खं मरणं सिया ॥
२०. हत्थपादं [हत्थपादे (क०)] यथा छिन्दे [छिन्ने (क०)], कण्णनासज्ज जीवतो ।
ततो पच्छा सिरो छिन्दे, तं दुक्खं मरणं सिया ॥
२१. सुखं नु खण्डसो छिन्नं, भद्दसालवनप्पति ।
किं हेतु किं उपादाय, खण्डसो छिन्नमिच्छसि ॥

२२. यच्च हेतुमुपादाय, हेतुं धम्मूपसंहितं ।
खण्डसो छिन्नमिच्छामि, महाराज सुणोहि मे ॥
२३. जाती मे सुखसंवद्धा, मम पस्से निवातजा ।
तेपिहं उपहिंसेय्यं, परेसं असुखोचितं ॥
२४. चेतेय्यरूपं [चेतब्बरूपं (सी० पी०)] चेतेसि, भद्दसालवनप्पति ।
हितकामोसि जातीनं, अभयं सम्म दम्मि तेति ॥

भद्दसालजातकं दितियं ।

४६६. समुद्दवाणिजजातकं (३)

२५. कसन्ति वपन्ति ते जना, मनुजा कम्मफलूपजीविनो ।
नयिमस्स दीपकस्स भागिनो, जम्बुदीपा इदमेव नो वरं ॥
२६. तिपच्चरत्तूपगतमिह चन्दे, वेगो महा हेहिति सागरस्स ।
उप्लविसं दीपमिमं उळारं, मा वो वधी गच्छथ लेणमज्जं ॥
२७. न जातुयं सागरवारिवेगो, उप्लविसं दीपमिमं उळारं ।
तं मे निमित्तेहि बहूहि दिट्ठं, मा भेथ किं सोचथ मोदथव्हो [मोदथ वो (क०) ६.३८ मोगल्लानसुत्तं पस्सितब्बं] ॥
२८. पट्टतभक्खं बहुअन्नपानं, पत्तत्थ आवासमिमं उळारं ।
न वो भयं पटिपस्सामि किञ्चि, आपुत्तपुत्तेहि पमोदथव्हो ॥
२९. यो देवोयं दक्खिणायं [दक्खिणस्सं (सी०)] दिसायं, खेमन्ति पक्कोसति तस्स सच्चं ।
न उत्तरो वेदि भयाभयस्स, मा भेथ किं सोचथ मोदथव्हो ॥
३०. यथा इमे विप्पवदन्ति यक्खा, एको भयं संसति खेममेको ।
तदिद्धं मय्हं वचनं सुणाथ, खिप्पं लहुं मा विनस्सिमह सब्बे ॥
३१. सब्बे समागम्म करोम नावं, दोणिं दळ्हं सब्बयन्तूपपन्नं ।
सचे अयं दक्खिणो सच्चमाह, मोघं पटिक्कोसति उत्तरोयं ।
सा चेव नो हेहिति आपदत्था, इमच्च दीपं न परिच्चजेम ॥
३२. सचे च खो उत्तरो सच्चमाह, मोघं पटिक्कोसति दक्खिणोयं ।
तमेव नावं अभिरुह सब्बे, एवं मयं सोत्थि तरेमु पारं ॥

३३. न वे सुगणं पठमेन सेटुं, कनिट्टुमापाथगतं गहेत्वा ।
यो चीध तच्छं [मज्झं (सी० स्या० पी०)] पविचेय्य गणहति [गण्हि (क०)], स वे नरो सेट्टमुपेति ठानं ॥
३४. यथापि ते सागरवारिमज्झे, सकम्मुना सोत्थि वहिंसु वाणिजा ।
अनागतत्थं पटिविज्झियान, अप्पम्पि नाच्चेति स भूरिपज्जो ॥
३५. बाला च मोहेन रसानुगिद्धा, अनागतं अप्पटिविज्झियत्थं ।
पच्चुप्पन्ने सीदन्ति अत्थजाते, समुद्धमज्झे यथा ते मनुस्सा ॥
३६. अनागतं पटिकयिराथ किच्चं, “मा मं किच्चं किच्चकाले ब्यधेसि” ।
तं तादिसं पटिकतं [पटिकतं (क०), पटिगत (सी० अट्ट०), पटिकच्च (?)] किच्चकारिं, न तं किच्चं
किच्चकाले ब्यधेतीति ॥

समुद्धवाणिजजातकं ततियं ।

४६७. कामजातकं (४)

३७. कामं कामयमानस्स, तस्स चे तं समिज्झति ।
अद्धा पीतिमनो होति, लद्धा मच्चो यदिच्छति ॥
३८. कामं कामयमानस्स, तस्स चे तं समिज्झति ।
ततो नं अपरं कामे, धम्मे तण्हं व विन्दति ॥
३९. गवं व सिङ्गिनो सिङ्गं, वट्टमानस्स वट्टति ।
एवं मन्दस्स पोसस्स, बालस्स अविजानतो ।
भिय्यो तण्हा पिपासा च, वट्टमानस्स वट्टति ॥
४०. पथब्बा सालियवकं, गवस्सं [गवासं (सी० स्या० पी०)] दासपोरिसं ।
दत्त्वा च [दत्त्वापि (सी० स्या०), दत्त्वा वा (पी०)] नालमेकस्स, इति विद्धा [विद्धा (स्या०)] समं चरे ॥
४१. राजा पसय्ह पथविं विजित्वा, ससागरन्तं महिमावसन्तो ।
ओरं समुद्धस्स अतित्तरूपो [अतित्तरूपो (क०)], पारं समुद्धस्सपि पत्थयेथ ॥
४२. याव अनुस्सरं कामे, मनसा तित्ति नाज्झगा ।
ततो निवत्ता पटिकम्म दिस्वा, ते वे सुतित्ता ये [तित्ता (सी० स्या० पी०)] पज्जाय तित्ता ॥
४३. पज्जाय तित्तिनं [तित्तीनं (सी० स्या०)] सेटुं, न सो कामेहि तप्पति ।
पज्जाय तित्तं पुरिसं, तण्हा न कुरुते वसं ॥

४४. अपचिनेथेव कामानं [कामानि (सी० स्या० पी०)], अपिच्छस्स अलोलुपो ।
समुद्गमत्तो पुरिसो, न सो कामेहि तप्पति ॥
४५. रथकारोव चम्मस्स, परिकन्तं उपाहनं ।
यं यं चजति [जहति (स्या० क०)] कामानं, तं तं सम्पज्जते सुखं ।
सब्बं चे सुखमिच्छेय्य, सब्बे कामे परिच्चजे ॥
४६. अट्ठ ते भासिता गाथा, सब्बा होन्ति सहस्सियो [सहस्सिया (?) उपरि सुतसोमजातके तथा दिस्सति] ।
पटिगण्ह महाब्रह्मे, साधेतं तव भासितं ॥
४७. न मे अत्थो सहस्सेहि, सतेहि नहुतेहि वा ।
पच्छिमं भासतो गाथं, कामे मे न रतो मनो ॥
४८. भद्रको [सद्धो (सी०)] वतायं माणवको, सब्बलोकविदू मुनि ।
यो इमं तण्हं [यो तण्हं (सी० स्या०)] दुक्खजननिं, परिजानाति पण्डितोति ॥
- कामजातकं चतुत्थं ।

४६८. जनसन्धजातकं (५)

४९. दस खलु इमानि [खलुमानि (स्या०)] ठानानि, यानि पुब्बे अकरित्वा ।
स पच्छा मनुतप्पति, इच्चेवाह [इच्चाह राजा (सी० स्या० पी०)] जनसन्धो ॥
५०. अलद्धा वित्तं तप्पति, पुब्बे असमुदानितं ।
न पुब्बे धनमेसिस्सं, इति पच्छानुतप्पति ॥
५१. सक्करूपं पुरे सन्तं, मया सिप्यं न सिक्खितं ।
किच्छा वुत्ति असिप्पस्स, इति पच्छानुतप्पति ॥
५२. कूटवेदी पुरे आसिं, पिसुणो पिट्ठिमंसिको ।
चण्डो च फरुसो चापि [चासिं (सी० स्या० पी०)], इति पच्छानुतप्पति ॥
५३. पाणातिपाती पुरे आसिं, लुद्धो चापि [चासिं (सी० पी०)] अनारियो ।
भूतानं नापचायिस्सं, इति पच्छानुतप्पति ॥
५४. बहूसु वत सन्तीसु, अनापादासु इत्थिसु ।
परदारं असेविस्सं, इति पच्छानुतप्पति ॥

५५. बहुम्हि वत सन्तम्हि, अन्नपाने उपट्ठिते ।
न पुब्बे अददं [अददिं (सी०)] दानं, इति पच्छानुतप्पति ॥
५६. मातरं पितरञ्चापि, जिण्णकं गतयोब्बनं [जिण्णके गतयोब्बने (सी० स्या० पी०)] ।
पहु सन्तो न पोसिस्सं, इति पच्छानुतप्पति ॥
५७. आचरियमनुसत्थारं, सब्बकामरसाहरं ।
पितरं अतिमज्जिस्सं, इति पच्छानुतप्पति ॥
५८. समणे ब्राह्मणे चापि, सीलवन्ते बहुस्सुते ।
न पुब्बे पयिरुपासिस्सं, इति पच्छानुतप्पति ॥
५९. साधु होति तपो चिण्णो, सन्तो च पयिरुपासितो ।
न च पुब्बे तपो चिण्णो, इति पच्छानुतप्पति ॥
६०. यो च एतानि ठानानि, योनिसो पटिपज्जति ।
करं पुरिसकिच्चानि, स पच्छा नानुतप्पतीति ॥

जनसन्धजातकं पञ्चमं ।

४६९. महाकण्हजातकं (६)

६१. कण्हो कण्हो च घोरो च, सुक्कदाठो पभासवा [पतापवा (सी० स्या० पी०)] ।
बद्धो पञ्चहि रज्जूहि, किं रवि [धीर (सी० पी०), वीर (स्या०)] सुनखो तव ॥
६२. नायं मिगानमत्थाय, उसीनक [उसीनर (सी० पी०), उसीन्नर (स्या०)] भविस्सति ।
मनुस्सानं अनयो हुत्वा, तदा कण्हो पमोक्खति ॥
६३. पत्तहत्था समणका, मुण्डा सङ्घाटिपारुता ।
नङ्गलेहि कसिस्सन्ति, तदा कण्हो पमोक्खति ॥
६४. तपस्सिनियो [तपनीया (क०) दुतियन्तपदानि हेतानि] पब्बजिता, मुण्डा सङ्घाटिपारुता ।
यदा लोके गमिस्सन्ति, तदा कण्हो पमोक्खति ॥
६५. दीघोत्तरोट्ठा जटिला, पङ्कदन्ता रजस्सिरा ।
इणं चोदाय [वोदाय (सी० पी०), चोदय (स्या०)] गच्छन्ति, तदा कण्हो पमोक्खति ॥
६६. अधिच्च वेदे [वेदं (क०)] सावित्तिं, यज्जतन्तज्ज [तन्त्रज्ज (सी० स्या० पी०)] ब्राह्मणा ।

भतिकाय यजिस्सन्ति, तदा कण्हो पमोक्खति ॥

६७. मातरं पितरञ्चापि, जिण्णकं गतयोब्बनं ।

पहू सन्तो [सन्ता (सी०)] न भरन्ति, तदा कण्हो पमोक्खति ॥

६८. मातरं पितरञ्चापि, जिण्णकं गतयोब्बनं ।

बाला तुम्हेति वक्खन्ति, तदा कण्हो पमोक्खति ॥

६९. आचरियभरियं सखिं [आचरियभरियं सखाभरियं (सी० पी०)], मातुलानि पितुच्छकिं [पितुच्छयं (सी०), पितुच्छसं (पी०)] ।

यदा लोके गमिस्सन्ति, तदा कण्हो पमोक्खति ॥

७०. असिचम्मं गहेत्त्वान, खग्गं पग्गह् ब्राह्मणा ।

पन्थघातं करिस्सन्ति, तदा कण्हो पमोक्खति ॥

७१. सुक्कच्छवी वेधवेरा, थूलबाहू अपातुभा ।

मित्तभेदं करिस्सन्ति, तदा कण्हो पमोक्खति ॥

७२. मायाविनो नेकतिका, असप्पुरिसचिन्तका ।

यदा लोके भविस्सन्ति, तदा कण्हो पमोक्खतीति ॥

महाकण्हजातकं छट्ठं ।

४७०. कोसियजातकं (७)

७३. नेव किणामि नपि विक्किणामि, न चापि मे सन्निचयो च अत्थि [इधत्थि (स्या०)] ।

सुकिच्छरूपं वतिदं परित्तं, पत्थोदनो नालमयं दुविन्नं ॥

७४. अप्पम्हा अप्पकं दज्जा, अनुमज्झतो मज्झकं ।

बहुम्हा बहुकं दज्जा, अदानं नुपपज्जति [न उपपज्जति (सी० पी०), नूपपज्जति (स्या०)] ॥

७५. तं तं वदामि कोसिय, देहि दानानि भुज्ज च ॥

अरियमग्गं समारूह [अरियं मग्गं समारूह (सी० पी०)], नेकासी लभते सुखं ॥

७६. मोघज्जस्स हुतं होति, मोघज्चापि समीहितं ।

अतिथिस्मिं यो निसिन्नस्मिं, एको भुज्जति भोजनं ॥

७७. तं तं वदामि कोसिय, देहि दानानि भुज्ज च ।

- अरियमग्गं समारूह, नेकासी लभते सुखं ॥
७८. सच्चञ्चस्स हुतं होति, सच्चञ्चापि समीहितं ।
अतिथिस्मिं यो निसिन्नस्मिं, नेको भुञ्जति भोजनं ॥
७९. तं तं वदामि कोसिय, देहि दानानि भुञ्ज च ।
अरियमग्गं समारूह, नेकासी लभते सुखं ॥
८०. सरञ्च जुहति पोसो, बहुकाय गयाय च ।
दोणे तिम्वरुतित्थस्मिं, सीघसोते महावहे ॥
८१. अत्र चस्स हुतं होति, अत्र चस्स समीहितं ।
अतिथिस्मिं यो निसिन्नस्मिं, नेको भुञ्जति भोजनं ॥
८२. तं तं वदामि कोसिय, देहि दानानि भुञ्ज च ।
अरियमग्गं समारूह, नेकासी लभते सुखं ॥
८३. बळिसहि सो निगिलति [निगिलति (सी० पी०)], दीघसुत्तं सबन्धनं ।
अतिथिस्मिं यो निसिन्नस्मिं, एको भुञ्जति भोजनं ॥
८४. तं तं वदामि कोसिय, देहि दानानि भुञ्ज च ।
अरियमग्गं समारूह, नेकासी लभते सुखं ॥
८५. उळारवण्णा वत ब्राह्मणा इमे, अयञ्च वो सुनखो किस्स हेतु ।
उच्चावचं वण्णनिभं विकुब्बति, अक्खाथ नो ब्राह्मणा के नु तुम्हे ॥
८६. चन्दो च सुरियो च [सूरियो च (क०)] उभो इधागता, अयं पन मातलि देवसारथि ।
सक्कोहमस्मि तिदसानमिन्दो, एसो च खो पञ्चसिखोति वुच्चति ॥
८७. पाणिस्सरा मुदिङ्गा च [मुतिङ्गा च (सी० स्या० पी०)], मुरजालम्बरानि च ।
सुत्तमेनं पबोधेन्ति, पटिबुद्धो च नन्दति ॥
८८. ये केचिमे मच्छरिनो कदरिया, परिभासका समणब्राह्मणानं ।
इधेव निक्खिप्प सरीरदेहं, कायस्स भेदा निरयं वजन्ति ॥
८९. ये केचिमे सुग्गतिमासमाना [सुग्गतिमाससाना (सी० पी०), सुग्गतासिसमाना (क०)], धम्मे ठिता संयमे संविभागे ।
इधेव निक्खिप्प सरीरदेहं, कायस्स भेदा सुगतिं वजन्ति ॥

९०. त्वं नोसि जाति पुरिमासु जातिसु, सो मच्छरी रोसको [कोसियो (स्या० क०)] पापधम्मो ।
तवेव अत्थाय इधागतम्हा, मा पापधम्मो निरयं गमित्थ [अप्पत्थ (क० सी० स्या० पी०)] ॥
९१. अद्धा हि मं वो हितकामा, यं मं समनुसासथ ।
सोहं तथा करिस्सामि, सब्बं वुत्तं हितेसिभि ॥
९२. एसाहमज्जेव उपारमामि, न चापिहं [न चापहं (सी० पी०)] किञ्चि करेय्य पापं ।
न चापि मे किञ्चि अदेय्यमत्थि, न चापिदत्त्वा उदकं पिवामि [उदकम्पहं पिबे (सी०)] ॥
९३. एवञ्च मे ददतो सब्बकालं [काले (क०)], भोगा इमे वासव खीयिस्सन्ति ।
ततो अहं पब्बजिस्सामि सक्क, हित्वान कामानि यथोधिकानीति ॥

कोसियजातकं सत्तमं ।

४७१. मेण्डकपञ्चजातकं (८)

९४. येसं न कदाचि भूतपुब्बं, सख्यं [सक्खिं (सी० पी०), सखि (स्या०)] सत्तपदम्मिमस्मि लोके ।
जाता अमित्ता दुवे सहाया, पटिसन्धाय चरन्ति किस्स हेतु ॥
९५. यदि मे अज्ज पातरासकाले, पञ्चं न सक्कुण्येय्याथ वत्तुमेतं ।
रट्ठा पब्बाजयिस्सामि वो सब्बे, न हि मत्थो दुप्पञ्जजातिकेहि ॥
९६. महाजनसमागमम्हि घोरे, जनकोलाहलसङ्गमम्हि जाते ।
विक्खित्तमना अनेकचित्ता, पञ्चं न सक्कुणोम वत्तुमेतं ॥
९७. एकगचित्ताव एकमेका, रहसि गता अत्थं निचिन्तयित्वा [अत्थानि चिन्तयित्वा (स्या० क०)] ।
पविवेके सम्मसित्वान धीरा, अथ वक्खन्ति जनिन्द एतमत्थं ॥
९८. उग्गपुत्त-राजपुत्तियानं, उरब्भस्स मंसं पियं मनापं ।
न सुनखस्स ते अदेन्ति मंसं, अथ मेण्डस्स सुणेन सख्यमस्स ॥
९९. चम्मं विहनन्ति एळकस्स, अस्सपिट्ठत्थरस्सुखस्स [अस्सपिट्ठत्थरणसुखस्स (सी०)] हेतु ।
न च ते सुनखस्स अत्थरन्ति, अथ मेण्डस्स सुणेन सख्यमस्स ॥
१००. आवेल्लितसिङ्गिको हि मेण्डो, न च सुनखस्स विसाणकानि अत्थि ।
तिणभक्खो मंसभोजनो च, अथ मेण्डस्स सुणेन सख्यमस्स ॥
१०१. तिणमासि पलासमासि मेण्डो, न च सुनखो तिणमासि नो पलासं ।

गणहेय्य सुणो ससं बिळारं, अथ मेण्डस्स सुणेन सख्यमस्स ॥

१०२. अट्ठट्ठपदो चतुप्पदस्स, मेण्डो अट्ठनखो अदिस्समानो ।
छादियमाहरती अयं इमस्स, मंसं आहरती अयं अमुस्स ॥

१०३. पासादवरगतो विदेहसेट्ठो, वितिहारं अज्जमज्जभोजनानं ।
अद्विक्खि [अद्वस (स्या० क०)] किर सक्खिकं जनिन्दो, बुभुक्कस्स पुण्णं मुखस्स [भोभुक्खस्स च पुण्णमुखस्स (सी०)] चेतं ॥

१०४. लाभा वत मे अनप्परूपा, यस्स मेदिसा पण्डिता कुलम्हि ।
पज्हस्स गम्भीरगतं निपुणमत्थं, पटिविज्झन्ति सुभासितेन धीरा ॥

१०५. अस्सतरिरथज्ज एकमेकं, फीतं गामवरज्ज एकमेकं ।
सब्बेसं वो दम्मि पण्डितानं, परमप्पतीतमनो सुभासितेनाति ॥

मेण्डकपज्जजातकं अट्ठमं ।

४७२. महापदुमजातकं (९)

१०६. नादट्ठा [नादिट्ठा (क० सी० स्या० क०)] परतो दोसं, अणुं थूलानि सब्बसो ।
इस्सरो पणये दण्डं, सामं अप्पटिवेक्खिय ॥

१०७. यो च अप्पटिवेक्खित्वा, दण्डं कुब्बति खत्तियो ।
सकण्टकं सो गिलति, जच्चन्धोव समक्खिकं ॥

१०८. अदण्डियं दण्डयति [दण्डियति (स्या० पी०)], दण्डियज्ज अदण्डियं [अदण्डिय (निय्य), न दण्डये (?)] ।
अन्धोव विसमं मग्गं, न जानाति समासमं ॥

१०९. यो च एतानि ठानानि, अणुं थूलानि सब्बसो ।
सुदिट्ठमनुसासेय्य, स वे वोहरितु [वोहातु (पी०)] मरहति ॥

११०. नेकन्तमुदुना सक्का, एकन्ततिखिणेन वा ।
अत्तं महन्ते [महत्ते (स्या० क०)] ठपेतुं [ठापेतुं (सी० स्या० पी०)], तस्मा उभयमाचरे ॥

१११. परिभूतो मुदु होति, अतितिक्खो च वेरवा ।
एतज्ज उभयं जत्वा, अनुमज्झं समाचरे ॥

११२. बहुम्मि रत्तो भासेय्य, दुट्ठोपि बहु भासति ।

न इत्थिकारणा राज, पुत्तं घातेतुमरहसि ॥

११३. सब्बोव [सब्बो च (क० सी० पी०)] लोको एकतो [एकन्तो (सी० पी०)], इत्थी च अयमेकिका ।
तेनाहं पटिपज्जिस्सं, गच्छथ पक्खिपथेव [पक्खिपेथ (स्या० अट्ठ०)] तं ॥

११४. अनेकताले नरके, गम्भीरे च सुदुत्तरे [गम्भीरे सुदुरुत्तरे (पी० क०)] ।
पातितो गिरिदुग्गस्मिं, केन त्वं तत्थ नामरि ॥

११५. नागो जातफणो तत्थ, थामवा गिरिसानुजो ।
पच्चग्गहि मं भोगेहि, तेनाहं तत्थ नामरिं ॥

११६. एहि तं पटिनेस्सामि, राजपुत्त सकं घरं ।
रज्जं कारेहि [कारेसि (सी०)] भदन्ते, किं अरज्जे करिस्ससि ॥

११७. यथा गिलित्वा बळिसं, उद्धरेय्य सलोहितं ।
उद्धरित्वा सुखी अस्स, एवं [सुखं (पी० क०)] पस्सामि अत्तनं [अत्तनि (पी० क०), अत्तना (स्या०), एवं अहम्पि
पुन सोत्थिभावप्पत्तं गिलितबळिसं पुरिसमिव अत्तानं पस्सामीति (अट्ठ० संवण्णना)] ॥

११८. किं नु त्वं बळिसं ब्रूसि, किं त्वं ब्रूसि सलोहितं ।
किं नु त्वं उब्भतं ब्रूसि, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥

११९. कामाहं बळिसं ब्रूमि, हत्थिअस्सं सलोहितं ।
चत्ताहं उब्भतं ब्रूमि, एवं जानाहि खत्तिय ॥

१२०. चिज्जामाणविका माता, देवदत्तो च मे पिता ।
आनन्दो पण्डितो नागो, सारिपुत्तो च देवता ।
राजपुत्तो अहं आसिं [अहं तदा राजपुत्तो (सी० स्या० पी०)], एवं धारेथ जातकन्ति ॥

महापदुमजातकं नवमं ।

४७३. मित्तामित्तजातकं (१०)

१२१. कानि कम्मानि कुब्बानं, कथं विज्जू परक्कमे ।
अमित्तं जानेय्य मेधावी, दिस्वा सुत्त्वा च पण्डितो ॥

१२२. न नं उम्हयते दिस्वा, न च नं पटिनन्दति ।
चक्खूनि चस्स [चक्खूनिस्स (स्या० क०)] न ददाति, पटिलोमज्ज वत्तति ॥

१२३.अमित्ते तस्स भजति, मित्ते तस्स न सेवति ।
वण्णकामे निवारेति, अक्कोसन्ते पसंसति ॥

१२४.गुह्मञ्च तस्स नक्खाति, तस्स गुह्मं न गूहति ।
कम्मं तस्स न वण्णेति, पज्जस्स नप्पसंसति ॥

१२५.अभवे नन्दति तस्स, भवे तस्स न नन्दति ।
अच्छेरं [अच्छरियं (सी० स्या० पी०)] भोजनं लब्ध्वा, तस्स नुप्पज्जते सति ।
ततो नं नानुकम्पति, अहो सोपि [अहासोपि (क० सी० स्या० क०)] लभेय्यितो ॥

१२६.इच्छेते सोळसाकारा, अमित्तस्मिं पतिट्ठिता ।
येहि अमित्तं जानेय्य, दिस्वा सुत्वा च पण्डितो ॥

१२७.कानि कम्मानि कुब्बानं, कथं विज्जू परक्कमे ।
मित्तं जानेय्य मेधावी, दिस्वा सुत्वा च पण्डितो ॥

१२८.पवुत्थं तस्स सरति, आगतं अभिनन्दति ।
ततो केलायितो होति, वाचाय पटिनन्दति ॥

१२९.मित्ते तस्सेव भजति, अमित्ते तस्स न सेवति ।
अक्कोसन्ते निवारेति, वण्णकामे पसंसति ॥

१३०.गुह्मञ्च तस्स अक्खाति, तस्स गुह्मञ्च गूहति ।
कम्मञ्च तस्स वण्णेति, पज्जं तस्स [पज्जमस्स (स्या० क०)] पसंसति ॥

१३१.भवे च नन्दति तस्स [भवे नन्दति तस्स च (क०)], अभवे तस्स न नन्दति ।
अच्छेरं [अच्छरियं (सी० स्या० पी०)] भोजनं लब्ध्वा, तस्स उप्पज्जते सति ।
ततो नं अनुकम्पति, अहो सोपि [पहासोपि (क० सी० स्या० क०)] लभेय्यितो ॥

१३२.इच्छेते सोळसाकारा, मित्तस्मिं सुप्पतिट्ठिता ।
येहि मित्तञ्च जानेय्य [मित्तं सुजानेय्य (पी० क०)], दिस्वा सुत्वा च पण्डितोति ॥

मित्तामित्तजातकं दसमं ।

द्वादसकनिपातं निट्ठितं ।

तस्सुद्धानं —

लहुचित्त ससाल कसन्ति पुन, अथ काम दसखलुट्टानवरो ।
अथ कण्ह सुकोसिय मेण्डवरो, पदुमो पुन मित्तवरेन दसाति ॥

१३. तेरसकनिपातो

४७४. अम्बजातकं (१)

१. अहासि [आहासि (?)] मे अम्बफलानि पुब्बे, अणूनि थूलानि च ब्रह्मचारि ।
तेहेव मन्तेहि न दानि तुहं, दुमप्फला पातुभवन्ति ब्रह्मे ॥
२. नक्खत्तयोगं पटिमानयामि, खणं मुहुत्तञ्च मन्ते न पस्सं [खणं मुहुत्तं न मं तोसयन्ति (सी० पी०)] ।
नक्खत्तयोगञ्च खणञ्च लद्धा, अद्धाहरिस्सम्बफलं [अथाहरिस्सम्बफलं (सी० पी०)] पहूतं ॥
३. नक्खत्तयोगं न पुरे अभाणि, खणं मुहुत्तं न पुरे असंसि ।
सयं हरी [अथाहरी (सी० स्या० पी०)] अम्बफलं पहूतं, वण्णेन गन्धेन रसेनुपेतं ॥
४. मन्ताभिजप्पेन पुरे हि [पुरंस्स (सी० पी०), पुरेपि (स्या०)] तुहं, दुमप्फला पातुभवन्ति ब्रह्मे ।
स्वाज्ज न पारेसि जप्पमि मन्तं [जपमि मन्ते (सी० पी०)], अयं सो को नाम तवज्ज धम्मो ॥
५. चण्डालपुत्तो मम सम्पदासि, धम्मेन मन्ते पकतिञ्च संसि ।
मा चस्सु मे पुच्छितो नामगोत्तं, गुह्मित्थो अत्थं [मा तं (सी० स्या० पी०)] विजहेय्य मन्तो [विजहेय्युमन्ता (स्या०)] ॥
६. सोहं जनिन्देन जनम्हि पुट्ठो, मक्खाभिभूतो अलिकं अभाणि ।
“मन्ता इमे ब्राह्मणस्सा”ति मिच्छा, पहीनमन्तो कपणो रुदामि ॥
७. एरण्डा पुचिमन्दा वा, अथ वा पालिभट्ठका ।
मधुं मधुत्थिको विन्दे, सो हि तस्स दुमुत्तमो ॥
८. खत्तिया ब्राह्मणा वेस्सा, सुद्धा चण्डालपुक्कुसा ।
यम्हा धम्मं विजानेय्य, सो हि तस्स नरुत्तमो ॥
९. इमस्स दण्डञ्च वधञ्च दत्त्वा, गले गहेत्वा खलयाथ [बलयाथ (स्या०), गलयाथ (क०)] जम्मं ।
यो उत्तमत्थं कसिरेन लद्धं, मानातिमानेन विनासयित्थ ॥
१०. यथा समं मज्जमानो पतेय्य, सोब्भं गुहं नरकं पूतिपादं ।
रज्जूति वा अक्कमे कण्हसप्पं, अन्धो यथा जोतिमधिद्वहेय्य ।
एवमि मं त्वं खलितं सपज्ज [सपज्जा (पी०)], पहीनमन्तस्स पुनप्पदाहि [पुन सम्पदाहि (स्या०), पुनप्पसीद

(सी० पी०)] ॥

११. धम्मेन मन्तं [मन्ते (सी० स्या० पी०)] तव सम्पदासिं, तुवम्पि धम्मेन [त्वम्पि धम्मेनेव (क०)] परिग्गहेसि ।
पकतिम्पि ते अत्तमनो असंसिं, धम्मे ठितं तं [पतिट्ठं (क०)] न जहेय्य मन्तो ॥
१२. यो बाल मन्तं [बलमन्तं (क०)] कसिरेन लद्धं, यं दुल्लभं अज्ज मनुस्सलोके ।
किञ्चापि लद्धा जीवितुं अप्पपज्जो [किच्छा लद्धं जीविकं अप्पपज्जो (सी० स्या०), कच्छापि लद्धा जीविकं
अप्पज्ज (पी०)], विनासयी अलिकं भासमानो ॥
१३. बालस्स मूळहस्स अकतज्जुनो च, मुसा भणन्तस्स असज्जतस्स ।
मन्ते मयं तादिसके न देम, कुतो मन्ता गच्छ न मय्ह रुच्चसीति ॥

अम्बजातकं पठमं ।

४७५. फन्दनजातकं (२)

१४. कुठारिहत्यो [कुधारिहत्यो (क०)] पुरिसो, वनमोगय्ह तिट्ठसि ।
पुट्ठो मे सम्म अक्खाहि, किं दारुं छेतुमिच्छसि ॥
१५. इस्सो [इसो (सी०), ईसो (स्या० पी०)] वनानि चरसि, समानि विसमानि च ।
पुट्ठो मे सम्म अक्खाहि, किं दारुं नेमिया दळ्हं ॥
१६. नेव सालो न खदिरो, नास्सकण्णो कुतो धवो ।
रुक्खो च [रुक्खोव (सी० पी०)] फन्दनो नाम, तं दारुं नेमिया दळ्हं ॥
१७. कीदिसानिस्स पत्तानि, खन्धो वा पन कीदिसो ।
पुट्ठो मे सम्म अक्खाहि, यथा जानेमु फन्दनं ॥
१८. यस्स साखा पलम्बन्ति, नमन्ति न च भज्जरे ।
सो रुक्खो फन्दनो नाम, यस्स मूले अहं ठितो ॥
१९. अरानं चक्कनाभीनं, ईसानेमिरथस्स च ।
सब्बस्स ते कम्मनियो, अयं हेस्सति फन्दनो ॥
२०. इति फन्दनरुक्खोपि, तावदे अज्झभासथ ।
मय्हम्पि वचनं अत्थि, भारद्वाज सुणोहि मे ॥
२१. इस्सस्स [इमस्स (क० सी० क०)] उपक्खन्धम्हा [उपक्खन्धम्हा (क० सी० पी० क०)], उक्कच्च चतुरङ्गुलं ।

तेन नेमिं पसारेसि [परिहरेसि (सी० पी०)], एवं दळ्ढतरं सिया ॥

२२. इति फन्दनरुक्खोपि, वेरं अप्पेसि तावदे ।
जातानञ्च अजातानं, इस्सानं दुक्खमावहि ॥

२३. इच्चेवं [इच्चेव (सी० पी०)] फन्दनो इस्सं, इस्सो च पन फन्दनं ।
अञ्जमञ्जं विवादेन, अञ्जमञ्जमघातयुं ॥

२४. एवमेव मनुस्सानं, विवादो यत्थ जायति ।
मयूरनच्चं नच्चन्ति, यथा ते इस्सफन्दना ॥

२५. तं वो वदामि भद्दं वो [भद्दन्ते (क०)], यावन्तेत्थ समागता ।
सम्मोदथ मा विवदथ [माविवदित्थ (सी० स्या० पी०)], मा होथ इस्सफन्दना ॥

२६. सामगिमेव [सामग्यमेव (स्या० क०)] सिक्खेथ, बुद्धेहेतं पसंसितं ।
सामगिरतो धम्मट्ठो, योगक्खेमा न धंसतीति ॥

फन्दनजातकं दुतियं ।

४७६. जवनहंसजातकं (३)

२७. इधेव हंस निपत, पियं मे तव दस्सनं ।
इस्सरोसि अनुप्पत्तो, यमिधत्थि पवेदय ॥

२८. सवनेन एकस्स पिया भवन्ति, दिस्वा पनेकस्स वियेति [विनेति (स्या०), विहेति (पी०), विगेति (क० अट्ठ०)]
छन्दो ।
दिस्वा च सुत्वा च पिया भवन्ति, कच्चिन्नु मे पीयसि [पिय्यसि (सी० पी०)] दस्सनेन ॥

२९. सवनेन पियो मेसि, भिय्यो चागम्म दस्सनं ।
एवं पियदस्सनो मे [एवं पियदस्सनो समानो (सी० स्या० पी०)], वस हंस ममन्तिके [मम सन्तिके (सी० स्या० पी०)] ॥

३०. वसेय्याम तवागारे, निच्चं सक्कतपूजिता ।
मत्तो च एकदा वज्जे [वज्जा (सी० पी०)], “हंसराजं पचन्तु मे” ॥

३१. धिरत्थु तं मज्जपानं, यं मे पियतरं तथा ।
न चापि मज्जं पिस्सामि [पिविस्सामि (स्या०), पायामि (सी० पी०)], याव मे वच्छसी घरे ॥

३२. सुविजानं सिङ्गालानं, सकुणानञ्च [सकुणानञ्च (सी० स्या० पी०)] वस्सितं ।
मनुस्सवस्सितं राज, दुब्बिजानतरं ततो ॥
३३. अपि चे मज्जती पोसो, जाति मित्तो सखाति वा ।
यो पुब्बे सुमनो हुत्वा, पच्छा सम्पज्जते दिसो ॥
३४. यस्मिं मनो निविसति, अविदूरे सहापि सो ।
सन्तिकेपि हि सो दूरे, यस्मिं नाविसते [यस्मा विवसते (सी० स्या० पी०)] मनो ॥
३५. अन्तोपि सो होति पसन्नचित्तो, पारं समुदस्स पसन्नचित्तो ।
अन्तोपि सो होति पदुद्धचित्तो, पारं समुदस्स पदुद्धचित्तो ॥
३६. संवसन्ता विवसन्ति, ये दिसा ते रथेसभ ।
आरा सन्तो संवसन्ति, मनसा रट्ठवट्ठन ॥
३७. अतिचिरं निवासेन, पियो भवति अप्पियो ।
आमन्त खो तं गच्छाम [गच्छामि (स्या०)], पुरा ते होम अप्पिया [होमि अप्पियो (स्या०)] ॥
३८. एवं चे याचमानानं, अज्जलिं नावबुज्झसि ।
परिचारकानं सतं [सन्तानं (सी० स्या०), सत्तानं (पी०)], वचनं न करोसि नो ।
एवं तं अभियाचाम, पुन कयिरासि परियायं ॥
३९. एवं चे नो विहरतं, अन्तरायो न हेस्सति ।
तुहज्जापि [वापि (स्या० पी० क०)] महाराज, मय्हञ्च [वा (बहूसु)] रट्ठवट्ठन ।
अप्पेव नाम पस्सेमु [पस्सेम (सी० स्या० पी०)], अहोरतानमच्चयेति ॥

जवनहंसजातकं ततियं ।

४७७. चूलनारदजातकं (४)

४०. न ते कट्ठानि भिन्नानि, न ते उदकमाभतं ।
अग्गीपि ते न हापितो [हासितो (सी० स्या०)], किं नु मन्दोव झायसि ॥
४१. न उस्सहे वने वत्थुं, कस्सपामन्तयामि तं ।
दुक्खो वासो अरज्जस्मिं, रट्ठं इच्छामि गन्तवे ॥
४२. यथा अहं इतो गन्त्वा, यस्मिं जनपदे वसं ।
आचारं ब्रह्मे [ब्रह्मं (क०)] सिक्खेय्यं, तं धम्मं अनुसास मं ॥

४३. सचे अरज्जं हित्वान, वनमूलफलानि च ।
रट्ठे रोचयसे वासं, तं धम्मं निसामेहि मे ॥
४४. विसं मा पटिसेवित्थो [पटिसेवित्थ (स्या० क०)], पपातं परिवज्जय ।
पङ्के च मा विसीदित्थो [पङ्को च मा विसियित्थो (क०)], यत्तो चासीविसे चरे ॥
४५. किं नु विसं पपातो वा, पङ्को वा ब्रह्मचारिनं ।
कं त्वं आसीविसं ब्रूसि, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ।
४६. आसवो तात लोकस्मिं, सुरा नाम पवुच्चति ।
मनुज्जो [मनुज्जा (सी० स्या० पी०)] सुरभी वग्गु, सादु [मधु (सी० स्या०)] खुद्दरसूपमो [रसूपमा (सी० स्या० पी०)] ।
विसं तदाहु अरिया से, ब्रह्मचरियस्स नारद ॥
४७. इत्थियो तात लोकस्मिं, पमत्तं पमथेन्ति ता ।
हरन्ति युविनो चित्तं, तूलं भट्ठं मालुतो ।
पपातो एसो अक्खातो, ब्रह्मचरियस्स नारद ॥
४८. लाभो सिलोको सक्कारो, पूजा परकुलेसु च ।
पङ्को एसो च [एसोव (सी० स्या० पी०)] अक्खातो, ब्रह्मचरियस्स नारद ॥
४९. ससत्था [महन्ता (स्या० क०)] तात राजानो, आवसन्ति महिं इमं ।
ते तादिसे मनुस्सिन्दे, महन्ते तात नारद ॥
५०. इस्सरानं अधिपतीनं, न तेसं पादतो चरे ।
आसीविसोति [आसीविसो सो (सी० पी०)] अक्खातो, ब्रह्मचरियस्स नारद ॥
५१. भत्तत्थो भत्तकाले च [यं (सी० पी०)], यं गेहमुपसङ्कमे ।
यदेत्थ कुसलं जज्जा, तत्थ घासेसनं चरे ॥
५२. पविसित्वा परकुलं, पानत्थं [पानत्थो (स्या० पी०)] भोजनाय वा ।
मितं खादे मितं भुज्जे, न च रूपे मनं करे ॥
५३. गोढं मज्जं किराटज्ज [किरासज्ज (सी० स्या०), किरासं वा (पी०)], सभा निकिरणानि च ।
आरका परिवज्जेहि, यानीव विसमं पथन्ति ॥

चूळनारदजातकं चतुत्थं ।

४७८. दूतजातकं (५)

५४. दूते ते ब्रह्मे [दूते ब्राह्मण (क०)] पाहेसिं, गङ्गातीरस्मि ज्ञायतो ।
तेसं पुट्टो न ब्याकासि, दुक्खं गुह्यमतं [गुह्यं मतं (सी०), तुह्यं मतं (स्या० क०)] नु ते ॥
५५. सचे ते दुक्खमुप्पज्जे, कासीनं रट्ठवट्ठन ।
मा खो नं तस्स अक्खाहि, यो तं दुक्खा न मोचये ॥
५६. यो तस्स [यो च तथा (पी०)] दुक्खजातस्स, एकङ्गमपि भागसो [एकन्तमपि भासतो (सी० पी०)] ।
विप्पमोचेय्य धम्मेन, कामं तस्स पवेदय [पवेदये (सी०)] ॥
५७. सुविजानं सिङ्गालानं, सकुणानञ्च वस्सितं ।
मनुस्सवस्सितं राज, दुब्बिजानतरं ततो ॥
५८. अपि चे मज्जती पोसो, जाति मित्तो सखाति वा ।
यो पुब्बे सुमनो हुत्वा, पच्छा सम्पज्जते दिसो ॥
५९. यो अत्तनो दुक्खमनानुपुट्टो, पवेदये जन्तु अकालरूपे ।
आनन्दिनो तस्स भवन्तिमित्ता [भवन्तिमित्ता (सी० पी०)], हितेसिनो तस्स दुखी भवन्ति ॥
६०. कालञ्च जत्वान तथाविधस्स, मेधावीनं एकमनं विदित्वा ।
अक्खेय्य तिब्बानि [तिप्पानि (सी० स्या० पी०)] परस्स धीरो, सण्हं गिरं अत्थवतिं पमुज्जे ॥
६१. सचे च जज्जा अविसय्हमत्तनो, न ते हि मय्हं [नायं नीति मय्हं (सी० पी०)] सुखागमाय ।
एकोव तिब्बानि सहेय्य धीरो, सच्चं हिरोत्तप्पमपेक्खमानो ॥
६२. अहं रट्ठानि विचरन्तो, निगमे राजधानियो ।
भिक्खमानो महाराज, आचरियस्स धनत्थिको ॥
६३. गहपती राजपुरिसे, महासाले च ब्राह्मणे ।
अलत्थं सत्त निक्खानि, सुवण्णस्स जनाधिप ।
ते मे नट्टा महाराज, तस्मा सोचामहं भुसं ॥
६४. पुरिसा ते महाराज, मनसानुविचिन्तिता ।
नालं दुक्खा पमोचेतुं, तस्मा तेसं न ब्याहरिं ॥
६५. त्वञ्च खो मे महाराज, मनसानुविचिन्तितो ।
अलं दुक्खा पमोचेतुं, तस्मा तुह्यं पवेदयिं ॥

६६. तस्सादासि पसन्नतो, कासीनं रडुवडुनो ।
जातरूपमये निक्खे, सुवण्णस्स चतुदसाति ॥

दूतजातकं पञ्चमं ।

४७९. कालिङ्गबोधिजातकं (६)

६७. राजा कालिङ्गो चक्कवत्ति, धम्मेन पथविमनुसासं [मनुसासि (स्या० क०)] ।
अगमा [अगमासि (स्या० क०)] बोधिसमीपं, नागेन महानुभावेन ॥

६८. कालिङ्गो भारद्वाजो च, राजानं कालिङ्गं समणकोलञ्जं ।
चक्कं वत्तयतो परिग्गहेत्वा [परिणेत्वा (पी०)], पञ्जली इदमवोच ॥

६९. पच्चोरोह महाराज, भूमिभागो यथा समणुगगतो [समनुगीतो (सी० स्या० पी०)] ।
इध अनधिवरा बुद्धा, अभिसम्बुद्धा विरोचन्ति ॥

७०. पदक्खिणतो आवट्ठा, तिणलता अस्मिं भूमिभागस्मिं ।
पथविया नाभियं [पुथुविया अयं (सी०), पठविया अयं (स्या०), पुथुविया अयं (पी०)] मण्डो, इति नो सुतं मन्ते
महाराज [सुतं महाराज (सी० स्या० पी०)] ॥

७१. सागरपरियन्ताय, मेदिनिया सब्बभूतधरण्या ।
पथविया अयं मण्डो, ओरोहित्वा नमो करोहि ॥

७२. ये ते भवन्ति नागा च, अभिजाता च कुञ्जरा ।
एत्तावता पदेसं ते, नागा नेव मुपयन्ति ॥

७३. अभिजातो नागो [अभिजातो ते नागो (सी० पी० अट्ठ०)] कामं, पेसेहि कुञ्जरं दन्तिं ।
एत्तावता पदेसो [पदेसो च (स्या० क०)], सक्का [न सक्का (स्या०)] नागेन मुपगन्तुं ॥

७४. तं सुत्वा राजा कालिङ्गो, वेय्यञ्जनिकवचो निसामेत्वा ।
सम्पेसेसि नागं जस्साम, मयं यथिमस्सिदं [यथा इदं (सी० स्या० पी०)] वचनं ॥

७५. सम्पेसितो च रज्जा, नागो कोञ्चोव अभिनदित्वान ।
पटिसक्कित्वा [पटिओसक्कित्वा (क०)] निसीदि, गरुव भारं असहमानो ॥

७६. कालिङ्गभारद्वाजो, नागं खीणायुकं विदित्वान ।
राजानं कालिङ्गं, तरमानो अज्झभासित्थ ।
अज्जं सङ्कम नागं, नागो खीणायुको महाराज ॥

७७. तं सुत्वा कालिङ्गो, तरमानो सङ्कमी नागं ।
सङ्कन्तेव रज्जे, नागो तत्थेव पति [पतितो (क०)] भुम्या ।
वेय्यज्जनिकवचो, यथा तथा अहु नागो ॥
७८. कालिङ्गो राजा कालिङ्गं, ब्राह्मणं एतदवोच ।
त्वमेव असि सम्बुद्धो, सब्बज्जू सब्बदस्सावी ॥
७९. तं अनधिवासेन्तो कालिङ्गं [कालिङ्गो (सी० स्या० पी०)], ब्राह्मणो इदमवोच ।
वेय्यज्जनिका हि मयं, बुद्धा सब्बज्जुनो महाराज ॥
८०. सब्बज्जू सब्बविदू च, बुद्धा न लक्खणेन जानन्ति ।
आगमबलसा [आगमपुरिसा (पी०)] हि मयं, बुद्धा सब्बं पजानन्ति ॥
८१. महयित्वा सम्बोधिं [महायित्वान सम्बोधिं (सी० पी०), पहंसित्वान सम्बोधिं (स्या०), ममायित्वान तं बोधिं (क०)], नानातुरियेहि वज्जमानेहि ।
मालाविलेपनं अभिहरित्वा [मालागन्धविलेपनं आहरित्वा (सी० पी०); पाकारपरिक्खेपं कारेसि । अथ राजा पायासि (सी० स्या० पी०)] अथ राजा मनुपायासि [पाकारपरिक्खेपं कारेसि । अथ राजा पायासि (सी० स्या० पी०)] ॥
८२. सट्ठि वाहसहस्सानि, पुप्फानं सन्निपातयि ।
पूजेसि राजा कालिङ्गो, बोधिमण्डमनुत्तरन्ति [वरुत्तमेति (सी०)] ॥

कालिङ्गबोधिजातकं छट्ठं ।

४८०. अकित्तिजातकं (७)

८३. अकित्तिं [अकित्तिं (क०)] दिस्वा सम्मन्तं, सक्को भूतपती ब्रवि ।
किं पत्थयं महाब्रह्मे, एको सम्मसि घम्मनि ॥
८४. दुक्खो पुनब्भवो सक्क, सरीरस्स च भेदनं ।
सम्मोहमरणं दुक्खं, तस्मा सम्मामि वासव ॥
८५. एतस्मिं ते सुलपिते, पतिरूपे सुभासिते ।
वरं कस्सप ते दम्मि, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥
८६. वरं चे मे अदो सक्क, सब्बभूतानमिस्सर ।
येन पुत्ते च दारे च, धनधज्जं पियानि च ।
लद्धा नरा न [लद्धा नज्जानि (क०)] तप्पन्ति, सो लोभो न मयी वसे ॥

८७. एतस्मिं ते सुलपिते, पतिरूपे सुभासिते ।
वरं कस्सप ते दम्मि, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥
८८. वरं चे मे अदो सक्क, सब्बभूतानमिस्सर ।
खेत्तं वत्थुं हिरञ्जञ्च, गवस्सं दासपोरिसं ।
येन जातेन जीयन्ति, सो दोसो न मयी वसे ॥
८९. एतस्मिं ते सुलपिते, पतिरूपे सुभासिते ।
वरं कस्सप ते दम्मि, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥
९०. वरं चे मे अदो सक्क, सब्बभूतानमिस्सर ।
बालं न पस्से न सुणे, न च बालेन संवसे ।
बालेनल्लाप [बालेनांलाप (?)] सल्लापं, न करे न च रोचये ॥
९१. किं नु ते अकरं बालो, वद कस्सप कारणं ।
केन कस्सप बालस्स, दस्सनं नाभिकङ्खसि ॥
९२. अनयं नयति दुम्मेधो, अधुरायं नियुज्जति ।
दुन्नयो सेय्यसो होति, सम्मा वुत्तो पकुप्पति ।
विनयं सो न जानाति, साधु तस्स अदस्सनं ॥
९३. एतस्मिं ते सुलपिते, पतिरूपे सुभासिते ।
वरं कस्सप ते दम्मि, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥
९४. वरं चे मे अदो सक्क, सब्बभूतानमिस्सर ।
धीरं पस्से सुणे धीरं, धीरेन सह संवसे ।
धीरेनल्लापसल्लापं, तं करे तज्ज रोचये ॥
९५. किं नु ते अकरं धीरो, वद कस्सप कारणं ।
केन कस्सप धीरस्स, दस्सनं अभिकङ्खसि ॥
९६. नयं नयति मेधावी, अधुरायं न युज्जति ।
सुनयो सेय्यसो होति, सम्मा वुत्तो न कुप्पति ।
विनयं सो पजानाति, साधु तेन समागमो ॥
९७. एतस्मिं ते सुलपिते, पतिरूपे सुभासिते ।
वरं कस्सप ते दम्मि, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥

१८. वरं चे मे अदो सक्क, सब्बभूतानमिस्सर ।

ततो रत्या विवसाने [विवसाने (सी० स्या० पी०)], सूरियुग्गमनं [सूरियस्सुग्गमनं (सी० स्या० पी०)] पति ।

दिब्बा भक्खा पातुभवेय्युं, सीलवन्तो च याचका ॥

१९. ददतो मे [ददतो च मे (पी०)] न खीयेथ, दत्त्वा नानुतपेय्यहं ।

ददं चित्तं पसादेय्यं, एतं सक्क वरं वरे ॥

१००. एतस्मिं ते सुलपिते, पतिरूपे सुभासिते ।

वरं कस्सप ते दम्मि, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥

१०१. वरं चे मे अदो सक्क, सब्बभूतानमिस्सर ।

न मं पुन उपेय्यासि, एतं सक्क वरं वरे ॥

१०२. बहूहि वतचरियाहि [वत्तचरियाहि (सी० स्या० क०)], नरा च अथ नारियो ।

दस्सनं अभिकङ्खन्ति, किं नु मे दस्सने भयं ॥

१०३. तं तादिसं देववण्णं [देववण्णिं (पी०)], सब्बकामसमिद्धिनं ।

दिस्वा तपो पमज्जेय्य [दिस्वा तपो पमज्जेय्यं (सी० स्या० पी०), दिस्वानहं पमज्जेय्यं (चरियापिटकट्ठकथा)],
एतं ते दस्सने भयन्ति ॥

अकित्तिजातकं सत्तमं ।

४८१. तक्कारियजातकं (८)

१०४. अहमेव दुब्भासितं भासि बालो, भेकोवरज्जे अहिमव्हायमानो [मव्हयानो (सी० पी०)] ।

तक्कारिये सोब्भमिमं [सोब्भमिहि अहं (क०)] पतामि, न किरेव साधु अतिवेलभाणी [साधूत्यतिवेलभाणी (क०)] ॥

१०५. पप्पोति मच्चो अतिवेलभाणी, बन्धं वधं सोकपरिद्वज्ज ।

अत्तानमेव गरहासि एत्थ, आचेरं यं तं निखणन्ति सोब्भे ॥

१०६. किमेवहं तुण्डिलमनुपुच्छिं, करेय्यं सं [करेय्यासं (स्या०), करेय्यं स (क०), भरेय्यं सं (?)] भातरं काळिकायं
[काळिकायं (स्या० क०)] ।

नग्गोवहं [नग्गोच'हं (?)] वत्थयुगज्ज जीनो, अयम्पि अत्थो बहुतादिसोव ॥

१०७. यो युज्झमानानमयुज्झमानो [युज्झमानेन अयुज्झमानो (क०)], मेण्डन्तरं अच्युपती कुलिङ्गो ।

सो पिसितो मेण्डसिरेहि तत्थ, अयम्पि अत्थो बहुतादिसोव ॥

१०८. चतुरो जना पोत्थकमग्गहेसुं, एकञ्च पोसं अनुरक्खमाना ।
सब्बेव ते भिन्नसिरा सयिंसु, अयम्पि अत्थो बहुतादिसोव ॥

१०९. अजा यथा वेळुगुम्बस्मिं बद्धा [बन्धं (स्या० क०)], अवक्खिपन्ती असिमज्झगच्छि ।
तेनेव तस्सा गलकावकन्तं [गलया विकन्तुं (क०), गलकं विकन्ता (स्या०)], अयम्पि अत्थो बहुतादिसोव ॥

११०. इमे न देवा न गन्धब्बपुत्ता, मिगा इमे अत्थवसं गता मे [अत्थवसाभता इमे (सी० स्या० पी०)] ।
एकञ्च नं सायमासे पचन्तु, एकं पुनप्पातरासे [एकञ्च नं पातरासे (क० सी० पी०)] पचन्तु ॥

१११. सतं सहस्सानि दुभासितानि, कलम्पि नाग्घन्ति सुभासितस्स ।
दुब्भासितं सङ्कमानो किलेसो [किलिस्सति (?)], तस्मा तुण्ही किम्पुरिसा [किंपुरिसो (सी० स्या०)] न बाल्या ॥

११२. या मेसा ब्याहासि [ब्याकासि (सी० स्या० पी०)] पमुञ्चथेतं, गिरिञ्च नं [गिरिं वरं (क०)] हिमवन्तं नयन्तु ।
इमञ्च खो देन्तु महानसाय, पातोव नं पातरासे पचन्तु ॥

११३. पज्जुन्ननाथा पसवो, पसुनाथा अयं पजा ।
त्वं नाथोसि [त्वं-नाथोस्मि (सी० स्या० पी०)] महाराज, नाथोहं भरियाय मे [अम्ह-नाथा मम भरिया (क० सी० स्या०)] ।

द्विन्नमञ्जतरं जत्वा, मुत्तो गच्छेय्य पब्बतं ॥

११४. न वे निन्दा सुपरिवज्जयेथ [सुपरिवज्जयाथ (स्या०)], नाना जना सेवितब्बा जनिन्द ।
येनेव एको लभते पसंसं, तेनेव अज्जो लभते निन्दितारं ॥

११५. सब्बो लोको परिचित्तो अतिचित्तो [परचित्तेन अतिचित्तो (सी० स्या०), परचित्तेन अचित्तो (सी० अट्ठ०)], सब्बो
लोको चित्तवा सम्हि चित्ते ।
पच्चेकचित्ता पुथु सब्बसत्ता, कस्सीध चित्तस्स वसे न वत्ते ॥

११६. तुण्ही अहू किम्पुरिसो सभरियो [अभाणी (क०)], यो दानि ब्याहासि भयस्स भीतो ।
सो दानि मुत्तो सुखितो अरोगो, वाचाकिरेवत्तवती नरानन्ति ॥

तक्कारियजातकं अट्ठमं ।

४८२. रुरुमिगराजजातकं (९)

११७. तस्स [कस्स (सी० पी०)] गामवरं दम्मि, नारियो च अलङ्कता ।
यो [को (सी० स्या० पी०)] मेतं मिगमक्खाति [मक्खासि (स्या० क०)], मिगानं मिगमुत्तमं ॥

११८.महं गामवरं देहि, नारियो च अलङ्कता ।
अहं ते मिगमक्खिस्सं, मिगानं मिगमुत्तमं ॥

११९.एतस्मिं वनसण्डस्मिं, अम्बा साला च पुष्पिता ।
इन्दगोपकसञ्छन्ना, एत्थेसो तिट्ठते मिगो ॥

१२०.धनुं अद्वेज्झं [अदेज्झं (सी० पी०), सरज्जं (क०)] कत्त्वान, उसुं सन्नयुपागमि [सन्थायुपागमि (सी० पी०)] ।
मिगो च दिस्वा राजानं, दूरतो अज्झभासथ ॥

१२१.आगमेहि महाराज, मा मं विज्झि रथेसभ ।
को नु ते इदमक्खासि, एत्थेसो तिट्ठते मिगो ॥

१२२.एस पापचरो पोसो, सम्म तिट्ठति आरका ।
सोयं [सो हि (सी० स्या० पी०)] मे इदमक्खासि, एत्थेसो तिट्ठते मिगो ॥

१२३.सच्चं किरेव माहंसु, नरा एकच्चिया इध ।
कट्ठं निप्लवितं सेय्यो, न त्वेवेकच्चि यो नरो ॥

१२४.किं नु रुरु गरहसि मिगानं, किं पक्खीनं किं पन मानुसानं ।
भयज्झि मं विन्दतिनप्परूपं, सुत्त्वान तं मानुसिं भासमानं ॥

१२५.यमुद्धरिं वाहने वुहमानं, महोदके सलिले सीघसोते ।
ततोनिदानं भयमागतं मम, दुक्खो हवे राज असब्धि सङ्गमो ॥

१२६.सोहं चतुप्पत्तमिमं विहङ्गमं, तनुच्छिदं हृदये ओस्सजामि ।
हनामि तं मित्तदुब्धिं अकिच्चकारिं [हनामि मित्तदुं मकिच्चकारिं (सी० पी०)], यो तादिसं कम्मकतं न जाने ॥

१२७.धीरस्स बालस्स हवे जनिन्द, सन्तो वधं नप्पसंसन्ति जातु ।
कामं घरं गच्छतु पापधम्मो, यज्जस्स भट्ठं तदेतस्स देहि ।
अहज्ज ते कामकरो भवामि ॥

१२८.अद्धा रुरु अज्जतरो सतं सो [सतं से (सी०)], यो दुब्भतो [दुब्भिनो (स्या०), दूभतो (पी०)] मानुसस्स न दुब्धि ।
कामं घरं गच्छतु पापधम्मो, यज्जस्स भट्ठं तदेतस्स दम्मि ।
अहज्ज ते कामचारं ददामि ॥

१२९.सुविजानं सिङ्गालानं, सकुणानज्जवस्सितं ।
मनुस्सवस्सितं राज, दुब्बिजानतरं ततो ॥

१३०.अपि चे मज्जती पोसो, जाति मित्तो सखाति वा ।
यो पुब्बे सुमनो हुत्वा, पच्छा सम्पज्जते दिसो ॥

१३१.समागता जानपदा, नेगमा च समागता ।
मिगा सस्सानि खादन्ति, तं देवो पटिसेधतु ॥

१३२.कामं जनपदो मासि, रट्टञ्चापि विनस्सतु ।
न त्वेवाहं रुरुं दुब्भे, दत्त्वा अभयदक्खिणं ॥

१३३.मा मे जनपदो आसि [मा मं जनपदो अहु (स्या०)], रट्टञ्चापि विनस्सतु ।
न त्वेवाहं [न त्वेव (क० सी० क०)] मिगराजस्स, वरं दत्त्वा मुसा भणोति ॥

रुरुमिगराजजातकं नवमं ।

४८३. सरभमिगजातकं (१०)

१३४.आसीसेथेव [आसिंसेथेव (सी० स्या० पी०)] पुरिसो, न निब्बिन्देय्य पण्डितो ।
पस्सामि वोहं अत्तानं, यथा इच्छिं तथा अहु ॥

१३५.आसीसेथेव पुरिसो, न निब्बिन्देय्य पण्डितो ।
पस्सामि वोहं अत्तानं, उदका थलमुब्भतं ॥

१३६.वायमेथेव पुरिसो, न निब्बिन्देय्य पण्डितो ।
पस्सामि वोहं अत्तानं, यथा इच्छिं तथा अहु ॥

१३७.वायमेथेव पुरिसो, न निब्बिन्देय्य पण्डितो ।
पस्सामि वोहं अत्तानं, उदका थलमुब्भतं ॥

१३८.दुक्खूपनीतोपि नरो सपज्जो, आसं न छिन्देय्य सुखागमाय ।
बहू हि फस्सा अहिता हिता च, अवितक्किता मच्चमुपब्बजन्ति [मच्चुमुपब्बजन्ति (क० सी० पी०),
मच्चुमुपपज्जन्ति (स्या० क०) एत्थ “अवितक्कितापि फस्सो मच्चं जनं उपगच्छन्ती”ति अत्थो] ॥

१३९.अचिन्तितम्पि भवति, चिन्तितम्पि विनस्सति ।
न हि चिन्तामया भोगा, इत्थिया पुरिसस्स वा ॥

१४०.सरभं गिरिदुग्गस्मिं, यं त्वं अनुसरी पुरे ।
अलीनचित्तस्स तुवं, विक्कन्तमनुजीवासि [तव, विक्कन्तं जीवितं लभि (क०)] ॥

१४१. यो तं विदुग्गा नरका समुद्भरि, सिलाय योगं सरभो करित्वा ।

दुक्खूपनीतं मच्चुमुखा पमोचयि, अलीनचित्तं तं मिगं [तमेव (स्या० क०)] वदेसि ॥

१४२. किं त्वं नु [तुवन्नु (सी० पी०)] तत्थेव तदा अहोसि, उदाहु ते कोचि नं [तं (क०)] एतदक्खा ।

विवट्छद्दो नुसि सब्बदस्सी, जाणं नु ते ब्राह्मण भिसरूपं ॥

१४३. न चेवहं तत्थ तदा अहोसिं, न चापि मे कोचि नं [तं (क०)] एतदक्खा ।

गाथापदानञ्च सुभासितानं, अत्थं तदानेन्ति जनिन्द धीरा ॥

१४४. आदाय पत्तिं [पत्तं (स्या०), पट्ठिं (क०)] परविरियघातिं, चापे सरं किं विचिकिच्छसे तुवं ।

नुन्नो [नुण्णो (क० सी० स्या०), तुण्णो (क०)] सरो सरभं हन्तु खिप्पं, अन्नज्झि एतं वरपञ्ज रज्जो ॥

१४५. अद्भा पजानामि अहमि एतं, अन्नं मिगो ब्राह्मण खत्तियस्स ।

पुब्बे कतञ्च [पुब्बे च कतं (क०)] अपचायमानो, तस्मा मिगं सरभं नो हनामि ॥

१४६. नेसो मिगो महाराज, असुरेसो दिसम्पति ।

एतं हन्त्वा मनुस्सिन्द, भवस्सु अमराधिपो ॥

१४७. सचे च राजा [राज (सी० स्या० पी०)] विचिकिच्छसे तुवं, हन्तुं मिगं सरभं सहायकं [सहायकं मे (सी० पी०)] ।

सपुत्तदारो नरवीरसेट्ठ [नरविरियसेट्ठ (सी० पी०)], गन्त्वा [गन्ता (सी० पी० अट्ठ०)] तुवं वेतरणिं यमस्स ॥

१४८. कामं अहं जानपदा च सब्बे, पुत्ता च दारा च सहायसङ्गा ।

गच्छेमु तं वेतरणिं यमस्स, न त्वेव हज्जो मम पाणदो यो [पाणदस्स (सी० स्या० पी०)] ॥

१४९. अयं मिगो किच्छगतस्स मय्हं, एकस्स कत्ता विवनस्मि घोरे ।

तं तादिसं पुब्बकिच्चं सरन्तो, जानं महाब्रह्मे कथं हनेय्यं ॥

१५०. मित्ताभिराधी चिरमेव जीव, रज्जं इमं धम्मगुणे [रज्जम्मिमं चस्स गणे (क०)] पसास ।

नारीगणेहि परिचारियन्तो, मोदस्सु रट्ठे तिदिवेव वासवो ॥

१५१. अक्कोधनो निच्चपसन्नचित्तो, सब्बातिथी याचयोगो भवित्वा [पाहुनके करित्वा (स्या०), याचयोगो विदित्वा (क०)] ।

दत्त्वा च भुत्वा च यथानुभावं, अनिन्दितो सग्गमुपेहि ठानन्ति ॥

सरभमिगजातकं दसमं ।

तेरसकनिपातं निड्डितं ।

तस्सुद्धानं —

वरअम्ब कुठारि सहंसवरो, अथरज्जस्मिं दूतकपञ्चमको ।
अथ बोधि अकित्ति सुतक्करिना, अथ रुरुमिगेनपरो सरभोति ॥

१४. पकिण्णकनिपातो

४८४. सालिकेदारजातकं (१)

१. सम्पन्नं सालिकेदारं, सुवा भुज्जन्ति कोसिय ।
पटिवेदेमि ते ब्रह्मे, न ने [ते (सी० स्या०), नं (सी० स्या० पी० अट्ठ०), तं (क० अट्ठ०)] वारेतुमुस्सहे ॥
२. एको च तत्थ सकुणो, यो नेसं [तेसं (सी० अट्ठ०)] सब्बसुन्दरो ।
भुत्वा सालिं यथाकामं, तुण्डेनादाय गच्छति ॥
३. ओडेन्तु [उज्झन्तु (स्या० क०) अङ्गुत्तरनिकाये पस्सितब्बं] वाळपासानि, यथा वज्जेथ सो दिजो ।
जीवज्ज नं गहेत्वान, आनयेहि [आनयेथ (सी० पी०)] ममन्तिके ॥
४. एते भुत्वा पिवित्वा च [भुत्वा च पित्वा च (पी०)], पक्कमन्ति विहङ्गमा ।
एको बद्धोस्मि पासेन, किं पापं पकतं मया ॥
५. उदरं नून अज्जेसं, सुव अच्चोदरं तव ।
भुत्वा सालिं यथाकामं, तुण्डेनादाय गच्छसि ॥
६. कोट्ठं नु तत्थ पूरेसि, सुव वेरं नु ते मया ।
पुट्ठो मे सम्म अक्खाहि, कुहिं सालिं निदाहसि [निधीयसि (पी०)] ॥
७. न मे वेरं तया सद्धि, कोट्ठो मय्हं न विज्जति ।
इणं मुज्जामिणं दम्मि, सम्पत्तो कोटसिम्बलिं ।
निधिम्पि तत्थ निदहामि, एवं जानाहि कोसिय ॥
८. कीदिसं ते इणदानं, इणमोक्खो च कीदिसो ।
निधिनिधानमक्खाहि, अथ पासा पमोक्खसि ॥
९. अजातपक्खा तरुणा, पुत्तका मय्ह कोसिय ।
ते मं भता भरिस्सन्ति, तस्मा तेसं इणं ददे ॥
१०. माता पिता च मे वुद्धा, जिण्णका गतयोब्बना ।

तेसं तुण्डेन हातून, मुञ्चे पुब्बकतं [पुब्बे कतं (सी०)] इणं ॥

११. अञ्जेपि तत्थ सकुणा, खीणपक्खा सुदुब्बला ।
तेसं पुञ्जत्थिको दम्मि, तं निधिं आहु पण्डिता ॥
१२. ईदिसं [एदिसं (सी० पी०)] मे इणदानं, इणमोक्खो च ईदिसो ।
निधिनिधानमक्खामि [निधिं निधानं अक्खातं (सी० पी०)], एवं जानाहि कोसिय ॥
१३. भद्दको वतयं पक्खी, दिजो परमधम्मिको ।
एकच्चेसु मनुस्सेसु, अयं धम्मो न विज्जति ॥
१४. भुज्ज सालिं यथाकामं, सह सब्बेहि जातिभि ।
पुनापि सुव पस्सेमु, पियं मे तव दस्सनं ॥
१५. भुत्तज्ज पीतज्ज तवस्समम्हि [तवस्सव्यम्हि (क०)], रत्तिज्ज [रती च (सी० पी०)] नो कोसिय ते सकासे ।
निक्खित्तदण्डेसु ददाहि दानं, जिण्णे च मातापितरो भरस्सु ॥
१६. लक्खी वत मे उदपादि अज्ज, यो अद्दसासिं पवरं [योहं अदस्सं परमं (स्या० क०)] दिजानं ।
सुवस्स सुत्वान सुभासितानि, काहामि पुज्जानि अनप्पकानि ॥
१७. सो कोसियो अत्तमनो उदगो, अन्नज्ज पानज्जभिसङ्घरित्वा [अन्नज्ज पानं अभिसंहरित्वा (क०)] ।
अन्नेन पानेन पसन्नचित्तो, सन्तप्पयि समणब्राह्मणे चाति ॥

सालिकेदारजातकं [केदारजातकं (क०)] पठमं ।

४८५. चन्दकिन्नरीजातकं (२)

१८. उपनीयतितं मज्जे, चन्दे [लोहितमदेन मज्जामि । विजहामि जीवितं पाणा, (सी० पी० अट्ठ०)] लोहितमद्दने ।
अज्ज जहामि जीवितं, पाणा [लोहितमदेन मज्जामि । विजहामि जीवितं पाणा, (सी० पी० अट्ठ०)] मे चन्दे
निरुज्झन्ति ॥
१९. ओसीदि [ओसधि (सी० स्या० पी०), ओसट्ठि (क०), ओसति (अभिनवटीका), ओसीदति (?)] मे दुक्खं
[दुक्खं मे (सी० पी०)] हदयं, मे ड्हते नितम्मामि ।
तव चन्दिया सोचन्तिया, न नं अज्जेहि सोकेहि ॥
२०. तिणमिव वनमिव मिलायामि [मिलयामि (सी०), मिय्यामि (सी० पी० अट्ठ०)], नदी अपरिपुण्णाव
[अपरिपुण्णयाव (सी० पी०)] सुस्सामि ।
तव चन्दिया सोचन्तिया, न नं अज्जेहि सोकेहि ॥

२१. वस्समिव सरे पादे [वस्संव सरे पादे (सी०), वस्संव सरे पब्बतपादे (पी०)], इमानि अस्सूनि वत्तरे मय्हं ।
तव चन्दिया सोचन्तिया, न नं अज्जेहि सोकेहि ॥
२२. पापो खोसि [पापोसि खो (सी०), पापो खो (स्या० पी०)] राजपुत्त, यो मे इच्छितं [इच्छित (सी० स्या० पी०)] पतिं
वराकिया ।
विज्झसि वनमूलस्मिं, सोयं विद्धो छमा सेति ॥
२३. इमं मय्हं हदयसोकं, पटिमुज्जतु राजपुत्त तव माता ।
यो मय्हं हदयसोको, किम्पुरिसं अवेक्खमानाय ॥
२४. इमं मय्हं हदयसोकं, पटिमुज्जतु राजपुत्त तव जाया ।
यो मय्हं हदयसोको, किम्पुरिसं अवेक्खमानाय ॥
२५. मा च पुत्तं [पुत्ते (सी० पी०)] मा च पतिं, अद्वक्खि राजपुत्त तव माता ।
यो किम्पुरिसं अवधि, अदूसकं मय्हं कामा हि [मय्हं कामा (क०)] ॥
२६. मा च पुत्तं मा च पतिं, अद्वक्खि राजपुत्त तव जाया ।
यो किम्पुरिसं अवधि, अदूसकं मय्हं कामा हि ॥
२७. मा त्वं चन्दे रोदि, मा सोचि वनतिमिरमत्तक्खि ।
मम त्वं हेहिसि भरिया, राजकुले पूजिता नारीभि [नारी (सी० पी०)] ॥
२८. अपि नूनहं मरिस्सं, नाहं [न च पनाहं (सी० पी०)] राजपुत्त तव हेस्सं ।
यो किम्पुरिसं अवधि, अदूसकं मय्हं कामा हि ॥
२९. अपि भीरुके अपि जीवितुकामिके, किम्पुरिसि गच्छ हिमवन्तं ।
तालीसतगरभोजना, अज्जे [तालिससतगरभोजने, अरज्जे (सी० पी०)] तं मिगा रमिस्सन्ति ॥
३०. ते पब्बता ता च कन्दरा, [ता च गिरिगुहायो (सी० स्या० पी०)] ता च गिरिगुहायो तथेव तिड्ढन्ति [ता च
गिरिगुहायो (सी० स्या० पी०)] ।
तथेव [तत्थ (सी० स्या० पी०)] तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥
३१. ते पण्णसन्थता रमणीया, वाळमिगेहि अनुचिण्णा ।
तथेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं [कासं (सी० स्या० पी०)] ॥
३२. ते पुप्फसन्थता रमणीया, वाळमिगेहि अनुचिण्णा ।
तथेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥

३३. अच्छा सवन्ति गिरिवन [गिरिवर (सी० पी०)] नदियो, कुसुमाभिकिण्णसोतायो ।
तत्थेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥
३४. नीलानि हिमवतो पब्बतस्स, कूटानि दस्सनीयानि [दस्सनेय्यानि (सी० पी०)] ।
तत्थेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥
३५. पीतानि हिमवतो पब्बतस्स, कूटानि दस्सनीयानि ।
तत्थेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥
३६. तम्बानि हिमवतो पब्बतस्स, कूटानि दस्सनीयानि ।
तत्थेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥
३७. तुङ्गानि हिमवतो पब्बतस्स, कूटानि दस्सनीयानि ।
तत्थेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥
३८. सेतानि हिमवतो पब्बतस्स, कूटानि दस्सनीयानि ।
तत्थेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥
३९. चित्रानि हिमवतो पब्बतस्स, कूटानि दस्सनीयानि ।
तत्थेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥
४०. यक्खगणसेविते गन्धमादने, ओसधेभि सञ्छन्ने ।
तत्थेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥
४१. किम्पुरिससेविते गन्धमादने, ओसधेभि सञ्छन्ने ।
तत्थेव तं अपस्सन्ती, किम्पुरिस कथं अहं कस्सं ॥
४२. वन्दे ते अयिरब्रह्मे [अय्यिरे ब्रह्मे (क०)], यो मे इच्छितं पतिं वराकिया ।
अमतेन अभिसिञ्चि, समागतास्मि पियतमेन ॥
४३. विचराम दानि गिरिवन [गिरिवर (सी० पी०)] नदियो, कुसुमाभिकिण्णसोतायो ।
नानादुमवसनायो [सेवनायो (पी०)], पियंवदा अज्जमज्जस्साति ॥

चन्दकिन्नरीजातकं [चन्दकिन्नरजातकं (सी० स्या० पी०)] दुतियं ।

४८६. महाउक्कुसजातकं (३)

४४. उक्का चिलाचा [मिलाचा (सी० स्या० पी०)] बन्धन्ति दीपे [बन्धन्ति लुद्धा, दीपे (क०)], पजा ममं खादितुं

पत्थयन्ति ।

मित्तं सहायञ्च वदेहि सेनक, आचिक्ख जातिव्यसनं दिजानं ॥

४५. दिजो दिजानं पवरोसि पक्खिम [पक्खि (सी० पी०), पक्खि च (स्या०)], उक्कुसराज सरणं तं उपेम [उपेमि (सी० स्या० पी०)] ।

पजा ममं खादितुं पत्थयन्ति, लुद्धा चिलाचा [मिलाचा (सी० स्या० पी०)] भव मे सुखाय ॥

४६. मित्तं सहायञ्च करोन्ति पण्डिता, काले अकाले सुखमेसमाना [मासयाना (पी०)] ।

करोमि ते सेनक एतमत्थं, अरियो हि अरियस्स करोति किच्चं ॥

४७. यं होति किच्चं अनुकम्पकेन, अरियस्स अरियेन कतं तयीदं [तव यिदं (सी० पी०)] ।

अत्तानुरक्खी भव मा अदक्खि [अडक्ख (सी० पी०)], लच्छाम पुत्ते तयि जीवमाने ॥

४८. तवेव [तमेव (स्या० क०)] रक्खावरणं करोन्तो, सरीरभेदापि न सन्तसामि ।

करोन्ति हेके [हेते (क० सी० स्या० पी०)] सखीनं सखारो, पाणं चजन्ता [चजन्ति (सी० पी०)] सतमेस [सतानेस (पी०)] धम्मो ॥

४९. सुदुक्करं कम्ममकासि [मका (सी० पी०)], अण्डजायं विहङ्गमो ।

अत्थाय कुरो पुत्ते, अड्ढरत्ते अनागते ॥

५०. चुतापि हेके [एके (सी० पी०)] खलिता सकम्मुना, मित्तानुकम्पाय पतिट्ठहन्ति ।

पुत्ता ममट्ठा गतिमागतोस्मि, अत्थं चरेथो [चरेथ (सी० स्या० पी०)] मम वारिचर [वारिछन्न (सी० पी०)] ॥

५१. धनेन धञ्जेन च अत्तना च, मित्तं सहायञ्च करोन्ति पण्डिता ।

करोमि ते सेनक एतमत्थं, अरियो हि अरियस्स करोति किच्चं ॥

५२. अप्पोस्सुक्को तात तुवं निसीद, पुत्तो पितु चरति अत्थचरियं ।

अहं चरिस्सामि तवेतमत्थं, सेनस्स पुत्ते परितायमानो ॥

५३. अद्धा हि तात सतमेस धम्मो, पुत्तो पितु यं चरे [पितुनं चरे (क०), पितु यञ्चरेथ (सी० पी०)] अत्थचरियं ।

अप्पेव मं दिस्वान पवड्ढकायं, सेनस्स पुत्ता न विहेठयेय्युं ॥

५४. पसू मनुस्सा मिगवीरसेट्ठ [मिगविरियसेट्ठ (सी० पी०)], भयट्ठिता [भयट्ठिता (सी० पी०)] सेट्ठमुपब्बजन्ति ।

पुत्ता ममट्ठा गतिमागतोस्मि, त्वं नोसि राजा भव मे सुखाय ॥

५५. करोमि ते सेनक एतमत्थं, आयामि ते तं दिसतं वधाय ।

कथञ्चि विञ्जू पहु सम्पजानो, न वायमे अत्तजनस्स गुत्तिया ॥

५६. मित्तञ्च कयिराथ सुहृदयञ्च [सुहृदयञ्च (सी०), सखाघरञ्च (पी०)], अयिरञ्च कयिराथ सुखागमाय ।
निवत्थकोचोव [कोजोव (सी० पी०)] सरेभिहन्त्वा, मोदाम पुत्तेहि समङ्गिभूता ॥
५७. सकमित्तस्स कम्मेन, सहायस्सापलायिनो ।
कूजन्तमुपकूजन्ति, लोमसा हृदयङ्गमं ॥
५८. मित्तं सहायं अधिगम्प पण्डितो, सो भुञ्जती पुत्त पसुं धनं वा ।
अहञ्च पुत्ता च पती च मय्हं, मित्तानुकम्पाय समङ्गिभूता ॥
५९. राजवता सूरवता च अत्थो, सम्पन्नसखिस्स भवन्ति हेते ।
सो मित्तवा यसवा उगतत्तो, अस्मिंथलोके [अस्मिञ्च लोके (सी० स्या० पी०)] मोदति कामकामी ॥
६०. करणीयानि मित्तानि, दलिद्देनापि सेनक ।
पस्स मित्तानुकम्पाय, समग्गम्हा सजातके [सजातका (?)] ॥
६१. सूरें बलवन्तेन, यो मित्ते [मेत्ते (सी०), मित्तं (स्या०)] कुरुते दिजो ।
एवं सो सुखितो होति, यथाहं त्वञ्च सेनकाति ॥

महाउक्कुसजातकं ततियं ।

४८७. उद्दालकजातकं (४)

६२. खराजिना जटिला पङ्कदन्ता, दुम्मक्खरूपा [दुम्मुधरूपा (सी० पी० क०)] ये मन्तं जप्पन्ति [येमे जप्पन्ति (सी० पी०), येमे जप्पन्ति मन्ते (जा० १.६.१०)] ।
कच्चिन्नु ते मानुसके पयोगे, इदं विदू परिमुत्ता अपाया ॥
६३. पापानि कम्मनि करेथ [करेय्य (स्या०), कत्त्वान (जा० १.६.११)] राज, बहुस्सुतो चे न चरेय्य धम्मं ।
सहस्सवेदोपि न तं पटिच्च, दुक्खा पमुच्चे [पमुच्चे (स्या०)] चरणं अपत्वा ॥
६४. सहस्सवेदोपि न तं पटिच्च, दुक्खा पमुच्चे चरणं अपत्वा ।
मज्जामि वेदा अफला भवन्ति, ससंयमं चरणज्जेव सच्चं ॥
६५. न हेव वेदा अफला भवन्ति, ससंयमं चरणज्जेव सच्चं ।
कित्तिज्झि [कित्तिञ्च (स्या०)] पप्पोति अधिच्च वेदे, सन्ति पुणाति [पुनोति (सी० अट्ठ०), पुणेति (स्या० जा० १.६.१३), पुनेति (पी०)] चरणेन दन्तो ॥
६६. भच्चा माता पिता बन्धू, येन जातो सयेव सो ।
उद्दालको अहं भोतो [भोति (क०)], सोत्तियाकुलवंसको [वंसतो (क०)] ॥

६७. कथं भो ब्राह्मणो होति, कथं भवति केवली ।
कथञ्च परिनिब्बानं, धम्मद्वो किन्ति वुच्चति ॥
६८. निरंकत्वा अग्गिमादाय ब्राह्मणो, आपो सिञ्चं यजं उस्सेति यूपं ।
एवंकरो ब्राह्मणो होति खेमी, धम्मे ठितं तेन अमापयिंसु ॥
६९. न सुद्धि सेचनेनत्थि, नापि केवली ब्राह्मणो ।
न खन्ती नापि सोरच्चं, नापि सो परिनिब्बुतो ॥
७०. कथं सो [भो (स्या० क०)] ब्राह्मणो होति, कथं भवति केवली ।
कथञ्च परिनिब्बानं, धम्मद्वो किन्ति वुच्चति ॥
७१. अखेत्तबन्धू अममो निरासो, निल्लोभपापो भवलोभखीणो ।
एवंकरो ब्राह्मणो होति खेमी, धम्मे ठितं तेन अमापयिंसु ॥
७२. खत्तिया ब्राह्मणा वेस्सा, सुद्धा चण्डालपुक्कुसा ।
सब्बेव सोरता दन्ता, सब्बेव परिनिब्बुता ।
सब्बेसं सीतिभूतानं, अत्थि सेय्योथ [सेय्योव (सी० पी०)] पापियो ॥
७३. खत्तिया ब्राह्मणा वेस्सा, सुद्धा चण्डालपुक्कुसा ।
सब्बेव सोरता दन्ता, सब्बेव परिनिब्बुता ।
सब्बेसं सीतिभूतानं, नत्थि सेय्योथ पापियो ॥
७४. खत्तिया ब्राह्मणा वेस्सा, सुद्धा चण्डालपुक्कुसा ।
सब्बेव सोरता दन्ता, सब्बेव परिनिब्बुता ॥
७५. सब्बेसं सीतिभूतानं, नत्थि सेय्योथ पापियो ।
पनत्थं [पसत्थं (स्या०), पसट्ठं (क०)] चरसि ब्रह्मज्जं, सोत्तियाकुलवंसतं ॥
७६. नानारत्तेहि वत्थेहि, विमानं भवति छादितं ।
न तेसं छाया वत्थानं, सो रागो अनुपज्जथ ॥
७७. एवमेव [एवमेवं (पी०)] मनुस्सेसु, यदा सुज्झन्ति माणवा ।
ते सजातिं पमुञ्चन्ति [न तेसं जातिं पुच्छन्ति (सी० स्या० पी०), न तेसं जातिं सुज्झन्ति (क०)], धम्ममज्जाय
सुब्बताति ॥

उद्दालकजातकं चतुत्थं ।

४८८. भिसजातकं (५)

७८. अस्सं गवं रजतं जातरूपं, भरियञ्च सो इध लभतं मनापं ।
पुत्तेहि दारेहि समङ्गि होतु, भिसानि ते ब्राह्मण यो अहासि ॥
७९. मालञ्च सो कासिकचन्दनञ्च, धारेतु पुत्तस्स बहू भवन्तु ।
कामेसु तिब्बं कुरुतं अपेक्खं, भिसानि ते ब्राह्मण यो अहासि ॥
८०. पहूतधञ्जो कसिमा यसस्सी, पुत्ते गिही धनिमा सब्बकामे ।
वयं अपस्सं घरमावसातु, भिसानि ते ब्राह्मण यो अहासि ॥
८१. सो खत्तियो होतु पसह्कारि, राजाभिराजा [राजाधिराजा (स्या० क०)] बलवा यसस्सी ।
स चातुरन्तं महिमावसातु, भिसानि ते ब्राह्मण यो अहासि ॥
८२. सो ब्राह्मणो होतु अवीतरागो, मुहुत्तनक्खत्तपथेसु युत्तो ।
पूजेतु नं रड्डपती यसस्सी, भिसानि ते ब्राह्मण यो अहासि ॥
८३. अज्झायकं सब्बसमन्तवेदं [सब्बसमन्तवेदं (सी०), सब्बसमन्तवेदनं (पी०)], तपस्सीनं मज्जतु सब्बलोको ।
पूजेन्तु नं जानपदा समेच्च, भिसानि ते ब्राह्मण यो अहासि ॥
८४. चतुस्सदं गामवरं समिद्धं, दिन्नज्झि सो भुज्जतु वासवेन ।
अवीतरागो मरणं उपेतु, भिसानि ते ब्राह्मण यो अहासि ॥
८५. सो गामणी होतु सहायमज्झे, नच्चेहि गीतेहि पमोदमानो ।
सो राजतो ब्यसन मालत्थ [मा राजतो व्यसनं मलत्थ (सी० स्या० पी०)] किज्जि, भिसानि ते ब्राह्मण यो
अहासि ॥
८६. यं एकराजा पथविं विजेत्वा, इत्थीसहस्सान [इत्थीसहस्सस्स (सी० पी०)] ठपेतु अगं ।
सीमन्तिनीनं पवरा भवातु, भिसानि ते ब्राह्मण या अहासि ॥
८७. इसीनज्झि सा सब्बसमागतानं, भुज्जेय्य सादुं अविकम्पमाना ।
चरातु लाभेन विकत्थमाना, भिसानि ते ब्राह्मण या अहासि ॥
८८. आवासिको होतु महाविहारे, नवकम्मिको होतु गजङ्गलायं [कजङ्गलायं (सी० स्या० पी०)] ।
आलोकसन्धिं दिवसं [दिवसा (सी० स्या० पी०)] करोतु, भिसानि ते ब्राह्मण यो अहासि ॥
८९. सो बज्झतू पाससतेहि छब्भि [छम्हि (सी० पी०), छस्सु (?)], रम्मा वना निय्यतु राजधानिं [राजठानिं (क०)] ।
तुत्तेहि सो हज्जतु पाचनेहि, भिसानि ते ब्राह्मण यो अहासि ॥

९०. अलक्कमाली तिपुकण्णविद्धो, लट्ठीहतो सप्पमुखं उपेतु ।
सकच्छबन्धो [सक्कच्चबद्धो (सी० पी०), संक्कच्चबन्धो (निय्य)] विसिखं चरातु, भिसानि ते ब्राह्मण यो
अहासि ॥
९१. यो वे अनट्ठं [अनट्ठं (सी० स्या० पी०)] नट्ठन्ति चाह, कामेव सो लभतं भुज्जतज्ज [लभतु भुज्जतु च (स्या०)]
।
अगारमज्झे मरणं उपेतु, यो वा भोन्तो सङ्कति कज्जिदेव [किज्जिदेव (क०)] ॥
९२. यदेसमाना विचरन्ति लोके, इट्ठज्ज कन्तज्ज बहूनमेतं ।
पियं मनुज्जं चिध जीवलोके, कस्मा इसयो नप्पसंसन्ति कामे ॥
९३. कामेसु वे हज्जरे बज्जरे च, कामेसु दुक्खज्ज भयज्ज जातं ।
कामेसु भूताधिपती पमत्ता, पापानि कम्मामि करोन्ति मोहा ॥
९४. ते पापधम्मा पसवेत्त्व पापं, कायस्स भेदा निरयं वजन्ति ।
आदीनवं कामगुणेषु दिस्वा, तस्मा इसयो नप्पसंसन्ति कामे ॥
९५. वीमंसमानो इसिनो भिसानि, तीरे गहेत्वान थले निधेसिं ।
सुद्धा अपापा इसयो वसन्ति, एतानि ते ब्रह्मचारी भिसानि ॥
९६. न ते नटा नो पन कीळनेय्या, न बन्धवा नो पन ते सहाया ।
किस्मिं वुपत्थम्भ सहस्सनेत्त, इसीहि त्वं कीळसि देवराज ॥
९७. आचरियो मेसि पिता च मय्हं, एसा पतिट्ठा खलितस्स ब्रह्मे ।
एकापराधं खम भूरिपज्ज, न पण्डिता कोधबला भवन्ति ॥
९८. सुवासितं इसिनं एकरत्तं, यं वासवं भूतपतिद्वसाम ।
सब्बेव भोन्तो सुमना भवन्तु, यं ब्राह्मणो पच्चुपादी भिसानि ॥
९९. अहज्ज सारिपुत्तो च, मोग्गल्लानो च कस्सपो ।
अनुरुद्धो पुण्णो आनन्दो, तदासुं सत्त भातरो ॥
१००. भगिनी उप्पलवण्णा च, दासी खुज्जुत्तरा तदा ।
चित्तो गहपति दासो, यक्खो सातागिरो तदा ॥
१०१. पालिलेय्यो [पारिलेय्यो (सी० पी०)] तदा नागो, मधुदो [मधुवा (सी० पी०)] सेट्ठवानरो ।
काळुदायी तदा सक्को, एवं धारेथ जातकन्ति ॥

भिसजातकं पञ्चमं ।

४८९. सुरुचिजातकं (६)

१०२. महेसी सुरुचिनो [रुचिनो (सी० स्या० पी०)] भरिया, आनीता पठमं अहं ।

दस वस्ससहस्सानि, यं मं सुरुचिमानयि ॥

१०३. साहं ब्राह्मण राजानं, वेदेहं मिथिलगगहं ।

नाभिजानामि कायेन, वाचाय उद चेतसा ।

सुरुचिं अतिमज्जित्थ [अतिमज्जित्थो (सी० पी०), अतिमज्जिता (?)], आवि [आविं (सी० पी०)] वा यदि वा रहो ॥

१०४. एतेन सच्चवज्जेन, पुत्तो उप्पज्जतं इसे ।

मुसा मे भणमानाय, मुद्धा फलतु सत्तथा ॥

१०५. भत्तु मम सस्सु माता, पिता चापि च सस्सुरो ।

ते मं ब्रह्मे विनेतारो, याव अट्ठं सु जीवितं ॥

१०६. साहं अहिंसारतिनी, कामसा [कामसो (सी०)] धम्मचारिनी [धम्मचारिणी (सी०)] ।

सक्कच्चं ते उपट्ठासिं, रत्तिन्दिवमतन्दिता ॥

१०७. एतेन सच्चवज्जेन, पुत्तो उप्पज्जतं इसे ।

मुसा मे भणमानाय, मुद्धा फलतु सत्तथा ॥

१०८. सोळसित्थिसहस्सानि, सहभरियानि ब्राह्मण ।

तासु इस्सा वा कोधो वा, नाहु मय्हं कुदाचनं ॥

१०९. हितेन तासं नन्दामि, न च मे काचि अप्पिया ।

अत्तानं वानुकम्पामि, सदा सब्बा सपत्तियो ॥

११०. एतेन सच्चवज्जेन, पुत्तो उप्पज्जतं इसे ।

मुसा मे भणमानाय, मुद्धा फलतु सत्तथा ॥

१११. दासे कम्मकरे पेस्से [पोसे (स्या० क०)], ये चज्जे अनुजीविनो ।

पेसेमि [पोसेमि (सी० स्या० पी०)] सहधम्ममेन, सदा पमुदितिन्द्रिया ॥

११२. एतेन सच्चवज्जेन, पुत्तो उप्पज्जतं इसे ।

मुसा मे भणमानाय, मुद्धा फलतु सत्तथा ॥

११३. समणे ब्राह्मणे चापि, अज्जे चापि वनिब्बके ।
तप्पेमि अन्नपानेन, सदा पयतपाणिनी ॥

११४. एतेन सच्चवज्जेन, पुत्तो उप्पज्जतं इसे ।
मुसा मे भणमानाय, मुद्धा फलतु सत्तथा ॥

११५. चातुदसिं पञ्चदसिं [पन्नरसिं (सी० पी०)], या च पक्खस्स अट्ठमी [अट्ठमिं (सी० पी०)] ।
पाटिहारियपक्खज्ज, अट्ठङ्गसुसमागतं [अट्ठङ्गसुसमाहितं (सब्बत्थ) वि० व० १२९ पाळिया अट्ठकथा
पस्सितब्बा] ।
उपोसथं उपवसामि [उपवसिं (क०)], सदा सीलेसु संवुता ॥

११६. एतेन सच्चवज्जेन, पुत्तो उप्पज्जतं इसे ।
मुसा मे भणमानाय, मुद्धा फलतु सत्तथा ॥

११७. सब्बेव ते धम्मगुणा, राजपुत्ति यसस्सिनि ।
संविज्जन्ति तयि भद्रे, ये त्वं कित्तेसि अत्तनि ॥

११८. खत्तियो जातिसम्पन्नो, अभिजातो यसस्सिमा ।
धम्मराजा विदेहानं, पुत्तो उप्पज्जते तव [तवं (सी० पी०)] ॥

११९. दुम्मी [रुम्मी (सी० पी०)] रजोजल्लधरो, अघे वेहायसं ठितो ।
मनुज्जं भाससे वाचं, यं मय्हं हदयङ्गमं ॥

१२०. देवतानुसि सग्गम्हा, इसि वासि [चापि (क०)] महिद्धिको ।
को वासि त्वं अनुप्पत्तो, अत्तानं मे पवेदय ॥

१२१. यं देवसङ्घा वन्दन्ति, सुधम्मायं समागता ।
सोहं सक्को सहस्सक्खो, आगतोस्मि तवन्तिके ॥

१२२. इत्थियो [इत्थिया (पी०)] जीवलोकस्मिं, या होति [होन्ति (सी० स्या०)] समचारिणी [समचारिणी (सी०)] ।
मेधाविनी सीलवती, सस्सुदेवा पतिब्बता ॥

१२३. तादिसाय सुमेधाय, सुचिकम्माय नारिया ।
देवा दस्सनमायन्ति, मानुसिया अमानुसा ॥

१२४. त्वज्ज भद्रे सुचिण्णेन, पुब्बे सुचरितेन च ।
इध राजकुले जाता, सब्बकामसमिद्धिनी ॥

१२५.अयञ्च ते राजपुत्ति, उभयत्थ कटग्गहो ।
देवलोक्कूपपत्ती च, कित्ती च इध जीविते ॥

१२६.चिरं सुमेधे सुखिनी, धम्ममत्तनि पालय ।
एसाहं तिदिवं यामि, पियं मे तव दस्सनन्ति ॥

सुरुचिजातकं छट्ठं ।

४९०. पञ्चुपोसथिकजातकं (७)

१२७.अप्पोस्सुक्को दानि तुवं कपोत, विहङ्गम न तव भोजनत्थो ।
खुदं [खुदं (स्या० क०), खुधं (सक्कत-पाकतानुरूपं)] पिपासं अधिवासयन्तो, कस्मा भवंपोसथिको कपोत
[कपोतो (सी० पी०)] ॥

१२८.अहं पुरे गिद्धिगतो कपोतिया, अस्मिं पदेसस्मिमुभो रमाम ।
अथग्गही साकुणिको कपोतिं, अकामको ताय विना अहोसिं ॥

१२९.नानाभवा विप्पयोगेन तस्सा, मनोमयं वेदन वेदयामि [वेदनं वेदियामि (सी० पी०)] ।
तस्मा अहंपोसथं पालयामि, रागो ममं मा पुनरागमासि ॥

१३०.अनुज्जुगामी उरगा दुजिक्क [उरग द्विजिक्क (सी०)], दाठावुधो घोरविसोसि सप्प ।
खुदं पिपासं अधिवासयन्तो, कस्मा भवंपोसथिको नु दीघ [दीघो (सी० पी०)] ॥

१३१.उसभो अहू बलवा गामिकस्स, चलक्ककू वण्णबलूपपन्नो ।
सो मं अक्कमि तं कुपितो अडंसि, दुक्खाभितुण्णो मरणं उपागा [उपागमि (सी० पी०)] ॥

१३२.ततो जना निक्खमित्वान गामा, कन्दित्वा रोदित्वा [कन्दित्व रोदित्व (सी०)] अपक्कमिंसु ।
तस्मा अहंपोसथं पालयामि, कोधो ममं मा पुनरागमासि ॥

१३३.मतान मंसानि बहू सुसाने, मनुज्जरूपं तव भोजने तं ।
खुदं पिपासं अधिवासयन्तो, कस्मा भवंपोसथिको सिङ्गाल [सिङ्गालो (सी० पी०)] ॥

१३४.पविमि [पविस्सं (सी० पी०), पविस्स (स्या०)] कुच्छिं महतो गजस्स, कुणपे रतो हत्थिमंसेसु गिद्धो [हत्थिमंसे
पगिद्धो (सी० पी०)] ।
उण्हो च वातो तिखिणा च रस्मियो, ते सोसयुं तस्स करीसमग्गं ॥

१३५.किसो च पण्डू च अहं भदन्ते, न मे अहू निक्खमनाय मग्गो ।
महा च मेघो सहसा पवस्सि, सो तेमयी तस्स करीसमग्गं ॥

१३६.ततो अहं निक्खमिसं भदन्ते, चन्दो यथा राहुमुखा पमुत्तो ।
तस्मा अहंपोसथं पालयामि, लोभो ममं मा पुनरागमासि ॥

१३७.वम्मीकथूपस्मिं किपिल्लिकानि, निप्पोथयन्तो तुवं पुरे चरासि ।
खुदं पिपासं अधिवासयन्तो, कस्मा भवंपोसथिको नु अच्छ [अच्छो (सी० पी०)] ॥

१३८.सकं निकेतं अतिहीळयानो [अतिहेळयानो (स्या० क०)], अत्रिच्छता [अत्रिच्छताय (सी० स्या० पी०)]
मल्लगामं [मलतं (सी० पी०), मल्लयतं (क०)] अगच्छिं ।
ततो जना निक्खमित्वान गामा, कोदण्डकेन परिपोथयिंसु मं ॥

१३९.सो भिन्नसीसो रुहरमक्खितङ्गो, पच्चागमासिं सकं [स सकं (स्या० क०), 'थ सकं (?)] निकेतं ।
तस्मा अहंपोसथं पालयामि, अत्रिच्छता मा पुनरागमासि ॥

१४०.यं नो अपुच्छित्थ तुवं भदन्ते, सब्बेव ब्याकरिम्ह यथा पजानं ।
मयम्पि पुच्छाम तुवं भदन्ते, कस्मा भवंपोसथिको नु ब्रह्मे ॥

१४१.अनूपलित्तो मम अस्समम्हि, पच्चेकबुद्धो मुहुत्तं निसीदि ।
सो मं अवेदी गतिमागतिञ्च, नामञ्च गोत्तं चरणञ्च सब्बं ॥

१४२.एवम्पहं वन्दि न [एवम्पहं नग्गहे (सी० पी०)] तस्स पादे, न चापि नं मानगतेन पुच्छिं ।
तस्मा अहंपोसथं पालयामि, मानो ममं मा पुनरागमासीति ॥

पञ्चुपोसथिकजातकं सत्तमं ।

४९१. महामोरजातकं (८)

१४३.सचे हि त्याहं धनहेतु गाहितो, मा मं वधी जीवगाहं गहेत्वा ।
रज्जो च [रज्जोव (सी० पी०)] मं सम्म उपन्तिकं [उपन्ति (सी० स्या० पी०)] नेहि, मज्जे धनं लच्छसिनप्परूपं ॥

१४४.मे अयं तुह्म वधाय अज्ज, समाहितो चापधुरे [चापवरे (सी० पी०), चापवरो (स्या०)] खुरप्पो ।
पासञ्च त्याहं अधिपातयिस्सं, यथासुखं गच्छतु मोरराजा ॥

१४५.यं सत्त वस्सानि ममानुबन्धि, रत्तिन्दिवं खुप्पिपासं सहन्तो ।
अथ किस्स मं पासवसूपनीतं, पमुत्तवे इच्छसि बन्धनस्मा ॥

१४६.पाणातिपाता विरतो नुसज्ज, अभयं नु ते सब्बभूतेसु दिन्निं ।
यं मं तुवं पासवसूपनीतं, पमुत्तवे इच्छसि बन्धनस्मा ॥

१४७. प्राणातिपाता विरतस्स ब्रूहि, अभयञ्च यो सब्भूतेसु देति ।
पुच्छामि तं मोरराजेतमत्थं, इतो चुतो किं लभते सुखं सो ॥

१४८. प्राणातिपाता विरतस्स ब्रूमि, अभयञ्च यो सब्भूतेसु देति ।
दिट्ठेव धम्मे लभते पसंसं, सग्गञ्च सो याति सरीरभेदा ॥

१४९. न सन्ति देवा इति आहु [इच्चाहु (सी० पी०)] एके, इधेव जीवो विभवं उपेति ।
तथा फलं सुकतदुक्कटानं, दत्तुपञ्जत्तञ्च वदन्ति दानं ।
तेसं वचो अरहतं सद्दहानो, तस्मा अहं सकुणे बाधयामि ॥

१५०. चन्दो च सुरियो च उभो सुदस्सना, गच्छन्ति ओभासयमन्तलिक्खे ।
इमस्स लोकस्स परस्स वा ते, कथं नु ते आहु मनुस्सलोके ॥

१५१. चन्दो च सुरियो च उभो सुदस्सना, गच्छन्ति ओभासयमन्तलिक्खे ।
परस्स लोकस्स न ते इमस्स, देवाति ते आहु मनुस्सलोके ॥

१५२. एत्थेव ते नीहता हीनवादा, अहेतुका ये न वदन्ति कम्मं ।
तथा फलं सुकतदुक्कटानं, दत्तुपञ्जत्तं ये च वदन्ति दानं ॥

१५३. अद्धा हि सच्चं वचनं तवेदं [तवेतं (सी० स्या० पी०)], कथञ्चि दानं अफलं भवेय्य [वदेय्य (सी० पी०)] ।
तथा फलं सुकतदुक्कटानं, दत्तुपञ्जत्तञ्च कथं भवेय्य ॥

१५४. क्रथं करो किन्तिकरो किमाचरं, किं सेवमानो केन तपोगुणेन ।
अक्खाहि [अक्खाहि तं दानि (क०)] मे मोरराजेतमत्थं, यथा अहं नो निरयं पतेय्यं ॥

१५५. ये केचि अत्थि समणा पथब्बा, कासायवत्था अनगारिया ते ।
पातोव पिण्डाय चरन्ति काले, विकालचरिया विरता हि सन्तो ॥

१५६. ते तत्थ कालेनुपसङ्गमित्वा, पुच्छाहि यं ते मनसो पियं सिया ।
ते ते पवक्खन्ति यथापजानं, इमस्स लोकस्स परस्स चत्थं ॥

१५७. तचंव जिण्णं उरगो पुराणं, पण्डूपलासं हरितो दुमोव ।
एसप्पहीनो मम लुद्धभावो, जहामहं लुद्धभावमज्ज ॥

१५८. ये चापि मे सकुणा अत्थि बद्धा, सतानिनेकानि निवेसनस्मिं ।
तेसम्पहं [तेसं अहं (स्या० क०)] जीवितमज्ज दम्मि, मोक्खञ्च ते पत्ता [पत्तो (सी०), अच्छ (स्या०)] सकं
निकेतं ॥

१५९. लुहो चरी पासहत्यो अरज्जे, बाधेतु मोराधिपतिं यसस्सिं ।

बन्धित्वा [बन्धित्व (सी० पी०)] मोराधिपतिं यसस्सिं, दुक्खा स पमुच्चि [दुक्खा पमुच्चि (सी०), दुक्खा पमुच्चि (स्या० पी०)] यथाहं पमुत्तोति ॥

महामोरजातकं अट्टमं ।

४९२. तच्छसूकरजातकं (९)

१६०. यदेसमाना विचरिम्ह, पब्बतानि वनानि च ।

अन्वेसं विचरिं [विपुले (स्या० क०)] जाती, तेमे अधिगता मया ॥

१६१. बहुज्जिदं मूलफलं, भक्खो चायं अनप्पको ।

रम्मा चिमा गिरीनज्जो [गिरिनदियो (सी० पी०)], फासुवासो भविस्सति ॥

१६२. इधेवाहं वसिस्सामि, सह सब्बेहि जातिभि ।

अप्पोस्सुक्को निरासङ्की, असोको अकुतोभयो ॥

१६३. अज्जम्पि [अज्जं हि (सी० पी०)] लेणं परियेस, सत्तु नो इध विज्जति ।

सो तच्छ सूकरे हन्ति, इधागन्त्वा वरं वरं ॥

१६४. को नुम्हाकं [को नम्हाकं (सी० पी०)] इध सत्तु, को जाती सुसमागते ।

दुप्पधंसे [अप्पधंसे (सी० पी०)] पधंसेति, तं मे अक्खाथ पुच्छिता ॥

१६५. उद्धगगराजी मिगराजा, बली दाठावुधो मिगो ।

सो तच्छ सूकरे हन्ति, इधागन्त्वा वरं वरं ॥

१६६. न नो दाठा न विज्जन्ति [नु विज्जन्ति (क०)], बलं काये समोहितं ।

सब्बे समग्गा हुत्वान, वसं काहाम एककं ॥

१६७. हृदयङ्गमं कण्णसुखं, वाचं भाससि तच्छक ।

योपि युद्धे पलायेय्य, तम्पि पच्छा हनामसे ॥

१६८. पाणातिपाता विरतो नु अज्ज, अभयं नु ते सब्बभूतेसु दिन्नं ।

दाठा नु ते मिगवधाय [मिग विरियं (सी० स्या० पी०)] न सन्ति, यो सङ्गपत्तो कपणोव ज्ञायसि ॥

१६९. न मे दाठा न विज्जन्ति, बलं काये समोहितं ।

जाती च दिस्वान सामग्गी एकतो, तस्मा च ज्ञायामि वनम्हि एकको ॥

१७०. इमस्सुदं यन्ति दिसोदिसं पुरे, भयट्टिता लेणगवेसिनो पुथु ।
ते दानि सङ्गम्म वसन्ति एकतो, यत्थट्टिता दुप्पसहज्ज ते मया ॥

१७१. परिणायकसम्पन्ना, सहिता एकवादिनो ।
ते मं समग्गा हिंसेय्युं, तस्मा नेसं न पत्थये [अपत्थवे (पी०)] ॥

१७२. एकोव इन्दो असुरे जिनाति, एकोव सेनो हन्ति दिजे पसय्ह ।
एकोव ब्यग्घो मिगसङ्घपत्तो, वरं वरं हन्ति बलज्झि तादिसं ॥

१७३. न हेव इन्दो न सेनो, नपि ब्यग्घो मिगाधिपो ।
समग्गे सहिते जाती, न ब्यग्घे [ब्यग्घे च (सी० पी०), ब्यग्घो न (स्या०)] कुरुते वसे ॥

१७४. कुम्भीलका सकुणका, सङ्घिनो गणचारिनो ।
सम्मोदमाना एकज्झं, उप्पतन्ति डयन्ति च ॥

१७५. तेसञ्च डयमानानं, एकेत्थ अपसक्कति [अपवत्तति (सी० पी०)] ।
तञ्च सेनो निताळेति, वेय्यग्घियेव सा गति ॥

१७६. उस्साहितो जटिलेन, लुद्धेनामिसचक्खुना ।
दाठी दाठीसु पक्खन्दि, मज्जमानो यथा पुरे ॥

१७७. साधु सम्बहुला जाती, अपि रुक्खा अरञ्जजा ।
सूकरेहि समग्गेहि, ब्यग्घो एकायने हतो ॥

१७८. ब्राह्मणञ्चेव ब्यग्घञ्च, उभो हन्त्वान सूकरा ॥
आनन्दिनो पमुदिता, महानादं पनादिसुं ॥

१७९. ते सु उदुम्बरमूलस्मिं, सूकरा सुसमागता ।
तच्छकं अभिसिञ्चिसु, “त्वं नो राजासि इस्सरो”ति ॥

तच्छसूकरजातकं नवमं ।

४९३. महावाणिजजातकं (१०)

१८०. वाणिजा समितिं कत्वा, नानारट्ठतो आगता ।
धनाहरा पक्कमिसु, एकं कत्त्वान गामणिं ॥

१८१. ते तं कन्तारमागम्म, अप्पभक्खं अनोदकं ।

महानिग्रोधमद्वखुं, सीतच्छायं मनोरमं ॥

१८२.ते च तत्थ निसीदित्वा, तस्स रुक्खस्स छायाया [छादिया (सी० स्या० पी०)] ।
वाणिजा समचिन्तेसुं, बाला मोहेन पारुता ॥

१८३.अल्लायते [अदायते (सी० पी०)] अयं रुक्खो, अपि वारीव [वारि च (सी० पी०)] सन्दति ।
इङ्गस्स पुरिमं साखं, मयं छिन्दाम वाणिजा ॥

१८४.सा च छिन्नाव पग्घरि, अच्छं वारिं अनाविलं ।
ते तत्थ न्हत्वा पिवित्वा, यावतिच्छिंसु वाणिजा ॥

१८५.दुतियं समचिन्तेसुं, बाला मोहेन पारुता ।
इङ्गस्स दक्खिणं साखं, मयं छिन्दाम वाणिजा ॥

१८६.सा च छिन्नाव पग्घरि, सालिमंसोदनं बहुं ।
अप्पोदवण्णे कुम्मासे, सिङ्गिं विदलसूपियो [सिङ्गिं बिदलसूपियो (सी० पी०), सिङ्गीवेरं लसूपियो (क०)
सिङ्गीन्ति सिङ्गीवेरादिकं उत्तरिभङ्गं । विदलसूपियोति मुग्गसूपादयो (अट्ठ०) विदलं कलायादिमि वत्ततीति
सक्कताभिधाने] ॥

१८७.ते तत्थ भुत्वा खादित्वा [भुत्वा च पिवित्वा च (पी०)], यावतिच्छिंसु वाणिजा ।
ततियं समचिन्तेसुं, बाला मोहेन पारुता ।
इङ्गस्स पच्छिमं साखं, मयं छिन्दाम वाणिजा ॥

१८८.सा च छिन्नाव पग्घरि, नारियो समलङ्कता ।
विचित्रवत्थाभरणा, आमुत्तमणिकुण्डला ॥

१८९.अपि सु वाणिजा एका, नारियो पण्णवीसति ।
समन्ता परिवारिंसु [परिकरिंसु (सी० स्या० पी०)], तस्स रुक्खस्स छायाया [छादिया (सी० स्या० पी०)] ॥

१९०.ते ताहि परिचारेत्वा [परिवारेत्वा (सी० स्या० पी०)], यावतिच्छिंसु वाणिजा ।
चतुत्थं समचिन्तेसुं, बाला मोहेन पारुता ।
इङ्गस्स उत्तरं साखं, मयं छिन्दाम वाणिजा ॥

१९१.सा च छिन्नाव पग्घरि, मुत्ता वेळुरिया बहू ।
रजतं जातरूपञ्च, कुत्तियो पटियानि च ॥

१९२.कासिकानि च वत्थानि, उद्दियानि च कम्बला [उद्दियाने च कम्बले (सी० पी०)] ।
ते तत्थ भारे बन्धित्वा, यावतिच्छिंसु वाणिजा ॥

१९३.पञ्चमं समचिन्तेसुं, बाला मोहेन पारुता ।

इङ्गस्स मूले [मूलं (सी० पी० क०)] छिन्दाम, अपि भिय्यो लभामसे ॥

१९४.अथुट्ठहि सत्थवाहो, याचमानो कतज्जली ।

निग्रोधो किं परज्झति [अपरज्झथ (सी०), अपरज्झति (स्या० पी०)], वाणिजा भद्दमत्थु ते ॥

१९५.वारिदा पुरिमा साखा, अन्नपानञ्च दक्खिणा ।

नारिदा पच्छिमा साखा, सब्बकामे च उत्तरा ।

निग्रोधो किं परज्झति, वाणिजा भद्दमत्थु ते ॥

१९६.यस्स रुक्खस्स छायाय, निसीदेय्य सयेय्य वा ।

न तस्स साखं भज्जेय्य, मित्तदुब्भो हि पापको ॥

१९७.ते च तस्सानादियित्वा [तस्स अनादित्वा (सी० स्या०)], एकस्स वचनं बहू ।

निसिताहि कुठारीहि [कुधारीहि (क०)], मूलतो नं उपक्कमुं ॥

१९८.ततो नागा निक्खमिंसु, सन्नद्धा पण्णवीसति ।

धनुग्गहानं तिसता, छसहस्सा च वम्मिनो ॥

१९९.एते हनथ बन्धथ, मा वो मुञ्चित्थ [मुच्चित्थ (पी०)] जीवितं ।

ठपेत्वा सत्थवाहं, सब्बे भस्मं [भस्मी (सी०)] करोथ ने ॥

२००.तस्मा हि पण्डितो पोसो, सम्पस्सं अत्थमत्तनो ।

लोभस्स न वसं गच्छे, हनेय्यारिसकं [हनेय्य दिसतं (सी०), हनेय्य दिसकं (स्या०)] मनं ॥

२०१.एव [एत (सी० पी०)] मादीनवं जत्वा, तण्हा दुक्खस्स सम्भवं ।

वीततण्हो अनादानो, सतो भिक्खु परिब्बजेति ॥

महावाणिजजातकं दसमं ।

४९४. साधिनजातकं (११)

२०२.अब्भुतो वत लोकस्मिं, उप्पज्जि लोमहंसनो ।

दिब्बो रथो पातुरुहु, वेदेहस्स यसस्सिनो ॥

२०३.देवपुत्तो महिद्धिको, मातलि [मातली (सी०)] देवसारथि ।

निमन्तयित्थ राजानं, वेदेहं मिथिलगगहं ॥

२०४. एहिमं रथमारुह, राजसेट्टु दिसम्पति ।
 देवा दस्सनकामा ते, तावत्तिसा सइन्दका ।
 सरमाना हि ते देवा, सुधम्मयां समच्छरे ॥

२०५. ततो च राजा साधिनो [साधीनो (सी० पी०)], वेदेहो मिथिलगगहो [पमुखो रथमारुहि (सी० पी०)] ।
 सहस्सयुत्तमारुह [युत्तं अभिरुह (सी०)], अगा देवान सन्तिके ।
 तं देवा पटिनन्दिसु, दिस्वा राजानमागतं ॥

२०६. स्वागतं ते महाराज, अथो ते अदुरागतं ।
 निसीद दानि राजीसि [राजिसि (सी० स्या० पी०)], देवराजस्स सन्तिके ॥

२०७. सक्कोपि पटिनन्दित्थ, वेदेहं मिथिलगगहं ।
 निमन्तयित्थ [निमन्तयी च (सी० पी०)] कामेहि, आसनेन च वासवो ॥

२०८. साधु खोसि अनुप्पत्तो, आवासं वसवत्तिनं ।
 वस देवेसु राजीसि, सब्बकामसमिद्धिसु ।
 तावत्तिसेसु देवेसु, भुज्ज कामे अमानुसे ॥

२०९. अहं पुरे सग्गतो रमामि, नच्चेहि गीतेहि च वादितेहि ।
 सो दानि अज्ज न रमामि सग्गे, आयुं नु खीणो [खीणं (स्या०)] मरणं नु सन्तिके ।
 उदाहु मूळ्होस्मि जनिन्दसेट्टु ॥

२१०. न तायु [न चायु (सी० पी० क०)] खीणं मरणञ्च [मरणं ते (सी० पी०)] दूरे, न चापि मूळ्हो नरवीरसेट्टु ।
 तुह्मञ्च [तवञ्च (सी० पी०), तव च (क०)] पुज्जानि परित्तकानि, येसं विपाकं इध वेदयित्थो [वेदयतो (पी० क०)] ॥

२११. वस देवानुभावेन, राजसेट्टु दिसम्पति ।
 तावत्तिसेसु देवेसु, भुज्ज कामे अमानुसे ॥

२१२. यथा याचितकं यानं, यथा याचितकं धनं ।
 एवं सम्पदमेवेतं, यं परतो दानपच्चया ॥

२१३. न चाहमेतमिच्छामि, यं परतो दानपच्चया ।
 सयंकतानि पुज्जानि, तं मे आवेणिकं [आवेणियं (सी० स्या० पी०), आवेनिकं (क०)] धनं ॥

२१४. सोहं गन्त्वा मनुस्सेसु, काहामि कुसलं बहुं ।
 दानेन समचरियाय, संयमेन दमेन च ।

यं कत्वा सुखितो होति, न च पच्छानुतप्पति ॥

२१५.इमानि तानि खेत्तानि, इमं निक्खं सुकुण्डलं ।
इमा ता हरितानूपा, इमा नज्जो सवन्तियो ॥

२१६.इमा ता पोक्खरणी रम्मा, चक्कवाकपकूजिता [चक्कवाकूपकूजिता (सी० पी०)] ।
मन्दालकेहि सञ्छन्ना, पदुमुप्पलकेहि च ।
यस्सिमानि ममायिसु, किं नु ते दिसतं गता ॥

२१७.तानीध खेत्तानि सो भूमिभागो, तेयेव आरामवनुपचारा [ते आरामा ते वनं मे पचारा (सी० पी०), ते येव
आरामवनानि सञ्चरा (क०)] ।
तमेव मय्हं जनतं अपस्सतो, सुज्जं व मे नारद खायते दिसा ॥

२१८.दिट्ठा मया विमानानि, ओभासेन्ता चतुद्विसा ।
सम्मुखा देवराजस्स, तिदसानञ्च सम्मुखा ॥

२१९.वुत्थं मे भवनं दिब्बं [दिब्बं (सी० पी०)], भुत्ता कामा अमानुसा ।
तावतिंसेसु देवेसु, सब्बकामसमिद्धिसु ॥

२२०.सोहं एतादिसं हित्वा, पुज्जायमिह इधागतो ।
धम्ममेव चरिस्सामि, नाहं रज्जेन अत्थिको ॥

२२१.अदण्डावचरं मगं, सम्मासम्बुद्धदेसितं ।
तं मगं पटिपज्जिस्सं, येन गच्छन्ति सुब्बताति ॥

साधिनजातकं [साधिनराजजातकं (स्या०)] एकादसमं ।

४९५. दसब्राह्मणजातकं (१२)

२२२.राजा अवोच विधुरं, धम्मकामो युधिष्ठिलो ।
ब्राह्मणे विधुर परियेस, सीलवन्तो बहुस्सुते ॥

२२३.विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुज्जेय्यु [भुज्जेय्युं (सी०)] भोजनं ।
दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२२४.दुल्लभा ब्राह्मणा देव, सीलवन्तो बहुस्सुता ।
विरता मेथुना धम्मा, ये ते भुज्जेय्यु भोजनं ॥

२२५.दस खलु महाराज, या ता ब्राह्मणजातियो ।

तेसं विभङ्गं विचयं [विचिय (क०)], वित्थारेन सुणोहि मे ॥

२२६.पसिब्बके गहेत्वान, पुण्णे मूलस्स संवुते ।

ओसधिकायो [ओसधिकाये (स्या० क०)] गन्थेन्ति, न्हापयन्ति [नहायन्ति (सी० पी०)] जपन्ति च ॥

२२७.तिकिच्छकसमा राज, तेपि वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।

अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२२८.अपेता ते च [ते (सी० पी०)] ब्रह्मज्जा,

(इति राजा [राजा च (स्या० क०)] कोरब्बो)

न ते वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।

अज्जे विधुर परियेस, सीलवन्ते बहुस्सुते ॥

२२९.विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुज्जेय्यु भोजनं ।

दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२३०.किङ्किणिकायो [किङ्किणिकायो (क०), किङ्किणियो (स्या०)] गहेत्वा [गहेत्वान (सी० स्या० पी०)], घोसेन्ति

पुरतोपि ते ।

पेसनानिपि गच्छन्ति, रथचरियासु सिक्खरे ॥

२३१.परिचारकसमा राज, तेपि वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।

अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२३२.अपेता ते च ब्रह्मज्जा,

(इति राजा कोरब्बो)

न ते वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।

अज्जे विधुर परियेस, सीलवन्ते बहुस्सुते ॥

२३३.विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुज्जेय्यु भोजनं ।

दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२३४.क्रमण्डलुं गहेत्वान, वङ्कदण्डज्च ब्राह्मणा ।

पच्चुपेस्सन्ति राजानो, गामेसु निगमेसु च ।

नादिन्ने वुट्ठहिस्साम, गामम्हि वा वनम्हि वा [वामम्हि च वनम्हि च (सी० पी०), गामम्हि निगमम्हि वा (स्या०)]

॥

२३५.निगाहकसमा राज, तेषि वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२३६.अपेता ते च ब्रह्मज्जा,
(इति राजा कोरब्बो)
न ते वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अज्जे विधुर परियेस, सीलवन्ते बहुस्सुते ॥

२३७.विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुज्जेय्यु भोजनं ।
दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२३८.परूळ्हकच्छनखलोमा, पङ्कदन्ता रजस्सिरा ।
ओकिण्णा रजरेणूहि, याचका विचरन्ति ते ॥

२३९.खाणुघातसमा राज, तेषि वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२४०.अपेता ते च ब्रह्मज्जा,
(इति राजा कोरब्बो)
न ते वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अज्जे विधुर परियेस, सीलवन्ते बहुस्सुते ॥

२४१.विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुज्जेय्यु भोजनं ।
दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२४२.हरीतकं [हरीटकं (बहूसु)] आमलकं, अम्बं जम्बुं विभीतकं [अम्बजम्बुविभीटकं (सी० पी०)] ।
लबुजं दन्तपोणानि, बेलुवा बदरानि च ॥

२४३.राजायतनं उच्छु-पुटं, धूमनेत्तं मधु-अज्जनं ।
उच्चावचानि पणियानि, विपणेन्ति जनाधिप ॥

२४४.वाणिजकसमा राज, तेषि वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२४५.अपेता ते च ब्रह्मज्जा,
(इति राजा कोरब्बो)
न ते वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।

अञ्जे विधुर परियेस, सीलवन्ते बहुस्सुते ॥

२४६ विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुञ्जेय्यु भोजनं ।
दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२४७ कसि-वाणिज्जं [कसिं वणिज्जं (सी० पी०)] कारेन्ति, पोसयन्ति अजेळके ।
कुमारियो पवेच्छन्ति, विवाहन्तावहन्ति च ॥

२४८ समा अम्बट्टवेस्सेहि, तेपि वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२४९ अपेता ते च ब्रह्मञ्जा,
(इति राजा कोरब्बो)
न ते वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अञ्जे विधुर परियेस, सीलवन्ते बहुस्सुते ॥

२५० विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुञ्जेय्यु भोजनं ।
दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२५१ निक्खित्तभिक्षुं भुञ्जन्ति, गामेस्वेके पुरोहिता ।
बहू ते [ने (स्या० क०)] परिपुच्छन्ति, अण्डच्छेदा निलञ्छका [तिलञ्छका (पी०)] ॥

२५२ प्रसूपि तत्थ हञ्जन्ति, महिंसा सूकरा अजा ।
गोघातकसमा राज, तेपि वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२५३ अपेता ते ब्रह्मञ्जा,
(इति राजा कोरब्बो)
न ते वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अञ्जे विधुर परियेस, सीलवन्ते बहुस्सुते ॥

२५४ विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुञ्जेय्यु भोजनं ।
दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२५५ असिचम्मं गहेत्त्वान, खग्गं पग्गय्ह ब्राह्मणा ।
वेस्सपथेसु तिट्ठन्ति, सत्थं अब्बाहयन्तिपि ॥

२५६ समा गोपनिसादेहि, तेपि वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।

अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२५७.अपेता ते ब्रह्मज्जा,
(इति राजा कोरब्बो)
न ते वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अज्जे विधुर परियेस, सीलवन्ते बहुस्सुते ॥

२५८.विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुज्जेय्यु भोजनं ।
दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२५९.अरज्जे कुटिकं कत्वा, कूटानि कारयन्ति ते ।
ससबिळारे बाधेन्ति, आगोधा मच्छकच्छपं ॥

२६०.ते लुद्धकसमा राज [लुद्धका ते महाराज (सी० पी०)], तेपि वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२६१.अपेता ते ब्रह्मज्जा,
(इति राजा कोरब्बो)
न ते वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अज्जे विधुर परियेस, सीलवन्ते बहुस्सुते ॥

२६२.विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुज्जेय्यु भोजनं ।
दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२६३.अज्जे धनस्स कामा हि, हेट्टामज्जे पसक्किता [पसक्खिता (सी० स्या० पी०)] ।
राजानो उपरि न्हायन्ति, सोमयागे उपट्ठिते ॥

२६४.मलमज्जकसमा राज, तेपि वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२६५.अपेता ते ब्रह्मज्जा,
(इति राजा कोरब्बो)
न ते वुच्चन्ति ब्राह्मणा ।
अज्जे विधुर परियेस, सीलवन्ते बहुस्सुते ॥

२६६.विरते मेथुना धम्मा, ये मे भुज्जेय्यु भोजनं ।
दक्खिणं सम्म दस्साम, यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२६७ अत्थि खो ब्राह्मणा देव, सीलवन्तो बहुस्सुता ।
विरता मेथुना धम्मा, ये ते भुज्जेय्यु भोजनं ॥

२६८ एकञ्च भत्तं भुज्जन्ति, न च मज्जं पिवन्ति ते ।
अक्खाता ते महाराज, तादिसे निपतामसे ॥

२६९ एते खो ब्राह्मणा विधुर, सीलवन्तो बहुस्सुता ।
एते विधुर परियेस, खिप्पञ्च ने [खिप्पंवे ने (क०)] निमन्तयाति ॥

दसब्राह्मणजातकं द्वादसमं ।

४९६. भिक्खापरम्परजातकं (१३)

२७० सुखुमालरूपं दिस्वा [दिस्वान (क० सी० अट्ठ०)], रट्ठा विवनमागतं ।
कूटागारवरूपेतं, महासयनमुपासितं [मुपोचितं (बहूसु)] ॥

२७१ तस्स ते पेमकेनाहं, अदासिं वट्ठमोदनं [वट्ठमोदनं (सी० पी०)] ।
सालीनं विचितं भत्तं, सुचिं मंसूपसेचनं ॥

२७२ तं त्वं भत्तं पटिग्गह, ब्राह्मणस्स अदासयि [अदापयि (सी० स्या० पी०)] ।
अत्तानं [अत्तना (पी० अट्ठ० पाठन्तरं)] अनसित्वान, कोयं धम्मो नमत्थु ते ॥

२७३ आचरियो ब्राह्मणो मय्हं, किच्चाकिच्चेसु ब्यावटो [वावटो (क०)] ।
गरु च आमन्तनीयो [आमन्तणीयो (सी० पी०)] च, दातुमरहामि भोजनं ॥

२७४ ब्राह्मणं दानि पुच्छामि, गोतमं राजपूजितं ।
राजा ते भत्तं पादासि, सुचिं मंसूपसेचनं ॥

२७५ तं त्वं भत्तं पटिग्गह, इसिस्स भोजनं अदा ।
अखेत्तज्जूसि दानस्स, कोयं धम्मो नमत्थु ते ॥

२७६ भरामि पुत्त [पुत्ते (सी० पी०)] दारे च, घरेसु गधितो [गधितो (सी० पी०)] अहं ।
भुज्जे मानुसके कामे, अनुसासामि राजिनो ॥

२७७ आरज्जिकस्स [आरज्जकस्स (सी० पी०)] इसिनो, चिररत्तं तपस्सिनो ।
वुट्ठस्स भावितत्तस्स, दातुमरहामि भोजनं ॥

२७८ इसिञ्च दानि पुच्छामि, किसं धमनिसन्थतं ।

परूळहकच्छनखलोमं, पङ्कदन्तं रजस्सिरं ॥

२७९.एको अरज्जे विहरसि [विहासि (क०)], नावकङ्कसि जीवितं ।
भिक्षु केन तया सेय्यो, यस्स त्वं भोजनं अदा ॥

२८०.खणन्तालुकलम्बानि [खणमालुकलम्बानि (स्या० क०)], बिलालितक्कलानि च [बिळालितक्कळानि च (सी० पी०)] ।
धुनं सामाकनीवारं, सङ्घारियं पसारियं [संहारियं पहारियं (स्या०), संसारियं पसारियं (क०)] ॥

२८१.साकं भिसं मधुं मंसं, बदरामलकानि च ।
तानि आहरित्वा [आहत्व (सी० स्या०)] भुज्जामि, अत्थि मे सो परिग्गहो ॥

२८२.पचन्तो अपचन्तस्स, अममस्स सकिञ्चनो [अकिञ्चनो (क०)] ।
अनादानस्स सादानो, दातुमरहामि भोजनं ॥

२८३.भिक्षुञ्च दानि पुच्छामि, तुण्हीमासीन सुब्बतं ।
इसि ते भत्तं पादासि, सुचिं मंसूपसेचनं ॥

२८४.तं त्वं भत्तं पटिग्गह्, तुण्ही भुज्जसि एकको ।
नाज्जं कञ्चि [किञ्चि (क०)] निमन्तेसि, कोयं धम्मो नमत्थु ते ॥

२८५.न पचामि न पाचेमि, न छिन्दामि न छेदये ।
तं मं अकिञ्चनं जत्वा, सब्बपापेहि आरतं ॥

२८६.वामेन भिक्षुमादाय, दक्खिणेन कमण्डलुं ।
इसि मे भत्तं पादासि, सुचिं मंसूपसेचनं ॥

२८७.एते हि दातुमरहन्ति, सममा सपरिग्गहा ।
पच्चनीकमहं मज्जे, यो दातारं निमन्तये ॥

२८८.अत्थाय वत मे अज्ज, इधागच्छि रथेसभो ।
सोहं अज्ज पजानामि [इतो पुब्बे न जानामि (सी० पी०)], यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥

२८९.रट्ठेसु गिद्धा राजानो, किच्चाकिच्चेसु ब्राह्मणा ।
इसी मूलफले गिद्धा, विप्पमुत्ता च भिक्षवोति ॥

भिक्षापरम्परजातकं तेरसमं ।

तस्सुद्धानं —

सुव किन्नर मुक्क खराजिनसो, भिसजात महेसि कपोतवरो ।
अथ मोर सतच्छक वाणिजको, अथ राज सव्राह्मण भिक्खपरन्ति ॥

पकिण्णकनिपातं निड्डितं ।

१५. वीसतिनिपातो

४९७. मातङ्गजातकं (१)

१. कुतो नु आगच्छसि दुम्मवासी [रुम्मवासी (सी० पी०)], ओतल्लको पंसुपिसाचकोव ।
सङ्कारचोळं पटिमुच्च [पटिमुच्च (सी० पी०)] कण्ठे, को रे तुवं होसि [होहिसि (सी० पी०)] अदक्खिण्यो ॥
२. अन्नं तवेदं [तव इदं (क० सी० पी०), तवयिदं (स्या०)] पकतं यसस्सि, तं खज्जरे भुज्जरे पिय्यरे च ।
जानासि मं त्वं परदत्तूपजीविं, उत्तिट्ठपिण्डं लभतं सपाको ॥
३. अन्नं ममेदं [मम इदं (क० सी० पी०), ममयिदं (स्या०)] पकतं ब्राह्मणानं, अत्तत्थाय सदहतो ममेदं [मम इदं (क० सी० पी०), ममयिदं (स्या०)] ।
अपेहि एत्तो किमिधट्ठितोसि, न मादिसा तुहं ददन्ति जम्म ॥
४. थले च निन्ने च वपन्ति बीजं, अनूपखेत्ते फलमासमाना [माससाना (सी० पी०), मासिं समाना (स्या०)] ।
एताय सद्भाय ददाहि दानं, अप्पेव आराधये दक्खिण्ये ॥
५. खेत्तानि मय्हं विदितानि लोके, येसाहं बीजानि पतिट्ठपेमि ।
ये ब्राह्मणा जातिमन्तूपपन्ना, तानीध खेत्तानि सुपेसलानि ॥
६. जातिमदो च अतिमानिता च, लोभो च दोसो च मदो च मोहो ।
एते अगुणा येसु च सन्ति [येसु वसन्ति (सी० पी०)] सब्बे, तानीध खेत्तानि अपेसलानि ॥
७. जातिमदो च अतिमानिता च, लोभो च दोसो च मदो च मोहो ।
एते अगुणा येसु न सन्ति सब्बे, तानीध खेत्तानि सुपेसलानि ॥
८. क्वेत्य गता [क्वत्य गता (स्या०), कत्येव भट्ठा (पी०)] उपजोतियो च, उपज्झायो च अथवा गण्डकुच्छि
[अण्डकुच्छि (सी० स्या० पी०)] ।
इमस्स दण्डच्च वधच्च दत्त्वा, गले गहेत्त्वा खलयाथ [गलयाथ (क०)] जम्मं ॥
९. गिरिं नखेन खणसि, अयो दन्तेहि [दन्तेन (सी० पी०)] खादसि ।

जातवेदं पदहसि, यो इसिं परिभाससि ॥

१०. इदं वत्त्वान मातङ्गो, इसि सच्चपरक्कमो ।
अन्तलिक्खस्मिं पक्कामि [पक्कमि (क०)], ब्राह्मणानं उदिक्खतं ॥
११. आवेल्लितं [अवेठितं (सी० पी०)] पिड्डितो उत्तमङ्गं, बाहुं [बाहुं (सी० पी०)] पसारति अकम्मनेय्यं [अकम्पनेय्यं (क०)] ।
सेतानि अक्खीनि यथा मतस्स, को मे इमं पुत्तमकासि एवं ॥
१२. इधागमा समणो दुम्मवासी, ओतल्लको पंसुपिसाचकोव ।
सङ्कारचोळं पटिमुच्च कण्ठे, सो ते इमं पुत्तमकासि एवं ॥
१३. कतमं दिसं अगमा भूरिपज्जो, अक्खाथ मे माणवा एतमत्थं ।
गन्त्वान तं पटिकरेमु अच्चयं, अप्पेव नं पुत्त लभेमु जीवितं ॥
१४. वेहायसं अगमा भूरिपज्जो, पथद्धुनो पन्नरसेव चन्दो ।
अपि चापि सो पुरिमदिसं अगच्छि, सच्चप्पटिज्जो इसि साधुरूपो ॥
१५. आवेल्लितं पिड्डितो उत्तमङ्गं, बाहुं पसारति अकम्मनेय्यं ।
सेतानि अक्खीनि यथा मतस्स, को मे इमं पुत्तमकासि एवं ॥
१६. यक्खा हवे सन्ति महानुभावा, अन्वागता इसयो साधुरूपा ।
ते दुडुच्चित्तं कुपितं विदित्वा, यक्खा हि ते पुत्तमकंसु एवं ॥
१७. यक्खा च मे पुत्तमकंसु एवं, त्वज्जेव मे मा कुद्धो [कुद्ध (क०)] ब्रह्मचारि ।
तुम्हेव [तुम्हेव (क०)] पादे सरणं गतास्मि, अन्वागता पुत्तसोकेन भिक्खु ॥
१८. तदेव हि एतरहि च मय्हं, मनोपदोसो न ममत्थि [मम नत्थि (पी०)] कोचि ।
पुत्तो च ते वेदमदेन मत्तो, अत्थं न जानाति अधिच्च वेदे ॥
१९. अद्धा हवे भिक्खु मुहुत्तकेन, सम्मुहतेव पुरिसस्स सज्जा ।
एकापराधं [एतापराधं (क०)] खम भूरिपज्ज, न पण्डिता कोधबला भवन्ति ॥
२०. इदच्च मय्हं उत्तिट्ठपिण्डं, तव [नत्थि सी० पी० पोत्थकेसु] मण्डब्यो भुज्जतु अप्पपज्जो ।
यक्खा च ते नं [ते पुत्तं (स्या०)] न विहेठयेय्युं, पुत्तो च ते हेस्सति [होहिति (सी० पी०)] सो अरोगो ॥
२१. मण्डब्य बालोसि परित्तपज्जो, यो पुज्जखेत्तानमकोविदोसि ।
महक्कसावेसु ददासि दानं, किलिड्डकम्मेसु असज्जतेसु ॥

२२. जटा च केसा अजिना निवत्था, जरूदपानं व मुखं परूळ्हं ।
पजं इमं पस्सथ दुम्मरूपं [रुम्मरूपिं (सी० पी०)], न जटाजिनं तायति अप्पपज्जं ॥
२३. येसं रागो च दोसो च, अविज्जा च विराजिता ।
खीणासवा अरहन्तो, तेसु दिन्नं महप्फलन्ति ॥

मातङ्गजातकं पठमं ।

४९८. चित्तसम्भूतजातकं (२)

२४. सब्बं नरानं सफलं सुचिण्णं, न कम्मुना किञ्चन मोघमत्थि ।
पस्सामि सम्भूतं महानुभावं, सकम्मुना पुज्जफलूपपन्नं ॥
२५. सब्बं नरानं सफलं सुचिण्णं, न कम्मुना किञ्चन मोघमत्थि ।
कच्चिन्नु चित्तस्सपि एवमेवं, इद्धो मनो तस्स यथापि मय्हं ॥
२६. सब्बं नरानं सफलं सुचिण्णं, न कम्मुना किञ्चन मोघमत्थि ।
चित्तम्पि जानाहि [चित्तं विजानाहि (सी० पी०)] तथेव देव, इद्धो मनो तस्स यथापि तुय्हं ॥
२७. भवं नु चित्तो सुतमज्जतो ते, उदाहु ते कोचि नं एतदक्खा ।
गाथा सुगीता न ममत्थि कङ्खा, ददामि ते गामवरं सतज्ज ॥
२८. न चाहं चित्तो सुतमज्जतो मे, इसी च मे एतमत्थं असंसि ।
“गन्त्वान रज्जो पटिगाहि [पटिगायि (स्या० क०), पटिगाय (?)] गाथं, अपि ते वरं अत्तमनो ददेय्य” [अपि नु ते वरं अत्तमनो ददेय्य (स्या०), अपि नु ते अत्तमनो वरं ददे (क०)] ॥
२९. योजेन्तु वे राजरथे, सुकते चित्तसिब्बने ।
कच्छं नागानं बन्धथ, गीवेय्यं पटिमुज्जथ ॥
३०. आहज्जन्तु [आहज्जरे (स्या०)] भेरिमुदिङ्गसङ्खे [सङ्खा (स्या०)], सीघानि यानानि च योजयन्तु ।
अज्जेवहं अस्समं तं गमिस्सं, यत्थेव दक्खिस्समिसिं निसिन्नं ॥
३१. सुलद्धलाभो वत मे अहोसि, गाथा सुगीता परिसाय मज्झे ।
स्वाहं इसिं सीलवतूपपन्नं, दिस्वा पतीतो सुमनोहमस्मि ॥
३२. आसनं उदकं पज्जं, पटिगण्हातु नो भवं ।
अग्घे भवन्तं पुच्छाम, अग्घं कुरुतु नो भवं ॥

३३. रम्मञ्च ते आवसथं करोन्तु, नारीगणेहि परिचारयस्सु ।
करोहि ओकासमनुग्गहाय, उभोपि मं इस्सरियं करोम ॥
३४. दिस्वा फलं दुच्चरितस्स राज, अथो सुचिण्णस्स महाविपाकं ।
अत्तानमेव पटिसंयमिस्सं, न पत्थये पुत्तं [पुत्तं (सी० पी०)] पसुं धनं वा ॥
३५. दसेविमा वस्सदसा, मच्चानं इध जीवितं ।
अपत्तज्जेव तं ओधिं, नळो छिन्नोव सुस्सति ॥
३६. तत्थ का नन्दि का खिड्ढा, का रती का धनेसना ।
किं मे पुत्तेहि दारेहि, राज मुत्तोस्मि बन्धना ॥
३७. सोहं एवं पजानामि [सो अहं सुप्पजानामि (सी० पी०)], मच्चु मे नप्पमज्जति ।
अन्तकेनाधिपन्नस्स, का रती का धनेसना ॥
३८. जाति नरानं अधमा जनिन्द, चण्डालयोनि द्विपदाकनिट्ठा [दिपदाकनिट्ठा (सी० पी०)] ।
सकेहि कम्मेहि सुपापकेहि, चण्डालगब्भे [चण्डालिगब्भे (स्या०)] अवसिम्ह पुब्बे ॥
३९. चण्डालाहुम्ह अवन्तीसु, मिगा नेरञ्जरं पति ।
उक्कुसा नम्मदातीरे [रम्मदातीरे (स्या० क०)], त्यज्ज ब्राह्मणखत्तिया ॥
४०. उपनीयति जीवितमप्पमायु, जरूपनीतस्स न सन्ति ताणा ।
करोहि पञ्चाल ममेत [ममेव (स्या० क०)] वाक्यं, माकासि कम्मनि दुक्खुद्रयानि ॥
४१. उपनीयति जीवितमप्पमायु, जरूपनीतस्स न सन्ति ताणा ।
करोहि पञ्चाल ममेत वाक्यं, माकासि कम्मनि दुक्खप्फलानि ॥
४२. उपनीयति जीवितमप्पमायु, जरूपनीतस्स न सन्ति ताणा ।
करोहि पञ्चाल ममेत वाक्यं, माकासि कम्मनि रजस्सिरानि ॥
४३. उपनीयति जीवितमप्पमायु, वण्णं जरा हन्ति नरस्स जिय्यतो ।
करोहि पञ्चाल ममेत वाक्यं, माकासि कम्मं निरयूपपत्तिया ॥
४४. अद्धा हि सच्चं वचनं तवेतं, यथा इसी भाससि एवमेतं ।
कामा च मे सन्ति अनप्परूपा, ते दुच्चजा मादिसकेन भिक्खु ॥
४५. नागो यथा पङ्कमज्झे ब्यसन्नो, पस्सं थलं नाभिसम्भोति गन्तुं ।
एवम्पहं [एवमहं (स्या०)] कामपङ्के ब्यसन्नो, न भिक्खुनो मग्गमनुब्बजामि ॥

४६. यथापि माता च पिता च पुत्रं, अनुसासरे किन्ति सुखी भवेय्य ।
एवम्पि मं त्वं अनुसास भन्ते, यथा चिरं [यमाचरं (सी० पी० क० अट्ट०)] पेच्च सुखी भवेय्यं ॥
४७. नो चे तुवं उस्सहसे जनिन्द, कामे इमे मानुसके पहातुं ।
धम्मिं [धम्मं (सी० पी०)] बलिं पट्टपयस्सु राज, अधम्मकारो तव [अधम्मकारो च ते (सी० स्या० पी०)] माहु
रट्ठे ॥
४८. दूता विधावन्तु दिसा चतस्सो, निमन्तका समणब्राह्मणानं ।
ते अन्नपानेन उपट्ठहस्सु, वत्थेन सेनासनपच्चयेन च ॥
४९. अन्नेन पानेन पसन्नचित्तो, सन्तप्पय समणब्राह्मणे च ।
दत्त्वा च भुत्वा च यथानुभावं, अनिन्दितो सगगमुपेहि [मुपेति (पी० क०)] ठानं ॥
५०. सचे च तं राज मदो सहेय्य, नारीगणेहि परिचारयन्तं ।
इममेव गाथं मनसी करोहि, भासेसि [भासेहि (स्या० पी० क०)] चेनं परिसाय मज्झे ॥
५१. अब्भोकाससयो जन्तु, वजन्त्या खीरपायितो ।
परिकिण्णो सुवानेहि [सुपिनेहि (सी० पी०)], स्वाज्ज राजाति वुच्चतीति ॥

चित्तसम्भूतजातकं द्दुतियं ।

४९९. सिविजातकं (३)

५२. दूरे अपस्सं थेरोव, चक्खुं याचितुमागतो ।
एकनेत्ता भविस्साम, चक्खुं मे देहि याचितो ॥
५३. केनानुसिद्धो इध मागतोसि, वनिब्बक [वणिब्बक (सी०)] चक्खुपथानि याचितुं ।
सुदुच्चजं याचसि उत्तमङ्गं, यमाहु नेत्तं पुरिसेन दुच्चजं ॥
५४. यमाहु देवेसु सुजम्पतीति, मघवाति नं आहु मनुस्सलोके ।
तेनानुसिद्धो इध मागतोस्मि, वनिब्बको चक्खुपथानि याचितुं ॥
५५. वनिब्बतो [वनिब्बको (स्या० पी०)] मय्ह वनिं [वनं (क०), वणिं (सी० स्या० पी०)] अनुत्तरं, ददाहि ते
चक्खुपथानि याचितो ।
ददाहि मे चक्खुपथं अनुत्तरं, यमाहु नेत्तं पुरिसेन दुच्चजं ॥
५६. येन अत्थेन आगच्छि [आगच्छि (सी० पी०)], यमत्थमभिपत्थयं ।
ते ते इज्झन्तु सङ्कप्पा, लभ चक्खूनि ब्राह्मण ॥

५७. एकं ते याचमानस्स, उभयानि ददामहं ।
स चक्खुमा गच्छ जनस्स पेक्खतो, यदिच्छसे त्वं तदते समिज्झतु ॥
५८. मा नो देव अदा चक्खुं, मा नो सब्बे पराकरि [परक्करि (स्या० क० अट्ठ०), परिक्करि (क०) परि + आ + करि = पराकरि] ।
धनं देहि महाराज, मुत्ता वेळुरिया बहू ॥
५९. युत्ते देव रथे देहि, आजानीये चलङ्कते ।
नागे देहि महाराज, हेमकप्पनवाससे ॥
६०. यथा तं सिवयो [सीवियो (स्या०)] सब्बे, सयोग्गा सरथा सदा ।
समन्ता परिकिरेय्युं [परिकरेय्युं (स्या० पी०)], एवं देहि रथेसभ ॥
६१. यो वे दस्सन्ति वत्त्वान, अदाने कुरुते मनो ।
भूम्यं [भूम्या (सी० पी०)] सो पतितं पासं, गीवायं पटिमुञ्चति ॥
६२. यो वे दस्सन्ति वत्त्वान, अदाने कुरुते मनो ।
पापा पापतरो होति, सम्पत्तो यमसाधनं ॥
६३. यज्झि याचे तज्झि ददे, यं न याचे न तं ददे ।
स्वाहं तमेव दस्सामि, यं मं याचति ब्राह्मणो ॥
६४. आयुं नु वण्णं नु सुखं बलं नु, किं पत्थयानो नु जनिन्द देसि ।
कथज्झि राजा सिविनं अनुत्तरो, चक्खूनि दज्जा परलोकहेतु ॥
६५. न वाहमेतं यससा ददामि, न पुत्तमिच्छे न धनं न रट्ठं ।
सतज्ज धम्मो चरितो पुराणो, इच्चेव दाने रमते मनो मम [ममं (सी० पी०)] ॥
६६. सखा च मित्तो च ममासि सीविक [सीविक (सी० पी०)], सुसिक्खितो साधु करोहि मे वचो ।
उद्धरित्वा [उद्धत्त्व (सी०), लद्ध त्वं (पी०)] चक्खूनि ममं जिगीसतो, हत्थेसु ठपेहि [आवेसि (सी०)]
वनिब्बकस्स ॥
६७. चोदितो सिविराजेन, सिविको वचनङ्करो ।
रज्जो चक्खूनुद्धरित्वा [चक्खूनि उद्धत्वा (सी० पी०)], ब्राह्मणस्सूपनामयि ।
सचक्खु ब्राह्मणो आसि, अन्धो राजा उपाविसि ॥
६८. ततो सो कतिपाहस्स, उपरूळ्हेसु चक्खुसु ।
सूतं आमन्तयी राजा, सिवीनं रट्ठवट्ठनो ॥

६९. योजेहि सारथि यानं, युत्तञ्च पटिवेदय ।
उय्यानभूमिं गच्छाम, पोक्खरञ्जो वनानि च ॥
७०. सो च पोक्खरणीतीरे [पोक्खरणिआ तीरे (सी० पी०)], पल्लङ्केन उपाविसि ।
तस्स सक्को पातुरहु, देवराजा सुजम्पति ॥
७१. सक्कोहमस्मि देविन्दो, आगतोस्मि तवन्तिके ।
वरं वरस्सु राजीसि, यं किञ्चि मनसिच्छसि ॥
७२. पहूतं मे धनं सक्क, बलं कोसो चनप्पको ।
अन्धस्स मे सतो दानि, मरणञ्जेव रुच्चति ॥
७३. यानि सच्चानि द्विपदिन्द, तानि भासस्सु खत्तिय ।
सच्चं ते भणमानस्स, पुन चक्खु भविस्सति ॥
७४. ये मं याचितुमायन्ति, नानागोत्ता वनिब्बका ।
योपि मं याचते तत्थ, सोपि मे मनसो पियो ।
एतेन सच्चवज्जेन, चक्खु मे उपपज्जथ ॥
७५. यं मं सो याचितुं आगा, देहि चक्खुन्ति ब्राह्मणो ।
तस्स चक्खूनि पादासिं, ब्राह्मणस्स वनिब्बतो [वणिब्बिनो (सी०), वनिब्बिनो (पी०)] ॥
७६. भिय्यो मं आविसी पीति, सोमनस्सञ्चनप्पकं ।
एतेन सच्चवज्जेन, दुतियं मे उपपज्जथ ॥
७७. धम्मेन भासिता गाथा, सिवीनं रट्ठवट्ठन ।
एतानि तव नेत्तानि, दिब्बानि पटिदिस्सरे ॥
७८. तिरोकुट्टं तिरोसेलं, समतिग्गह पब्बतं ।
समन्ता योजनसतं, दस्सनं अनुभोन्तु ते ॥
७९. को नीध वित्तं न ददेय्य याचितो, अपि विसिट्ठं सुपियम्पि अत्तनो ।
तदिह्म सब्बे सिवयो समागता, दिब्बानि नेत्तानि ममज्ज पस्सथ ॥
८०. तिरोकुट्टं तिरोसेलं, समतिग्गह पब्बतं ।
समन्ता योजनसतं, दस्सनं अनुभोन्ति मे ॥
८१. न चागमत्ता परमत्थि किञ्चि, मच्चानं इध जीविते ।

दत्वान मानुसं [दत्त्वा मानुसकं (सी०)] चक्खुं, लद्धं मे [मे इति पदं नत्थि सी० पोत्थके] चक्खुं अमानुसं ॥

८२. एतम्पि दिस्वा सिवयो, देथ दानानि भुज्जथ ।
दत्त्वा च भुत्वा च यथानुभावं, अनिन्दिता सग्गमुपेथ ठानन्ति ॥

सिविजातकं ततियं ।

५००. सिरीमन्तजातकं (४)

८३. पज्जायुपेतं सिरिया विहीनं, यसस्सिनं वापि अपेतपज्जं ।
पुच्छामि तं सेनक एतमत्थं, कमेत्थ सेय्यो कुसला वदन्ति ॥
८४. धीरा च बाला च हवे जनिन्द, सिप्पूपपन्ना च असिप्पिनो च ।
सुजातिमन्तोपि अजातिमस्स, यसस्सिनो पेसकरा [पेस्सकरा (सी० पी०)] भवन्ति ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जो निहीनो सिरीमाव [सिरिमाव (सी० स्या० पी०)] सेय्यो ॥
८५. तुवम्पि पुच्छामि अनोमपज्ज, महोसध केवलधम्मदस्सि ।
बालं यसस्सिं पण्डितं अप्पभोगं, कमेत्थ सेय्यो कुसला वदन्ति ॥
८६. पापानि कम्मनि करोति बालो [करोन्ति बाला (स्या० क०)], इधमेव [इदमेव (स्या० क० अट्ठ०), इममेव (क०)] सेय्यो इति मज्जमानो [मज्जमाना (स्या० क०)] ।
इधलोकदस्सी परलोकमदस्सी, उभयत्थ बालो कलिमग्गहेसि ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जोव सेय्यो न यसस्सि बालो ॥
८७. न सिप्पमेतं विदधाति भोगं, न बन्धुवा [न बन्धवा (सी० स्या० क०)] न सरीरवण्णो यो [न सरीरावकासो (सी० स्या० पी०)] ।
पस्सेळमूगं सुखमेधमानं, सिरी हि नं भजते गोरविन्दं [गोरिमन्दं (सी० पी०)] ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जो निहीनो सिरीमाव सेय्यो ॥
८८. लद्धा सुखं मज्जति अप्पपज्जो, दुक्खेन फुट्ठोपि पमोहमेति ।
आगन्तुना दुक्खसुखेन फुट्ठो, पवेधति वारिचरोव घम्मे ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जोव सेय्यो न यसस्सि बालो ॥
८९. दुमं यथा सादुफलं अरज्जे, समन्ततो समभिसरन्ति [समभिचरन्ति (सी० पी०)] पक्खी ।
एवम्पि अट्ठं सधनं सभोगं, बहुज्जनो भजति अत्थहेतु ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जो निहीनो सिरीमाव सेय्यो ॥

१०. न साधु बलवा बालो, साहसा विन्दते धनं ।
कन्दन्तमेतं दुम्मेधं, कट्टन्ति निरयं भुसं ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जोव सेय्यो न यसस्सि बालो ॥
११. या काचि नज्जो गङ्गमभिस्सवन्ति, सब्बाव ता नामगोत्तं जहन्ति ।
गङ्गा समुद्धं पटिपज्जमाना, न खायते इद्धिं पज्जोपि लोके [इद्धिपरो हि लोके (क० सी० स्या०), इद्धिपरो हि लोको (सी० पी० अट्ठ०)] ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जो निहीनो सिरीमाव सेय्यो ॥
१२. यमेतमक्खा उदधिं महन्तं, सवन्ति नज्जो सब्बकालमसङ्ख्यं ।
सो सागरो निच्चमुळारवेगो, वेलं न अच्छेति महासमुद्धो ॥
१३. एवम्पि बालस्स पजप्पितानि, पज्जं न अच्छेति सिरी कदाचि ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जोव सेय्यो न यसस्सि बालो ॥
१४. असज्जतो चेपि परेसमत्थं, भणाति सन्धानगतो [सण्ठानगतो (स्या० पी०), सन्धानगतो (सी०)] यसस्सी ।
तस्सेव तं रूहति जातिमज्झे, सिरी हि नं [सिरिहीनं (सी० क०), सिरीहीनं (स्या० पी०)] कारयते न पज्जा [न पज्जो (सी०), न पज्जं (स्या० क०)] ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जो निहीनो सिरीमाव सेय्यो ॥
१५. परस्स वा अत्तनो वापि हेतु, बालो मुसा भासति अप्पपज्जो ।
सो निन्दितो होति सभाय मज्झे, पच्छापि [पेच्चम्पि (सी० पी०), पेच्चापि (?)] सो दुग्गतिगामी होति ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जोव सेय्यो न यसस्सि बालो ॥
१६. अत्थम्पि चे भासति भूरिपज्जो, अनाळ्हियो [अनालयो (पी०)] अप्पधनो दलिद्धो ।
न तस्स तं रूहति जातिमज्झे, सिरी च पज्जाणवतो न होति ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जो निहीनो सिरीमाव सेय्यो ॥
१७. परस्स वा अत्तनो वापि हेतु, न भासति अलिकं भूरिपज्जो ।
सो पूजितो होति सभाय मज्झे, पच्छापि सो सुग्गतिगामी होति ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जोव सेय्यो न यसस्सि बालो ॥
१८. हत्थी गवस्सा मणिकुण्डला च, थियो च इद्धेसु कुलेसु जाता ।
सब्बाव ता उपभोगा भवन्ति, इद्धस्स पोसस्स अनिद्धिमन्तो ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जो निहीनो सिरीमाव सेय्यो ॥
१९. असंविहितकम्मन्तं, बालं दुम्मेधमन्तिनं ।

सिरी जहति दुम्मेधं, जिण्णं उरगो तचं ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जोव सेय्यो न यसस्सि बालो ॥

१००. पज्ज पण्डिता मयं भद्वन्ते, सब्बे पज्जलिका उपड्डिता ।
त्वं नो अभिभुय्य इस्सरोसि, सक्कोव भूतपति देवराजा ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जो निहीनो सिरीमाव सेय्यो ॥

१०१. दासोव पज्जस्स यसस्सि बालो, अत्थेसु जातेसु तथाविधेसु ।
यं पण्डितो निपुणं संविधेति, सम्मोहमापज्जति तत्थ बालो ।
एतम्पि दिस्वान अहं वदामि, पज्जोव सेय्यो न यसस्सि बालो ॥

१०२. अद्धा हि पज्जाव सतं पसत्था, कन्ता सिरी भोगरता मनुस्सा ।
जाणञ्च बुद्धानमतुल्यरूपं, पज्जं न अच्चेति सिरी कदाचि ॥

१०३. यं तं अपुच्छिम्ह अकित्तयी नो, महोसध केवलधम्मदस्सी ।
गवं सहस्सं उसभञ्च नागं, आजञ्जयुत्ते च रथे दस इमे ।
पज्जस्स वेय्याकरणेन तुट्ठो, ददामि ते गामवरानि सोळसाति ॥

सिरीमन्तजातकं [सिरिमन्दजातकं (सी० स्या० पी०)] चतुर्थं ।

५०१. रोहणमिगजातकं (५)

१०४. एते यूथा पतियन्ति, भीता मरणस्स [मरणा (स्या० पी०), मरण (क०)] चित्तक ।
गच्छ तुवम्पि माकङ्खि, जीविस्सन्ति तया सह ॥

१०५. नाहं रोहण [रोहन्त (सी० पी०), रोहन (स्या०)] गच्छामि, हदयं मे अवकस्सति ।
न तं अहं जहिस्सामि, इध हिस्सामि जीवितं ॥

१०६. ते हि नून मरिस्सन्ति, अन्धा अपरिणायका ।
गच्छ तुवम्पि माकङ्खि, जीविस्सन्ति तया सह ॥

१०७. नाहं रोहण गच्छामि, हदयं मे अवकस्सति ।
न तं बद्धं [बन्धं (क०)] जहिस्सामि, इध हिस्सामि जीवितं ॥

१०८. गच्छ भीरु पलायस्सु, कूटे बद्धोस्मि आयसे ।
गच्छ तुवम्पि माकङ्खि, जीविस्सन्ति तया सह ॥

१०९. नाहं रोहण गच्छामि, हदयं मे अवकस्सति ।

न तं अहं जहिस्सामि, इध हिस्सामि जीवितं ॥

११०. ते हि नून मरिस्सन्ति, अन्धा अपरिणायका ।
गच्छ तुवम्पि माकङ्खि, जीविस्सन्ति तया सह ॥

१११. नाहं रोहण गच्छामि, हदयं मे अवकस्सति ।
न तं बद्धं जहिस्सामि, इध हिस्सामि जीवितं ॥

११२. अयं सो लुद्धको एति, लुद्धरूपो [रुद्धरूपो (सी० पी०)] सहावुधो ।
यो नो वधिस्सति अज्ज, उसुना सत्तिया अपि [मपि (सी० स्या० पी०)] ॥

११३. सा मुहुत्तं पलायित्वा, भयट्ठा [भयट्ठा (पी०)] भयतज्जिता ।
सुदुक्करं अकरा भीरु, मरणायूपनिवत्तथ ॥

११४. किन्नु तेमे मिगा होन्ति, मुत्ता बद्धं उपासरे ।
न तं चजितुमिच्छन्ति, जीवितस्सपि कारणा ॥

११५. भातरो होन्ति मे लुद्ध, सोदरिया एकमातुका ।
न मं चजितुमिच्छन्ति, जीवितस्सपि कारणा ॥

११६. ते हि नून मरिस्सन्ति, अन्धा अपरिणायका ।
पञ्चन्नं जीवितं देहि, भातरं मुञ्च लुद्धक ॥

११७. सो वो अहं पमोक्खामि, मातापेत्तिभरं मिगं ।
नन्दन्तु मातापितरो, मुत्तं दिस्वा महामिगं ॥

११८. एवं लुद्धक नन्दस्सु, सह सब्बेहि जातिभि ।
यथाहमज्ज नन्दामि, मुत्तं दिस्वा महामिगं ॥

११९. कथं त्वं पमोक्खो [कथं पमोक्खो (सी० पी०), कथं ते परोक्खो (?)] आसि, उपनीतस्मि जीविते ।
कथं पुत्त अमोचेसि, कूटपासम्ह लुद्धको ॥

१२०. भणं कण्णसुखं वाचं, हदयङ्गं हदयस्सितं ।
सुभासिताहि वाचाहि, चित्तको मं अमोचयि ॥

१२१. भणं कण्णसुखं वाचं, हदयङ्गं हदयस्सितं ।
सुभासिताहि वाचाहि, सुतना मं अमोचयि ॥

१२२.सुत्वा कण्णसुखं वाचं, हृदयङ्गं हृदयस्सितं ।
सुभासितानि सुत्वान, लुद्धको मं अमोचयि ॥

१२३.एवं आनन्दितो होतु, सह दारेहि लुद्धको ।
यथा मयज्ज नन्दाम, दिस्वा रोहणमागतं ॥

१२४.ननु त्वं अवच [अवचा (सी० पी०)] लुद्ध, “मिगचम्मानि आहरिं” ।
अथ केन नु वण्णेन, मिगचम्मानि नाहरि ॥

१२५.आगमा चेव हत्थत्थं, कूटपासज्च सो मिगो ।
अबज्झि तं [अबज्झि तज्च (पी०)] मिगराजं, तज्च मुत्ता उपासरे ॥

१२६.तस्स मे अहु संवेगो, अब्भुतो लोमहंसनो ।
इमज्चाहं मिगं हज्जे, अज्ज हिस्सामि जीवितं ॥

१२७.कीदिसा ते मिगा लुद्ध, कीदिसा धम्मिका मिगा ।
कथं वण्णा कथं सीला, बाळ्हं खो ने पसंससि ॥

१२८.ओदातसिङ्गा सुचिवाळा, जातरूपतचूपमा ।
पादा लोहितका तेसं, अज्जितक्खा मनोरमा ॥

१२९.एदिसा ते मिगा देव, एदिसा धम्मिका मिगा ।
मातापेत्तिभरा देव, न ते सो अभिहारितुं [अभिहारयुं (क० सी०), अभिहारयिं (स्या०), अभिहारयं (पी०)] ॥

१३०.दम्मि निक्खसतं लुद्ध, थूलज्च मणिकुण्डलं ।
चतुस्सदज्च [चतुरस्सज्च (स्या० क०)] पल्लङ्कं, उमापुप्फसरिन्निभं [उम्मापुप्फसरिन्निभं (सी० स्या० पी० क०)] ॥

१३१.द्वे च सादिसियो भरिया, उसभज्च गवं सतं ।
धम्मेन रज्जं कारेस्सं, बहुकारो मेसि लुद्धक ॥

१३२.कसिवाणिज्जा [कसी वणिज्जा (सी० स्या० पी०)] इणदानं, उज्झाचरिया च लुद्धक ।
एतेन दारं पोसेहि, मा पापं अकरी पुनाति [अकरा पुनन्ति (क० सी० पी०)] ॥

रोहणमिगजातकं [रोहन्तमिगजातकं (सी० पी०)] पज्चमं ।

५०२. चूळहंसजातकं (६)

१३३. एते हंसा पक्कमन्ति, वक्कङ्गा भयमेरिता ।

हरित्तच हेमवण्ण, कामं सुमुख पक्कम ॥

१३४. ओहाय मं जातिगणा, एकं पासवसं गतं ।

अनपेक्खमाना [नापेक्खमाना (क०)] गच्छन्ति, किं एसो अवहिय्यसि ॥

१३५. पतेव पततं सेट्ठ, नत्थि बद्धे सहायता [सहायका (स्या०)] ।

मा अनीघाय हापेसि, कामं सुमुख पक्कम ॥

१३६. नाहं “दुक्खपरेतो”ति [दुक्खपरेतोपि (क०)], धतरट्ठ तुवं [तवं (सी० पी०)] जहे ।

जीवितं मरणं वा मे, तया सद्धिं भविस्सति ॥

१३७. एतदरियस्स कल्याणं, यं त्वं सुमुख भाससि ।

तञ्च वीमंसमानोहं, “पततेतं” अवस्सजिं ॥

१३८. अपदेन पदं याति, अन्तलिक्खचरो [अन्तलिक्खे चरो (सी० पी०)] दिजो ।

आरा पासं न बुज्झि त्वं, हंसानं पवरुत्तम [पवरुत्तमो (क० सी० पी०)] ॥

१३९. यदा पराभवो होति, पोसो जीवितसङ्ख्ये ।

अथ जालञ्च पासञ्च, आसज्जापि न बुज्झति ॥

१४०. एते हंसा पक्कमन्ति, वक्कङ्गा भयमेरिता ।

हरित्तच हेमवण्ण, त्वञ्जेव [त्वञ्च तं (सी०), त्वञ्च (पी०)] अवहिय्यसि ॥

१४१. एते भुत्वा च पित्वा च, पक्कमन्ति विहङ्गमा ।

अनपेक्खमाना वक्कङ्गा, त्वञ्जेवेको उपाससि ॥

१४२. किन्नु त्यायं [तायं (सी० स्या० पी०)] दिजो होति, मुत्तो बद्धं उपाससि ।

ओहाय सकुणा यन्ति, किं एको अवहिय्यसि ॥

१४३. राजा मे सो दिजो मित्तो, सखा पाणसमो च मे ।

नेव नं विजहिस्सामि, याव कालस्स परियायं ॥

१४४. यो च त्वं सखिनो हेतु, पाणं चजितुमिच्छसि ।

सो ते सहायं मुञ्चामि, होतु राजा तवानुगो ॥

१४५. एवं लुहक नन्दस्सु, सह सब्बेहि जातिभि ।

यथाहमज्ज नन्दामि, दिस्वा मुत्तं दिजाधिपं ॥

१४६.कच्चिन्नु भोतो कुसलं, कच्चि भोतो अनामयं ।
कच्चि रट्टमिदं फीतं, धम्मेन मनुसाससि ॥

१४७.कुसलज्चेव मे हंस, अथो हंस अनामयं ।
अथो रट्टमिदं फीतं, धम्मेन मनुसासहं ॥

१४८.कच्चि भोतो अमच्चेसु, दोसो कोचि न विज्जति ।
कच्चि आरा अमिन्ता ते, छाया दक्खिणतोरिव ॥

१४९.अथोपि मे अमच्चेसु, दोसो कोचि न विज्जति ।
अथो आरा अमिन्ता मे, छाया दक्खिणतोरिव ॥

१५०.कच्चि ते सादिसी भरिया, अस्सवा पियभाणिनी ।
पुत्तरूपयसूपेता, तव छन्दवसानुगा ॥

१५१.अथो मे सादिसी भरिया, अस्सवा पियभाणिनी ।
पुत्तरूपयसूपेता, मम छन्दवसानुगा ॥

१५२.कच्चि ते बहवो पुत्ता, सुजाता रट्टवट्टन ।
पज्जाजवेन सम्पन्ना, सम्मोदन्ति ततो ततो ॥

१५३.सतमेको च मे पुत्ता, धतरट्ट मया सुता ।
तेसं त्वं किच्चमक्खाहि, नावरुज्झन्ति [नावरुज्झन्ति (क० सी० पी०)] ते वचो ॥

१५४.उपपन्नोपि चे होति, जातिया विनयेन वा ।
अथ पच्छा कुरुते योगं, किच्छे [किच्चे (सी० स्या० पी०)] आपासु [आवासु (स्या०), आपदासु (क०)]
सीदति ॥

१५५.तस्स संहारपज्जस्स, विवरो जायते महा ।
रत्तिमन्धोव [नत्तमन्धोव (सी० पी०)] रूपानि, थूलानि मनुपस्सति ॥

१५६.असारे सारयोगज्जू, मतिं न त्वेव विन्दति ।
सरभोव गिरिदुग्गस्मिं, अन्तरायेव सीदति ॥

१५७.हीनजच्चोपि चे होति, उट्ठाता धितिमा नरो ।
आचारसीलसम्पन्नो, निसे अग्गीव भासति ॥

१५८.एतं मे उपमं कत्वा, पुत्ते विज्जासु वाचय [ठापस (स्या० क०)] ।

संविरोहथ मेधावी, खेत्ते बीजंव [खेत्तबीजंव (सी० पी०)] वुट्टियाति ॥

चूळहंसजातकं छट्ठं ।

५०३. सत्तिगुम्बजातकं (७)

१५९.मिगलुद्धो महाराजा, पञ्चालानं रथेसभो ।

निक्खन्तो सह सेनाय, ओगणो वनमागमा ॥

१६०.तत्थदसा अरज्जस्मिं, तक्करानं कुटिं कतं ।

तस्सा [तस्मा (स्या० पी० क०)] कुटिया निक्खम्म, सुवो लुद्धानि भासति ॥

१६१.सम्पन्नवाहनो पोसो, युवा सम्मट्टकुण्डलो [कुण्डली (स्या० क०)] ।

सोभति लोहितुण्हीसो, दिवा सूरियोव भासति ॥

१६२.मज्झन्हिके [मज्झन्तिके (सब्बत्थ)] सम्पतिके, सुत्तो राजा ससारथि ।

हन्दस्साभरणं सब्बं, गण्हाम साहसा [सहसा (सी० स्या० पी०)] मयं ॥

१६३.निसीथेपि रहो दानि, सुत्तो राजा ससारथि ।

आदाय वत्थं मणिकुण्डलज्ज, हन्त्वान साखाहि अवत्थराम ॥

१६४.किन्नु उम्मत्तरूपोव, सत्तिगुम्ब पभाससि ।

दुरासदा हि राजानो, अग्गि पज्जलितो यथा ॥

१६५.अथ त्वं पतिकोलम्ब, मत्तो थुल्लानि गज्जसि ।

मातरि मय्हं नग्गाय, किन्नु त्वं विजिगुच्छसे ॥

१६६.उट्ठेहि सम्म तरमानो, रथं योजेहि सारथि ।

सकुणो मे न रुच्चति, अज्जं गच्छाम अस्समं ॥

१६७.युत्तो रथो महाराज, युत्तो च बलवाहनो ।

अधितिट्ठ महाराज, अज्जं गच्छाम अस्समं ॥

१६८.को नुमेव गता [क्व नु मे पगता (?)] सब्बे, ये अस्मिं परिचारका ।

एस गच्छति पञ्चालो, मुत्तो तेसं अदस्सना ॥

१६९.कोदण्डकानि गण्हथ, सत्तियो तोमरानि च ।

एस गच्छति पञ्चालो, मा वो मुज्चित्थ जीवतं [जीवितं (बहूसु)] ॥

१७०.अथापरो पटिनन्दित्थ, सुवो लोहिततुण्डको ।
स्वागतं ते महाराज, अथो ते अदुरागतं ।

इस्सरोसि अनुप्पत्तो, यं इधत्थि पवेदय ॥

१७१.तिन्दुकानि पियालानि, मधुके कासुमारियो ।
फलानि खुद्वकप्पानि, भुज्ज राज वरं वरं ॥

१७२.इदम्पि पानीयं सीतं, आभतं गिरिगम्भरा ।
ततो पिव महाराज, सचे त्वं अभिकङ्खसि ॥

१७३.अरज्जं उज्जाय गता, ये अस्मिं परिचारका ।
सयं उट्ठाय गणहक्को, हत्था मे नत्थि दातवे ॥

१७४.भद्वको वतयं पक्खी, दिजो परमधम्मिको ।
अथेसो इतरो पक्खी, सुवो लुद्धानि भासति ॥

१७५.‘‘एतं हनथ बन्धथ, मा वो मुञ्चित्थ जीवतं’’ ।
इच्चेवं विलपन्तस्स, सोत्थिं [सोत्थी (स्या०)] पत्तोस्मि अस्समं ॥

१७६.भातरोस्म महाराज, सोदरिया एकमातुका ।
एकरुक्खस्मिं संवट्ठा, नानाखेत्तगता उभो ॥

१७७.सत्तिगुम्बो च चोरानं, अहज्ज इसीनं इध ।
असतं सो, सतं अहं, तेन धम्मेन नो विना ॥

१७८.तत्थ वधो च बन्धो च, निकती वज्जनानि च ।
आलोपा साहसाकारा, तानि सो तत्थ सिक्खति ॥

१७९.इध सच्चज्ज धम्मो च, अहिंसा संयमो दमो ।
आसनूदकदायीनं, अङ्गे वद्धोस्मि भारध [भारत (सी० स्या० पी०)] ॥

१८०.यं यज्झि राज भजति, सन्तं वा यदि वा असं ।
सीलवन्तं विसीलं वा, वसं तस्सेव गच्छति ॥

१८१.यादिसं कुरुते मित्तं, यादिसं चूपसेवति ।
सोपि तादिसको होति, सहवासो हि [सहवासोपि (स्या० क०)] तादिसो ॥

१८२.सेवमानो सेवमानं, सम्फुट्टो सम्फुसं परं ।

सरो दिद्धो कलापंव, अलित्तमुपलिम्पति ।

उपलेपभया [उपलिम्पभया (स्या० क०)] धीरो, नेव पापसखा सिया ॥

१८३.पूतिमच्छं कुसग्गेन, यो नरो उपनहति ।

कुसापि पूति [पूती (सी० पी०)] वायन्ति, एवं बालूपसेवना ॥

१८४.तगरञ्च पलासेन, यो नरो उपनहति ।

पत्तापि सुरभि [सुरभी (सी० स्या० पी०)] वायन्ति, एवं धीरूपसेवना ॥

१८५.तस्मा पत्तपुटस्सेव [फलपुटस्सेव (सी० पी०), पलपुटस्सेव (क० अट्ट०), पलासपुटस्सेव (स्या० क०)], जत्वा
सम्पाकमत्तनो ।

असन्ते नोपसेवेय्य, सन्ते सेवेय्य पण्डितो ।

असन्तो निरयं नेन्ति, सन्तो पापेन्ति सुग्गतन्ति ॥

सत्तिगुम्बजातकं सत्तमं ।

५०४. भल्लातियजातकं (८)

१८६.भल्लातियो [भल्लाटियो (सी० पी०)] नाम अहोसि राजा, रट्ठं पहाय मिगवं अचारि सो ।

अगमा गिरिवरं गन्धमादनं, सुपुप्फितं [सम्पुप्फितं (सी० पी०)] किम्पुरिसानुचिण्णं ॥

१८७.साळूरसङ्गञ्च निसेधयित्वा, धनुं [धनु (सी० स्या० पी०)] कलापञ्च सो निक्खपित्वा ।

उपागमि वचनं वत्तुकामो, यत्थट्ठिता किम्पुरिसा अहेसुं ॥

१८८.हिमच्चये हेमवताय तीरे, किमिधट्ठिता मन्तयव्हो अभिण्हं ।

पुच्छामि वो मानुसदेहवण्णे, कथं नु [कथं वो (सी० स्या० पी०)] जानन्ति मनुस्सलोके ॥

१८९.मल्लं गिरिं पण्डरकं तिकूटं, सीतोदका [सीतोदिया (सी० पी०), सीतोदिका (?)] अनुविचराम नज्जो ।

मिगा मनुस्साव निभासवण्णा, जानन्ति नो किम्पुरिसाति लुद्ध ॥

१९०.सुकिच्छरूपं परिदेवयव्हो [परिदेवथव्हो (?) मोग्गल्लानब्याकरणे ६.३८ सुत्तं], आलिङ्गितो चासि पियो पियाय ।

पुच्छामि वो मानुसदेहवण्णे, किमिध वने रोदथ अप्पतीता ॥

१९१.सुकिच्छरूपं परिदेवयव्हो, आलिङ्गितो चासि पियो पियाय ।

पुच्छामि वो मानुसदेहवण्णे, किमिध वने विलपथ अप्पतीता ॥

१९२.सुकिच्छरूपं परिदेवयव्हो, आलिङ्गितो चासि पियो पियाय ।

पुच्छामि वो मानुसदेहवण्णे, किमिध वने सोचथ अप्पतीता ॥

१९३.मयेकरत्तं [रत्तिं (पी०)] विप्पवसिम्ह लुद्ध, अकामका अज्जमज्जं सरन्ता ।
तमेकरत्तं अनुतप्पमाना, सोचाम “सा रत्ति पुनं न हेस्सति” ॥

१९४.यमेकरत्तं अनुतप्पथेतं, धनं व नट्टं पितरं व पेतं ।
पुच्छामि वो मानुसदेहवण्णे, कथं विना वासमकप्पयित्थ ॥

१९५.यमिमं [ययिमं (क० सी०)] नदिं पस्ससि सीघसोतं, नानादुमच्छादनं सेलकूलं [दुमच्छदनं सेलकूटं (सी० पी०),
दुमसज्जनं सेलकूलं (क०)] ।
तं मे पियो उत्तरि वस्सकाले, ममज्ज मज्जं अनुबन्धतीति ॥

१९६.अहज्ज अङ्गोलकमोचिनामि, अतिमुत्तकं सत्तलियोथिकज्ज ।
“पियो च मे हेहिति मालभारी, अहज्ज नं मालिनी अज्झुपेस्सं” ॥

१९७.अहज्जिदं कुरवकमोचिनामि, उद्दालका पाटलिसिन्धुवारका [सिन्धुवारिता (स्या० पी० क०)] ।
“पियो च मे हेहिति मालभारी, अहज्ज नं मालिनी अज्झुपेस्सं” ॥

१९८.अहज्ज सालस्स सुपुप्फितस्स, ओचेय्य पुप्फानि करोमि मालं ।
“पियो च मे हेहिति मालभारी, अहज्ज नं मालिनी अज्झुपेस्सं” ॥

१९९.अहज्ज सालस्स सुपुप्फितस्स, ओचेय्य पुप्फानि करोमि भारं ।
इदज्ज नो हेहिति सन्थरत्थं, यत्थज्जिमं [यत्थज्जिमं (सी० पी०)] विहरिस्साम [विहरिस्सामु (पी०)] रत्तिं ॥

२००.अहज्ज खो अगळुं [अगलु (स्या० क०), अकलुं (पी०)] चन्दनज्ज, सिलाय पिसामि पमत्तरूपा ।
“पियो च मे हेहिति रोसितङ्गो, अहज्ज नं रोसिता अज्झुपेस्सं” ॥

२०१.अथागमा सलिलं सीघसोतं, नुदं साले सलळे कण्णिकारे ।
आपूरथ [अपूरथ (सी० पी०), आपूरथे (स्या०)] तेन मुहुत्तकेन, सायं नदी आसि मया सुदुत्तरा ॥

२०२.उभोसु तीरेसु मयं तदा ठिता, सम्पस्सन्ता उभयो अज्जमज्जं ।
सकिम्पि रोदाम सकिं हसाम, किच्छेन नो आगमा [अगमा (सी० स्या० पी०)] संवरी सा ॥

२०३.पातोव [पातो च (सी० स्या० पी०)] खो उगगते सूरियम्हि, चतुक्कं नदिं उत्तरियान लुद्ध ।
आलिङ्गिया अज्जमज्जं मयं उभो, सकिम्पि रोदाम सकिं हसाम ॥

२०४.तीहूनकं सत्तसतानि लुद्ध, यमिध मयं विप्पवसिम्ह पुब्बे ।
वस्सेकिमं [वासेकिमं (सी० पी०)] जीवितं भूमिपाल, को नीध कन्ताय विना वसेय्य ॥

२०५. आयुञ्च वो कीवतको नु सम्म, सचेपि जानाथ वदेथ आयुं ।
अनुस्सवा वुड्ढतो आगमा वा, अक्खाथ मे तं अविकम्पमाना ॥

२०६. आयुञ्च नो वस्ससहस्सं लुद्ध, न चन्तरा पापको अत्थि रोगो ।
अप्पञ्च [अप्पंव (स्या० क०)] दुक्खं सुखमेव भिय्यो, अवीतरागा विजहाम जीवितं ॥

२०७. इदञ्च सुत्वान अमानुसानं, भल्लातियो इत्तर जीवितन्ति ।
निवत्तथ न मिगवं अचरि, अदासि दानानि अभुज्जि भोगे ॥

२०८. इदञ्च सुत्वान अमानुसानं, सम्मोदथ मा कलहं अकत्थ ।
मा वो तपी अत्तकम्मापराधो, यथापि ते किम्पुरिसेकरत्तं ॥

२०९. इदञ्च सुत्वान अमानुसानं, सम्मोदथ मा विवादं अकत्थ ।
मा वो तपी अत्तकम्मापराधो, यथापि ते किम्पुरिसेकरत्तं ॥

२१०. विविधं [विविध (सी० स्या०)] अधिमना सुणोमहं, वचनपथं तव अत्थसंहितं ।
मुञ्चं [मुञ्च (सी० पी०)] गिरं नुदसेव मे दरं, समण सुखावह जीव मे चिरन्ति ॥

भल्लातियजातकं अट्टमं ।

५०५. सोमनस्सजातकं (९)

२११. को तं हिंसति हेठेति, किं [किन्नु (पी० क०)] दुम्मनो सोचसि अप्पतीतो ।
कस्सज्ज मातापितरो रुदन्तु, क्वज्ज सेतु [को न्वेज्ज सेति (क०), को अज्ज सेतु (?)] निहतो पथब्बा ॥

२१२. तुट्ठोस्मि देव तव दस्सनेन, चिरस्सं पस्सामि तं भूमिपाल ।
अहिंसको रेणुमनुप्पविस्स, पुत्तेन ते हेठयितोस्मि [पोथयितोस्मि (क०)] देव ॥

२१३. आयन्तु दोवारिका खग्गबन्धा [खग्गबद्धा (सी० पी०)], कासाविया यन्तु [हन्तु (क०)] अन्तेपुरन्तं ।
हन्त्वान तं सोमनस्सं कुमारं, छेत्त्वान सीसं वरमाहरन्तु ॥

२१४. पेसिता राजिनो दूता, कुमारं एतदब्रवुं ।
इस्सरेन वितिण्णोसि, वधं पत्तोसि खत्तिय ॥

२१५. स राजपुत्तो परिदेवयन्तो, दसङ्गुलिं अज्जलिं पग्गहेत्वा ।
अहम्पि इच्छामि जनिन्द दट्ठुं, जीवं मं नेत्वा [जीवं पनेत्वा (सी० पी०)] पटिदस्सयेथ ॥

२१६. तस्स तं वचनं सुत्वा, रज्जो पुत्तं अदस्सयुं ।

पुत्तो च पितरं दिस्वा, दूरतोवज्झभासथ ॥

२१७.आगच्छुं [आगच्छुं (सी०), आगच्छु (पी०)] दोवारिका खग्गबन्धा, कासाविया हन्तु ममं जनिन्द ।
अक्खाहि मे पुच्छितो एतमत्थं, अपराधो को निध ममज्ज अत्थि ॥

२१८.सायज्च पातो उदकं सजाति, अग्गिं सदा पारिचरतप्पमत्तो ।
तं तादिसं संयतं ब्रह्मचारिं, कस्मा तुवं बूसि गहप्पतीति ॥

२१९.ताला च मूला च फला च देव, परिग्गहा विविधा सन्तिमस्स ।
ते रक्खति गोपयतप्पमत्तो, [ब्राह्मणो गहपति तेन होति (सी० स्या० पी०)] तस्मा अहं बूमि गहप्पतीति [ब्राह्मणो
गहपति तेन होति (सी० स्या० पी०)] ॥

२२०.सच्चं खो एतं वदसि कुमार, परिग्गहा विविधा सन्तिमस्स ।
ते रक्खति गोपयतप्पमत्तो, स [नत्थि इदं सी० स्या० पी० पोत्थकेसु] ब्राह्मणो गहपति तेन होति ॥

२२१.सुणन्तु मय्हं परिसा समागता, सनेगमा जानपदा च सब्बे ।
बालायं बालस्स वचो निसम्म, अहेतुना घातयते मं [घातयते (सी० पी०)] जनिन्दो ॥

२२२.दळ्हस्मि मूले विसटे विरूळ्हे, दुन्निक्कयो वेळु पसाखजातो ।
वन्दामि पादानि तव [तवं (सी० पी०)] जनिन्द, अनुजान मं पब्बजिस्सामि देव ॥

२२३.भुज्जस्सु भोगे विपुले कुमार, सब्बज्च ते इस्सरियं ददामि ।
अज्जेव त्वं कुरूनं होहि राजा, मा पब्बजी पब्बज्जा हि दुक्खा ॥

२२४.किन्नूध देव तवमत्थि भोगा, पुब्बेवहं [पुब्बे चहं (क०)] देवलोके रमिस्सं ।
रूपेहि सदेहि अथो रसेहि, गन्धेहि फस्सेहि मनोरमेहि ॥

२२५.भुत्ता च मे [भुत्ता (सी० पी०)] भोगा तिदिवस्मिं देव, परिवारिता [परिचारिता (क०)] अच्छरानं गणेन
[अच्छरासंगणेन (स्या० पी० क०)] ।
तुवज्च [तवज्च (सी० पी०)] बालं परनेय्यं विदित्वा, न तादिसे राजकुले वसेय्यं ॥

२२६.सचाहं बालो परनेय्यो अस्मि, एकापराधं [एतापराधं (क०)] खम पुत्त मय्हं ।
पुनपि चे एदिसकं भवेय्य, यथामतिं सोमनस्स करोहि ॥

२२७.अनिसम्म कतं कम्मं, अनवत्थाय चिन्तितं ।
भेसज्जस्सेव वेभङ्गो, विपाको होति पापको ॥

२२८.निसम्म च कतं कम्मं, सम्मावत्थाय चिन्तितं ।

भेसज्जस्सेव सम्पत्ति, विपाको होति भद्रको ॥

२२९.अलसो गिही कामभोगी न साधु, असज्जतो पब्बजितो न साधु ।
राजा न साधु अनिसम्मकारी, यो पण्डितो कोधनो तं न साधु ॥

२३०.निसम्म खत्तियो कयिरा, नानिसम्म दिसम्पति ।
निसम्मकारिनो राज, यसो कित्ति च वड्ढति ॥

२३१.निसम्म दण्डं पणयेय्य इस्सरो, वेगा कतं तप्पति भूमिपाल ।
सम्मापणीधी च नरस्स अत्था, अनानुतप्पा ते भवन्ति पच्छा ॥

२३२.अनानुतप्पानि हि ये करोन्ति, विभज्ज कम्मायतनानि लोके ।
विज्जुप्पसत्थानि सुखुद्रयानि, भवन्ति बुद्धानुमतानि [वद्धानुमतानि (सी० पी०)] तानि ॥

२३३.आगच्छुं दोवारिका खग्गबन्धा, कासाविया हन्तु ममं जनिन्द ।
मातुज्ज [मातुच्च (पी०)] अङ्गस्मिमहं निसिन्नो, आकट्ठितो सहसा तेहि देव ॥

२३४.क्रटुकज्झि सम्बाधं सुकिच्छं [सुकिच्छ (सी० पी०)] पत्तो, मधुरम्पि यं जीवितं लद्ध राज ।
किच्छेनहं अज्ज वधा पमुत्तो, पब्बज्जमेवाभिमनोहमस्मि ॥

२३५.पुत्तो तवायं तरुणो सुधम्मे, अनुकम्पको सोमनस्सो कुमारो ।
तं याचमानो न लभामि स्वज्ज [सज्ज (सी० पी०)], अरहसि नं याचितवे [याचितुये (क०)] तुवम्पि ॥

२३६.रमस्सु भिक्खाचरियाय पुत्त, निसम्म धम्मेसु परिब्बजस्सु ।
सब्बेसु भूतेसु निधाय दण्डं, अनिन्दितो ब्रह्ममुपेहि ठानं ॥

२३७.अच्छेर [अच्छरिय (सी० स्या० पी०)] रूपं वत यादिसज्ज, दुक्खितं मं दुक्खापयसे सुधम्मे ।
याचस्सु पुत्तं इति वुच्चमाना, भिय्योव उस्साहयसे कुमारं ॥

२३८.ये विप्पमुत्ता अनवज्जभोगिनो [भोजिनो (सी० स्या० पी०)], परिनिब्बुता लोकमिमं चरन्ति ।
तमरियमगं पटिपज्जमानं, न उस्सहे वारयितुं कुमारं ॥

२३९.अद्धा हवे सेवितब्बा सपज्जा, बहुस्सुता ये बहुठानचिन्तिनो ।
येसायं सुत्वान सुभासितानि, अप्पोस्सुक्का वीतसोका सुधम्माति ॥

सोमनस्सजातकं नवमं ।

५०६. चम्पेय्यजातकं (१०)

२४०क्रा नु विज्जुरिवाभासि, ओसधी विय तारका ।

देवता नुसि गन्धब्बी, न तं मज्जामि मानुसिं [मानुसी (स्या० क०)] ॥

२४१नमि देवी न गन्धब्बी, न महाराज मानुसी ।

नागकज्जास्मि भदन्ते, अत्येनमि इधागता ॥

२४२विब्वन्तचित्ता कुपितिन्द्रियासि, नेत्तेहि ते वारिगणा सवन्ति ।

किं ते नट्ठं किं पन पत्थयाना, इधागता नारि तदिद्ध ब्रूहि ॥

२४३यमुगतेजो उरगोति चाहु, नागोति नं आहु जना जनिन्द ।

तमगगही पुरिसो जीविकत्थो, तं बन्धना मुञ्च पती ममेसो ॥

२४४कथं न्वयं बलविरियूपपन्नो, हत्थत्त [हत्थत्थ (सी० स्या० पी०)] मागच्छि वनिब्वकस्स ।

अक्खाहि मे नागकज्जे तमत्थं, कथं विजानेमु गहीतनागं ॥

२४५त्तगरम्पि नागो भस्मं करेय्य, तथा हि सो बलविरियूपपन्नो ।

धम्मज्च नागो अपचायमानो, तस्मा परक्कम्म तपो करोति ॥

२४६चातुदसिं पञ्चदसिं [पन्नरसिं (सी० स्या० पी०)] च राज, चतुप्पथे सम्मति नागराजा ।

तमगगही पुरिसो जीविकत्थो, तं बन्धना मुञ्च पती ममेसो ॥

२४७सोळसित्थिसहस्सानि, आमुत्तमणिकुण्डला ।

वारिगेहसया नारी [नारियो (पी०)], तापि तं सरणं गता ॥

२४८धम्मेन मोचेहि असाहसेन, गामेन निक्खेन गवं सतेन ।

ओस्सट्ठकायो उरगो चरातु, पुञ्जत्थिको मुञ्चतु बन्धनस्मा ॥

२४९धम्मेन मोचेमि असाहसेन, गामेन निक्खेन गवं सतेन ।

ओस्सट्ठकायो उरगो चरातु, पुञ्जत्थिको मुञ्चतु बन्धनस्मा ॥

२५०द्वम्मि निक्खसतं लुद्ध, थूलज्च मणिकुण्डलं ।

चतुस्सदज्च पल्लङ्कं, उमापुप्फसरिन्निभं ॥

२५१द्वे च सादिसियो भरिया, उसभज्च गवं सतं ।

ओस्सट्ठकायो उरगो चरातु, पुञ्जत्थिको मुञ्चतु बन्धनस्मा ॥

२५२विनापि दाना तव वचनं जनिन्द, मुञ्चेमु नं उरगं बन्धनस्मा ।

ओस्सट्ठकायो उरगो चरातु, पुञ्जत्थिको मुञ्चतु बन्धनस्मा ॥

२५३ मुत्तो चम्पेय्यको नागो, राजानं एतदब्रवि ।
नमो ते कासिराजत्थु, नमो ते कासिवड्डुन ।

अज्जलिं ते पग्गण्हामि, पस्सेय्यं मे निवेसनं ॥

२५४ अद्वा हि दुब्बिस्ससमेतमाहु, यं मानुसो विस्ससे अमानुसम्हि ।
सचे च मं याचसि एतमत्थं, दक्खेमु ते नाग निवेसनानि ॥

२५५ सचेपि [सचे हि (सी० पी० अट्ठ०)] वातो गिरिमावहेय्य, चन्दो च सुरियो च छमा पतेय्युं ।
सब्बा च नज्जो पटिसोतं वजेय्युं, न त्वेवहं राज मुसा भणेय्यं ॥

२५६ नभं फलेय्य उदधीपि सुस्से, संवट्टये [संवट्टेयं (सी० पी०), संवट्टेय्य (स्या० क०)] भूतधरा वसुन्धरा ।
सिलुच्चयो मेरु समूलमुप्पते [मुब्बहे (सी० स्या० पी० क० अट्ठ०), मुट्ठहे (क०)], न त्वेवहं राज मुसा भणेय्यं ॥

२५७ अद्वा हि दुब्बिस्ससमेतमाहु, यं मानुसो विस्ससे अमानुसम्हि ।
सचे च मं याचसि एतमत्थं, दक्खेमु ते नाग निवेसनानि ॥

२५८ तुम्हे खोत्थ घोरविसा उळारा, महातेजा खिप्पकोपी च होथ ।
मंकारणा [मम कारणा (सी० स्या० पी०)] बन्धनस्मा पमुत्तो, अरहसि नो जानितुये [जानिताये (सी०), जानितवे (स्या०), जानितये (पी०)] कतानि ॥

२५९ सो पच्चतं निरये घोररूपे, मा कायिकं सातमलत्थ किञ्चि ।
पेळाय बद्धो मरणं उपेतु, यो तादिसं कम्मकतं न जाने ॥

२६० सच्चप्पटिज्जा तवमेस होतु, अक्कोधनो होहि अनुपनाही ।
सब्बज्ज ते नागकुलं सुपण्णा, अग्गिं व गिम्हेसु [गिम्हासु (सी० स्या० पी०)] विवज्जयन्तु ॥

२६१ अनुकम्पसी नागकुलं जनिन्द, माता यथा सुप्पियं एकपुत्तं ।
अहज्ज ते नागकुलेन सद्धिं, काहामि वेय्यावटिकं उळारं ॥

२६२ योजेन्तु वे राजरथे सुचित्ते, कम्बोजके अस्सतरे सुदन्ते ।
नागे च योजेन्तु सुवण्णकप्पने, दक्खेमु नागस्स निवेसनानि ॥

२६३ भेरी मुदिङ्गा [मुतिङ्गा (सी० पी०)] पणवा च सङ्घा, अवज्जयिंसु उगसेनस्स रज्जो ।
पायासि राजा बहुसोभमानो, पुरक्खतो नारिगणस्स मज्झे ॥

२६४ सुवण्णचित्तकं भूमिं, अदक्खि कासिवड्डुनो ।
सोवण्णमयपासादे, वेळुरियफलकत्थते ॥

२६५.स राजा पाविसि ब्यम्हं, चम्पेय्यस्स निवेसनं ।
आदिच्चवण्णसन्निभं, कंसविज्जु पभस्सरं ॥

२६६.नानारुक्खेहि सञ्छन्नं, नानागन्धसमीरितं ।
सो पावेक्खि कासिराजा, चम्पेय्यस्स निवेसनं ॥

२६७.प्रविट्ठस्मिं कासिरज्जे, चम्पेय्यस्स निवेसनं ।
दिब्बा तूरिया पवज्जिसु, नागकज्जा च नच्चिसुं [नच्चयुं (सी० पी० क०)] ॥

२६८.तं नागकज्जा चरितं गणेन, अन्वारुही कासिराजा पसन्नो ।
निसीदि सोवण्णमयम्हि पीठे, सापस्सये [सोपस्सये (क०)] चन्दनसारलित्ते ॥

२६९.सो तत्थ भुत्वा च अथो रमित्वा, चम्पेय्यकं कासिराजा अवोच ।
विमानसेट्ठानि इमानि तुय्हं, आदिच्चवण्णानि पभस्सरानि ।
नेतादिसं अत्थि मनुस्सलोके, किं पत्थयं [किमत्थियं (सी० स्या० पी०)] नाग तपो करोसि ॥

२७०.ता कम्बुकायूरधरा सुवत्था, वट्ठङ्गुली तम्बतलूपपन्ना ।
पग्गय्ह पायेन्ति अनोमवण्णा, नेतादिसं अत्थि मनुस्सलोके ।
किं पत्थयं नाग तपो करोसि ॥

२७१.नज्जो च तेमा पुथुलोममच्छा, आटा [आदा (स्या०), अदा (पी०)] सकुन्ताभिरुदा सुतित्था ।
नेतादिसं अत्थि मनुस्सलोके, किं पत्थयं नाग तपो करोसि ॥

२७२.क्रोज्जा मयूरा दिविया च हंसा, वग्गुस्सरा कोकिला सम्पतन्ति ।
नेतादिसं अत्थि मनुस्सलोके, किं पत्थयं नाग तपो करोसि ॥

२७३.अम्बा च साला तिलका च जम्बुयो, उद्दालका पाटलियो च फुल्ला ।
नेतादिसं अत्थि मनुस्सलोके, किं पत्थयं नाग तपो करोसि ॥

२७४.इमा च ते पोक्खरज्जो समन्ततो, दिब्बा [दिब्बा (स्या०), दिविया (पी०)] च गन्धा सततं पवायन्ति ।
नेतादिसं अत्थि मनुस्सलोके, किं पत्थयं नाग तपो करोसि ॥

२७५.पुत्तहेतु न धनस्स हेतु, न आयुनो चापि [वापि (सी० पी०)] जनिन्द हेतु ।
मनुस्सयोनिं अभिपत्थयानो, तस्मा परक्कम्म तपो करोमि ॥

२७६.त्वं लोहितक्खो विहतन्तरंसो, अलङ्कतो कप्पितकेसमस्सु ।
सुरोसितो लोहितचन्दनेन, गन्धब्बराजाव दिसा पभाससि ॥

२७७. देविद्धिपत्तोसि महानुभावो, सब्बेहि कामेहि समङ्गिभूतो ।
पुच्छामि तं नागराजेतमत्थं, सेय्यो इतो केन मनुस्सलोको ॥

२७८. जनिन्द नाज्जत्र मनुस्सलोका, सुद्धी व संविज्जति संयमो वा ।
अहञ्च लब्धान मनुस्सयोनिं, काहामि जातिमरणस्स अन्तं ॥

२७९. अद्वा हवे सेवितब्बा सपज्जा, बहुस्सुता ये बहुठानचिन्तिनो ।
नारियो च दिस्वान तुवञ्च नाग, काहामि पुज्जानि अनप्पकानि ॥

२८०. अद्वा हवे सेवितब्बा सपज्जा, बहुस्सुता ये बहुठानचिन्तिनो ।
नारियो च दिस्वान ममञ्च राज, करोहि पुज्जानि अनप्पकानि ॥

२८१. इदञ्च मे जातरूपं पहूतं, रासी सुवण्णस्स च तालमत्ता ।
[इतो हरित्वा सोवण्णघरानि कारय, रूपियस्स च पाकारं करोन्तु (सी० स्या०) इतो हरित्वा सोवण्णघरानि,
[कारय] रूपियस्स च पाकारं करोन्तु (पी०)] इतो हरित्वान सुवण्णघरानि, करस्सु रूपियपाकारं करोन्तु [इतो
हरित्वा सोवण्णघरानि कारय, रूपियस्स च पाकारं करोन्तु (सी० स्या०) इतो हरित्वा सोवण्णघरानि, [कारय]
रूपियस्स च पाकारं करोन्तु (पी०)] ॥

२८२. मुत्ता च [मुत्तानञ्च (सी० स्या०)] वाहसहस्सानि पञ्च, वेळुरियमिस्सानि इतो हरित्वा ।
अन्तेपुरे भूमियं सन्थरन्तु, निक्कदमा हेहिति नीरजा च ॥

२८३. एतादिसं आवस राजसेट्ठ, विमानसेट्ठं बहु सोभमानं ।
बाराणसिं नगरं इद्धं फीतं, रज्जञ्च कारेहि अनोमपज्जाति ॥

चम्पेय्यजातकं दसमं ।

५०७. महापलोभनजातकं (११)

२८४. ब्रह्मलोका चवित्वान, देवपुत्तो महिद्धिको ।
रज्जो पुत्तो उदपादि, सब्बकामसमिद्धिसु ॥

२८५. क्रामा वा कामसज्जा वा, ब्रह्मलोके न विज्जति ।
स्वास्सु [व्यास्स (सी०)] तायेव सज्जाय, कामेहि विजिगुच्छथ ॥

२८६. तस्स चन्तेपुरे आसि, झानागारं सुमापितं ।
सो तत्थ पटिसल्लीनो [पटिसल्लानो (क०)], एको रहसि झायथ ॥

२८७. स राजा परिदेवेसि, पुत्तसोकेन अट्ठितो ।

एकपुत्तो चयं मय्हं, न च कामानि भुञ्जति ॥

२८८.को नु ख्वेत्य [खेत्य (सी० पी०)] उपायो सो, को वा जानाति किञ्चनं ।
यो [को (सी० पी०)] मे पुत्तं पलोभेय्यं, यथा कामानि पत्थये ॥

२८९.अहु कुमारी तत्थेव, वण्णरूपसमाहिता ।
कुसला नच्चगीतस्स, वादिते च पदक्खिणा ॥

२९०.सा तत्थ उपसङ्गम्म, राजानं एतदब्रवि ।
अहं खो नं पलोभेय्यं, सचे भत्ता भविस्सति ॥

२९१.तं तथावादिनिं राजा, कुमारिं एतदब्रवि ।
त्वञ्जेव नं पलोभेहि, तव भत्ता भविस्सति ॥

२९२.सा च अन्तेपुरं गन्त्वा, बहुं कामुपसंहितं ।
हृदयङ्गमा पेमनीया, चित्रा गाथा अभासथ ॥

२९३.तस्सा च गायमानाय, सद्धं सुत्त्वान नारिया ।
कामच्छन्दस्स उप्पज्जि, जनं सो परिपुच्छथ ॥

२९४.कस्सेसो सद्धो को वा सो, भणति उच्चावचं बहुं ।
हृदयङ्गमं पेमनीयं, अहो [अथो (सी० पी०)] कण्णसुखं मम ॥

२९५.एसा खो पमदा देव, खिड्डा एसा अनप्पिका [अनप्पका (क०)] ।
सचे त्वं कामे भुञ्जेय्य, भिय्यो भिय्यो छादेय्यु तं ॥

२९६.इद्ध आगच्छतोरेन [आगच्छतोरेनं (क०) आगच्छतु + ओरेन], अविदूरम्हि गायतु ।
अस्समस्स समीपम्हि, सन्तिके मय्हं गायतु ॥

२९७.तिरोकुट्टम्हि गायित्वा, झानागारम्हि पाविसि ।
बन्धि नं [भन्धितुं (स्या० क०)] अनुपुब्बेन, आरज्जमिव कुञ्जरं ॥

२९८.तस्स [तस्सा (स्या०)] कामरसं जत्वा, इस्साधम्मो अजायथ ।
“अहमेव कामे भुञ्जेय्यं, मा अज्जो पुरिसो अहु” ॥

२९९.ततो असिं गहेत्त्वान, पुरिसे हन्तुं उपक्कमि ।
अहमेवेको भुज्जिस्सं, मा अज्जो पुरिसो सिया ॥

३००.ततो जानपदा सब्बे, विक्कन्दिंसु समागता ।
पुत्तो त्यायं महाराज, जनं हेठेत्यदूसकं ॥

३०१.तच्च राजा विवाहेसि [निवाहेसि (स्या०), विहाहेसि (पी०)], सम्हा रट्ठा च [रट्ठातो (सी० पी०), रट्ठातो (क०)]
खत्तियो ।
यावता विजितं मय्हं, न ते वत्थब्ब [वत्तब्ब (सी० पी०)] तावदे ॥

३०२.ततो सो भरियमादाय, समुद्धं उपसङ्गमि ।
पण्णसालं करित्वान, वनमुञ्छाय पाविसि ॥

३०३.अथेत्य इसि मागच्छि, समुद्धं उपरूपरि ।
सो तस्स गेहं पावेक्खि, भत्तकाले उपट्ठिते ॥

३०४.तच्च भरिया पलोभेसि, पस्स याव सुदारुणं ।
चुतो सो ब्रह्मचरियम्हा, इद्धिया परिहायथ ॥

३०५.राजपुत्तो च उञ्छातो, वनमूलफलं बहुं ।
सायं काजेन [काचेन (पी०)] आदाय, अस्समं उपसङ्गमि ॥

३०६.इसी च खत्तियं दिस्वा, समुद्धं उपसङ्गमि ।
“वेहायसं गमिस्स”न्ति, सीदते सो महण्णवे ॥

३०७.खत्तियो च इसिं दिस्वा, सीदमानं महण्णवे ।
तस्सेव अनुकम्पाय, इमा गाथा अभासथ ॥

३०८.अभिज्जमाने वारिस्मिं, सयं आगम्म इद्धिया ।
मिस्सीभावित्थिया गन्त्वा, संसीदसि महण्णवे ॥

३०९.आवट्टनी महामाया, ब्रह्मचरियविकोपना ।
सीदन्ति नं विदित्वान, आरका परिवज्जये ॥

३१०.अनला मुदुसम्भासा, दुप्पूरा ता नदीसमा ।
सीदन्ति नं विदित्वान, आरका परिवज्जये ॥

३११.यं एता उपसेवन्ति, छन्दसा वा धनेन वा ।
जातवेदोव सं ठानं, खिप्पं अनुदहन्ति नं ॥

३१२.खत्तियस्स वचो सुत्वा, इसिस्स निब्बिदा अहु ।

लद्धा पोराणकं मग्गं, गच्छते सो विहायसं ॥

३१३. खत्तियो च इसिं दिस्वा, गच्छमानं विहायसं ।
संवेगं अलभी धीरो, पब्बज्जं समरोचयि ॥

३१४. ततो सो पब्बजित्वान, कामरागं विराजयि ।
कामरागं विराजेत्वा, ब्रह्मलोकूपगो अहूति ॥

महापलोभनजातकं एकादसमं ।

५०८. पञ्चपण्डितजातकं (१२)

३१५. पञ्च पण्डिता समागतात्थ, पज्हा मे पटिभाति तं सुणाथ ।
निन्दियमत्थं पसंसियं वा, कस्सेवाविकरेय्य [कस्स वावीकरेय्य (क०)] गुह्यमत्थं ॥

३१६. त्वं आविकरोहि भूमिपाल, भत्ता भारसहो तुवं वदे तं ।
तव छन्दरुचीनि [छन्दज्ज रुचिज्ज (सी० पी०)] सम्मसित्वा, अथ वक्खन्ति जनिन्द पञ्च धीरा ॥

३१७. या सीलवती अनज्जथेय्या [अनज्जथेय्या (सी० पी०)], भत्तुच्छन्दवसानुगा (पिया) [() नत्थि सी० पी०
पोत्थकेसु] मनापा ।
निन्दियमत्थं पसंसियं वा, भरियायाविकरेय्य [भरियाय वावीकरेय्य (क०)] गुह्यमत्थं ॥

३१८. यो किच्छगतस्स आतुरस्स, सरणं होति गती परायनज्ज ।
निन्दियमत्थं पसंसियं वा, सखिनो वाविकरेय्य गुह्यमत्थं ॥

३१९. जेड्डो [यो जेड्डो (स्या०)] अथ मज्झिमो कनिड्डो, यो [सो (सी० स्या० पी०)] चे सीलसमाहितो ठित्तो ।
निन्दियमत्थं पसंसियं वा, भातु वावीकरेय्य गुह्यमत्थं ॥

३२०. यो वे पितुहदयस्स पद्धगू [पत्थगू (स्या०), पत्तगू (क०)], अनुजातो पितरं अनोमपज्जो ।
निन्दियमत्थं पसंसियं वा, पुत्तस्साविकरेय्य [पुत्तस्स वावीकरेय्य (क०)] गुह्यमत्थं ॥

३२१. माता द्विपदाजनिन्दसेट्ठ, या नं [यो तं (सी० पी०)] पोसेति छन्दसा पियेन ।
निन्दियमत्थं पसंसियं वा, मातुयावीकरेय्य [मातुया वावीकरेय्य (क०)] गुह्यमत्थं ॥

३२२. गुह्यस्स हि गुह्यमेव साधु, न हि गुह्यस्स पसत्थमाविकम्मं ।
अनिष्फन्नता [अनिष्फादाय (सी० पी०), अनिष्फन्नताय (स्या०), आ निष्फादा (?)] सहेय्य धीरो, निष्फन्नोव
[निष्फन्नत्थो (सी० पी०), निष्फन्नत्थोव (स्या०)] यथासुखं भणेय्य ॥

३२३. किं त्वं विमनोसि राजसेट्ठ, द्विपदजनिन्द [दिपदिन्द (सी० स्या० पी०)] वचनं सुणोम मेतं [नेतं (सी० पी०), तेतं (स्या०)] ।

किं चिन्तयमानो दुम्मनोसि, नून देव अपराधो अत्थि मय्हं ॥

३२४. “पण्हे [पज्जो (सी० पी०), पज्हे (स्या०), पन्हे (क०)] वज्झो महोसधो’ति, आणत्तो मे वधाय भूरिपज्जो ।
तं चिन्तयमानो दुम्मनोस्मि, न हि देवी अपराधो अत्थि तुय्हं ॥

३२५. अभिदोसगतो दानि एहिसि, किं सुत्वा किं सङ्कते मनो ते ।
को ते किमवोच भूरिपज्ज, इद्ध वचनं सुणोम ब्रूहि मेतं ॥

३२६. “पण्हे वज्झो महोसधो’ति, यदि ते मन्तयितं जनिन्द दोसं ।
भरियाय रहोगतो असंसि, गुय्हं पातुकतं सुतं ममेतं ॥

३२७. यं सालवनस्मिं सेनको, पापकम्मं अकासि असब्भिरूपं ।
सखिनोव रहोगतो असंसि, गुय्हं पातुकतं सुतं ममेतं ॥

३२८. पुक्कुस [पक्कुस (क०) जा० १.७.४१ पण्णजातके पस्सितब्बं] पुरिसस्स ते जनिन्द, उप्पन्नो रोगो अराजयुत्तो ।
भातुज्च [भातुच्च (सी० पी०), भातुव (स्या०)] रहोगतो असंसि, गुय्हं पातुकतं सुतं ममेतं ॥

३२९. आबाधोयं असब्भिरूपो, कामिन्दो [काविन्दो (सी० पी०)] नरदेवेन फुट्ठो ।
पुत्तस्स रहोगतो असंसि, गुय्हं पातुकतं सुतं ममेतं ॥

३३०. अट्ठवङ्कं मणिरतनं उळारं, सक्को ते अददा पितामहस्स ।
देविन्दस्स गतं तदज्ज हत्थं [देविन्दस्स तदज्ज हत्थगतं (क०)], मातुज्च रहोगतो असंसि ।
गुय्हं पातुकतं सुतं ममेतं ॥

३३१. गुय्हस्स हि गुय्हमेव साधु, न हि गुय्हस्स पसत्थमाविकम्मं ।
अनिप्फन्नता सहेय्य धीरो, निप्फन्नोव यथासुखं भण्येय्य ॥

३३२. न गुय्हमत्थं विवरेय्य, रक्खेय्य नं यथा निधिं ।
न हि पातुकतो साधु, गुय्हो अत्थो पजानता ॥

३३३. थिया गुय्हं न संसेय्य, अमित्तस्स च पण्डितो ।
यो चामिसेन संहिरो, हृदयत्थेनो च यो नरो ॥

३३४. गुय्हमत्थं असम्बुद्धं, सम्बोधयति यो नरो ।
मन्तभेदभया तस्स, दासभूतो तित्तिक्खति ॥

३३५.यावन्तो पुरिसस्सत्थं, गुहं जानन्ति मन्तिनं ।
तावन्तो तस्स उब्बेगा, तस्मा गुहं न विस्सजे ॥

३३६.विविच्च भासेय्य दिवा रहस्सं, रत्तिं गिरं नातिवेलं पमुज्जे ।
उपस्सुतिका हि सुणन्ति मन्तं, तस्मा मन्तो खिप्पमुपेति भेदन्ति ॥

पञ्चपण्डितजातकं द्वादसमं ।

५०९. हत्थिपालजातकं (१३)

३३७.चिरस्सं वत पस्साम, ब्राह्मणं देववणिगं ।
महाजटं खारिधरं [भारधरं (पी०)], पङ्कदन्तं रजस्सिरं ॥

३३८.चिरस्सं वत पस्साम, ईसिं धम्मगुणे रतं ।
कासायवत्थवसनं, वाकचीरं पटिच्छदं ॥

३३९.आसनं उदकं पज्जं, पटिगणहातु नो भवं ।
अग्घे भवन्तं पुच्छाम, अग्घं कुरुतु नो भवं ॥

३४०.अधिच्च वेदे परियेस वित्तं, पुत्ते गहे [गेहे (सी० स्या० पी०)] तात पतिट्ठपेत्वा ।
गन्धे रसे पच्चनुभुय्य [पच्चनुभोत्व (स्या०), पच्चनुभुत्व (पी०)] सब्बं, अरज्जं साधु मुनि सो पसत्थो ॥

३४१.वेदा न सच्चा न च वित्तलाभो, न पुत्तलाभेन जरं विहन्ति ।
गन्धे रसे मुच्चन [मुच्चन (सी० क०)] माहु सन्तो, सकम्मना [सकम्मना (सी० पी०)] होति फलूपपत्ति ॥

३४२.अद्वा हि सच्चं वचनं तवेतं, सकम्मना होति फलूपपत्ति ।
जिण्णा च मातापितरो तवीमे [तवेमे (सी०), तव यिमे (स्या० पी०)], पस्सेय्युं तं वस्ससतं अरोगं [अरोग्यं (स्या० क०)] ॥

३४३.यस्सस्स सक्खी मरणेन राज, जराय मेत्ती नरवीरसेट्ठ ।
यो चापि जज्जा न मरिस्सं कदाचि, पस्सेय्युं तं वस्ससतं अरोगं ॥

३४४.यथापि नावं पुरिसो दकम्हि, एरेति चे नं उपनेति तीरं ।
एवम्पि ब्याधी सततं जरा च, उपनेति मच्चं [मच्चु (स्या० पी०)] वसमन्तकस्स ॥

३४५.पङ्को च कामा पलिपो च कामा, मनोहरा दुत्तरा मच्चुधेय्या ।
एतस्मिं पङ्के पलिपे ब्यसन्ना [विसन्ना (स्या० क०)], हीनत्तरूपा न तरन्ति पारं ॥

३४६अयं पुरे लुद्धमकासि कम्मं, स्वायं गहीतो न हि मोक्खितो मे ।
ओरुन्धिया नं परिरक्खिस्सामि, मायं पुन लुद्धमकासि कम्मं ॥

३४७आवंव [गावंव (सी०)] नट्टं पुरिसो यथा वने, अन्वेसती [परियेसती (सी० पी०)] राज अपस्समानो ।
एवं नट्टो एसुकारी ममत्थो, सोहं कथं न गवेसेय्यं राज ॥

३४८हिय्योति हिय्यति [हीयोति हीयति (सी०)] पोसो, परेति परिहायति ।
अनागतं नेतमत्थीति जत्वा, उप्पन्नछन्दं को पनुदेय्य धीरो ॥

३४९प्रस्सामि वोहं दहरं [दहरी (स्या० पी० क०)] कुमारिं, मत्तूपमं केतकपुष्फनेत्तं ।
अभुत्तभोगे [अभुत्त्व भोगे (स्या० क० अट्ट०), अभुत्त्व भोगे (पी०), भोगे अतुत्वा (क०)] पठमे वयस्मिं, आदाय
मच्चु वजते कुमारिं ॥

३५०युवा सुजातो सुमुखो सुदस्सनो, सामो कुसुम्भपरिकिण्णमस्सु ।
हित्वान कामे पटिकच्च [पटिगच्च (सी०), पटिगच्छ (स्या० पी०)] गेहं, अनुजान मं पब्बजिस्सामि देव ॥

३५१साखाहि रुक्खो लभते समज्जं, पहीनसाखं पन खाणुमाहु ।
पहीनपुत्तस्स ममज्ज भोति, वासेट्ठि भिक्खाचरियाय कालो ॥

३५२अघस्मि कोज्जाव यथा हिमच्चये, कतानि [तन्तानि (सी० पी०)] जालानि पदालिय [पदालेय्य (सी०)] हंसा ।
गच्छन्ति पुत्ता च पती च मय्हं, साहं कथं नानुवजे पजानं ॥

३५३एते भुत्वा वमित्वा च, पक्कमन्ति विहङ्गमा ।
ये च भुत्वान वमिंसु, ते मे हत्थत्त [हत्थत्थ (सी० स्या० पी०)] मागता ॥

३५४अवमी ब्राह्मणो कामे, सो [ते (सी० पी०)] त्वं पच्चावमिस्ससि ।
वन्तादो पुरिसो राज, न सो होति पसंसियो ॥

३५५प्रङ्के च [पङ्केव (सी० पी०)] पोसं पलिपे ब्यसन्नं, बली यथा दुब्बलमुद्धरेय्य ।
एवम्पि मं त्वं उदतारि भोति, पज्जालि गाथाहि सुभासिताहि ॥

३५६इदं वत्वा महाराजा, एसुकारी दिसम्पति ।
रट्ठं हित्वान पब्बजि, नागो छेत्वाव बन्धनं ॥

३५७राजा च पब्बज्जमरोचयित्थ, रट्ठं पहाय नरवीरसेट्ठो ।
तुवम्पि नो होति यथेव राजा, अम्हेहि गुत्ता अनुसास रज्जं ॥

३५८राजा च पब्बज्जमरोचयित्थ, रट्ठं पहाय नरवीरसेट्ठो ।

अहम्पि एका [एकाव (सी०)] चरिस्सामि लोके, हित्वान कामानि मनोरमानि ॥

३५९.राजा च पब्बज्जमरोचयित्थ, रट्ठं पहाय नरवीरसेट्ठो ।

अहम्पि एका चरिस्सामि लोके, हित्वान कामानि यथोधिकानि ॥

३६०.अच्चेन्ति काला तरयन्ति रत्तियो, वयोगुणा अनुपुब्बं जहन्ति ।

अहम्पि एका चरिस्सामि लोके, हित्वान कामानि मनोरमानि ॥

३६१.अच्चेन्ति काला तरयन्ति रत्तियो, वयोगुणा अनुपुब्बं जहन्ति ।

अहम्पि एका चरिस्सामि लोके, हित्वान कामानि यथोधिकानि ॥

३६२.अच्चेन्ति काला तरयन्ति रत्तियो, वयोगुणा अनुपुब्बं जहन्ति ।

अहम्पि एका चरिस्सामि लोके, सीतिभूता [सीतीभूता (सी०)] सब्बमतिच्च सङ्गन्ति ॥

हत्थिपालजातकं तेरसमं ।

५१०. अयोधरजातकं (१४)

३६३.यमेकरत्तिं पठमं, गम्भे वसति माणवो ।

अब्भुट्ठितोव सो याति [सयति (सी० पी०), स याति (कत्थचि)], सगच्छं न निवत्तति ॥

३६४.न युज्झमाना न बलेनवस्सिता, नरा न जीरन्ति न चापि मिय्यरे ।

सब्बं हिदं [हि तं (सी० पी०)] जातिजरायुपद्दुतं, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥

३६५.चतुरङ्गिणिं सेनं सुभिसरूपं, जयन्ति रट्ठाधिपती पसय्ह ।

न मच्चुनो जयितुमुस्सहन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥

३६६.हत्थीहि अस्सेहि रथेहि पत्तिभि, परिवारिता मुच्चरे एकच्चेय्या [एकचेय्या (सी० पी०)] ।

न मच्चुनो [न मच्चुतो (सी०)] मुच्चितुमुस्सहन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥

३६७.हत्थीहि अस्सेहि रथेहि पत्तिभि, सूरा [पुरा (क०)] पभञ्जन्ति पधंसयन्ति ।

न मच्चुनो भञ्जितुमुस्सहन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥

३६८.मत्ता गजा भिन्नगळा [पभिन्नगला (सी०)] पभिन्ना, नगरानि मदन्ति जनं हनन्ति ।

न मच्चुनो मदितुमुस्सहन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥

३६९.इस्सासिनो कतहत्थापि वीरा [वीरा (सी० पी०)], दूरेपाती [पती (क०)] अक्खणवेधिनोपि ।

न मच्चुनो विज्झितुमुस्सहन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥

- ३७० सरानि खीयन्ति ससेलकानना, सब्बं हिदं [हि तं (सी० पी०), पितं (स्या०)] खीयति दीघमन्तरं ।
सब्बं हिदं [हि तं (सी० पी०), पितं (स्या०)] भञ्जरे कालपरियायं, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३७१ सब्बे समेवं हि नराननारिनं [नरानरीनं (पी०), नारी नरानं (स्या०), नरनारीनं (क०)], चलाचलं पाणभुनोध
जीवितं ।
पटोव धुत्तस्स दुमोव कूलजो, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३७२ दुमप्फलानेव पतन्ति माणवा, दहरा च वुद्धा च सरीरभेदा ।
नारियो नरा मज्झिमपोरिसा च, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३७३ नायं वयो तारकराजसन्निभो, यदब्भतीतं गतमेव दानि तं ।
जिण्णस्स ही नत्थि रती कुतो सुखं, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३७४ अक्खा पिसाचा अथवापि पेता, कुपिताते [कुपितापि ते (सी० पी०)] अस्ससन्ति मनुस्से ।
न मच्चुनो अस्ससितुस्सहन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३७५ अक्खे पिसाचे अथवापि पेते, कुपितेपि ते निज्झपनं करोन्ति ।
न मच्चुनो निज्झपनं करोन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३७६ अपराधके दूसके हेठके च, राजानो दण्डेन्ति विदित्वान दोसं ।
न मच्चुनो दण्डयितुस्सहन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३७७ अपराधका दूसका हेठका च, लभन्ति ते राजिनो निज्झपेतुं ।
न मच्चुनो निज्झपनं करोन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३७८ न खत्तियोति न च ब्राह्मणोति, न अट्ठका बलवा तेजवापि ।
न मच्चुराजस्स अपेक्खमत्थि, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३७९ सीहा च ब्यग्घा च अथोपि दीपियो, पसह्ख खादन्ति विप्फन्दमानं ।
न मच्चुनो खादितुमुस्सहन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३८० मायाकारा रङ्गमज्झे करोन्ता, मोहेन्ति चक्खूनि जनस्स तावदे ।
न मच्चुनो मोहयितुस्सहन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३८१ आसीविसा कुपिता उग्गतेजा, डंसन्ति मारेन्तिपि ते मनुस्से ।
न मच्चुनो डंसितुमुस्सहन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥
- ३८२ आसीविसा कुपिता यं डंसन्ति, तिकिच्छका तेस विसं हनन्ति ।

न मच्चुनो दट्ठविसं [दट्ठस्स विसं (क०)] हनन्ति, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥

३८३. धम्मन्तरी वेत्तरणी [वेत्तरणी (सी० पी०)] च भोजो, विसानि हन्त्वा भुजङ्गमानं ।
सुय्यन्ति ते कालकता तथेव, तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥

३८४. विज्जाधरा घोरमधीयमाना, अदस्सनं ओसधेहि वजन्ति ।
न मच्चुराजस्स वजन्तदस्सनं [वजन्ति अदस्सनं (स्या० क०)], तं मे मती होति चरामि धम्मं ॥

३८५. धम्मो हवे रक्खति धम्मचारिं, धम्मो सुचिण्णो सुखमावहाति ।
एसानिसंसो धम्मे सुचिण्णे, न दुग्गतिं गच्छति धम्मचारी ॥

३८६. न हि धम्मो अधम्मो च, उभो समविपाकिनो ।
अधम्मो निरयं नेति, धम्मो पापेति सुगतिन्ति ॥

अयोधरजातकं चुद्धसमं ।

तस्सुद्धानं —

मातङ्ग सम्भूत सिवि सिरिमन्तो, रोहण हंस सत्तिगुम्बो भल्लातिय ।
सोमनस्स चम्पेय्य ब्रह्म पञ्च-पण्डित चिरस्संवत अयोधराति ॥

वीसतिनिपातं निद्रितं ।

१६. तिसनिपातो

५११. किञ्छन्दजातकं (१)

१. किञ्छन्दो किमधिप्पायो, एको सम्मसि घम्मनि ।
किं पत्थयानो किं एसं, केन अत्थेन ब्राह्मण ॥
२. यथा महा वारिधरो, कुम्भो सुपरिणाहवा [सुपरिणामवा (क०)] ।
तथूपमं अम्बपक्कं, वण्णगन्धरसुत्तमं ॥
३. तं बुद्ध्यमानं सोतेन, दिस्वानामलमज्झिमे ।
पाणीहि नं गहेत्वा, अग्यायतनमाहरिं ॥
४. ततो कदलिपत्तेसु, निविखपित्वा सयं अहं ।
सत्थेन नं विकप्पेत्वा, खुप्पिपासं अहासि मे ॥

५. सोहं अपेतदरथो, ब्यन्तीभूतो [ब्यन्तिभूतो (सी० पी० क०)] दुखक्खमो ।
अस्सादं नाधिगच्छामि, फलेस्वज्जेसु केसुचि [केसुपि (क० सी०)] ॥
६. सोसेत्वा नून मरणं, तं ममं आवहिस्सति ।
अम्बं यस्स फलं सादु, मधुरग्गं मनोरमं ।
यमुद्धरिं वुह्मानं, उदधिस्मा महण्णवे ॥
७. अक्खातं ते मया सब्बं, यस्मा उपवसामहं ।
रम्मं पति निसिन्नोस्मि, पुथुलोमायुता पुथु ॥
८. त्वज्च खो मेव [मे (सी०), मम (?)] अक्खाहि, अत्तानमपलायिनि ।
का वा त्वमसि कल्याणि, किस्स वा त्वं सुमज्झिमे ॥
९. रूपपट्टपलिमट्ठीव [रूपपट्टप्लमट्ठीव (स्या०), रूपपट्टपमट्ठीव (क०)], ब्यग्घीव गिरिसानुजा ।
या सन्ति नारियो देवेसु, देवानं परिचारिका ॥
१०. या च मनुस्सलोकस्मिं, रूपेनान्वागतित्थियो ।
रूपेन ते सदिसी नत्थि, देवेसु गन्धब्बमनुस्सलोके [देवगन्धब्बमानुसे (स्या०)] ।
पुट्ठासि मे चारुपुब्बङ्गि, ब्रूहि नामज्च बन्धवे ॥
११. यं त्वं पति निसिन्नोसि, रम्मं ब्राह्मण कोसिकिं ।
साहं भुसालया वुत्था, वरवारिवहोघसा ॥
१२. नानादुमगणाकिण्णा, बहुका गिरिकन्दरा ।
ममेव पमुखा होन्ति, अभिसन्दन्ति पावुसे ॥
१३. अथो बहू वनतोदा, नीलवारिवहिन्धरा ।
बहुका नागवित्तोदा, अभिसन्दन्ति वारिना ॥
१४. ता अम्बजम्बुलबुजा, नीपा ताला चुदुम्बरा [तालमुदुम्बरा (स्या० क०)] ।
बहूनि फलजातानि, आवहन्ति अभिण्हसो ॥
१५. यं किञ्चि उभतो तीरे, फलं पतति अम्बुनि ।
असंसयं तं सोतस्स, फलं होति वसानुगं ॥
१६. एतदज्जाय मेधावि, पुथुपज्ज सुणोहि मे ।
मा रोचय मभिसङ्गं, पटिसेध जनाधिप ॥

१७. न वाहं वद्धुं [वद्धुं (सी० पी०)] मज्जे, यं त्वं रद्धाभिवद्धुं ।
आचेय्यमानो राजिसि, मरणं अभिकङ्खसि ॥
१८. तस्स जानन्ति पितरो, गन्धब्बा च सदेवका ।
ये चापि इसयो लोके, सज्जतत्ता तपस्सिनो ।
असंसयं तेपि [ते (सी० पी०)] जानन्ति, पट्टभूता [वद्धभूता (सी० पी०)] यसस्सिनो ॥
१९. एवं विदित्वा विदू सब्बधम्मं, विद्धंसनं चवनं जीवितस्स ।
न चीयती तस्स नरस्स पापं, सचे न चेतेति वधाय तस्स ॥
२०. इसिपूगसमज्जाते, एवं लोक्या विदिता सति [पति (क० स्या० क०)] ।
अनरियपरिसम्भासे, पापकम्मं जिगीससि [जिगिंससि (सी० स्या० पी०)] ॥
२१. सचे अहं मरिस्सामि, तीरे ते पुथुसुस्सोणि ।
असंसयं तं असिलोको, मयि पते आगमिस्सति ॥
२२. तस्मा हि पापकं कम्मं, रक्खस्सेव [रक्खस्सु च (स्या०)] सुमज्झिमे ।
मा तं सब्बो जनो पच्छा, पकुट्ठायि [पकत्थासि (सी० पी०), पत्वक्खासि (स्या०)] मयि मते ॥
२३. अज्जातमेतं अविस्सहसाहि, अत्तानमम्बज्ज ददामि ते तं ।
सो दुच्चजे कामगुणे पहाय, सन्तिज्ज धम्मज्ज अधिद्धितोसि ॥
२४. यो हित्वा पुब्बसज्जोगं, पच्छा संयोजने ठितो ।
अधम्मज्जेव चरति, पापज्जस्स पवट्ठति ॥
२५. एहि तं पापयिस्सामि, कामं अप्पोस्सुको भव ।
उपानयामि सीतस्मिं, विहराहि अनुस्सुको ॥
२६. तं पुप्फरसमत्तेभि, वक्कङ्गेहि अरिन्दम ।
कोज्जा मयूरा दिविया, कोलट्ठिमधुसाळिका ।
कूजिता हंसपूगेहि, कोकिलेत्थ पबोधरे ॥
२७. अम्बेत्थ विप्पसाखग्गा [विप्पसूनग्गा (सी० स्या० पी०), विप्पओनग्गा (क०)], पलालखलसन्निभा ।
कोसम्बसळला [कोसुम्भसलला (सी० स्या० पी०)] नीपा, पक्कतालविलम्बिनो ॥
२८. माली तिरिटी कायूरी, अङ्गदी चन्दनुस्सदो [चन्दनस्सदो (सी०)] ।

रत्तिं त्वं परिचारेसि, दिवा वेदेसि वेदनं ॥

२९. सोळसित्थिसहस्सानि, या तेमा परिचारिका ।
एवं महानुभावोसि, अब्भुतो लोमहंसनो ॥

३०. किं कम्ममकरी पुब्बे, पापं अत्तदुखावहं ।
यं करित्वा मनुस्सेसु, पिट्ठिमंसानि खादसि ॥

३१. अज्जेनानि पटिग्गह, कामेसु गधितो [गधितो (सी० पी०), गिद्धितो (स्या० क०), गिद्धिको (क० अट्ठ०)] अहं ।
अचरिं दीघमद्धानं, परेसं अहितायहं ॥

३२. यो पिट्ठिमंसिको होति, एवं उक्कच्च खादति ।
यथाहं अज्ज खादामि, पिट्ठिमंसानि अत्तनोति ॥

किञ्छन्दजातकं पठमं ।

५१२. कुम्भजातकं (२)

३३. को पातुरासी तिदिवा नभम्हि, ओभासयं संवरिं चन्दिमाव ।
गत्तेहि ते रस्मियो निच्छरन्ति, सतेरता [सतेरिता (सी० स्या० क०)] विज्जुरिवन्तलिकखे ॥

३४. सो छिन्नवातं कमसी अघम्हि, वेहायसं गच्छसि तिट्ठसी च ।
इद्धी नु ते वत्थुकता सुभाविता, अनद्धगूनं अपि देवतानं ॥

३५. वेहायसं गम्ममागम्म [कममागम्म (सी० स्या०)] तिट्ठसि, कुम्भं किणाथाति यमेतमत्थं ।
को वा तुवं किस्स वा ताय कुम्भो, अक्खाहि मे ब्राह्मण एतमत्थं ॥

३६. न सप्पिकुम्भो नपि तेलकुम्भो, न फाणितस्स न मधुस्स कुम्भो ।
कुम्भस्स वज्जानि अनप्पकानि, दोसे बहू कुम्भगते सुणाथ ॥

३७. गळेय्य यं पित्वा [पीत्वा (सी० पी०)] पते पपातं, सोब्भं गुहं चन्दनियोळिगल्लं ।
बहुम्मि भुज्जेय्य अभोजनेय्यं, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥

३८. यं पित्वा [यं वे पीत्वा (सी०)] चित्तस्मिन्नेसमानो, आहिण्डती गोरिव भक्खसारी [भक्खसादी (सी० स्या० अट्ठ०)] ।
अनाथमानो उपगायति नच्चति च, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥

३९. यं वे पिवित्वा अचेलोव नग्गो, चरेय्य गामे विसिखन्तरानि ।

सम्मूळहचित्तो अतिवेलसायी, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥

४०. यं पित्वा उट्ठाय पवेधमानो, सीसञ्च बाहुञ्च [बाहञ्च (पी०)] पचालयन्तो ।
सो नच्चती दारुकटल्लकोव, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
४१. यं वे पिवित्वा अग्गिदट्ठा सयन्ति, अथो सिगालेहिपि खादितासे ।
बन्धं वधं भोगजानिञ्चुपेन्ति, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
४२. यं पित्वा भासेय्य आभासनेय्यं, सभायमासीनो अपेतवत्थो ।
सम्मक्खितो [समक्खितो (सी०)] वन्तगतो व्यसन्नो, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
४३. यं वे पिवित्वा उक्कट्ठो आविलक्खो, ममेव सब्बा पथवीति मञ्जे [मञ्जति (सी०)] ।
न मे समो चातुरन्तोपि राजा, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
४४. मानातिमाना कलहानि पेसुणी, दुब्बण्णिनी नग्गयिनी पलायिनी ।
चोरान धुत्तान गती निकेतो, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
४५. इद्धानि फीतानि कुलानि अस्सु, अनेकसाहस्सधनानि लोके ।
उच्छिन्नदायज्जकतानिमाय, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
४६. धञ्जं धनं रजतं जातरूपं, खेत्तं गवं यत्थ विनासयन्ति ।
उच्छेदनी वित्तवतं [उच्छेदनी वित्तगतं (स्या०), उच्छेदनिवित्तगतं (क०)] कुलानं, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं
किणाथ ॥
४७. यं वे पित्वा दित्तरूपोव [दुट्ठरूपोव (सी०)] पोसो, अक्कोसति मातरं पितरञ्च ।
सस्सुम्पि गण्हेय्य अथोपि सुण्हं, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
४८. यं वे पित्वा दित्तरूपाव नारी, अक्कोसति ससुरं सामिकञ्च ।
दासम्पि गण्हे परिचारकम्पि, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
४९. यं वे पिवित्त्वान [यञ्चे पीत्त्वान (पी०)] हनेय्य पोसो, धम्मे ठितं समणं ब्राह्मणं वा ।
गच्छे अपायम्पि ततोनिदानं, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
५०. यं वे पिवित्वा दुच्चरितं चरन्ति, कायेन वाचाय च चेतसा च ।
निरयं वजन्ति दुच्चरितं चरित्वा, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
५१. यं याचमाना न लभन्ति पुब्बे, बहं हिरञ्जम्पि परिच्चजन्ता ।
सो तं पिवित्वा अलिकं भणाति, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥

५२. यं वे पित्वा पेसने पेसियन्तो, अच्चायिके करणीयम्हि जाते ।
अत्थम्पि सो नप्पजानाति वुत्तो, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
५३. हिरीमनापि अहिरीकभावं, पातुं करोन्ति मदनाय [मदिराय (पी०)] मत्ता ।
धीरापि सन्ता बहुकं भणन्ति, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
५४. यं वे पित्वा एकथूपा सयन्ति, अनासका थण्डिलदुक्खसेय्यं ।
दुब्बण्णियं आयसक्यञ्चुपेन्ति, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
५५. यं वे पित्वा पत्तखन्धा सयन्ति, गावो कूटहताव न हि वारुणिया ।
[यं वे पित्वा पत्तखन्धा, सयन्ति गावो कूटहतारिव । न हि वारुणिया वेगो, नरेन सुस्सहोरिव । (सी०)] वेगो
नरेन सुसहोरिव [यं वे पित्वा पत्तखन्धा, सयन्ति गावो कूटहतारिव । न हि वारुणिया वेगो, नरेन सुस्सहोरिव ।
(सी०)], तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
५६. यं मनुस्सा विवज्जेन्ति, सप्पं घोरविसं मिव [विसमिव (स्या०), विसं इव (क०), विसामिव (?)] ।
तं लोके विससमानं, को नरो पातुमरहति ॥
५७. यं वे पित्वा अन्धकवेण्डपुत्ता, समुद्धतीरे परिचारयन्ता [अन्धकवेण्डपुत्ता (सी० पी०), अण्डकवेण्डपुत्ता (क०)] ।
उपक्कमुं मुसलेहज्जमज्जं, तस्सा पुण्णं कुम्भमिमं किणाथ ॥
५८. यं वे पित्वा पुब्बदेवा पमत्ता, तिदिवा चुता सस्सतिया समाय ।
तं तादिसं मज्जमिमं निरत्थकं, जानं महाराज कथं पिवेय्य ॥
५९. नयिमस्मिं कुम्भस्मिं दधि वा मधु वा, एवं अभिज्जाय किणाहि राज ।
एवज्झिमं कुम्भगता मया ते, अक्खातरूपं तव सब्भमित्त ॥
६०. न मे पिता वा अथवापि माता, एतादिसा यादिसको तुवंसि ।
हितानुकम्पी परमत्थकामो, सोहं करिस्सं वचनं तवज्ज ॥
६१. ददामि ते गामवरानि पञ्च, दासीसतं सत्त गवं सतानि ।
आज्जयुत्ते च रथे दस इमे, आचरियो होसि ममत्थकामो ॥
६२. तवेव दासीसतमत्थु राज, गामा च गावो च तवेव होन्तु ।
आज्जयुत्ता च रथा तवेव, सक्कोहमस्मी तिदसानमिन्दो ॥
६३. मंसोदनं सप्पिपायासं [सप्पिपायञ्च (सी०)] भुज्ज, खादस्सु च त्वं मधुमासपूवे ।
एवं तुवं धम्मरतो जनिन्द, अनिन्दितो सग्गमुपेहि ठानन्ति ॥

कुम्भजातकं दुतियं ।

५१३. जयद्विसजातकं (३)

६४. चिरस्सं वत मे उदपादि अज्ज, भक्खो महा सत्तमिभत्तकाले ।
कुतोसि को वासि तदिद्ध ब्रूहि, आचिक्ख जातिं विदितो यथासि ॥
६५. पञ्चालराजा मिगवं पविट्ठो, जयद्विसो नाम यदिस्सुतो ते ।
चरामि कच्छानि वनानि चाहं, पसदं इमं खाद ममज्ज मुञ्च ॥
६६. सेनेव त्वं पणसि सस्समानो [सय्हमानो (स्या० क०)], ममेस भक्खो पसदो यं वदेसि ।
तं खादियान पसदं जिघज्जं [जिघच्छं (?)], खादिस्सं पच्छा न विलापकालो ॥
६७. न चत्थि मोक्खो मम निक्कयेन [विककयेन (सी०)], गन्त्वान पच्चागमनाय पण्हे ।
तं सङ्करं [सङ्करं (सी० स्या० पी०)] ब्राह्मणस्सप्पदाय, सच्चानुरक्खी पुनरावजिस्सं ॥
६८. किं कम्मजातं अनुतप्पते त्वं [अनुतप्पती तं (सी० पी०)], पत्तं समीपं मरणस्स राज ।
आचिक्ख मे तं अपि सक्कुणेमु, अनुजानितुं आगमनाय पण्हे ॥
६९. कता मया ब्राह्मणस्स धनासा, तं सङ्करं पटिमुक्कं न मुत्तं ।
तं सङ्करं ब्राह्मणस्सप्पदाय, सच्चानुरक्खी पुनरावजिस्सं ॥
७०. या ते कता ब्राह्मणस्स धनासा, तं सङ्करं पटिमुक्कं न मुत्तं ।
तं सङ्करं ब्राह्मणस्सप्पदाय, सच्चानुरक्खी पुनरावजस्सु ॥
७१. मुत्तो च सो पोरिसादस्स [पुरिसादस्स (पी०)] हत्था, गन्त्वा सकं मन्दिरं कामकामी ।
तं सङ्करं ब्राह्मणस्सप्पदाय, आमन्तयी पुत्तमलीनसत्तं [सत्तुं (स्या० पी० क०)] ॥
७२. अज्जेव रज्जं अभिसिज्जयस्सु, धम्मं चर सेसु परेसु चापि ।
अधम्मकारो च ते माहु रट्ठे, गच्छामहं पोरिसादस्स जत्ते [जन्ते (स्या०)] ॥
७३. किं कम्म कुब्बं तव देव पाव [देवपादे (सी० स्या० पी०)], नाराधयी तं तदिच्छामि सोतुं ।
यमज्ज रज्जमिह उदस्सये तुवं, रज्जमि निच्छेय्यं तथा विनाहं ॥
७४. न कम्मुना वा वचसा व तात, अपराधितोहं तुवियं सरामि ।
सन्धिज्ज [सद्धिं च (क०)] कत्वा पुरिसादकेन, सच्चानुरक्खी पुनाहं गमिस्सं ॥
७५. अहं गमिस्सामि इधेव होहि, नत्थि ततो जीवतो विप्पमोक्खो ।

सचे तुवं गच्छसियेव राज, अहम्पि गच्छामि उभो न होम ॥

७६. अद्वा हि तात सतानेस धम्मो, मरणा च मे दुक्खतरं तदस्स ।
कम्मासपादो तं यदा पचित्वा, पसय्ह खादे भिदा रुक्खसूले ॥

७७. पाणेन ते पाणमहं निमिस्सं, मा त्वं अगा पोरिसादस्स जत्ते ।
एतञ्च ते पाणमहं निमिस्सं, तस्मा मतं जीवितस्स वण्णेमि [वरेमि (सी०)] ॥

७८. ततो हवे धितिमा राजपुत्तो, वन्दित्वा मातु च पितु च [वन्दित्थ मातुच्च पितुच्च (सी० पी०)] पादे ।
दुखिनिस्स माता निपता [निपती (सी० पी०)] पथब्बा, पितास्स पग्गय्ह भुजानि कन्दति ॥

७९. तं गच्छन्तं ताव पिता विदित्वा, परम्मुखो वन्दति पञ्जलीको ।
सोमो च राजा वरुणो च राजा, पजापती चन्दिमा सूरियो च ।
एतेहि गुत्तो पुरिसादकम्हा, अनुज्जातो सोत्थि पच्चेहि तात ॥

८०. यं दण्डकिरज्जो गतस्स [यं दण्डकारज्जगतस्स (पी०)] माता, रामस्सकासि सोत्थानं सुगुत्ता ।
तं ते अहं सोत्थानं करोमि, एतेन सच्चेन सरन्तु देवा ।
अनुज्जातो सोत्थि पच्चेहि पुत्त ॥

८१. आवी रहो वापी मनोपदोसं, नाहं सरे जातु मलीनसत्ते ।
एतेन सच्चेन सरन्तु देवा, अनुज्जातो सोत्थि पच्चेहि भातिक [भात (सी०), भाता (स्या० पी०)] ॥

८२. यस्मा च मे अनधिमनोसि सामि, न चापि मे मनसा अप्पियोसि ।
एतेन सच्चेन सरन्तु देवा, अनुज्जातो सोत्थि पच्चेहि सामि ॥

८३. ब्रहा उजू चारुमुखो कुतोसि, न मं पजानासि वने वसन्तं ।
लुद्धं मं जत्वा “पुरिसादको”ति, को सोत्थि माजानमिधा वजेय्य ॥

८४. जानामि लुद्ध पुरिसादको त्वं, न तं न जानामि वने वसन्तं ।
अहञ्च पुत्तोस्मि जयद्विसस्स, ममज्ज खाद पितुनो पमोक्खा ॥

८५. जानामि पुत्तोति [पुत्तोसि (स्या० क०)] जयद्विसस्स, तथा हि वो मुखवण्णो उभिन्नं ।
सुदुक्करज्जेव [सुदुक्करज्जेव (स्या० पी० क०)] कतं तवेदं, यो मत्तुमिच्छे पितुनो पमोक्खा ॥

८६. न दुक्करं किञ्चि महेत्थ मज्जे, यो मत्तुमिच्छे पितुनो पमोक्खा ।
मातु च [मातुच्च (सी०)] हेतु परलोक गन्त्वा [गम्या (सी० स्या०), गम्य (पी०)], सुखेन सग्गेन च सम्पयुत्तो ॥

८७. अहञ्च खो अत्तनो पापकिरियं, आवी रहो वापि सरे न जातु ।

सङ्घातजातीमरणोहमस्मि, यथेव मे इध तथा परत्थ ॥

८८. खादज्ज मं दानि महानुभाव, करस्सु किच्चानि इमं सरीरं ।
रुक्खस्स वा ते पपतामि अग्गा, छादयमानो मय्हं त्वमदेसि मंसं ॥
८९. इदञ्च ते रुच्चति राजपुत्त, चजेसि [चजासि (सी० पी०)] पाणं पितुनो पमोक्खा ।
तस्मा हि सो [तस्मातिह (सी० स्या०)] त्वं तरमानरूपो, सम्भज्ज कट्ठानि जलेहि अग्गिं ॥
९०. ततो हवे धितिमा राजपुत्तो, दारुं समाहत्वा महन्तमग्गिं ।
सन्दीपयित्वा पटिवेदयित्थ, आदीपितो दानि महायमग्गि [मया यक्खमग्गि (क०)] ॥
९१. खादज्ज मं दानि पसय्हकारी, किं मं मुहुं पेक्खसि हट्ठलोमो ।
तथा तथा तुय्हमहं करोमि, यथा यथा मं छादयमानो अदेसि ॥
९२. को तादिसं अरहति खादिताये, धम्मे ठितं सच्चवादिं वदज्जुं ।
मुद्दापि तस्स विफलेय्य सत्तथा, यो तादिसं सच्चवादिं अदेय्य ॥
९३. इदञ्चि सो ब्राह्मणं मज्जमानो, ससो अवासेसि सके सरीरे ।
तेनेव सो चन्दिमा देवपुत्तो, ससत्थुतो [ससट्ठको (स्या०)] कामदुहज्ज [कामरुहज्ज (क०)] यक्ख ॥
९४. चन्दो यथा राहुमुखा पमुत्तो, विरोचते पन्नरसेव भाणुमा [भानुमा (सी० पी०)] ।
एवं तुवं पोरिसादा पमुत्तो, विरोच कपिले [कम्पिल्ल (सी० पी०), कपिल्ले (स्या०)] महानुभाव ।
आमोदयं पितरं मातरञ्च, सब्बो च ते नन्दतु जातिपक्खो ॥
९५. ततो हवे धितिमा राजपुत्तो, कतज्जली परियाय [परियगा (सी०), पग्गय्ह (स्या० पी०)] पोरिसादं ।
अनुज्जातो सोत्थि सुखी अरोगो, पच्चागमा [पच्चाग (पी०)] कपिलमलीनसत्ता [कम्पिल्ल'मलीनसत्तो (सी० पी०), कपिल'मलीनसत्ता (क०)] ॥
९६. तं नेगमा जानपदा च सब्बे, हत्थारोहा रथिका पत्तिका च ।
नमस्समाना पज्जलिका उपागमुं, नमत्थु ते दुक्करकारकोसीति ॥

जयदिसजातकं [जयदिसजातकं (क०)] ततियं ।

५१४. छद्दन्तजातकं (४)

९७. किं नु सोचसिनुच्चङ्गि, पण्डूसि वरवण्णिनि ।
मिलायसि विसालक्खि, मालाव परिमद्दिता ॥

१८. दोहळो मे महाराज, सुपिनन्तेनुपज्झगा [नुं पच्चगा (सी० स्या० पी०)] ।
न सो सुलभरूपोव, यादिसो मम दोहळो ॥
१९. ये केचि मानुसा कामा, इध लोकस्मि नन्दने ।
सब्बे ते पचुरा मय्हं, अहं ते दम्मि दोहळं ॥
१००. लुद्धा देव समायन्तु, ये केचि विजिते तव ।
एतेसं अहमक्खिस्सं, यादिसो मम दोहळो ॥
१०१. इमे ते लुद्धका देवि, कतहत्था विसारदा ।
वनञ्जू च मिगञ्जू च, ममत्थे [मम ते (पी०)] चत्तजीविता ॥
१०२. लुद्धपुत्ता निसामेथ, यावन्तेत्थ समागता ।
छब्बिसाणं गजं सेतं, अद्दसं सुपिने अहं ।
तस्स दन्तेहि मे अत्थो, अलाभे नत्थि जीवितं ॥
१०३. न नो पितूनं न पितामहानं, दिट्ठो सुतो कुञ्जरो छब्बिसाणो ।
यमद्दसा सुपिने राजपुत्ती, अक्खाहि नो यादिसो हत्थिनागो ॥
१०४. दिसा चतस्सो विदिसा चतस्सो, उद्धं अधो दस दिसा इमायो ।
कतमं दिसं तिट्ठति नागराजा, यमद्दसा सुपिने छब्बिसाणं ॥
१०५. इतो उजुं उत्तरियं दिसायं, अतिक्कम्म सो सत्तगिरी ब्रहन्ते ।
सुवण्णपस्सो नाम गिरी उळारो, सुपुप्फितो [सम्पुप्फितो (स्या०)] किम्पुरिसानुचिण्णो ॥
१०६. आरुह्ण सेलं भवनं किन्नरानं, ओलोकय पब्बतपादमूलं ।
अथ दक्खसी मेघसमानवण्णं, निग्रोधराजं अथ सहस्सपादं [पोरं (क०)] ॥
१०७. तत्थच्छती कुञ्जरो छब्बिसाणो, सब्बसेतो दुप्पसहो परेभि ।
रक्खन्ति नं अट्ठसहस्सनागा, ईसादन्ता वातजवप्पहारिनो ॥
१०८. तिट्ठन्ति ते तुमूलं [तुमूल (स्या०), भिमूल (पी० क०)] पस्ससन्ता, कुप्पन्ति वातस्सपि एरितस्स ।
मनुस्सभूतं पन तत्थ दिस्वा, भस्मं करेय्युं नास्स रजोपि तस्स ॥
१०९. बहू हिमे राजकुलम्हि सन्ति, पिळन्धना जातरूपस्स देवी ।
मुत्तामणीवेळुरियामया च, किं काहसि दन्तपिळन्धनेन ।
मारेतुकामा कुञ्जरं छब्बिसाणं, उदाहु घातेस्ससि लुद्धपुत्ते ॥

११०. सा इस्सिता दुक्खिता चस्मि लुद्ध, उद्धञ्च सुस्सामि अनुस्सरन्ती ।
करोहि मे लुद्धक एतमत्थं, दस्सामि ते गामवरानि पञ्च ॥
१११. कथच्छती कथमुपेति ठानं, वीथिस्स का न्हान [नहान (सी० पी०)] गतस्स होति ।
कथञ्चि सो न्हायति [नहायति (सी० पी०)] नागराजा, कथं विजानेमु गतिं गजस्स ॥
११२. तत्थेव सा पोक्खरणी अदूरे [अविदूरे (स्या० क०)], रम्मा सुतित्था च महोदिका [महोदका (स्या० क०)] च ।
सम्पुष्फिता भमरगणानुचिण्णा [किण्णा (कथचि)], एत्थ हि सो न्हायति नागराजा ॥
११३. सीसं नहातुप्पल [नहातो उप्पल (सी० स्या० पी०)] मालभारी, सब्बसेतो पुण्डरीकत्तचङ्गी ।
आमोदमानो गच्छति सन्निकेतं, पुरक्खत्वा महेसिं सब्बभदं ॥
११४. तत्थेव सो उग्गहेत्त्वान वाक्यं, आदाय तूणिञ्च धनुञ्च लुद्धो ।
वितुरियति [वितुरिय सो (सी० अट्ठ०)] सत्तगिरी ब्रहन्ते, सुवण्णपस्सं नाम गिरिं उळारं ॥
११५. आरुह्य सेलं भवनं किन्नरानं, ओलोकयी पब्बतपादमूलं ।
तत्थदसा मेघसमानवण्णं, निग्रोधराजं अट्ठसहस्सपादं ॥
११६. तत्थदसा कुञ्जरं छब्बिसाणं, सब्बसेतं दुप्पसहं परेभि ।
रक्खन्ति नं अट्ठसहस्सनागा, ईसादन्ता वातजवप्पहारिनो ॥
११७. तत्थदसा पोक्खरणिं अदूरे, रम्मं सुतित्थञ्च महोदिकञ्च ।
सम्पुष्फितं भमरगणानुचिण्णं, यत्थ हि सो न्हायति नागराजा ॥
११८. दिस्वान नागस्स गतिं ठितिञ्च, वीथिस्स या न्हानगतस्स होति ।
ओपातमागच्छि अनरियरूपो, पयोजितो चित्तवसानुगाय ॥
११९. खणित्वान कासुं फलकेहि छादयि, अत्तानमोधाय धनुञ्च लुद्धो ।
पस्सागतं पुथुसल्लेन नागं, समप्पयी दुक्कटकम्मकारी ॥
१२०. विद्धो च नागो कोज्जमनादि घोरं, सब्बे च [सब्बेव (सी० स्या० पी०)] नागा निन्दुं [निन्नादु (स्या०), निन्नादं (क०)] घोररूपं ।
तिणञ्च कट्ठञ्च रणं [चुण्णं (क० सी० पी०)] करोन्ता, धाविंसु ते अट्ठदिसा समन्ततो ॥
१२१. वधिस्समेतन्ति [वधिस्समेनन्ति (स्या०)] परामसन्तो, कासावमद्वक्खि धजं इसीनं ।
दुक्खेन फुट्ठस्सुदपादि सज्जा, अरहद्धजो सब्भि अवज्झरूपो ॥
१२२. अनिक्कसावो कासावं, यो वत्थं परिदहिस्सति [परिदहेस्सति (सी० पी०), परिधस्सति (कथचि)] ।

अपेतो दमसच्चेन, न सो कासावमरहति ॥

१२३.यो च वन्तकसावस्स, सीलेसु सुसमाहितो ।
उपेतो दमसच्चेन, स वे कासावमरहति ॥

१२४.समप्पितो पुथुसल्लेन नागो, अदुट्टचित्तो लुद्धकमज्झभासि ।
किमत्थयं किस्स वा सम्म हेतु, ममं वधी कस्स वायं पयोगो ॥

१२५.कासिस्स रज्जो महेसी भदन्ते, सा पूजिता राजकुले सुभद्दा ।
तं अद्दसा सा च ममं असंसि, दन्तेहि अत्थोति च मं [अत्थोति ममं (स्या० क०)] अवोच ॥

१२६.बहू हि मे दन्तयुगा उळारा, ये मे पितूनज्ज [पितुन्नप्पि (पी०)] पितामहानं ।
जानाति सा कोधना राजपुत्ती, वधत्थिका वेरमकासि बाला ॥

१२७.उट्ठेहि त्वं लुद्ध खरं गहेत्वा, दन्ते इमे छिन्द पुरा मरामि ।
वज्जासि तं कोधनं राजपुत्तिं, “नागो हतो हन्द इमस्स दन्ता” ॥

१२८.उट्ठाय सो लुद्धो खरं गहेत्वा, छेत्वान दन्तानि गजुत्तमस्स ।
वग्गू सुभे अप्पटिमे पथब्बा, आदाय पक्कामि ततो हि खिप्पं ॥

१२९.भयट्ठिता [भयट्ठिता (सी० पी०)] नागवधेन अट्ठा, ये ते नागा अट्ठ दिसा विधावुं ।
अदिस्वान [अदिस्व (सी० पी०)] पोसं गजपच्चमित्तं, पच्चागमुं येन सो नागराजा ॥

१३०.ते तत्थ कन्दित्वा रोदित्वान [रोदित्व (सी० पी०)] नागा, सीसे सके पंसुकं ओकिरित्वा ।
अगमंसु ते सब्बे सकं निकेतं, पुरक्खत्वा महेसिं सब्बभदं ॥

१३१.आदाय दन्तानि गजुत्तमस्स, वग्गू सुभे अप्पटिमे पथब्बा ।
सुवण्णराजीहि समन्तमोदरे, सो लुद्धको कासिपुरं उपागमि ।
उपनेसि सो राजकज्जाय दन्ते, नागो हतो हन्द इमस्स दन्ता ॥

१३२.दिस्वान दन्तानि गजुत्तमस्स, भत्तुप्पियस्स पुरिमाय जातिया ।
तत्थेव तस्सा हदयं अफालि, तेनेव सा कालमकासि बाला ॥

१३३.सम्बोधिपत्तो स [च (सी० स्या०), व (पी०)] महानुभावो, सितं अकासि परिसाय मज्झे ।
पुच्छिंसु भिक्खू सुविमुत्तचित्ता, नाकारणे पातुकरोन्ति बुद्धा ॥

१३४.यमद्दसाथ दहरिं कुमारिं, कासायवत्थं अनगारियं चरन्ति ।
सा खो तदा राजकज्जा अहोसि, अहं तदा नागराजा अहोसिं ॥

१३५.आदाय दन्तानि गजुत्तमस्स, वग्गू सुभे अप्पटिमे पथब्बा ।
यो लुद्धको कासिपुरं उपागमि, सो खो तदा देवदत्तो अहोसि ॥

१३६.अनावसूरं चिररत्तसंसितं, उच्चावचं [उचं नीचं (सी० स्या० पी०)] चरितमिदं पुराणं ।
वीतद्वरो वीतसोको विसल्लो, सयं अभिज्जाय अभासि बुद्धो ॥

१३७.अहं वो तेन कालेन, अहोसिं तत्थ भिक्खवो ।
नागराजा तदा होमि [होसिं (सी० स्या० पी०)], एवं धारेथ जातकन्ति ॥

छद्दन्तजातकं चतुत्थं ।

५१५. सम्भवजातकं (५)

१३८.रज्जञ्च पटिपन्नास्म, आधिपच्चं सुचीरत ।
महत्तं पत्तुमिच्छामि, विजेतुं पथविं इमं ॥

१३९.धम्मेन नो अधम्मेन, अधम्मो मे न रुच्चति ।
किच्चोव धम्मो चरितो, रज्जो होति सुचीरत ॥

१४०.इध चेवानिन्दिता येन, पेच्च येन अनिन्दिता ।
यसं देवमनुस्सेसु, येन पप्पोमु [पप्पेमु (सी० अट्ठ०)] ब्राह्मण ॥

१४१.योहं अत्थञ्च धम्मञ्च, कत्तुमिच्छामि ब्राह्मण ।
तं त्वं अत्थञ्च धम्मञ्च, ब्राह्मणक्खाहि पुच्छितो ॥

१४२.नाज्जत्र विधुरा राज, एतदक्खातुमरहति ।
यं त्वं अत्थञ्च धम्मञ्च, कत्तुमिच्छसि खत्तिय ॥

१४३.एहि खो पहितो गच्छ, विधुरस्स उपन्तिकं ।
निकखज्जिमं [निकखं रत्त (सी०), निकखमिमं (पी०)] सुवण्णस्स, हरं गच्छ सुचीरत ।
अभिहारं इमं दज्जा, अत्थधम्मानुसिट्ठिया ॥

१४४.स्वाधिप्पागा भारद्वाजो, विधुरस्स उपन्तिकं ।
तमद्दस महाब्रह्मा, असमानं सके घरे ॥

१४५.रज्जोहं पहितो दूतो, कोरब्बस्स यसस्सिनो ।
“अत्थं धम्मञ्च पुच्छेसि”, इच्चब्रवि युधिष्ठिलो ।
तं त्वं अत्थञ्च धम्मञ्च, विधुरक्खाहि पुच्छितो ॥

१४६. गङ्गं मे पिदहिस्सन्ति, न तं सक्कोमि ब्राह्मण ।
अपिधेतुं महासिन्धुं, तं कथं सो भविस्सति ॥

१४७. न ते सक्कोमि अक्खातुं, अत्थं धम्मञ्च पुच्छितो ।
भद्रकारो च मे पुत्तो, ओरसो मम अत्रजो ।
तं त्वं अत्थञ्च धम्मञ्च, गन्त्वा पुच्छस्सु ब्राह्मण ॥

१४८. स्वाधिप्पागा भारद्वाजो, भद्रकारस्सुपन्तिकं [भद्रकारस्स सन्तिकं (सी० स्या०)] ।
तमद्दस महाब्रह्मा, निसिन्नं सम्हि वेस्मनि ॥

१४९. रज्जोहं पहितो दूतो, कोरब्बस्स यसस्सिनो ।
“अत्थं धम्मञ्च पुच्छेसि”, इच्चब्रवि युधिद्धिलो ।
तं त्वं अत्थञ्च धम्मञ्च, भद्रकार पब्रूहि [ब्रवीहि (सी० पी०)] मे ॥

१५०. मंसकाजं [मंसकाचं (पी०)] अवहाय, गोधं अनुपतामहं ।
न ते सक्कोमि अक्खातुं, अत्थं धम्मञ्च पुच्छितो ॥

१५१. सञ्चयो [सज्जयो (सी० स्या० पी०)] नाम मे भाता, कनिद्धो मे सुचीरत ।
तं त्वं अत्थञ्च धम्मञ्च, गन्त्वा पुच्छस्सु ब्राह्मण ॥

१५२. स्वाधिप्पागा भारद्वाजो, सञ्चयस्स उपन्तिकं ।
तमद्दस महाब्रह्मा, निसिन्नं सम्हि वेस्मनि [परिसति (स्या०), परीसति (पी०)] ॥

१५३. रज्जोहं पहितो दूतो, कोरब्बस्स यसस्सिनो ।
“अत्थं धम्मञ्च पुच्छेसि”, इच्चब्रवि युधिद्धिलो ।
तं त्वं अत्थञ्च धम्मञ्च, सञ्चयक्खाहि पुच्छितो ॥

१५४. सदा मं गिलते [गिलती (सी०), गिलति (पी०)] मच्चु, सायं पातो सुचीरत ।
न ते सक्कोमि अक्खातुं, अत्थं धम्मञ्च पुच्छितो ॥

१५५. सम्भवो नाम मे भाता, कनिद्धो मे सुचीरत ।
तं त्वं अत्थञ्च धम्मञ्च, गन्त्वा पुच्छस्सु ब्राह्मण ॥

१५६. अब्भुतो वत भो धम्मो, नायं अस्माक रुच्चति ।
तयो जना पितापुत्ता, तेसु पज्जाय नो विदू ॥

१५७. न तं सक्कोमि अक्खातुं, अत्थं धम्मञ्च पुच्छिता ।
कथं नु दहरो जज्जा, अत्थं धम्मञ्च पुच्छितो ॥

१५८. मा नं दहरोति उज्जासि [मज्जासि (स्या० क०)], अपुच्छित्वान सम्भवं ।
पुच्छित्वा सम्भवं जज्जा, अत्थं धम्मञ्च ब्राह्मण ॥

१५९. यथापि चन्दो विमलो, गच्छं आकासधातुया ।
सब्बे तारागणे लोके, आभाय अतिरोचति ॥

१६०. एवम्पि दहरूपेतो, पज्जायोगेन सम्भवो ।
मा नं दहरोति उज्जासि, अपुच्छित्वान सम्भवं ।
पुच्छित्वा सम्भवं जज्जा, अत्थं धम्मञ्च ब्राह्मण ॥

१६१. यथापि रम्मको मासो, गिम्हानं होति ब्राह्मण ।
अतेवज्जेहि मासेहि, दुमपुप्फेहि सोभति ॥

१६२. एवम्पि दहरूपेतो, पज्जायोगेन सम्भवो ।
मा नं दहरोति उज्जासि, अपुच्छित्वान सम्भवं ।
पुच्छित्वा सम्भवं जज्जा, अत्थं धम्मञ्च ब्राह्मण ॥

१६३. यथापि हिमवा ब्रह्मे, पब्बतो गन्धमादनो ।
नानारुक्खेहि सञ्छन्नो, महाभूतगणालयो ।
ओसधेहि च दिब्बेहि, दिसा भाति पवाति च ॥

१६४. एवम्पि दहरूपेतो, पज्जायोगेन सम्भवो ।
मा नं दहरोति उज्जासि, अपुच्छित्वान सम्भवं ।
पुच्छित्वा सम्भवं जज्जा, अत्थं धम्मञ्च ब्राह्मण ॥

१६५. यथापि पावको ब्रह्मे, अच्चिमाली यसस्सिमा ।
जलमानो वने गच्छे [चरं कच्छे (पी०)], अनलो कण्हवत्तनी ॥

१६६. घतासनो धूमकेतु, उत्तमाहेवनन्दहो ।
निसीथे [निस्सीवे (स्या०), निसिवे (क०)] पब्बतग्गस्मिं, पट्टेधो [बहुतेजो (स्या० क०)] विरोचति ॥

१६७. एवम्पि दहरूपेतो, पज्जायोगेन सम्भवो ।
मा नं दहरोति उज्जासि, अपुच्छित्वान सम्भवं ।
पुच्छित्वा सम्भवं जज्जा, अत्थं धम्मञ्च ब्राह्मण ॥

१६८. जवेन भद्रं जानन्ति, बलिबद्धञ्च [बलिवद्धञ्च (सी० पी०)] वाहिये ।
दोहेन धेनुं जानन्ति, भासमानञ्च पण्डितं ॥

१६९. एवमपि दहरूपेतो, पञ्चायोगेन सम्भवो ।
मा नं दहरोति उज्जासि, अपुच्छित्वान सम्भवं ।
पुच्छित्वा सम्भवं जज्जा, अत्थं धम्मञ्च ब्राह्मण ॥

१७०. स्वाधिप्पागा भारद्वाजो, सम्भवस्स उपन्तिकं ।
तमद्दस महाब्रह्मा, कीळमानं बहीपुरे ॥

१७१. रज्जोहं पहितो दूतो, कोरब्बस्स यसस्सिनो ।
“अत्थं धम्मञ्च पुच्छेसि”, इच्चब्रवि युधिष्ठिलो ।
तं त्वं अत्थञ्च धम्मञ्च, सम्भवक्खाहि पुच्छितो ॥

१७२. तग्घ ते अहमक्खिस्सं, यथापि कुसलो तथा ।
राजा च खो तं जानाति, यदि काहति वा न वा ॥

१७३. “अज्ज सुवे”ति संसेय्य, रज्जा पुट्ठो सुचीरत ।
मा कत्वा अवसी राजा, अत्थे जाते युधिष्ठिलो ॥

१७४. अज्झत्तज्जेव संसेय्य, रज्जा पुट्ठो सुचीरत ।
कुम्मगं न निवेसेय्य, यथा मूळ्हो अचेतसो [अचेतनो (क०)] ॥

१७५. अत्तानं नातिवत्तेय्य, अधम्मं न समाचरे ।
अतित्थे नप्पतारेय्य, अनत्थे न युतो सिया ॥

१७६. यो च एतानि ठानानि, कत्तुं जानाति खत्तियो ।
सदा सो वट्ठते राजा, सुक्कपक्खेव चन्दिमा ॥

१७७. ज्ञातीनञ्च पियो होति, मित्तेसु च विरोचति ।
कायस्स भेदा सप्पज्जो, सगं सो उपपज्जतीति ॥

सम्भवजातकं पञ्चमं ।

५१६. महाकपिजातकं (६)

१७८. बाराणस्यं [बाराणस्सं (सी० पी०)] अहू राजा, कासीनं रट्ठवट्ठनो ।
मित्तामच्चपरिब्यूळ्हो, अगमासि मिगाजिनं [मिगाजिरं (सी०), मिगाचिरं (पी०)] ॥

१७९. तत्थ ब्राह्मणमद्दक्खि, सेतं चित्रं किलासिनं ।
विद्धस्तं कोविळारं, किसं धमनिसन्थतं ॥

१८०. परमकारुञ्जतं पत्तं, दिस्वा किच्छगतं नरं ।
अवच ब्यम्हितो राजा, “यक्खानं कतमो नुसि ॥
१८१. “हत्थपादा च ते सेता, ततो सेततरं [सेततरो (पी०)] सिर्रो ।
गत्तं कम्मासवण्णं ते, किलासबहुलो चसि ॥
१८२. “वट्टनावळि [वट्टनावलि (पी०)] सङ्कासा, पिट्ठि ते निन्नतुन्नता ।
काळपब्बाव [काळपब्बा च (स्या०), काळा पब्बा च (पी०)] ते अङ्गा, नाञ्जं पस्सामि एदिसं ॥
१८३. “उग्घट्टपादो तसितो, किसो धमनिसन्थतो ।
छातो आतत्तरूपोसि [आदित्तरूपोसि (क०), अतित्तरूपोसि (स्या० क० अट्ठ०)], कुतोसि कत्थ गच्छसि ॥
१८४. “दुद्दसी अप्पकारोसि, दुब्बण्णो भीमदस्सनो ।
जनेत्ति यापि ते माता, न तं इच्छेय्य पस्सितुं ॥
१८५. “किं कम्ममकरं [कम्ममकरा (सी० स्या० पी०)] पुब्बे, कं अवज्झं अघातयि ।
किब्बिसं यं करित्वान, इदं दुक्खं उपागमि” ॥
१८६. तग्घ ते अहमक्खिस्सं, यथापि कुसलो तथा ।
सच्चवादिज्झि लोकस्मिं, पसंसन्तीध पण्डिता ॥
१८७. एको चरं गोगवेसो, मूळ्हो अच्चसरिं वने ।
अरज्जे इरीणे [इरिणे (सी० स्या० पी०)] विवने, नानाकुञ्जरसेविते ॥
१८८. वाळमिगानुचरिते, विण्णनट्ठोस्मि कानने ।
अचरिं तत्थ सत्ताहं, खुप्पिपास [खुप्पिपासा (सी० पी०)] समप्पितो ॥
१८९. तत्थ तिन्दुकमद्दक्खिं, विसमट्ठं बुभुक्खितो ।
पपातमभिलम्बन्तं, सम्पन्नफलधारिनं ॥
१९०. वातस्सितानि भक्खेसिं, तानि रुच्चिंसु मे भुसं ।
अतित्तो रुक्खमारूहिं [मारूह (सी० स्या०)], तत्थ हेस्सामि आसितो ॥
१९१. एकं मे भक्खितं आसि, दुतियं अभिपत्थितं ।
ततो सा भज्जथ साखा, छिन्ना फरसुना विय ॥
१९२. सोहं सहाव साखाहि, उद्धंपादो अवंसिरो ।
अप्पतिट्ठे अनालम्बे, गिरिदुग्गस्मि पापतं ॥

- १९३.यस्मा च वारि गम्भीरं, तस्मा न समपज्जिसं [समपज्जिसं (सी०), समभज्जिसं (पी०)] ।
तत्थ सेसिं निरानन्दो, अनूना [अनाथो (सी०)] दस रत्तियो ॥
- १९४.अथेत्य कपि मागच्छि [मागच्छि (स्या० क०)], गोणङ्गुलो दरीचरो ।
साखाहि साखं विचरन्तो, खादमानो दुमप्फलं ॥
- १९५.सो मं दिस्वा किसं पण्डुं, कारुज्जमकरं मयि ।
अम्भो को नाम सो एत्थ, एवं दुक्खेन अट्ठितो ॥
- १९६.मनुस्सो अमनुस्सो वा, अत्तानं मे पवेदय ।
तस्सज्जलिं पणामेत्वा, इदं वचनमब्रविं ॥
- १९७.मनुस्सोहं ब्यसम्पत्तो [वसम्पत्तो (स्या० क०)], सा मे नत्थि इतो गति ।
तं वो वदामि भद्दं वो, त्वज्ज मे सरणं भव ॥
- १९८.गरुं [गरु (सी० पी०)] सिलं गहेत्वान, विचरी [विचरि (पी०)] पब्बते कपि ।
सिलाय योगं कत्वान, निसभो एतदब्रवि ॥
- १९९.एहि मे पिट्ठिमारुह, गीवं गणहाहि बाहुभि ।
अहं तं उद्धरिस्सामि, गिरिदुग्गत वेगसा ॥
- २००.तस्स तं वचनं सुत्वा, वानरिन्दस्स सिरीमतो ।
पिट्ठिमारुह धीरस्स, गीवं बाहाहि अग्गहिं ॥
- २०१.सो मं ततो समुट्ठासि, तेजस्सी [तेजसी (स्या० पी० क०)] बलवा कपि ।
विहज्जमानो किच्छेन, गिरिदुग्गत वेगसा ॥
- २०२.उद्धरित्वान मं सन्तो, निसभो एतदब्रवि ।
इद्धं मं सम्म रक्खस्सु, पस्सुपिस्सं मुहुत्तकं ॥
- २०३.सीहा ब्यग्घा च दीपी च, अच्छकोकतरच्छयो ।
ते मं पमत्तं हिंसेय्युं, ते त्वं दिस्वा निवारय [दिस्वान वारय (पी०)] ॥
- २०४.एवं मे परित्तातून [परित्तातून (क०)], पस्सुपि सो मुहुत्तकं ।
तदाहं पापिकं दिट्ठिं, पटिलच्छिं अयोनिसो ॥
- २०५.भक्खो अयं मनुस्सानं, यथा चज्जे वने मिगा ।
यं नूनिमं वधित्वान, छातो खादेय्य वानरं ॥

२०६. असितो [आसिको (पी०)] च गमिस्सामि, मंसमादाय सम्बलं ।
कन्तारं नित्थरिस्सामि, पाथेय्यं मे भविस्सति ॥
२०७. ततो सिलं गहेत्वान, मत्थकं सन्निताळयिं ।
मम गत्त [भत्त (सी० स्या०), हत्थ (पी०)] किलन्तस्स, पहारो दुब्बलो अहु ॥
२०८. सो च वेगेनुदप्पत्तो, कपि रुहिर [रुधिर (सी०)] मक्खितो ।
अस्सुपुण्णेहि नेत्तेहि, रोदन्तो मं उदिक्खति ॥
२०९. माय्योमं करि भदन्ते, त्वज्ज नामेदिसं करि ।
त्वज्ज खो नाम दीघावु [दीघायु (पी०)], अज्जे [अज्जं (पी०)] वारेतुमरहसि ॥
२१०. अहो वत रे पुरिस, ताव दुक्करकारक ।
एदिसा विसमा दुग्गा, पपाता उद्धतो [उद्धटो (पी०)] मया ॥
२११. आनीतो परलोकाव, दुब्भेय्यं मं अमज्जथ ।
तं तेन पापधम्मेन, पापं पापेन चिन्तितं ॥
२१२. मा हेव त्वं अधम्मट्ठ, वेदनं कटुकं फुसि ।
मा हेव पापकम्मं तं, फलं वेळुवं तं वधि ॥
२१३. तयिमे नत्थि विस्सासो, पापधम्म असज्जत [पापधम्मं अमज्जथ (पी०)] ।
एहि मे पिड्डितो गच्छ, दिस्समानोव सन्तिके ॥
२१४. मुत्तोसि हत्था वाळानं, पत्तोसि मानुसिं पदं ।
एस मग्गो अधम्मट्ठ, तेन गच्छ यथासुखं ॥
२१५. इदं वत्वा गिरिचरो, रहदे [रुहिरं (स्या० क०)] पक्खल्य मत्थकं ।
अस्सूनि सम्पमज्जित्वा, ततो पब्बतमारुहि ॥
२१६. सोहं तेनाभिसत्तोस्मि, परिळाहेन अट्टितो ।
डहमानेन गत्तेन, वारिं पातुं उपागमिं ॥
२१७. अग्गिना विय सन्तत्तो, रहदो रुहिरमक्खितो ।
पुब्बलोहितसङ्कासो, सब्बो मे समपज्जथ ॥
२१८. यावन्तो उदबिन्दूनि, कायस्मिं निपत्तिं सु मे ।
तावन्तो गण्ड [गण्डू (सी० पी०), गण्डु (स्या०)] जायेथ, अद्धबेलुवसादिसा ॥

२१९.पभिन्ना पग्घरिंसु मे, कुणपा पुब्बलोहिता ।
येन येनेव गच्छामि, गामेसु निगमेसु च ॥

२२०.दण्डहत्या निवारन्ति, इत्थियो पुरिसा च मं ।
ओक्किता [ओकिण्णा (सी०)] पूतिगन्धेन, मास्सु ओरेन आगमा [मागमा (सी० पी०)] ॥

२२१.एतादिसं इदं दुक्खं, सत्त वस्सानि दानि मे ।
अनुभोमि सकं कम्मं, पुब्बे दुक्कटमत्तनो ॥

२२२.तं वो वदामि भद्वन्ते [भद्वं वो (सी० पी०)], यावन्तेत्थ समागता ।
मास्सु मित्तान [मित्तानं (सी० पी०)] दुब्भित्थो, मित्तदुब्भो हि पापको ॥

२२३.कुट्टी किलासी भवति, यो मित्तानिध दुब्भति [यो मित्तानं इधद्दुभि (सी० अट्ठ०), यो मित्तानं इध दुब्भति (पी०)] ।
कायस्स भेदा मित्तद्दु [मित्तदुब्भी (स्या० क०)], निरयं सोपपज्जतीति [सो उपपज्जतीति (सी० स्या० पी०)] ॥

महाकपिजातकं छट्ठं ।

५१७. दकरक्खसजातकं (७)

२२४.सचे वो वुहमानानं, सत्तन्नं उदकण्णवे ।
मनुस्सबलिमेसानो, नावं गण्हेय्य रक्खसो ।
अनुपुब्बं कथं दत्त्वा, मुज्जेसि दकरक्खसा [दकरक्खतो (पी०)] ॥

२२५.मातरं पठमं दज्जं, भरियं दत्त्वान भातरं ।
ततो सहायं दत्त्वान, पच्चमं दज्जं [दज्ज (स्या०)] ब्राह्मणं ।
छट्ठाहं दज्जमत्तानं, नेव दज्जं महोसधं ॥

२२६.पोसेता ते जनेत्ती च, दीघरत्तानुकम्पिका ।
छब्भी तयि पदुस्सति [पदुट्ठस्मिं (सी० स्या०)], पण्डिता अत्थदस्सिनी ।
अज्जं उपनिसं कत्त्वा, वधा तं परिमोचयि ॥

२२७.तं तादिसिं [तादिसं (क०)] पाणददिं, ओरसं गब्भधारिणिं [गब्भधारिणिं (सी० स्या०)] ।
मातरं केन दोसेन, दज्जासि दकरक्खिनो [दकरक्खतो (पी०)] ॥

२२८.दहरा वियलङ्कारं, धारेति अपिळन्धनं ।
दोवारिके अनीकट्ठे, अतिवेलं पजग्घति [सज्जग्घति (क०)] ॥

२२९.अथोपि पटिराजूनं, सयं दूतानि सासति ।

मातरं तेन दोसेन, दज्जाहं दकरक्खिनो ॥

२३०.इत्थिगुम्बस्स पवरा, अच्चन्तं पियभाणिनी [अच्चन्तपियवादिनी (सी० पी०)] ।
अनुग्गता [अनुब्बता (स्या०), अनुपुब्बता (क०)] सीलवती, छायाव अनपायिनी ॥

२३१.अक्कोधना पुज्जवती [पुज्जवती (सी० पी०)], पण्डिता अत्थदस्सिनी ।
उब्बरिं [उप्परिं (सी०)] केन दोसेन, दज्जासि दकरक्खिनो ॥

२३२.खिट्ठारतिसमापन्नं, अनत्थवसमागतं ।
सा मं सकान पुत्तानं, अयाचं याचते धनं ॥

२३३.सोहं ददामि सारत्तो [सारत्तो (स्या०)], बहुं उच्चावचं धनं ।
सुदुच्चजं चजित्वान, पच्छा सोचामि दुम्मनो ।
उब्बरिं तेन दोसेन, दज्जाहं दकरक्खिनो ॥

२३४.येनोचिता जनपदा [जानपदा (सी० स्या० पी०)], आनीता च पटिग्गहं ।
आभतं पररज्जेभि, अभिट्ठाय बहुं धनं ॥

२३५.धनुग्गहानं पवरं, सूरं तिखिणमन्तिनं ।
भातरं केन दोसेन, दज्जासि दकरक्खिनो ॥

२३६.येनोचिता [मयोचिता (सी०), मयाचिता (पी०)] जनपदा, आनीता च पटिग्गहं ।
आभतं पररज्जेभि, अभिट्ठाय बहुं धनं ॥

२३७.धनुग्गहानं पवरो, सूरु तिखिणमन्ति च [तिखिणमन्तिनो (क०)] ।
मयायं [मया सो (सी० पी०)] सुखितो राजा, अतिमज्जति दारको ॥

२३८.उपट्ठानम्पि मे अय्ये, न सो एति यथा पुरे ।
भातरं तेन दोसेन, दज्जाहं दकरक्खिनो ॥

२३९.एकरत्तेन उभयो, त्वज्जेव धनुसेख च [धनुसेखवा (सी० स्या० पी०)] ।
उभो जातेत्थ पज्जाला, सहाया सुसमावया ॥

२४०.चरिया तं अनुबन्धित्थो [अनुबन्धो (क०)], एकदुक्खसुखो तव ।
उस्सुक्को ते दिवारत्तिं, सब्बकिच्चेसु ब्यावटो ।
सहायं केन दोसेन, दज्जासि दकरक्खिनो ॥

२४१.चरिया मं अयं [चरियाय अयं (सी० पी०)] अय्ये, पजग्घित्थो [सज्जग्घित्थो (स्या०)] मया सह ।

अज्जापि तेन वण्णेन, अतिवेलं पजग्घति ॥

२४२ उब्बरियापिहं अय्ये, मन्तयामि रहोगतो ।

अनामन्तो [अनामन्ता (सी०)] पविसति, पुब्बे अप्पटिवेदितो ॥

२४३ लद्धद्वारो [लद्धवारो (सी० पी०)] कतोकासो, अहिरिकं अनादरं ।

सहायं तेन दोसेन, दज्जाहं दकरक्खिनो ॥

२४४ कुसलो सब्बनिमित्तानं, रुतञ्जू [रुदञ्जू (सी० स्या० पी०)] आगतागमो ।

उप्पाते सुपिने युत्तो, निय्याने च पवेसने ॥

२४५ प्रद्वो [प्रद्वो (सी० पी०)] भूमन्तलिक्खस्मिं, नक्खत्तपदकोविदो ।

ब्राह्मणं केन दोसेन, दज्जासि दकरक्खिनो ॥

२४६ प्ररिसायम्पि मे अय्ये, उम्मीलित्वा उदिव्खति ।

तस्मा अच्चभमुं लुद्धं, दज्जाहं दकरक्खिनो ॥

२४७ ससमुद्दपरियायं, महिं सागरकुण्डलं ।

वसुन्धरं आवससि, अमच्चपरिवारितो ॥

२४८ चातुरन्तो महारद्वो, विजितावी महब्बलो ।

पथब्बा एकराजासि, यसो ते विपुलं गतो ॥

२४९ सोळसित्थिसहस्सानि, आमुत्तमणिकुण्डला ।

नानाजनपदा नारी, देवकञ्जूपमा सुभा ॥

२५० एवं सब्बङ्गसम्पन्नं, सब्बकामसमिद्धिनं ।

सुखितानं पियं दीघं, जीवितं आहु खत्तिय ॥

२५१ अथ त्वं केन वण्णेन, केन वा पन हेतुना ।

पण्डितं अनुरक्खन्तो, पाणं चजसि दुच्चजं ॥

२५२ यतोपि आगतो अय्ये, मम हत्थं महोसधो ।

नाभिजानामि धीरस्स, अनुमत्तम्पि दुक्कटं ॥

२५३ सचे च किस्मिच्च काले, मरणं मे पुरे सिया ।

सो मे पुत्ते [पुत्ते च मे (सी० स्या० पी०)] पपुत्ते च, सुखापेय्य महोसधो ॥

२५४ अनागतं पच्चुप्पन्नं, सब्बमत्थम्पि पस्सति [सब्बमत्थं विपस्सति (सी० स्या० पी०)] ।
अनापराधकम्मन्तं, न दज्जं दकरक्खिनो ॥

२५५ इदं सुणाथ पञ्चाला, चूळनेय्यस्स [चूळनीयस्स (सी०)] भासितं ।
पण्डितं अनुरक्खन्तो, पाणं चजति दुच्चजं ॥

२५६ मातु भरियाय भातुच्च, सखिनो ब्राह्मणस्स च ।
अत्तनो चापि पञ्चालो, छन्नं चजति जीवितं ॥

२५७ एवं महत्थिका [खहिद्धिया (स्या०), महिद्धिका (क०)] पज्जा, निपुणा साधुचिन्तिनी ।
दिट्ठधम्महितत्थाय, सम्परायसुखाय चाति ॥

दकरक्खसजातकं सत्तमं ।

५१८. पण्डरनागराजजातकं (८)

२५८ विकिण्णवाचं अनिगुह [अनिगूळ्ह (पी०)] मन्तं, असज्जतं अपरिचक्खितारं [अपरिरक्खितारं (क०)] ।
भयं तमन्वेति सयं अबोधं, नागं यथा पण्डरकं सुपण्णो [सुवण्णो (क०)] ॥

२५९ यो गुहमन्तं परिरक्खनेय्यं, मोहा नरो संसति हासमानो [भासमानो (पी०)] ।
तं भिन्नमन्तं भयमन्वेति खिप्पं, नागं यथा पण्डरकं सुपण्णो ॥

२६० नानुमित्तो गरुं अत्थं, गुहं वेदितुमरहति ।
सुमित्तो च असम्बुद्धं, सम्बुद्धं वा अनत्थ वा ॥

२६१ विस्सासमापज्जिमहं अचेलं [अचेलो (सी० पी०)], समणो अयं सम्मतो भावित्तो ।
तस्साहमक्खिं विवरिं [विवरं (सी०)] गुहमत्थं, अतीतमत्थो कपणं [कपणो (पी०)] रुदामि ॥

२६२ तस्साहं परमं [पुरिमं (सी०)] ब्रह्मे गुहं, वाचज्झि मं नासक्खिं [नासक्खि (पी०)] संयमेतुं ।
तप्पक्खतो हि भयमागतं ममं, अतीतमत्थो कपणं रुदामि ॥

२६३ यो वे नरो सुहदं मज्जमानो, गुहमत्थं संसति दुक्कुलीने ।
दोसा भया अथवा रागरत्ता [रागरत्तो (सी० स्या० पी०)], पल्लित्थितो [पल्लित्थो (पी०), पल्लित्तितो (क०)]
बालो असंसयं सो ॥

२६४ तिरोक्खवाचो असतं पविट्ठो, यो सङ्गतीसु मुदीरेति वाक्यं ।
आसीविसो दुम्मुखोत्थाहु तं नरं, आरा आरा [आरा अरा (पी०)] संयमे तादिसम्हा ॥

२६५.अन्नं पानं कासिक [कासिकं (पी०)] चन्दनञ्च, मनापित्थियो मालमुच्छादनञ्च ।
ओहाय गच्छामसे सब्बकामे, सुपण्ण पाणूपगताव त्यम्हा ॥

२६६.को नीध तिण्णं गरहं उपेति, अस्मिंथ लोके पाणभू नागराज ।
समणो सुपण्णो अथ वा त्वमेव, किं कारणा पण्डरकग्गहीतो ॥

२६७.समणोति मे सम्मतत्तो अहोसि, पियो च मे मनसा भावितत्तो ।
तस्साहमक्खिं विवरिं गुहमत्थं, अतीतमत्थो कपणं रुदामि ॥

२६८.न चत्थि सत्तो अमरो पथब्बा, पज्जाविधा नत्थि न निन्दितब्बा ।
सच्चेन धम्मेन धितिया [धिया (सी० पी०)] दमेन, अलब्भमब्बाहरती नरो इध ॥

२६९.मातापिता परमा बन्धवानं, नास्स ततियो अनुकम्पकत्थि ।
तेसम्पि गुहं परमं न संसे, मन्तस्स भेदं परिसङ्कमानो ॥

२७०.मातापिता भगिनी भातरो च, सहाया वा यस्स होन्ति सपक्खा ।
तेसम्पि गुहं परमं न संसे, मन्तस्स भेदं परिसङ्कमानो ॥

२७१.भरिया चे पुरिसं वज्जा, कोमारी पियभाणिनी ।
पुत्तरूपयसूपेता, जातिसङ्गपुरक्खता, तस्सापि गुहं परमं न संसे ।
मन्तस्स भेदं परिसङ्कमानो ॥

२७२.गुहमत्थं [गुहमत्थं (क०)] विवरेय्य, रक्खेय्य नं यथा निधिं ।
न हि पातुकतो साधु, गुहो अत्थो पजानता ॥

२७३.थिया गुहं न संसेय्य, अमित्तस्स च पण्डितो ।
यो चामिसेन संहिरो, हदयत्थेनो च यो नरो ॥

२७४.गुहमत्थं असम्बुद्धं, सम्बोधयति यो नरो ।
मन्तभेदभया तस्स, दासभूतो तित्तिक्खति ॥

२७५.ग्रावन्तो पुरिसस्सत्थं, गुहं जानन्ति मन्तिनं ।
तावन्तो तस्स उब्बेगा, तस्मा गुहं न विस्सजे ॥

२७६.विविच्च भासेय्य दिवा रहस्सं, रत्तिं गिरं नातिवेलं पमुज्जे ।
उपस्सुतिका हि सुणन्ति मन्तं, तस्मा मन्तो खिप्पमुपेति भेदं ॥

२७७.यथापि अस्स [अयो (स्या०), अय (क०)] नगरं महन्तं, अद्वारकं [आळारकं (पी०)] आयसं भद्दसालं ।

समन्तखातापरिखाउपेतं, एवम्पि मे ते इध गुह्यमन्ता ॥

२७८. ग्रे गुह्यमन्ता अविकिण्णवाचा, दळ्हा सदत्थेसु नरा दुजिह्व [दुजिह्व (स्या० पी०)] ।
आरा अमिन्ता ब्यवजन्ति तेहि, आसीविसा वा रिव सत्तुसङ्गा [सत्तुसङ्गा (सी० स्या०)] ॥

२७९. हित्वा घरं पब्बजितो अचेलो, नग्गो मुण्डो चरति घासहेतु ।
तम्हि [तम्ही (पी०)] नु खो विवरिं गुह्यमत्थं, अत्था च धम्मा च अपगगतम्हा [अपागतम्हा (सी०), अपगतम्हा (स्या०), अवागतम्हा (पी०)] ॥

२८०. कथं करो होति सुपण्णराज, किंसीलो केन वतेन वत्तं ।
समणो चरं हित्वा ममायितानि, कथं करो सग्गमुपेति ठानं ॥

२८१. हरिया तितिक्खाय दमेनुपेतो [दमेन खन्तिया (सी० स्या० पी०)], अक्कोधनो पेसुणियं पहाय ।
समणो चरं हित्वा ममायितानि, एवं करो सग्गमुपेति ठानं ॥

२८२. माताव पुत्तं तरुणं तनुज्जं [तनूजं (सी०)], सम्फस्सता [सम्पस्स तं (सी० पी०)] सब्बगतं फरेति ।
एवम्पि मे त्वं पातुरहु दिजिन्द, माताव पुत्तं अनुकम्पमानो ॥

२८३. हन्दज्ज त्वं मुज्ज [मुच्च (सी०)] वधा दुजिह्व, तयो हि पुत्ता न हि अज्जो अत्थि ।
अन्तेवासी दिन्नको अत्रजो च, रज्जस्सु [रजस्सु (सी० स्या० पी०)] पुत्तज्जतरो मे अहोसि ॥

२८४. इच्चेव वाक्यं विसज्जी सुपण्णो, भुम्यं पतिट्ठाय दिजो दुजिह्वं ।
मुत्तज्ज त्वं सब्बभयातिवत्तो, थलूदके होहि मयाभिगुत्तो ॥

२८५. आतङ्किनं यथा कुसलो भिसक्को, पिपासितानं रहदोव सीतो ।
वेस्मं यथा हिमसीतट्टितानं [हिमसिसिरट्टितानं (पी०)], एवम्पि ते सरणमहं भवामि ॥

२८६. सन्धिं कत्वा अमित्तेन, अण्डजेन जलाबुज ।
विवरिय दाठं सेसि, कुतो तं भयमागतं ॥

२८७. सङ्केथेव अमित्तिस्मिं, मित्तिस्मिम्पि न विस्ससे ।
अभया भयमुप्पन्नं, अपि मूलानि कन्तति ॥

२८८. कथं नु विस्ससे त्यम्हि, येनासि कलहो कतो ।
निच्चयत्तेन ठातब्बं, सो दिसब्भि [सो दिसम्हि (पी०)] न रज्जति ॥

२८९. विस्सासये न च तं [नं (सी० स्या० पी०)] विस्सयेय्य, असङ्कितो सङ्कितो च [असङ्कितो च सङ्कितो (सी० पी०)]
भवेय्य ।

तथा तथा विञ्जू परक्कमेय्य, यथा यथा भावं परो न जञ्जा ॥

२९०.ते देववण्णा [देववण्णी (पी०)] सुखुमालरूपा, उभो समा सुजया [सुजयो (सी० स्या० पी०)] पुञ्जखन्धा [पुञ्जगन्धा (पी०)] ।

उपागमुं करम्मियं [कादम्बियं (सी०), कारम्बियं (पी०)] अचेलं, मिस्सीभूता अस्सवाहाव नागा ॥

२९१.ततो हवे पण्डरको अचेलं, सयमेवुपागम्म इदं अवोच ।

मुत्तज्जहं सब्भयातिवत्तो, न हि [ह (पी०)] नून तुय्हं मनसो पियम्हा ॥

२९२.पियो हि मे आसि सुपण्णराजा, असंसयं पण्डरकेन सच्चं ।

सो रागरत्तोव अकासिमेतं, पापकम्मं [पापं कम्मं (सी० पी०)] सम्पजानो न मोहा ॥

२९३.न मे पियं अप्पियं वापि होति, सम्पस्सतो लोकमिमं परञ्च ।

सुसञ्जतान्हि वियञ्जनेन, असञ्जतो लोकमिमं चरासि ॥

२९४.अरियावकासोसि अनरियोवासि [अनरियो चासि (सी० पी०)], असञ्जतो सञ्जतसन्निकासो ।

कण्हाभिजातिकोसि अनरियरूपो, पापं बहुं दुच्चरितं अचारि ॥

२९५.अदुडुस्स तुवं दुब्भि, दुब्भी [दूभि, दूभी (पी०)] च पिसुणो चसि ।

एतेन सच्चवज्जेन, मुद्धा ते फलतु सत्तथा ॥

२९६.तस्मा हि मित्तानं न दुब्भितब्बं, मित्तदुब्भा [मित्तदुब्भा हि (स्या०)] पापियो नत्थि अञ्जो ।

आसित्तसत्तो निहतो पथव्या, इन्दस्स वाक्येन हि संवरो हतोति ॥

पण्डरनागराजजातकं [पण्डरकजातकं (सी० स्या० पी०)] अट्ठमं ।

५१९. सम्बुलाजातकं (९)

२९७.का वेधमाना गिरिकन्दरायं, एका तुवं तिड्डसि संहितूरु [सञ्जतूर (सी० पी०), सञ्चितूरु (स्या०)] ।

पुट्ठासि मे पाणिपमेय्यमज्झे, अक्खाहि मे नामञ्च बन्धवे च ॥

२९८.ओभासयं वनं रम्मं, सीहब्यग्घनिसेवितं ।

का वा त्वमसि कल्याणि, कस्स वा त्वं सुमज्झिमे ।

अभिवादेमि तं भदे, दानवाहं नमत्थु ते ॥

२९९.यो पुत्तो कासिराजस्स, सोत्थिसेनोति तं विदू ।

तस्साहं सम्बुला भरिया, एवं जानाहि दानव ।

अभिवादेमि तं भन्ते [भदन्ते (सी० स्या०)], सम्बुलाहं नमत्थु ते ॥

- ३००.वेदेहपुत्तो भदन्ते, वने वसति आतुरो ।
तमहं रोगसम्मत्तं, एका एकं उपट्ठहं [उपट्ठहिं (सी०)] ॥
- ३०१.अहञ्च वनमुञ्छाय, मधुमंसं मिगाबिलं [मिगाविलं (सी०)] ।
यदा हरामि तं भक्खो, तस्स नूनज्ज नाधति [नाधति (क०)] ॥
- ३०२.किं वने राजपुत्तेन, आतुरेन करिस्ससि ।
सम्बुले परिचिण्णेन, अहं भत्ता भवामि ते ॥
- ३०३.सोकट्टाय दुरत्ताय, किं रूपं विज्जते मम ।
अज्जं परियेस भदन्ते, अभिरूपतरं मया ॥
- ३०४.एहिमं गिरिमारुह, भरिया मे [मय्हं (सी० स्या० पी०)] चतुस्सता ।
तासं त्वं पवरा होहि, सब्बकामसमिद्धिनी ॥
- ३०५.नून [ननु (सी० स्या० पी० क०)] तारकवण्णाभे [हाटकवण्णाभे (पी०)], यं किञ्चि मनसिच्छसि ।
सब्बं तं पचुरं मय्हं, रमस्स्वज्ज [रमसुज्ज (सी० स्या०)] मया सह ॥
- ३०६.नो चे तुवं महेसेय्यं, सम्बुले कारयिस्ससि ।
अलं त्वं पातरासाय, पण्हे [मज्जे (सी० पी०)] भक्खा भविस्ससि ॥
- ३०७.तज्ज सत्तजटो लुट्ठो, कळारो पुरिसादको ।
वने नाथं अपस्सन्तिं, सम्बुलं अग्गही भुजे ॥
- ३०८.अधिपन्ना पिसाचेन, लुट्ठेनामिसचक्खुना ।
सा च सत्तुवसम्पत्ता, पतिमेवानुसोचति ॥
- ३०९.न मे इदं तथा दुक्खं, यं मं खादेय्य रक्खसो ।
यज्ज मे अय्यपुत्तस्स, मनो हेस्सति अज्जथा ॥
- ३१०.न सन्ति देवा पवसन्ति नून, न हि नून सन्ति इध लोकपाला ।
सहसा करोन्तानमसज्जतानं, न हि नून सन्ति पटिसेधितारो ॥
- ३११.इत्थीनमेसा पवरा यसस्सिनी, सन्ता समा अगिरिवुग्गतेजा ।
तज्जे तुवं रक्खसादेसि कज्जं, मुट्ठा च हि सत्तथा ते फलेय्य ।
मा त्वं दही [जही (पी०)] मुज्ज पतिब्बताय [पतिब्बता सा (सी०), पतिब्बता या (पी०)] ॥
- ३१२.सा च अस्सममागच्छि, पमुत्ता पुरिसादका ।

नीळं [निडुं (स्या० क०)] पळिनं सकुणीव [फलिनसकुणीव (सी० स्या० पी०)], गतसिङ्गं व आलयं ॥

३१३.सा तत्थ परिदेवेसि, राजपुत्ती यसस्सिनी ।

सम्बुला उतुमत्तक्खा, वने नाथं अपस्सन्ती [अपस्सती (सी०)] ॥

३१४.समणे ब्राह्मणे वन्दे, सम्पन्नचरणे इसे ।

राजपुत्तं अपस्सन्ती, तुम्हंम्हि [तुम्हं हि (पी०)] सरणं गता ॥

३१५.वन्दे सीहे च ब्यग्घे च, ये च अज्जे वने मिगा ।

राजपुत्तं अपस्सन्ती, तुम्हंम्हि सरणं गता ॥

३१६.तिणा [तिण (पी०)] लतानि ओसध्यो, पब्बतानि वनानि च ।

राजपुत्तं अपस्सन्ती, तुम्हंम्हि सरणं गता ॥

३१७.वन्दे इन्दीवरीसामं, रत्तिं नक्खत्तमालिनिं ।

राजपुत्तं अपस्सन्ती, तुम्हंम्हि सरणं गता ॥

३१८.वन्दे भागीरथिं गङ्गं, सवन्तीनं पटिग्गहं ।

राजपुत्तं अपस्सन्ती, तुम्हंम्हि सरणं गता ॥

३१९.वन्दे अहं पब्बतराजसेट्ठं, हिमवन्तं सिलुच्चयं ।

राजपुत्तं अपस्सन्ती, तुम्हंम्हि सरणं गता ॥

३२०.अतिसायं वतागच्छि, राजपुत्ति यसस्सिनि ।

केन नुज्ज समागच्छि [समागच्छि (सी० पी०)], को ते पियतरो मया ॥

३२१.इदं खोहं तदावोचं [तदवोचं (सी० स्या०)], गहिता तेन सत्तुना ।

न मे इदं तथा दुक्खं, यं मं खादेय्य रक्खसो ।

यज्ज मे अय्यपुत्तस्स, मनो हेस्सति अज्जथा ॥

३२२.चोरीनं बहुबुद्धीनं, यासु सच्चं सुदुल्लभं ।

थीनं भावो दुराजानो, मच्छस्सेवोदके गतं ॥

३२३.तथा मं सच्चं पालेतु, पालयिस्सति चे ममं ।

यथाहं नाभिजानामि, अज्जं पियतरं तथा ।

एतेन सच्चवज्जेन, ब्याधि ते वूपसम्मत्तु ॥

३२४.ये कुज्जरा सत्तसता उळारा, रक्खन्ति रत्तिन्दिवमुय्युतावुधा ।

धनुग्गहानञ्च सतानि सोळस, कथंविधे पस्ससि भद्दे सत्तवो ॥

३२५.अलङ्कतायो पदुमुत्तरत्तचा, विरागिता पस्सति हंसगगारा ।

तासं सुणित्वा मितगीतवादिनं [मितगीतवादिनं (पी०)], न दानि मे तात तथा यथा पुरे ॥

३२६.सुवण्णसंकच्चधरा सुविग्गहा, अलङ्कता मानुसियच्छरूपमा ।

सेनोपिया [सेनूपिया (पी०)] तात अनिन्दितङ्गियो, खत्तियकज्जा पटिलोभयन्ति [पटिलाभयन्ति (पी०)] नं ॥

३२७.सचे अहं तात तथा यथा पुरे, पतिं तमुज्जाय पुना वने भरे ।

सम्मानये मं न च मं विमानये, इतोपि मे तात ततो वरं सिया ॥

३२८.यमन्नपाने विपुलस्मि ओहिते, नारी विमट्टाभरणा अलङ्कता ।

सब्बङ्गुपेता [पञ्चङ्गुपेता (सी० स्या० पी०)] पतिनो च अप्पिया, अबज्झ [अवज्झ (स्या०), आबज्झ (पी०)] तस्सा मरणं ततो वरं ॥

३२९.अपि चे दलिद्वा कपणा अनाळ्हिया, कटादुतीया पतिनो च सा पिया ।

सब्बङ्गुपेतायपि अप्पियाय, अयमेव सेय्या [सेय्यो (स्या० क०)] कपणापि या पिया [कपणापि या (क०)] ॥

३३०.सुदुल्लभित्थी पुरिसस्स या हिता, भत्तित्थिया दुल्लभो यो हितो च ।

हिता च ते सीलवती च भरिया, जनिन्द धम्मं चर सम्बुलाय ॥

३३१.सचे तुवं विपुले लद्धभोगे, इस्सावतिण्णा मरणं उपेसि ।

अहञ्च ते भद्दे इमा राजकज्जा [इमा च कज्जा (पी०)], सब्बे [सब्बेव (सी० स्या० पी०)] ते वचनकरा भवामाति ॥

सम्बुलाजातकं नवमं ।

५२०. गन्धतिन्दुकजातकं (१०)

३३२.अप्पमादो अमतं पदं [अमतपदं (सी० पी०)], पमादो मच्चुनो पदं ।

अप्पमत्ता न मीयन्ति, ये पमत्ता यथा मता ॥

३३३.मदा पमादो जायेथ, पमादा जायते खयो ।

खया पदोसा [खया च दोसा (सी०)] जायन्ति, मा पमादो [मा मदो (सी० स्या० पी०)] भरतूसभ [भारधूसभ (क०)] ॥

३३४.बहू हि खत्तिया जीना, अत्थं रट्ठं पमादिनो ।

अथोपि गामिनो गामा, अनगारा अगारिनो ॥

३३५ खत्तियस्स पमत्तस्स, रट्ठस्मिं रट्ठवट्ठन ।
सब्बे भोगा विनस्सन्ति, रज्जो तं वुच्चते अघं ॥

३३६ नेस धम्मो महाराज, अतिवेलं पमज्जसि ।
इद्धं फीतं जनपदं, चोरा विद्धंसयन्ति नं ॥

३३७ न ते पुत्ता भविस्सन्ति, न हिरज्जं न धानियं [न हिरज्जनिधानिया (क०)] ।
रट्ठे विलुप्पमानम्हि, सब्बभोगेहि जिय्यसि ॥

३३८ सब्बभोगा परिजिण्णं, राजानं वापि खत्तियं [खत्तिय (क०)] ।
जातिमिक्खा सुहज्जा च, न तं मज्जन्ति मानियं [मन्तियं (स्या०)] ॥

३३९ हत्थारोहा अनीकट्ठा, रथिका पत्तिकारका ।
तमेवमुपजीवन्ता, न तं मज्जन्ति मानियं ॥

३४० असंविहितकम्मन्तं, बालं दुम्मन्तिमन्तिनं ।
सिरी जहति दुम्मेधं, जिण्णं व उरगो तचं ॥

३४१ सुसंविहितकम्मन्तं, कालुट्ठायिं अतन्दितं ।
सब्बे भोगाभिवट्ठन्ति, गावो सउसभामिव ॥

३४२ उपस्सुतिं महाराज, रट्ठे जनपदे चर ।
तत्थ दिस्वा च सुत्वा च, ततो तं [त्वं (क०)] पटिपज्जसि ॥

३४३ एवं वेदेतु पज्जालो, सङ्गामे सरमप्पितो [समप्पितो (सी० पी०)] ।
यथाहमज्ज वेदेमि, कण्टकेन समप्पितो ॥

३४४ जिण्णो दुब्बलचक्खूसि, न रूपं साधु पस्ससि ।
किं तत्थ ब्रह्मदत्तस्स, यं तं मग्गेय्य [मग्गेय्य (पी०)] कण्टको [कण्डको (सी० स्या० पी०)] ॥

३४५ ब्रह्मेत्थ ब्रह्मदत्तस्स, सोहं [योहं (सी० स्या० पी०)] मग्गस्मि [मग्गोस्मि (पी०)] ब्राह्मण ।
अरक्खिता जानपदा, अधम्मबलिना हता ॥

३४६ रत्तिज्झि [रत्तिज्ज (सी०)] चोरा खादन्ति, दिवा खादन्ति तुण्डिया ।
रट्ठस्मिं कूटराजस्स, बहु अधम्मिको जनो ॥

३४७ एतादिसे भये जाते [तात (सी० पी०)], भयट्ठा तात [ताव (सी० पी०)] माणवा ।
निल्लेनकानि कुब्बन्ति, वने आहत्त्व कण्टकं ॥

३४८ कदास्सु नामयं राजा, ब्रह्मदत्तो मरिस्सति ।
यस्स रट्ठमिह जिय्यन्ति, अप्पतिका कुमारिका ॥

३४९ दुब्भासितजिह ते जम्मि, अनत्थपदकोविदे ।
कुहिं राजा कुमारीनं, भत्तारं परियेसति ॥

३५० न मे दुब्भासितं ब्रह्मे, कोविदत्थपदा अहं ।
अरक्खिता जानपदा, अधम्मबलिना हता ॥

३५१ रत्तिजिह चोरा खादन्ति, दिवा खादन्ति तुण्डिया ।
रट्ठस्मिं कूटराजस्स, बहु अधम्मिको जनो ।
दुज्जीवे दुब्भरे दारे, कुतो भत्ता कुमारियो ॥

३५२ एवं सयतु पञ्चालो, सङ्गामे सत्तिया हतो ।
यथायं कपणो सेति, हतो फालेन सालियो ॥

३५३ अधम्मेन तुवं जम्म, ब्रह्मदत्तस्स कुज्झसि ।
यो त्वं सपसि राजानं, अपरज्झित्वान अत्तनो [अत्तना (पी०)] ॥

३५४ अधम्मेन ब्रह्मदत्तस्स, अहं कुज्झामि ब्राह्मण ।
अरक्खिता जानपदा, अधम्मबलिना हता ॥

३५५ रत्तिजिह चोरा खादन्ति, दिवा खादन्ति तुण्डिया ।
रट्ठस्मिं कूटराजस्स, बहु अधम्मिको जनो ॥

३५६ सा नून पुन रे पक्का, विकाले भत्तमाहरि ।
भत्तहारिं अपेक्खन्तो, हतो फालेन सालियो ॥

३५७ एवं हज्जतु पञ्चालो, सङ्गामे असिना हतो [दळ्हं (पी०)] ।
यथाहमज्ज पहतो, खीरज्ज मे पवट्ठितं ॥

३५८ यं पसु खीरं छडेति, पसुपालं विहिंसति [पसुपालज्ज हिंसति (सी०), पसु फालज्ज हिंसति (पी०)] ।
किं तत्थ ब्रह्मदत्तस्स, यं नो गरहते [गरहतो (पी०)] भवं ॥

३५९ गारय्हो ब्रह्मे पञ्चालो, ब्रह्मदत्तस्स राजिनो ।
अरक्खिता जानपदा, अधम्मबलिना हता ॥

३६० रत्तिजिह चोरा खादन्ति, दिवा खादन्ति तुण्डिया ।

रट्टस्मिं कूटराजस्स, बहु अधम्मिको जनो ॥

३६१.चण्डा अटनका [अटनक (पी०), अकटना (क०)] गावी, यं पुरे न दुहामसे ।
तं दानि अज्ज दोहाम, खीरकामेहुपट्टता ॥

३६२.एवं कन्दतु पञ्चालो, विपुत्तो विप्पसुखतु ।
यथायं कपणा गावी, विपुत्ता परिधावति ॥

३६३.यं पसु पसुपालस्स, सम्भमेय्य [पब्भमेय्य (सी० पी०)] रवेय्य वा ।
को नीध अपराधत्थि, ब्रह्मदत्तस्स राजिनो ॥

३६४.अपराधो महाब्रह्मे, ब्रह्मदत्तस्स राजिनो ।
अरक्खिता जानपदा, अधम्मबलिना हता ॥

३६५.रत्तिहि चोरा खादन्ति, दिवा खादन्ति तुण्डिया ।
रट्टस्मिं कूटराजस्स, बहु अधम्मिको जनो ।
कथं नो असिकोसत्था, खीरपा हज्जते पजा ॥

३६६.एवं खज्जतु पञ्चालो, हतो युद्धे सपुत्तको ।
यथाहमज्ज खज्जामि, गामिकेहि [गामिकेहि (सी० पी०)] अरज्जजो ॥

३६७.न सब्भूतेसु विधेन्ति [विधन्ति (क०)] रक्खं, राजानो मण्डूक मनुस्सलोके ।
नेत्तावता राजा अधम्मचारी, यं तादिसं जीवमदेय्यु धङ्का ॥

३६८.अधम्मरूपो वत ब्रह्मचारी, अनुप्पियं भाससि खत्तियस्स ।
विलुप्पमानाय पुथुप्पजाय, पूजेसि राजं परमप्पमादं [राजं परमप्पमादं (सी०), राजा परमप्पमादिं (स्या०)] ॥

३६९.सचे इमं ब्रह्मे सुरज्जकं सिया, फीतं रट्टं मुदितं [पूरितं (क०)] विप्पसन्नं ।
भुत्वा बलिं अग्गपिण्डज्च काका, न मादिसं जीवमदेय्यु धङ्काति ॥

गन्धतिन्दुकजातकं दसमं ।

तस्सुद्धानं —

किंछन्द कुम्भ जयदिस छदन्त, अथ पण्डितसम्भव सिरकपि ।
दकरक्खस पण्डरनागवरो, अथ सम्बुल तिन्दुकदेवसुतोति ॥

तिसनिपातं निड्डितं ।

जातकपाळिया पठमो भागो निद्धितो ।